

Notulen

Vergadering van Provinciale Staten van Noord-Holland

Datum	:	5 oktober 2020
Voorzitter	:	dhr. A.Th.H. van Dijk
Griffier	:	mw. K. Bolt
Contactpersoon griffie	:	mw. V. Mulder - statengriffie@noord-holland.nl

5

10

15

20

Aanwezig: Mw. R. Alberts-Oosterbaan (SP), mw. W. van Andel (CDA), dhr. D.J. van den Berg (FvD), mw. I.A. Bezaan (PVV), dhr. M.T. Cardol (GL), dhr. J.J. Carton (PvdA), dhr. M. Deen (PVV), dhr. R.J. Dekker (FvD), dhr. J. Dessing (FvD), mw. S.S. Doevendans (PvdA), mw. A. Er (GL), mw. G. Van Geffen (VVD), mw. A. Gielen (GL), dhr. J.P.H.M. van Gilse (VVD), mw. L. Gonggrijp (D66), dhr. J. Gringhuis (GL), dhr. G.J.W. Hartog (VVD), dhr. D.G. Heijnen (CDA), dhr. J.P. Hollebeek (PvdD), dhr. W. Hoogervorst (SP), mw. A.A.J. Jellema (PvdA), dhr. E.W.J. Jensen (FvD), mw. J.F.L. Kaamer van Hoegee (VVD), dhr. E.B. Kanik (D66), mw. A.C. Kapitein (D66), dhr. N. Kaptheijns (PVV), dhr. M.C.A. Klein (CU), mw. R.P.M. Kocken (GL), dhr. V. Koerse (GL), dhr. G.H.J. Kohler (FvD), mw. W. Koning-Hoeve (CDA), Ines Kostić (PvdD), mw. C.D.M. Kuiper-Kuijpers (CDA), dhr. G.L.J. Leerink (PvdA), dhr. E.J. van der Maas (VVD), dhr. I.J.M. Mantel (FvD), mw. M.A.H. van Meerten-Kok (VVD), mw. A. Nanninga (FvD), dhr. N.A.L. Roosendaal (VVD), dhr. E.M.A. Smaling (SP), mw. W. van Soest (50PLUS/PvdO), dhr. M.C. Steeman (D66), mw. A.J.C.E. Strens (D66), dhr. K.J. Terwal (VVD), mw. J. Vastenhouw (FvD), dhr. B.L. Vink (D66), dhr. L.Hj. Voskuil (PvdA), mw. A.T.B. de Vries (PvdA), mw. T.K. van Wijnen (GL), dhr. B.G.P. de Wit (VVD), dhr. G.R. Zaal (GL), dhr. F.A.S. Zoon (PvdD)

Afwezig: dhr. R.J.P. Baljeu (Fractie Baljeu), dhr. J.W. Dulfer (GL), dhr. G.E.E. Everduim (DENK)

	Agenda	Paginanummer
	1. Opening en mededelingen	03
25	2. Vaststellen agenda en regeling van werkzaamheden	04
	2.a. Beëdiging en installatie tijdelijk Statenlid fractie GL	04
	2.b. Beëdiging en installatie duo-commissieleden fracties GL, PvdA en SP	05
	2.c. Actualiteiten	06
	3.a. Bekrachtiging besluit GS inzake opgelegde verplichting tot geheimhouding	06
30	3.b. Lijst geheimhouding PS	06
	4. Vaststelling notulen vergadering van 14 september 2020	06
	5. Vaststelling strategische Statenagenda	06
	6. Vaststelling lijst ingekomen stukken	06
	7. Voortgangslijst van moties	07
35	8. Hamerstukken	07
	8.a. Statenvoordracht 49 Zienswijze concept uitvoeringsprogramma visie Spaarnwoude Park 2020-2024	07
	8.b. Statenvoordracht 50 Zienswijze financiële jaarstukken Plassenschap Loosdrecht e.o. 2019	07
40	8.c. Statenvoordracht 51 Zienswijze resultaatbestemming 2019 Omgevingsdienst Flevoland & Gooi en Vechtstreek	07
	8.d. Statenvoordracht 47 Zienswijze PS ten behoeve van vergadering MRA Regiegroep oktober 2020 inclusief financiële stukken	07
	8.e. Statenvoordracht 48 Nota Leningen en Garantstellingen	07

45	8.f	Statenvoordracht 43 Herbenoeming van de bestuurder-directeur van de Randstedelijke Rekenkamer	07
	9.	Statenvoordracht 44 Omgevingsverordening eerste termijn	07
	10.	Statenvoordracht 45 Concept-Regionale Energiestrategieën – RES	89
	11.	Statenvoordracht 46 Initiatiefvoorstellen tot wijziging	
50		Referendumverordening van FvD	150
	12.	Vragenuur	164
	12.a.	Actualiteiten	164
	13.	Indien aan de orde, stemming over moties Vreemd aan de orde van de dag	164
	14.	Sluiting	164

55

60

65

70

75

80

85

1. Opening en mededelingen

90 De **VOORZITTER**: Ik open deze online-vergadering en ik verzoek u uw microfoons tijdens de vergadering op stil te zetten. Helaas vergaderen we vandaag vanwege de aangescherpte coronamaatregelen weer online. Dat is niet ideaal. Fysiek vergaderen en samenkomen heeft absoluut de voorkeur. Voor de afgelopen Statenvergadering van 14 september zijn we daarom ook uitgeweken naar Hotel Zuiderduin in Egmond aan Zee, dat veel meer ruimte biedt dan de
95 Statenzaal in Haarlem. Alles in overweging genomen hebben we er op dit moment tóch voor gekozen om digitaal te vergaderen. Dat álle Statenleden zich op deze manier veilig kunnen voelen om deel te nemen aan het democratisch proces, heeft daarbij uiteindelijk de doorslag gegeven. Als de ontwikkelingen het de komende periode toelaten, zullen we er in overleg met het presidium weer voor kiezen om fysiek bijeen te komen. Welkom aan de Statenleden en leden van
100 Gedeputeerde Staten in deze online vergadering en ook welkom aan alle belangstellenden die deze vergadering online, via de website volgen. Houd u er rekening mee dat deze online-vergadering live wordt uitgezonden. Wees u er ook van bewust dat uw achtergrond in beeld is en dat achtergrondgeluiden worden uitgezonden. Gebruik als het kan een headset en beperk achtergrondgeluiden zoveel mogelijk. Mededelingen. Voorafgaand aan de vergadering heeft de
105 griffier een presentiecheck gedaan bij alle deelnemende Statenleden aan deze online-Statenvergadering. Er is een quorum geconstateerd, derhalve kunnen we met deze vergadering gaan beginnen. Ik deel u mede dat bericht van verhindering voor de vergadering van vandaag is ontvangen van de volgende leden: de heer Baljeu (Fractie Baljeu) en de heer Dulfer (GL). In totaal nemen er nu 51 Statenleden deel aan deze online vergadering. Indien u de Statenvergadering
110 eerder moet verlaten, meldt u zich dan wel af via het chatsysteem of per mail bij de griffie zodat wij kunnen bijhouden wie er wel of niet aanwezig is. In mei van dit jaar heeft het presidium ingestemd om bij het online vergaderen met PS op een aantal punten het Reglement van Orde aan te vullen en op een aantal punten af te wijken van het Reglement, zodat een rechtsgeldige online beraadslaging en besluitvorming in de Statenvergadering mogelijk is. Informatie daarover
115 treft u aan in het addendum RvO dat bij de vergaderstukken is gepubliceerd. Wat de moties betreft kunt u vanaf nu en tijdens de hele vergadering tot aan de peiling, al uw moties per mail indienen bij de griffie, met in de cc de mede-indieners. De moties worden gepubliceerd zodra u ze officieel heeft ingediend tijdens uw bijdrage en het dictum heeft voorgelezen. Bij alle voorgestelde besluiten en ingediende moties en amendementen wordt een peiling gehouden van
120 de uitslag via de fractievoorzitters behalve uiteraard als een Statenlid vraagt om hoofdelijke stemming. Na afloop van de vergadering stuurt de Statengriffie alle aanwezige Statenleden een overzicht toe met de uitslagen zoals die zijn opgetekend in de peiling. De Statenleden bevestigen met de ondertekening van de stembrief de correcte weergave van hun individuele stem. Pas als alle getekende stemformulieren van de Statenleden ontvangen zijn bij de Statengriffie, is het
125 besluit definitief genomen. Dit wordt bekend gemaakt via de besluitenlijst. Bij ordevoorstellen en stemmen over het houden van een actualiteit worden de fractievoorzitters gevraagd of de fractie akkoord is. Daarbij telt dan het aantal zetels van aanwezige Statenleden. Het woord voeren: u heeft van tevoren bij de Statengriffie aangegeven dat u wilt spreken bij een onderwerp op de agenda. De griffier of ik zal bij de besprekstukken op de agenda de aangemelde sprekers steeds
130 het woord geven. Het kan zijn dat ik u vraag om op het groene handje te klikken zodat ik u

sneller in beeld kan zetten. Als u het woord wilt voeren op een moment in de vergadering waarvoor u zich niet heeft aangemeld, bijvoorbeeld bij een ordevoorstel of een interruptie, drukt u op het groene handje dan kan ik u het woord geven. Tot slot wil ik de Statenleden en de kijkers thuis nog meedelen dat wij proberen te schorsen om 12.30 uur voor de lunch en rond 18.00 uur te schorsen voor het diner, om daarna waarschijnlijk in de avond verder te vergaderen. Houdt u daar alvast rekening mee. Daarmee is het eerste agendapunt afgerond. We gaan dan nu verder met agendapunt 2.

2. Vaststellen agenda en regeling van werkzaamheden

De **VOORZITTER**: Na publicatie van de agenda hebben er nog commissievergaderingen plaatsgevonden. Daarna zijn punten 8d, 8e en 8f aan de hamerstukken toegevoegd. Een gewijzigde agenda is bij de stukken gepubliceerd. Op de agenda bij hamerstuk 8f staat een voordracht die betrekking heeft op het herbenoemen van de bestuurder-directeur van de Randstedelijke Rekenkamer. Per mail is door de Statengriffier aan u gevraagd of deze stemmingen bij acclamatie kunnen plaatsvinden. Dit is het geval bij hamerstuk 8f. Ik neem aan dat u hiermee akkoord gaat. Indien u niet akkoord gaat, drukt u dan op het groene handje om te spreken. Ik zie geen opgestoken handen in het systeem, dan vindt besluitvorming hierover plaats bij de hamerstukken. Vandaag zal bij agendapunt 9 over de Omgevingsverordening de eerste termijn voor PS aan de orde komen. De reactie van GS in eerste termijn en de tweede termijn zullen vervolg hebben op donderdagavond 22 oktober a.s. Er zijn geen moties Vreemd aan de orde van de dag ingediend. Wenst iemand over de gewijzigde agenda het woord? Dat is niet het geval, dan wordt de gewijzigde agenda conform het voorstel van het presidium vastgesteld.

2.a. Beëdiging en installatie tijdelijk Statenlid fractie GL

De **VOORZITTER**: Overeenkomstig artikel 10 van het Reglement van Orde, heb ik tot lid van de Commissie voor Onderzoek van de Geloofsbrieven benoemd: de heer Kaptheijns (PVV) en voorzitter, mevrouw De Vries (PvdA) en mevrouw Kuiper (CDA). Ik verzoek de voorzitter van de commissie, de heer Kaptheijns, op het groene handje te klikken, dan geef ik u graag het woord:

De heer **KAPTHEIJNS** (PVV): Voorzitter. Ter voldoening aan uw opdracht hebben wij onderzocht de geloofsbrieven en de daarbij behorende bescheiden die het tijdelijk benoemd verklaard lid, de heer Vincent Koerse, aan uw vergadering heeft toegezonden. Het onderzoek heeft aangetoond dat blijkens ingevolge artikel W7 2° lid van de Kieswet de aan PS toegezonden afschriften van de besluiten van de voorzitter van het centraal stembureau voor verkiezing van de leden van PS van 5 oktober 2020 tot tijdelijk lid van PS benoemd is verklaard de heer Vincent Koerse (GL). Wij stellen u voor de heer Koerse als tijdelijk lid van PS toe te laten.

De **VOORZITTER**: Dank u wel. De commissie adviseert PS te besluiten de heer Koerse toe te laten als tijdelijk lid van PS. Verlangt iemand daarover het woord? Dat is niet het geval, dan is unaniem door u besloten om de heer Koerse als tijdelijk lid van PS toe te laten. Dan ontbind ik de Commissie voor het Onderzoek van de Geloofsbrieven en ik bedank de commissie voor de

verrichte werkzaamheden. Dan is nu aan de orde de beëdiging van het tijdelijk Statenlid de heer Koerse. Ik verzoek het tijdelijk Statenlid de heer Koerse nu het groene handje te klikken, zodat ik u in beeld kan zetten. Welkom. Mevrouw Van der Waart (GL) heeft mij verzocht om haar vanwege haar ziekte tijdelijk ontslag te verlenen conform artikel X 10, tweede lid van de Kieswet. Ik heb dat tijdelijke ontslag inmiddels verleend. Haar lidmaatschap wordt opgevolgd door de heer Koerse en zijn installatie is nu aan de orde. Mijnheer Koerse, ik verzoek u als ik straks uw naam noem, uit te spreken de woorden 'dat verklaar en beloof ik'. Ik zal u eerst de formule van de belofte voorlezen. "Ik verklaar dat ik om tot lid van PS benoemd te worden, rechtstreeks noch middellijk, onder welke naam of voorwendsel ook, enige gift of gunst heb gegeven of beloofd. Ik verklaar en beloof dat ik, om iets in dit ambt te doen of te laten, rechtstreeks noch middellijk enig geschenk of enige belofte heb aangenomen of zal aannemen. Ik verklaar dat ik getrouw zal zijn aan de Grondwet, dat ik de wetten zal nakomen en dat ik mijn plichten als lid van PS naar eer en geweten zal vervullen."

De heer **KOERSE** (GL): Dat verklaar en beloof ik.

De **VOORZITTER**: Ik wens u alle geluk met uw tijdelijk Statenlidmaatschap. Ik kan u in deze online vergadering helaas niet fysiek feliciteren. Namens PS ontvangt u vanmiddag een bos bloemen op uw huisadres. Ik zie de felicitaties via de chatfunctie van deze vergadering al binnenkomen. Wij hopen dat mevrouw Van der Waart weer snel herstelt, maar ik wens u veel succes met uw tijdelijk lidmaatschap van PS.

2.b. Beëdiging en installatie duo-commissieleden fracties GL, PvdA en SP

De **VOORZITTER**: De fractievoorzitters van GL, PvdA en SP hebben als duo-commissielid bij mij voorgedragen: de heer Hoek namens GL, de heer Wagelaar namens PvdA en mevrouw De Groot namens de SP. Mevrouw De Groot is een oud-Statenlid uit de vorige periode. Ik vraag de drie aankomend duo-commissieleden om nu het op het groene handje te klikken zodat we u in beeld kunnen zetten. Op grond van het bepaalde in artikel 61, lid 4, van het Reglement van Orde voor de vergaderingen en andere werkzaamheden van Provinciale Staten en Statencommissies dient een commissielid dat geen lid van Provinciale Staten is, in de vergadering van Provinciale Staten in handen van de voorzitter de eed of de verklaring en belofte af te leggen. Ik stel u thans in de gelegenheid om de eed en verklaring of belofte in mijn handen af te leggen. Ik verzoek u als ik straks uw naam noem, onder het opsteken van de voorste twee vingers van de rechterhand, uit te spreken de woorden: "Zo waarlijk helpe mij God Almachtig" of "Dat verklaar en beloof ik." Ik zal u eerst de formule van de eed en verklaring en belofte voorlezen. "Ik zweer of verklaar en beloof dat ik om tot lid van een commissie benoemd te worden, rechtstreeks noch middellijk, onder welke naam of voorwendsel ook, enige gift of gunst heb gegeven of beloofd. Ik zweer en verklaar of beloof dat ik, om iets in deze functie te doen of te laten, rechtstreeks noch middellijk enig geschenk of enige belofte heb aangenomen of zal aannemen. Ik zweer en verklaar of beloof dat ik getrouw zal zijn aan de Grondwet, dat ik de wetten zal nakomen en dat ik mijn plichten als adviseur van het provinciaal bestuur naar eer en geweten zal vervullen."

De heer **HOEK** (GL): Dat verklaar en beloof ik.

De heer **WAGELAAR** (PvdA): Dat verklaar en beloof ik.

220

Mevrouw **DE GROOT** (SP): Dat verklaar en beloof ik.

De **VOORZITTER**: Ik wens u geluk met uw duo-lidmaatschap. We doen het symbolisch, het
handen schudden. Heel veel succes namens alle leden van PS en GS en bij u thuis wordt een
225 mooie bos bloemen bezorgd. Ik schors nu de vergadering voor een moment van felicitaties.

2.c. Actualiteiten

De **VOORZITTER**: Ik heropen de vergadering. Ik zag dat mevrouw Van Soest (50plus/PvdO) en de
230 heer Roosendaal (VVD) inmiddels zijn ingelogd. Dat betekent dat er nu 53 Statenleden zijn
ingelogd en deelnemen aan het overleg. Er zijn geen actualiteiten aangemeld.

3.a. Bekrachtiging besluit GS inzake opgelegde verplichting tot geheimhouding

235 De **VOORZITTER**: Er zijn geen geheime stukken ter bekrachtiging ingekomen.

b. Lijst geheimhouding PS

De **VOORZITTER**: Er zijn geen opmerkingen ontvangen door de griffie. Verlangt iemand daarover
240 het woord? Zo niet, dan stel ik voor de lijst ter kennisgeving aan te nemen.

4. Vaststelling notulen van de vergadering van 14 september 2020

De **VOORZITTER**: Er zijn door de griffie geen opmerkingen ontvangen. Verlangt iemand het
245 woord?

De heer **DESSING** (FvD): Voorzitter. Regels 119 tot regel 121: De heer Baljeu was hier aan het
woord over verbindingsproblemen, niet ik.

250 De **VOORZITTER**: Dat zullen wij aanpassen. Dan zijn de notulen van de vergadering van 14
september 2020 vastgesteld.

5. Vaststelling strategische Statenagenda

255 De **VOORZITTER**: Verlangt iemand het woord? Zo niet, dan is daarmee de strategische
Statenagenda vastgesteld.

6. Vaststelling lijst ingekomen stukken

260 De **VOORZITTER**: De griffie heeft geen opmerkingen ontvangen. Verlangt nog iemand daarover het woord? Nee, dan is voor wat betreft de afdoening van de brieven conform het voorstel van het presidium besloten.

7. Voortgangslijst van moties

265

De **VOORZITTER**: Door de griffie zijn tot op heden geen opmerkingen ontvangen. Verlangt iemand hierover het woord? Nee, dan stel ik voor de lijst als zodanig vast te stellen.

8. Hamerstukken

270

8.a. Statenvoordracht 49 Zienswijze concept-uitvoeringsprogramma visie Spaarnwoude Park 2020-2024

8.b. Statenvoordracht 50 Zienswijze financiële jaarstukken Plassenschap Loosdrecht e.o. 2019

275

8.c. Statenvoordracht 51 Zienswijze resultaatbestemming 2019 Omgevingsdienst Flevoland & Gooi en Vechtstreek

8.d. Statenvoordracht 47 Zienswijze PS ten behoeve van vergadering MRA Regiegroep oktober 2020 inclusief financiële stukken

8.e. Statenvoordracht 48 Nota Leningen en Garantstellingen

280

8.f. Statenvoordracht 43 Herbenoeming van de bestuurder-directeur van de Randstedelijke Rekenkamer

De **VOORZITTER**: Verlangt iemand hoofdelijke stemming of stemverklaring?

285

Mevrouw **BEZAAN** (PVV): Voorzitter. Ik wil graag aantekening vragen bij 8.a., 8.e en een stemverklaring bij 8.b. Wat dat betreft kan de PVV instemmen met het besluit, maar in de zienswijze had wat ons betreft best mogen staan dat het Plassenschap in 2021 geen plan hoeft op te stellen om het doel te bereiken om voor minimaal 50% gebruik te maken van duurzame energie.

290

De heer **KAPTHEIJNS** (PVV): Voorzitter. Stemverklaring bij 8.d. Onze fractie zal tegen het besluit stemmen aangezien er naar onze mening een gebrek is aan democratische controle en de MRA-partners verduurzaming willen versnellen.

De **VOORZITTER**: Dan zijn de besluiten van 8.a. tot en met 8.f. aangenomen.

295

9. Statenvoordracht 44 Omgevingsverordening eerste termijn

De **VOORZITTER**: Vandaag behandelen we bij dit agendapunt alleen de eerste termijn voor PS. Dit agendapunt zal verder vervolgd worden op de uitloopdatum van PS op donderdag 22 oktober a.s. om 18.45 uur. Dan zullen GS in eerste termijn reageren en zal de tweede termijn volgen. GS zullen vervolgens een schriftelijk advies voorbereiden op alle ingediende moties en amendementen. Dit advies ontvangt u naar verwachting in de week van 12 oktober a.s. en zal bij

de vergaderstukken worden gepubliceerd. Ik zal interrupties zoveel mogelijk aan het eind van een bijdrage pas toestaan, ook voor de duidelijkheid voor kijkers en luisteraars. Interrupties worden in deze online vergadering geformuleerd als vraag zonder inleiding.

De heer **ZOON** (PvdD): Voorzitter. Wij hebben alle moties en amendementen naar de griffie gestuurd. Hoe ziet de wereld er in 2050 uit? Startende vanuit een punt waarbij de economische groei dit Noord-Holland heeft vervormd. Kijk naar de enorme achteruitgang in biodiversiteit, mishandeling van dieren in de vee-industrie en de overlast van Tata en Schiphol in hun wijde omgeving. Mogelijk gemaakt door politieke keuzes uit het verleden. Dat was de reden dat “leefbaarheid” ook staat in de ondertitel van de Omgevingsvisie NH2050. De leefbaarheid moet weer terugkomen. In een wat ouder actueel rapport ‘Welvaart en Leefomgeving’ van het Centraal Planbureau en het Planbureau voor de Leefomgeving uit 2015 worden twee scenario’s uitgewerkt voor het jaar 2050. In het ene scenario wordt beschreven dat we meer mest krijgen en maar beperkte verbetering van emissies als ammoniak, lachgas, fijnstof en stikstofdioxide en het andere scenario met extensieve landbouw, lagere veedichtheid, meer natuur, dierenwelzijn en waterkwaliteit. Hiervoor moet circa 6% krimp in ruimtegebruik landbouw gaan richting natuur, stedelijk, groen en recreatie. Dit is nog een conservatief rapport, maar is niet het enige rapport en het is al langer bekend dat er meer nodig is. De stap om deze richting te borgen, moeten we hier gaan zetten. Het samenbrengen van al die provinciale verordeningen biedt duidelijkheid. Eindelijk worden de artikelen uit de verordening Faunabeheer (De Provinciale Schiet de Dieren Dood-wet), samengevoegd met regels voor landbouw en natuurontwikkeling. Heb je een goede natuurinclusieve landbouw, dan komt de biodiversiteit terug. Ademen mensen in Wijk aan Zee frisse zeelucht en is het Faunabeheer teruggebracht tot verjagen van dieren, zonder de dieren te doden. Een mens mag dromen, maar mag ook handelen. Dat handelen gaan we in een hink-stap-sprong doen. Vandaag behandelen we de hink. Het begin van een aanloop richting een duurzaam en inclusief Noord-Holland met een Omgevingsverordening die voor iedereen (mens en dier) ruimte biedt, zonder de ander in de weg te zitten. We beseffen ook dat de hink nog niet de sprong is, waar we als PvdD zo naar verlangen. Maar wij niet alleen. Tjeerd de Groot van D66 sprak gisteren bij Vroege Vogels óók bemoedigende woorden, want minder dieren houden heeft een ruimtelijke verandering en de indeling van de ruimte is vooral een provinciale aangelegenheid. Om de stap te doen, de Omgevingsverordening 2.0, wordt er nu al een aantal neuzen de goede kant op gezet. Pas aan in 1.0 wat je kunt aanpassen, zodat we in 2.0 de fouten kunnen corrigeren en een echte stap kunnen zetten. Om die reden hadden we aanpassingen voorbereid, waarvan er na gesprekken met andere partijen en een goede ambtelijke toets zeven zijn afgevallen. Niet omdat ze slecht waren, maar of omdat ze al verwerkt zijn in de bijlage van vandaag of omdat ze beter in “de Stap” volgend jaar ingebracht kunnen worden. Over die stap maken we ons nog wel zorgen. In de aanloop naar deze Omgevingsverordening 1.0 zijn er vele technische sessies geweest. We hebben regelmatig een foto mogen aanschouwen, met de vraag hoeveel provinciale regimes er te zien zijn. Maar ons politieke hart gaat pas echt kloppen als we input kunnen geven op een artikel en een lid. Deze input konden we officieel pas een week geleden inbrengen. De Omgevingsverordening 2.0 zal ingrijpender worden. Bij de komende versie sturen we graag mee. Dat sturen gaan we nú ook doen door het oplezen van onze amendementen en moties, soms voorzien van enkele regels als inleiding. Als eerste de

Faunaverordening. We zien dat Wildbeheer Eenheden en burgers steeds meer te maken krijgen met elkaar. Soms omdat ze schieten naast woonwijken, soms omdat mensen wonen in het buitengebied. Op een manier moeten ze in gesprek gebracht worden met elkaar. Daarom het volgende amendement, met als titel: Organiseren WBE-platform met belanghebbenden.

350

Amendement 16/051020

Organiseren WBE platform met belanghebbenden

Provinciale Staten van Noord-Holland in openbare vergadering bijeen op 5 oktober 2020

355

Besluiten in bovengenoemde ontwerpbesluit de tekst in art. 2.16:

“Een wildbeheereenheid kan een platform organiseren waarin de relevante in haar werkgebied gelegen terrein beherende organisaties en grondgebruikers samenkomen om af te stemmen hoe uitvoering van het faunabeheerplan plaatsvindt.”

360

te wijzigen in:

“Een wildbeheereenheid organiseert een platform met belanghebbenden om af te stemmen hoe uitvoering van het faunabeheerplan plaatsvindt.”

365

Fractie PvdD

Toelichting: Dit amendement strekt ertoe om de zinsnede “kan een platform organiseren” met TBO’s en grondgebruikers te verduidelijken en te verbreden naar: “organiseert een platform met belanghebbenden”. Het betreffende artikel is veranderd tussen Ontwerp en Concept.

370

Wildbeheereenheid afstemming is belangrijk. De eis van minimaal tweemaal per jaar een samenkomen uit de oorspronkelijke tekst lijkt overdreven. Een platform voor afstemming met belanghebbenden lijkt beter aan te sluiten bij de huidige tijd.

We zien in de praktijk dat bij het verjagen soms enorme hoeveelheden dieren worden gedood.

375

Dat heeft weinig meer te maken met “verjagen”. Het doodschieten is het laatst te gebruiken middel. Werkt dat niet, dan moet je wat anders verzinnen. Vele andere provincies hebben daarom vrij expliciet een maximaal aantal dieren. Om dat meer in lijn te brengen het volgende amendement, met als titel: Doelmatig verjagen.

380

Amendement 17/051020

Doelmatig verjagen

Provinciale Staten van Noord-Holland in openbare vergadering bijeen op 5 oktober 2020

385

Besluiten in bovengenoemde ontwerpbesluit de tekst in art. 4.8, lid 12a de tekst:

“per verjaagactie:

a. niet meer dan vier dieren per ingezet geweer gedood. Als de te verjagen dieren zijn verdreven, wordt een verjaagactie geacht te zijn beëindigd en vangt een nieuwe verjaagactie aan; ”

390 *Te wijzigen in:*

“per verjaagactie:

a. niet meer dan vier dieren per geweerdrager gedood per dag; ”

Fractie PvdD

395

Toelichting: Dit amendement strekt ertoe een maximum te stellen aan het aantal te doden ganzen bij een verjaagactie. Nu is er feitelijk geen maximum, omdat na iedere keer dat ganzen overvliegen of neerstrijken en worden beschoten, opnieuw weer kan worden doodgeschoten, terwijl een verjaagactie ten doel heeft dieren te verjagen. De nu door GS voorgestelde regeling kan als resultaat een 100% afschot hebben. Dat heeft dan weinig meer te maken met een verjaagactie. Noot: Ambtelijk zal bijlage 12 veranderd moeten worden door: “achten wij het doden van maximaal vier dieren met maximaal vijf geweerdragers per dag afdoende.”

400

Voor een goed beleid, moet je een goed beeld van dierenpopulaties hebben. Dynamiek over een jaar heen en je niet baseren op een momentopname. Daarom de volgende amendementen, met als titels: Populatie dynamiek art. 6.82 en populatie dynamiek art. 6.83.

405

Amendement 18/051020

Populatie dynamiek art. 6.82

410

Provinciale Staten van Noord-Holland in openbare vergadering bijeen op 5 oktober 2020

Besluiten in bovengenoemde ontwerpbesluit de tekst in art. 6.82 onder b de tekst:

“kwantitatieve gegevens over de populatie van de diersoorten ten aanzien waarvan een

415

duurzaam beheer noodzakelijk wordt geacht, met inbegrip van gegevens over de aanwezigheid van de populaties in het betrokken gebied;”

Te wijzigen in:

“kwantitatieve gegevens over de populatie van de diersoorten ten aanzien waarvan een

420

duurzaam beheer noodzakelijk wordt geacht, met inbegrip van gegevens over de aanwezigheid van de populaties in het betrokken gebied gedurende het jaar;”

Fractie PvdD

425 *Toelichting*

Dit amendement strekt ertoe ‘gedurende het jaar’ weer toe te voegen aan de eisen aan een Faunabeheerplan waar het gaat om populatiebeheer. Deze eis is komen te vervallen tussen ontwerp- en conceptversie van de Omgevingsverordening. Bron is Verordening faunabeheer Noord-Holland (2016) art. 3.4.2b. Populaties dieren kunnen wisselen gedurende het jaar. Beleid

430

op populaties kan daarom niet gebaseerd zijn op momentopnames, maar is inzicht van de dynamiek gedurende het jaar noodzakelijk.

Amendement 19/051020

Populatiedynamiek art. 6.83

435

Provinciale Staten van Noord-Holland in openbare vergadering bijeen op 5 oktober 2020

Besluiten in bovengenoemde ontwerpbesluit de tekst in art. 6.83 onder b de tekst:

440

“kwantitatieve gegevens over de populatie van de diersoorten ten aanzien waarvan sprake is van schadebestrijding door grondgebruikers met inbegrip van gegevens over de aanwezigheid van de populaties in het betrokken gebied;”

te wijzigen in:

445

“kwantitatieve gegevens over de populatie van de diersoorten ten aanzien waarvan sprake is van schadebestrijding door grondgebruikers met inbegrip van gegevens over de aanwezigheid van de populaties in het betrokken gebied, gedurende het jaar;”

Fractie PvdD

450

Toelichting

Dit amendement strekt ertoe ‘gedurende het jaar’ weer toe te voegen aan de eisen aan een Faunabeheerplan waar het gaat om bestrijding van schade. Deze eis is komen te vervallen tussen Ontwerp en Concept versie van de Omgevingsverordening. Bron is Verordening faunabeheer Noord-Holland (2016) art. 3.4.3b. Populaties dieren kunnen wisselen gedurende het jaar. Beleid op populaties kan daarom niet gebaseerd zijn op momentopnames, maar is inzicht van de dynamiek gedurende het jaar noodzakelijk.

455

Amendement 20/051020

Geen windmolens in NNN

460

Provinciale Staten van Noord-Holland in openbare vergadering bijeen op 5 oktober 2020

Besluiten in bovengenoemde ontwerpbesluit:

465

Artikel 6.38 Natuurnetwerk Nederland en natuurverbindingen als volgt te wijzigen: Na het vijfde lid wordt een lid toegevoegd, luidende:

6. Ter plaatse van het werkingsgebied Natuurnetwerk Nederland en natuurverbindingen voorziet een ruimtelijk plan niet in een windturbine als bedoeld in artikel 6.22, derde lid.

Fractie PvdD

470

Amendement 21/051020

Geen vuurwerk in stiltegebieden

Provinciale Staten van Noord-Holland in openbare vergadering bijeen op 5 oktober 2020

475

Besluiten in bovengenoemde ontwerpbesluit de tekst in art. 4.25 Verbod gebruik vuurwerk in stiltegebieden:

“Het is verboden zonder ontheffing van Gedeputeerde Staten in het werkingsgebied stiltegebieden vuurwerk te gebruiken.”

Te wijzigen in:

“Het is verboden in het werkingsgebied stiltegebieden vuurwerk te gebruiken.”

Fractie PvdD

Toelichting

Dit amendement strekt ertoe om de ontheffingsmogelijkheid op het verbod op vuurwerk in stiltegebieden te schrappen. Art. 4.25 voorziet in een ontheffingsmogelijkheid om vuurwerk af te steken in een stiltegebied. In de Provinciale Milieuverordening is deze ontheffing nog gekoppeld aan de jaarwisseling. Vuurwerk en stiltegebied stroken niet met elkaar. Vuurwerk is niet alleen milieuonvriendelijk, maar de meerderheid van Nederlanders is inmiddels tegen vuurwerk. Twee op de drie Nederlanders is zelfs voor een algemeen vuurwerkverbod:

<https://nos.nl/artikel/2319114-twee-op-de-drie-nederlanders-voor-algeheel-vuurwerkverbod.html>

Het is volstrekt onnodig om vuurwerk uitgerekend in schaarse stiltegebieden toe te staan.

Bovendien gaat knalvuurwerk verboden worden.

<https://www.rijksoverheid.nl/actueel/nieuws/2020/01/31/knalvuurwerk-en-vuurpijlen-verboden-conform-ovv-advies>

En het amendement waar we natuur toevoegen als Groot openbaar belang.

Amendement 27/051020

Groot openbaar belang

Provinciale Staten van Noord-Holland in openbare vergadering bijeen op 5 oktober 2020

Besluiten in bovengenoemd ontwerpbesluit:

De toelichting van het begrip ‘groot openbaar belang in bijlage 10 (Algemene toelichting omgevingsverordening NH2020) te wijzigen door de zin: “Verder kan van een groot openbaar belang sprake zijn als met de ontwikkeling beleidsdoelen worden bereikt”

Te veranderen naar:

“Verder kan van een groot openbaar belang sprake zijn als met de ontwikkeling beleidsdoelen worden bereikt, waarbij eventuele positieve neveneffecten van een particuliere (commerciële) activiteit niet mee mogen worden gewogen. Een neveneffect van een particuliere activiteit kan niet aangemerkt worden als groot openbaar belang.”

Fractie PvdD

Toelichting

520 *Een neveneffect van een particuliere, commerciële activiteit mag niet worden meegewogen bij het bepalen van groot openbaar belang. Dat is ook in lijn met wat de Hoor- en Adviescommissie hierover heeft uitgesproken. De huidige omschrijving laat die mogelijkheid echter nog open.*

525 **Motie 83/051020**

NNN en weidevogelkerngebieden fysiek compenseren, niet financieel

Provinciale Staten van Noord-Holland in openbare vergadering bijeen op 5 oktober 2020

530 *Overwegende dat:*

- *Art. 2.3.2 lid 5 van de Omgevingsregeling de mogelijkheid geeft om schade aan het Natuurnetwerk Nederland (NNN) financieel te compenseren, in geval dat fysieke compensatie niet mogelijk zou zijn of waarbij het gaat om NNN kleiner dan 0,5 hectare en weidevogelkerngebieden kleiner dan 5 hectare;*
- 535 - *Lid 6 bepaalt dat de financiële compensatie wordt gebruikt voor de realisatie van het NNN;*
- *Per saldo het oppervlak NNN en weidevogelkerngebieden hiermee verkleint;*
- *Dit indruist tegen NNN-aanleg en de gedachte achter het beleid voor weidevogelkerngebieden;*

540

Roepen het college van Gedeputeerde Staten op:

NNN en weidevogelkerngebieden niet financieel te compenseren, maar fysiek

en gaan over tot de orde van de dag.

545 *Fractie PvdD*

Motie 82/051020

Weidevogelleefgebied buiten NNN en BPL wel landschappelijk waardevol

550 *Provinciale Staten van Noord-Holland in openbare vergadering bijeen op 5 oktober 2020*

Overwegende dat:

- *In de Omgevingsverordening de niet-weidevogelkerngebieden buiten NNN en BPL vervallen;*
- 555 - *Dit een groot aantal gebieden zijn, waaronder o.a. een derde van Texel en een strook tussen Bergen en Schagen. Zie voor indicatiekaart (+/-) rode kaders:
[https://1drv.ms/u/s!AkSozEt1LohbgeM7ElJFgksLTmkCTw?e=pekvVS](https://1drv.ms/u/s!AkSozEt1LohbgeM7ElJFgksLTmkCTw?e=pekvVS;);*

Van mening dat:

560 *Deze gebieden wel landschappelijk waardevol zijn.*

Roepen het college van Gedeputeerde Staten op:

De voormalige weidevogelleefgebieden buiten NNN en BPL toch onder het beschermingsregime BPL te brengen, zonder kenmerk "leefgebied voor weidevogels"

565

en gaan over tot de orde van de dag

Fractie PvdD

Motie 84/051020

570 Onderscheid in kleinschalige en grootschalige BPL's in de volgende versie van de Omgevingsverordening

Provinciale Staten van Noord-Holland in openbare vergadering bijeen op 5 oktober 2020

575 *Constaterende dat:*

De Omgevingsverordening geen onderscheid maakt in Kleinschalige en Grootschalige Bijzondere Provinciale Landschappen (BPL's)

Overwegende dat:

- 580
- *De ruimtelijke structuur van kleinschalige cultuurlandschappen extra gevoelig is voor verstoring door bijvoorbeeld stedelijke ontwikkelingen of het plaatsen van windturbines;*
  - *Kleinschalige cultuurlandschappen vaak een grote bijdrage leveren aan biodiversiteit, landschappelijke verscheidenheid en recreatieve doeleinden;*
  - *Kleinschalige cultuurlandschappen een hoge belevingswaarde vertegenwoordigen voor*

585 *zowel bewoners als bezoekers;*

  - *De ruimtelijke structuur van grootschalige cultuurlandschappen minder gevoelig is voor verstoring en soms zelfs versterkt kan worden door bepaalde ruimtelijke ontwikkelingen;*
  - *Er gezien de reacties vanuit de diverse ingediende zienswijzen behoefte lijkt aan meer duidelijkheid omtrent de mogelijkheden en onmogelijkheden voor ruimtelijke*

590 *ontwikkelingen in de BPL's.*

Roepen het college van Gedeputeerde Staten op:

In de volgende versie van de Omgevingsverordening in 2021 onderscheid te maken in Kleinschalige en Grootschalige BPL's

595

en gaan over tot de orde van de dag.

Fractie PvdD

Motie 85/051020

600 Extra aandacht voor kwetsbare belangen en doel van Omgevingswet

Provinciale Staten van Noord-Holland in openbare vergadering bijeen op 5 oktober 2020

Constaterende dat:

- 605   -   *Onder de Omgevingsverordening allerlei belangen moeten worden afgewogen;*
-    *De Omgevingswet een duidelijke leidende doelstelling heeft om te werken aan een*
duurzame samenleving, d.w.z. een samenleving “die voorziet in de behoeften van de
huidige generatie zonder de mogelijkheden voor toekomstige generaties om in hun eigen
610   *behoeften te voorzien, in gevaar te brengen” en waarbij “de cultuur van ‘groei dankzij*
uitputting..’ moet transformeren naar een cultuur van groei waarbij niet méér waarde
wordt onttrokken dan er wordt gecreëerd”;
-    *Tevens wordt gesteld dat de Omgevingswet maatwerk biedt, maar dat er geen afbreuk*
mag worden gedaan “aan het beschermingsniveau van veiligheid, gezondheid, kwaliteit
van ecosystemen en beschikbaarheid van hulpbronnen.”
615   -   *De Memorie van Toelichting o.a. stelt dat de uitvoering en toepassing van de*
Omgevingswet gericht moeten zijn op de bovengenoemde duurzame ontwikkeling.

Overwegende dat:

- 620   -   *Natuur, milieu en gezondheid geen luxe zijn, maar de basisvoorwaarden vormen van ons*
bestaan (“levensvoorwaardelijke componenten” volgens het RIVM) – ze leveren ons welzijn,
drinkwater, voedsel, bescherming tegen ziektes, etc.;
-    *Juist die belangen nu onder ongekend grote druk staan (van droogte tot*
biodiversiteitscrisis);
-    *Het RIVM in 2017 over de kwetsbaarheid van deze waarden o.a. schreef: “op dit moment*
625   *misbruiken we ons natuurlijk kapitaal met als gevolg schaarste van grondstoffen,*
overbevissing, uitputting van de bodem, intensivering van de landbouw, etc. (Wereldbank
2012, Biodiversiteitsstrategie 2020, EC 20142). ”
-    *Het RIVM ook stelt: “goede bescherming en duurzaam beheer van het natuurlijk kapitaal*
komt niet vanzelf, het vraagt om een actieve houding van alle partijen die invloed hebben
630   *op de leefomgeving”;*
-    *Dat volgens RIVM kan door o.a. provincies worden gedaan door doelen te formuleren,*
“deze eventueel in omgevingswaarden te vertalen en in hun verdere instrumentatie
(omgevingsverordeningen) te implementeren”;
-    *Op dit moment is in de Omgevingsverordening de bescherming van de bovengenoemde*
635   *(levensvoorwaardelijke) kwetsbare belangen niet volledig uitgewerkt en duidelijk*
gewaarborgd;
-    *Meer heldere kaders daarvoor van levensbelang zijn.*

Roepen het college van Gedeputeerde Staten op:

- 640   -   *In het proces richting Omgevingsverordening 2.0 duidelijker te regelen hoe kwetsbare*
(levensvoorwaardelijke) belangen van natuur, gezondheid, ecosystemen, vitaliteit van
natuurlijke hulpbronnen en milieu in de belangenafweging beter kunnen worden
beschermd;
-    *Om in dat proces ook de uitwerking van het doel van de Omgevingswet, namelijk*
645   *duurzame samenleving, explicieter te verwerken en aan te geven hoe wordt gewaarborgd*
dat “niet méér waarde wordt onttrokken dan er wordt gecreëerd”;
-    *Daarvoor vervolgens bijvoorbeeld omgevingswaarden aan PS voor te stellen*

en gaan over tot de orde van de dag.

650 *Fractie PvdD*

We hink-stap-sprongen langzaam richting het beschermen van de omgeving richting 2050. Het Bijzonder Provinciaal Landschap moet niet aan langzaam verval onderhevig zijn, maar moeten we versterken. En daarom het amendement, met als titel: "Zorg niet alleen voor behoud van
655 kernkwaliteiten, maar ook voor versterking".

Amendement 22/051020

Definitie duurzame ontwikkeling opnemen

660 *Provinciale Staten van Noord-Holland in openbare vergadering bijeen op 5 oktober 2020*

Besluiten in bovengenoemde ontwerpbesluit:

In de tekst van Bijlage 1 bij de omgevingsverordening aangaande begripsbepalingen, het volgende begrip en definitie toe te voegen:

665 *"Duurzame ontwikkeling: ontwikkeling die voorziet in de behoeften van de huidige generatie zonder de mogelijkheden voor toekomstige generaties om in hun eigen behoeften te voorzien in gevaar te brengen."*

Fracties PvdD, CU

670

*Toelichting: Bijlage 1 bij deze verordening bevat begripsbepalingen voor de toepassing van deze Omgevingsverordening en de daarop berustende bepalingen. Hoewel 'duurzame ontwikkeling' in de Omgevingsverordening wordt genoemd, wordt het nergens gedefinieerd. Het is van belang om als overheid zo duidelijk mogelijk te zijn. De Omgevingswet bevat wél een begripsbepaling van
675 duurzame ontwikkeling. Aangezien het met deze Omgevingsverordening volgens de provincie de bedoeling is om zoveel mogelijk aan te sluiten op het toekomstig wettelijke kader, neemt dit amendement de definitie van duurzame ontwikkeling over zoals verwoord in de Omgevingswet en in de Memorie van Toelichting bij de Omgevingswet. Deze definitie komt van de commissie Brundtland, een wereldwijd aanvaarde definitie. Duurzame ontwikkeling is volgens de Memorie
680 van Toelichting "het kerndoel en dus ook een verbindend element in de Omgevingswet", dus is het extra belangrijk om het nu ook in de Omgevingsverordening te definiëren. In de Memorie van Toelichting wordt ook verder de noodzaak van de transitie naar een duurzame samenleving toegelicht en de rol die de Omgevingswet daarbij speelt; "De cultuur van «groei dankzij uitputting brengt cumulatieve of sluimerende gevolgen met zich mee, ook al zijn de lokale
685 gevolgen soms acceptabel. Nationaal en internationaal groeit het besef dat deze cultuur moet transformeren naar een cultuur waarbij niet meer waarde wordt onttrokken dan er wordt gecreëerd. <https://zoek.officielebekendmakingen.nl/kst-33962-3.html>*

Naast het stimuleren van natuur inclusieve landbouw, moeten we aangeven dat er geen toekomst is voor de intensieve veehouderij door uitbreiding te beperken. Daarom het volgende amendement, met als titel: Geen uitbreiding intensieve veehouderij.

Amendement 23/051020

Geen uitbreiding intensieve veehouderij

Provinciale Staten van Noord-Holland in openbare vergadering bijeen op 5 oktober 2020

Besluiten in bovengenoemde ontwerpbesluit art. 6.29, lid 1:

“Een ruimtelijk plan voorziet niet in de vestiging van intensieve veehouderij of de al dan niet gedeeltelijke omschakeling van bestaande agrarische bedrijven naar intensieve veehouderij.”

Te wijzigen in:

“Een ruimtelijk plan voorziet niet in de vestiging of uitbreiding van intensieve veehouderij of de al dan niet gedeeltelijke omschakeling van bestaande agrarische bedrijven naar intensieve veehouderij.”

Fractie PvdD

Toelichting: Art. 6.29 gaat over Intensieve veehouderij. De Omgevingsvisie slaat duidelijk een weg in naar kringlooplandbouw. Er staat te lezen dat in de land- en tuinbouw een omslag gaande is naar een adaptieve kringlooplandbouw, die meer rekening houdt met behoud en versterking van biodiversiteit en bodem en waterkwaliteit.

De PRV is heel succesvol geweest in het tegengaan van varkensflats, maar kippenflats zijn er wel gekomen, doordat de kippen in stellingkasten worden gehuisvest. Deze fout corrigeren we met het volgende amendement, met als titel: "1 laag dieren in plaats van 1 bouwlaag".

Amendement 24/051020

Een laag dieren in plaats van een bovenlaag

Provinciale Staten van Noord-Holland in openbare vergadering bijeen op 5 oktober 2020

Besluiten in bovengenoemde ontwerpbesluit art. 6.29, lid 3:

“Voor zover een ruimtelijk plan betrekking heeft op een bestaande intensieve veehouderij zoals bedoeld in het tweede lid, geldt bij uitbreiding dat ten hoogste één bouwlaag gebruikt mag worden voor het houden van dieren.”

Te wijzigen in:

“Voor zover een ruimtelijk plan betrekking heeft op een bestaande intensieve veehouderij zoals bedoeld in het tweede lid, geldt bij uitbreiding dat ten hoogste één laag gebruikt mag worden voor het houden van dieren.”

Fractie PvdD

Toelichting

735 *Dit amendement voorkomt mogelijkheden bij intensieve veehouderijen. In de praktijk zorgde één bouwlaag er al voor dat er geen dierenflats konden komen, maar wel konden dieren in stellingssystemen gehouden worden. Een voorbeeld hiervan is het patio-systeem waarbij meerdere lagen dieren in één bouwlaag worden gehouden. Deze aanpassing beoogt dit te voorkomen.*

740 De luchtkwaliteit gaan we verbeteren door de motie met het dictum:

Motie 86/051020

Omgevingswaarden voor luchtkwaliteit in lijn met WHO en schone luchtakkoord

745 *Provinciale Staten van Noord-Holland in openbare vergadering bijeen op 5 oktober 2020*

Constaterende dat:

- *Omgevingswaarden objectief te bepalen normen zijn die de gewenste staat of kwaliteit van de fysieke leefomgeving, de toelaatbare belasting door activiteiten of de toelaatbare concentratie of depositie van stoffen als beleidsdoel vastleggen;*
- 750 - *Het Rijk om de risico's van luchtverontreiniging te beperken Rijksomgevingswaarden voor lucht heeft vastgesteld op basis van Europese normen;*
- *De Europese normen voor luchtkwaliteit niet altijd de objectieve (puur op wetenschap gebaseerde) gezondheidsadviezen van de Wereldgezondheidsorganisatie (WHO) volgen,*
- 755 - *maar een afgezwakte versie daarvan vormen (zoals dat het geval is bij WHO-advieswaarde voor fijnstof);*
- *De provincie lokale omgevingswaarden voor de buitenlucht in de omgevingsverordening mag opnemen;*
- *Deze strengere of aanvullende omgevingswaarden kunnen zijn dan de*
- 760 *Rijksomgevingswaarden;*
- *In de Omgevingsvisie is vastgesteld dat we ons inspannen om 'zo spoedig mogelijk' aan de WHO-normen te voldoen, 'doch uiterlijk in 2050' en dat gemeenten zoals Amsterdam de ambitie hebben uitgesproken om in 2030 te voldoen aan de WHO-normen;*
- *De provincie het Schone Lucht Akkoord heeft getekend, waarin bepaalde doelen zijn*
- 765 *geformuleerd en waarmee ook wordt verwacht in 2030 op de meeste plekken te voldoen aan de advieswaarden van de WHO.*

Overwegende dat:

Milieu en gezondheid geen luxe zijn, maar de basisvoorwaarden vormen van ons bestaan

770 *("levensvoorwaardelijke componenten" volgens het RIVM).*

Roepen het college van Gedeputeerde Staten op:

De wens van de inwoners van Noord-Holland ten aanzien van het verbeteren van de luchtkwaliteit serieus te nemen en om in de Omgevingsverordening die onder de Omgevingswet in werking

775 *treedt, omgevingswaarden voor luchtkwaliteit (buitenlucht) te definiëren die in lijn zijn met de advieswaarden van de WHO en de ambities van het Schone Lucht Akkoord voor 2030*

en gaan over tot de orde van de dag.

Fractie PvdD

780

De hoeveelheid grondwater loopt gevaar. Het probleem is nog niet zo groot als in Oost-Nederland, maar zeker wel aanwezig in Noord-Holland. Daarom de volgende motie:

Motie 87/051020

785 **Regulering instandhouding grondwater in Omgevingsverordening 2.0**

Provinciale Staten van Noord-Holland in openbare vergadering bijeen op 5 oktober 2020

Constateernde dat:

- 790
- *Afdeling 4.13 van de Omgevingsverordening gaat over grondwateronttrekking;*
  - *Artikel 4.101 Oogmerk stelt dat afdeling 4.13 regels bevat met het oog op het reguleren en registreren van grondwateronttrekkingen;*
  - *Echter geen specifieke regels voor grondwateronttrekking onder de afdeling worden genoemd voor onder andere de industrie en de landbouw;*
  - 795 - *Er alleen wordt verwezen naar grondwateronttrekking ten behoeve van bodemenergiesystemen.*

Overwegende dat:

- 800
- *Door klimaatverandering het volgens experts steeds urgenter wordt om de kwantiteit van het grondwater te beschermen;*
  - *Met name onttrekking van grondwater door industrie en landbouw een grote negatieve invloed uitoefent op de grondwaterstand;*
  - *Experts ook hebben vastgesteld dat waterschappen en provincies onvoldoende inzicht hebben in hoeveel water wordt opgepompt, laat staan hoeveel dat illegaal gebeurt;*
  - 805 - *Wetenschappers al zeker dertig jaar waarschuwen voor de ernstige gevolgen die een dalende grondwaterstand heeft voor de natuur.*

Verzoeken het college van Gedeputeerde Staten om:

810 *Bij de voordracht voor de Omgevingsverordening 2.0 ter bescherming van de kwantiteit van het grondwater voorstellen te doen inzake reguleren en registreren van grondwateronttrekking t.b.v. landbouw en industrie*

en gaan over tot de orde van de dag.

Fractie PvdD

815

Motie 88/051020

Zorg ervoor dat burgers meeprofiteren van de energietransitie

Provinciale Staten van Noord-Holland in openbare vergadering bijeen op 5 oktober 2020

820

Constaterende dat:

- *Het succesvol uitvoeren van het Klimaatakkoord alleen samen met bewoners lukt;*
- *In het Klimaatakkoord is afgesproken dat in gebieden met mogelijkheden en ambities voor hernieuwbare energieopwekking er sprake moet zijn van evenwichtige*
825 *eigendomsverdeling, waarbij gestreefd wordt naar 50% eigendom van de productie van de lokale omgeving (burgers en bedrijven);*
- *De opbrengst van wind- en zonneparken nu echter vaak vooral terecht komt bij kapitaalkrachtige bedrijven en bewoners met voldoende vermogen om mee te investeren;*
- *O.a. CE Delft heeft uitgerekend dat de mensen met de laagste inkomens relatief meer*
830 *betalen voor het klimaatbeleid dan de hoogste inkomens, terwijl de laagste inkomens het minst profiteren van de baten (zoals subsidies).*

Overwegende dat:

- *Vanuit de Participatiecoalitie een team van lokale vertegenwoordigers van de Natuur- en*
835 *Milieufederaties en Energie Samen beschikbaar is voor advies en ondersteuning bij participatieve planvorming, beleidsvorming en projectuitvoering, zorgvuldige inpassing met aandacht voor natuur en landschap en invulling van de ambitie uit het Klimaatakkoord waarbij burgers zoveel mogelijk meeprofiteren;*
- *Het meeprofiteren bijvoorbeeld kan doordat buurtbewoners deels eigenaar worden,*
840 *doordat een deel van de winst wordt geïnvesteerd in buurtprojecten of een andere vorm van profiteren van de winst van een zon- of windproject;*
- *Dit van groot belang is voor lokaal draagvlak van de energietransitie en voor een gezonde samenleving en economie waarin iedereen meetelt;*
- *Bij de Participatiecoalitie veel kennis en ervaring zit over hoe dit aan te pakken en de*
845 *coalitie haar diensten aan de provincie wil aanbieden;*
- *Volgens de advocaten van Pels Rijcken provincies minstens de mogelijkheid hebben om een inspanningsverplichting voor het mee laten profiteren van burgers voor te schrijven bij vergunningverlening voor een project voor duurzame energie;*
- *Er onder de Omgevingswet volgens Pels Rijcken in principe nog meer mogelijkheden zijn,*
850 *omdat ruimtelijke relevantie als criterium dan wordt vervangen door het belang van duurzame ontwikkeling: als het bevoegd gezag kan onderbouwen dat draagvlak via lokaal eigendom daar onderdeel van uitmaakt, biedt dat extra mogelijkheden.*

Roepen het college van Gedeputeerde Staten op:

- *In samenwerking met de Participatiecoalitie en gemeenten te onderzoeken hoe we in de*
855 *Omgevingsverordening 2.0 zo goed mogelijk kunnen borgen dat burgers in het kader van energietransitie zoveel mogelijk – minstens in lijn met het Klimaatakkoord - meeprofiteren;*
- *Daarover zo snel mogelijk aan PS te rapporteren*

860

en gaan over tot de orde van de dag.

Fractie PvdD

Om volksvertegenwoordigers te betrekken bij aanpassingen een amendement samen met de CU
865 met de titel: Wijzigingen werkgebieden gehoord de commissie.

Amendement 25/051020

Wijzigingen werkgebieden gehoord de commissie

870 *Provinciale Staten van Noord-Holland in openbare vergadering bijeen op 5 oktober 2020*

*Besluiten in bovengenoemde ontwerpbesluit de tekst in art. 13.7 Wijziging werkingsgebied door
GS: "Gedeputeerde Staten kunnen de begrenzing van een werkingsgebied wijzigen, tenzij in deze
verordening of bij of krachtens de wet waarop de betreffende regel is gebaseerd anders is
875 bepaald."*

Te wijzigen in:

*"Gedeputeerde Staten kunnen – gehoord de desbetreffende commissie van Provinciale Staten – de
begrenzing van een werkingsgebied wijzigen, tenzij in deze verordening of bij of krachtens de wet
880 waarop de betreffende regel is gebaseerd anders is bepaald."*

Fracties PvdD, CU

*Toelichting: GS krijgen in art. 13.7 de bevoegdheid om de begrenzing van werkingsgebieden te
885 wijzigen, zonder de commissie te horen. Dit is een wijziging t.o.v. de PRV en een verruiming van
de bevoegdheid van GS. In de PRV staat, bijv. bij art. 19, lid 8 (NNN): "Gedeputeerde Staten
kunnen, gehoord de desbetreffende commissie van PS, de begrenzing van het natuurnetwerk
Nederland en de natuurverbindingen als aangegeven op kaart 4 en de digitale verbeelding ervan,
wijzigen (..)". In het overeenkomstige art. 6.38, lid 6 Omgevingsverordening ontbreekt de
890 zinsnede 'gehoord de desbetreffende commissie van PS'.*

En door een amendement, samen met de CU, met als titel: Schrappen wijzigingsbevoegdheid GS
bijlagen Verordening te wijzigen.

Amendement 26/051020

Schrappen wijzigingsbevoegdheid GS bijlagen verordening te wijzigen

Provinciale Staten van Noord-Holland in openbare vergadering bijeen op 5 oktober 2020

900 *Besluiten in bovengenoemde ontwerpbesluit te schrappen: Artikel 13.8 Wijziging bijlage door
Gedeputeerde Staten*

Fracties PvdD, CU

905 *Toelichting: De bevoegdheid voor GS om bijlagen van de Omgevingsverordening te wijzigen is nieuw. Als dit artikel wordt vastgesteld kunnen GS bijv. naar believen soorten toevoegen aan de Vrijstellingslijst (bijlage 4), WKW van NNN-gebieden veranderen (bijlage 5), kernkwaliteiten BPL veranderen (bijlage 6), stiltegebieden schrappen (bijlage 8), etc. Dit is onwenselijk.*

910 **Amendement 27/051020**
Groot Openbaar belang

Provinciale Staten van Noord-Holland in openbare vergadering bijeen op 5 oktober 202

915 *Besluiten in bovengenoemde ontwerpbesluit:
De toelichting van het begrip 'groot openbaar belang in bijlage 10 (Algemene toelichting omgevingsverordening NH2020) wijzigen door de zin: "Verder kan van een groot openbaar belang sprake zijn als met de ontwikkeling beleidsdoelen worden bereikt"*

920 *Te veranderen naar: "Verder kan van een groot openbaar belang sprake zijn als met de ontwikkeling beleidsdoelen worden bereikt, waarbij eventuele positieve neveneffecten van een particuliere (commerciële) activiteit niet mee mogen worden gewogen. Een neveneffect van een particuliere activiteit kan niet aangemerkt worden als groot openbaar belang."*

925 *Fractie PvdD*

Tot slot voorzitter woningbouw. Ik voel virtueel dat er nu partijen opveren van hun stoel. We hebben een probleem bij de transitie in het agrarische gebied. Met minder dieren komen er stallen vrij en we hebben ook een huisvestingsprobleem van menselijke dieren. Die twee kunnen
930 aan elkaar gekoppeld worden zonder dat er alleen maar twee grote villa's worden geplaatst. Zo'n integrale benadering werkt aan meerdere provinciale doelen. En technisch moeten we dit regelen in de MRA en in het NHN landelijk gebied. En daarom twee amendementen:

Amendement 28/051020

935 Functiewijziging naar burgerwoningen MRA landelijk gebied

Provinciale Staten van Noord-Holland in openbare vergadering bijeen op 5 oktober 2020

Besluiten in bovengenoemd ontwerpbesluit in art. 6.7a, lid 2: de tekst:
940 *"In afwijking van het eerste lid kan een ruimtelijk plan voorzien in functiewijziging van een stedelijke functie of van een agrarisch bouwperceel naar wonen in de vorm van maximaal twee burgerwoningen, indien wordt voldaan aan de volgende voorwaarden:"*

Te wijzigen in:

945 *"In afwijking van het eerste lid kan een ruimtelijk plan voorzien in functiewijziging van een stedelijke functie of van een agrarisch bouwperceel naar wonen in de vorm van burgerwoningen*

bestaande uit maximaal twee bouwlagen met daarop een kap, mits het bebouwde oppervlak niet buitenproportioneel toeneemt, indien wordt voldaan aan de volgende voorwaarden:" en te veranderen bij lid 2d: van: "een tweede burgerwoning is" naar: "extra burgerwoningen zijn"

950 *Fractie PvdD*

Toelichting

Het moet ook mogelijk zijn om meerdere appartementen te realiseren in plaats van louter twee grote vrijstaande woningen, mits het bebouwde oppervlak niet buitenproportioneel toeneemt. Met dit voorstel kunnen er meerdere wooneenheden worden gerealiseerd zonder dat er enorme wooncomplexen ontstaan die het landelijke karakter ondermijnen, bijvoorbeeld in de vorm van mantelzorgwoningen.

955

Amendement 29/051020

960 **Functiewijziging naar burgerwoningen Noord-Holland Noord landelijk gebied**

Provinciale Staten van Noord-Holland in openbare vergadering bijeen op 5 oktober 2020

Besluiten in bovengenoemd ontwerpbesluit in art. 6.7b, lid 3: de tekst:

965 *"In afwijking van het eerste lid kan een ruimtelijk plan ook voorzien in functiewijziging van een stedelijke functie of van een agrarisch bouwperceel naar wonen in de vorm van maximaal twee burgerwoningen, indien wordt voldaan aan de volgende voorwaarden:"*

Te wijzigen in:

970 *"In afwijking van het eerste lid kan een ruimtelijk plan ook voorzien in functiewijziging van een stedelijke functie of van een agrarisch bouwperceel naar wonen in de vorm van burgerwoningen bestaande uit maximaal twee bouwlagen met daarop een kap, mits het bebouwde oppervlak niet buitenproportioneel toeneemt, indien wordt voldaan aan de volgende voorwaarden:"*

975 *en te veranderen bij lid 3d: van: "een tweede burgerwoning is" naar: "extra burgerwoningen zijn"*
Fractie PvdD

Toelichting

Het moet ook mogelijk zijn om meerdere appartementen te realiseren in plaats van louter twee grote vrijstaande woningen, mits het bebouwde oppervlak niet buitenproportioneel toeneemt. Met dit voorstel kunnen er meerdere wooneenheden worden gerealiseerd, zonder dat er enorme wooncomplexen ontstaan die het landelijke karakter ondermijnen, bijvoorbeeld in de vorm van mantelzorgwoningen.

985 **De VOORZITTER:** De 7 moties en 14 amendementen maken onderdeel uit van de beraadslagingen.

De heer **ZOON** (PvdD): Ter controle, u zei 14 of 17 amendementen? Ik heb er op mijn lijstje 17 staan.

990

De **VOORZITTER**: Ja, maar u heeft aangegeven dat er een aantal wordt ingediend door andere partijen.

De heer **ZOON** (PvdD): Die heb ik niet opgenoemd.

995

De **VOORZITTER**: In ieder geval, alles wat door u is ingediend – en dat kunnen we natuurlijk teruglezen – komt terug in de mail, want u heeft ze allemaal aan de griffie gemaïld als het goed is.

1000

De heer **ZOON** (PvdD): Zeker en anders dan kan ik ze altijd later nog een keertje indienen als er ergens iets fout gegaan is.

De **VOORZITTER**: Alles wat u net heeft opgenoemd, maakt onderdeel uit van de beraadslagingen. De heer Vink heeft een interruptie.

1005

De heer **VINK** (D66): Voorzitter. De heer Zoon had er zoveel en bij een over de wijzigingsbevoegdheden wilde ik graag een nadere toelichting. Ik heb er in mijn bijdrage in de commissievergadering een en ander over gezegd. Ik ben benieuwd waarom de heer Zoon ervoor gekozen heeft om dit amendement in te dienen.

1010

De heer **ZOON** (PvdD): De gemakkelijkste toelichting is, dit lijkt ons de beste manier om het te wijzigen. Ik denk dat het goed is dat wij als PS wijzigingsbevoegdheden krijgen en het niet aan GS overlaten op een aantal vlakken. Dat proberen wij met deze amendementen goed te zetten. Is dit antwoord op uw vraag?

1015

De heer **VINK** (D66): Dat is wel een antwoord op mijn vraag, maar ik heb in de commissie antwoorden gehoord van de gedeputeerde, ik zou daar graag met hem het gesprek over voeren, maar ik begrijp uw overwegingen voor dit amendement. Voor nu is dat voldoende.

1020

Mevrouw **VAN ANDEL** (CDA): Voorzitter. Wij beginnen met het politieke oordeel over de Omgevingsverordening en daarna dienen wij een aantal moties en amendementen in. Wat mij betreft mogen de interrupties bij de punten die ik dan maak. Het is de taak van de provincie om als gevolg van de Omgevingswet een Omgevingsvisie en een Omgevingsverordening te maken. Wat het CDA betreft één van de belangrijkste onderwerpen in deze Statenperiode. In de

1025

verordening bepalen we ruimtelijk wat wel en wat niet kan in het open gebied en daarmee hebben we een directe invloed op onze inwoners. Voorafgaand aan deze Omgevingsverordening hebben we in het najaar van 2018 de Omgevingsvisie vastgesteld en met de kennis van nu hadden we het maken van de Omgevingsvisie wel over kunnen slaan. De sturingsfilosofie (regionaal wat kan, lokaal wat moet) en de geest van maatwerk, werken vanuit de opgaven die er

1030

liggen en kijken wat er wel kan in plaats van verboden opnemen, is totaal losgelaten op basis van een paar regels in het coalitieakkoord. Er zijn meer gebieden in onze provincie beschermd verklaard en het beschermingsregime is nog dichter tegen woonkernen aan getekend. En met het

invoeren van het begrip 'landelijk gebied' legt de provincie van bovenaf op voor welke plekken haar regels gelden. Het CDA verwijt de partijen die dit akkoord gemaakt hebben, dat zij terwijl zij
1035 de in de Omgevingsvisie vastgelegde sturingsfilosofie en uitgangspunten kenden, hier totaal aan voorbij gegaan zijn. Het resultaat zoals het nu voor ons ligt, is een klap in het gezicht van gemeenten die woningbouwplannen en andere plannen, zoals uitbreiding van ondernemingen als campings, zorgboerderijen, landgoederen en recreatieparken, heel goed afwegen. Ook zij willen niet al hun groen volbouwen, niet in de kern en niet daarbuiten. Zij wonen daar, zij zien iedere
1040 dag de gevolgen. Maar deze gemeenten willen wel hun verantwoordelijkheid nemen voor de heersende woningnood en de leefbaarheid van woonkernen. Woningnood, ik herhaal het woord nog maar eens. Er zijn 350.000 woningen nodig tot 2030 in heel Noord-Holland. De gedeputeerde wijst daar regelmatig op, zo ook begin september in Binnenlands Bestuur waarin hij oproept: 'minister: laat ons bouwen!'. Ik weet niet of u op 21 september alle sprekers hebt
1045 gehoord, maar ruim 10 wethouders riepen daar hetzelfde: 'gedeputeerde, laat ons bouwen!' Geef ons de ruimte om op een verantwoorde manier aan onze woningbouwopgave te voldoen. Wij begrijpen echt niet waarom de provincie zelf haar ruimtelijk beleid zo inricht dat woningbouwplannen om zeep worden geholpen. Waarom stelt deze provincie zich zo op richting gemeenten? Waarom gedraagt de provincie zich op precies dezelfde wijze richting gemeenten
1050 zoals ze zelf niet wil worden behandeld door het Rijk? In het Financieel Dagblad zegt gedeputeerde Loggen: 'Je kunt toch ook zeggen als Rijk: het zijn de inwoners van de provincie en je mag er toch van uitgaan dat zij daar goed over nadenken waar ze willen bouwen?' Vervang het woord Rijk door provincie en provincie door gemeente, dan krijg je: 'Je kunt toch ook zeggen als provincie: het zijn de inwoners van de gemeente en je mag er toch van uitgaan dat zij daar goed
1055 over nadenken?' Hopelijk wil gedeputeerde Loggen naar zichzelf luisteren. Bovenop de landelijke ladder voor duurzame verstedelijking maakt de gedeputeerde regionale afstemming in woonakkoorden verplicht. Wij zijn voorstander van regionale afstemming, maar de provincie is ook partij bij dit akkoord en zegt: de woonakkoorden dienen in overeenstemming te zijn met de provinciale Omgevingsvisie en de uitgangspunten, speerpunten, richtinggevende principes van de provinciale woonagenda. Tot zover de ruimte voor regionale en lokale afwegingen. In de
1060 commissie zei de heer Voskuil het steeds maar weer tegen mij: nee, mevrouw Van Andel, niet alles kan en dat ben ik met hem eens. En het mooie is: dat zijn gemeenten ook met hem eens. Natuurlijk moet woningbouw zorgvuldig worden ingepland. Dat zullen gemeenten zeker doen, het gaat om hun uitzicht, hun inwoners en belangen. Waarom kan de provincie hier niet een faciliterende overheid bij zijn? In plaats van het negeren van een hele trits aan gemeentebesturen en -raden met politieke partijen van links tot rechts, de partijen waar velen van u lid van zijn, die gewoon niet met deze Omgevingsverordening uit de voeten kunnen in relatie tot de opgaven waar zij voor staan. In deze Omgevingsverordening kunnen windenergiegebieden aangevraagd worden door gemeenten, op voorwaarde dat dat draagvlak een belangrijk element is. Waarom
1070 doen we het ook niet zo voor woningbouwlocaties?

Mevrouw **KAAMER VAN HOEGEE** (VVD): Ik ben blij te horen dat mevrouw Van Andel toch wel delen uit mijn inbreng van vorige week naar voren brengt, politiek links en rechts zijn het met elkaar eens dat er meer woningbouw moet komen, maar wat vindt u dan van het toegezegde
1075 Deltaplan Wonen van de gedeputeerde waarin dit gaat plaatsvinden toch?

Mevrouw **VAN ANDEL** (CDA): Hier bent u mij voor op mijn verhaal. Ik ga daar zo iets over zeggen en het belangrijkste is de verkeerde volgorde. Ik kom er zo op terug. Waarom doen we het ook niet zo voor woningbouwlocaties? Die staan in hetzelfde landschap als zonnepanelen of

1080 windmolens. Op dat gebied mag er straks heel veel meer dan op het gebied van woningbouw. Voorzitter, dat is toch gewoon scheef? Er zitten nu veel belanghebbenden mee te luisteren die hopen dat wij hun gebied noemen en ervoor op de bres springen, maar dat zijn er zoveel dat we ze hier onmogelijk allemaal de revue kunnen laten passeren. Wij gaan met onze amendementen wel een poging doen. Ook zullen er veel belanghebbenden zijn die zich nu nog niet realiseren

1085 wat hier allemaal gebeurt en wat dat voor consequenties heeft. Het is heel erg dat er wordt voorgesteld een aantal bestaande, soms vergevorderde bouwplannen te verbieden, plannen waar de provincie al jarenlang van op de hoogte was en over meegepraat heeft. Wij hopen dat PS daarin wel hun verantwoordelijkheid nemen. Maar wat nog erger is, is dat ook

1090 woningbouwplannen die er nu nog niet liggen, veel ingewikkelder zullen zijn dan dat ze nu al zijn. Het mantra van de provincie is tot op heden: alle benodigde woningen kunnen binnenstedelijk. Ik twijfel aan die stelling omdat er ook locaties staan ingetekend die nu nog gewoon op een andere manier in gebruik zijn. En daarnaast is binnenstedelijk bouwen op veel locaties als volkstuintjes of binnenstedelijke parken in veel gevallen ook niet wenselijk. Verdichting maakt steden lang niet altijd mooier en leefbaarder. Er wordt inmiddels wel wat aan

1095 getwijfeld, er gaat nog maar weer eens verkend worden of dit toch wel echt gaat lukken zo, begreep ik in de commissie. Ik weet niet wat de overduidelijke cijfers van de woningnood meer zijn dan het bewijs dat alleen binnenstedelijk bouwen niet genoeg is. En dit mantra kent ook nog een ander probleem. In veel kleinere kernen is geen binnenstedelijke ruimte meer. Daardoor kan niet aan de lokale woningbouwvraag worden voldaan. De jongeren die bij hun ouders, vrienden

1100 en sportclub willen blijven wonen. De ouderen die oud wil worden op de plek waar die hun hele leven gewoond hebben. Daarvoor moet worden gebouwd. Deze provincie gaat volledig voorbij aan het belang van de leefbaarheid van deze kernen, waar zonder nieuwe aanwas verenigingen en scholen de deuren moeten sluiten. Krijgen deze mensen straks weer het antwoord wat de provincie al jaren geeft: u kunt nog binnenstedelijk terecht 15 kilometer verderop. Zo'n antwoord

1105 laat immers zien dat je niets begrijpt van de dynamiek van een kleine kern. Het Bijzonder Provinciaal Landschap. Er werd bij de omgevingsvisie bij motie gevraagd om vereenvoudiging van de ruimtelijke regimes, niet om een verzwaring en ook niet om het aanwijzen van veel extra gebieden. Er is veel aan de kaarten BPL aangepast na zienswijzen. Dank daarvoor. Maar dat er veel fouten in zijn gemaakt, toont wel aan dat dit een bureau-exercitie is geweest, waar mensen

1110 uit het gebied zich soms helemaal niet in herkennen. Gebieden waren voorheen 'slechts' een aardkundig monument waar je niet aan de abiotische waarden vanaf 1 meter onder de grond mocht zitten, nu mag er helemaal niets meer. Ook zijn de weidevogelleefgebieden BPL geworden, terwijl er vaak betwist wordt dat er weidevogels zitten. De vorige gedeputeerde ruimte en wonen heeft destijds aangegeven dat de Omgevingsverordening aangepakt zou worden om kritisch

1115 naar deze locaties te kijken. Vraag aan de gedeputeerde: waarom is dit niet gebeurd? In de commissie heeft de VVD een Deltaplan/masterplan Woningbouw aangekondigd. Een idee dat werd omarmd door de gedeputeerde die heeft aangekondigd allerlei verkenningen te gaan doen om te kijken of de Omgevingsverordening wel voldoet en dat zij misschien nog gaan kijken in

overleg met gemeenten waar versoepelingen in de Omgevingsverordening nodig zijn. Toen ik dat
1120 hoorde brak mijn klomp. Ik noemde het al, de vorige gedeputeerde ruimte en wonen zei twee
jaar geleden bij de laatste PRV-wijziging: op sommige locaties laat ik nog even
weidevogelleefgebied zitten, maar straks bij het vaststellen van de Omgevingsverordening
kunnen we alles dan integraal afwegen. En eigenlijk zegt deze gedeputeerde precies hetzelfde als
zijn voorganger. Ik laat het gebied nog even onder beschermingsregimes, ik houd nog even vast
1125 aan het binnenstedelijk bouwen, maar bij de volgende versie kunnen we het alsnog wijzigen. Dit
is echt de verkeerde volgorde. Waarom is deze gedeputeerde niet als eerste zijn verkenningen
gaan uitvoeren en daarna pas een plan aan PS gaan voorleggen? Voor zo'n exercitie als het
maken van een omgevingsverordening was dat toch op z'n plaats geweest. Als u er nu nog niet
uit was, had u gewoon minder haast kunnen maken met deze verordening, de invoering van de
1130 Omgevingswet is immers uitgesteld. Dit nu vaststellen en dan zeggen dat u toch echt uw best
gaan doen voor de woningbouw, kan er bij het CDA echt niet in.

Mevrouw **KAAMER VAN HOEGEE** (VVD): Allereerst zou ik graag willen weten of mevrouw Van
Andel niet blij is dat gedeputeerde Loggen tot beter inzicht is gekomen en nu met een Deltaplan
1135 Wonen wil komen. Ten tweede, ik denk dat de Omgevingsverordening toch iets anders is dan een
Deltaplan Wonen, die eigenlijk bovenop het Deltaplan komt.

Mevrouw **VAN ANDEL** (CDA): Ik ben blij dat de gedeputeerde het Deltaplan Wonen een goed idee
vindt, alles is nodig, maar uw tweede vraag, een Deltaplan is iets anders dan de
1140 Omgevingsverordening maar voor een woning is ruimte nodig en wij stellen nu een verordening
vast die aangeeft waar je wel of niet mag bouwen en het allereerste wat je nodig hebt voor een
woningbouwplan, is een locatie. Ik blijf bij mijn punt dat de volgorde iets is wat er bij ons niet in
kan.

1145 Mevrouw **KAAMER VAN HOEGEE** (VVD): Aanvullend, het gaat mij erom dat de gedeputeerde
kennelijk voortschrijdend inzicht heeft en nu zegt dat er onderzoek moet plaatsvinden naar meer
woningbouwplekken en daarvoor is de Woonambassadeur in dienst gezet, laten wij samen gaan
kijken hoe wij daaruit komen. Ik hoop toch echt dat u het daarmee eens bent.

1150 Mevrouw **VAN ANDEL** (CDA): Ik ben blij met alles wat er voor woningbouw gebeurt, ik wil echt
iets doen aan de woningnood en dat zorgvuldig doen. Dus natuurlijk zal ik meedoen met het
Masterplan Woningbouw, alleen wij stellen nu het belangrijkste document van deze verordening
vast en wij doen de Omgevingsverordening maar een keer voor de eerste keer en dan ga je niet
zeggen, het kan overal niet en we gaan later nog weleens kijken waar het wel kan, zeg ik nu even
1155 gechargeerd. Dat is de verkeerde volgorde, maar ik ben blij dat de gedeputeerde inziet dat er iets
aan woningbouw moet gebeuren.

De heer **ZOON** (PvdD): Ik hoor het CDA vooral wonen, wonen, wonen roepen. Ik dacht altijd dat
het CDA een boerenpartij was waarbij wij een enorme aanpassing van het boerenland gaan
1160 krijgen straks. Ik hoor het CDA daar helemaal niet over. Is het CDA de achterban vergeten en is

het nu een wonenpartij geworden of ziet ze nog aanpassingen voor het landelijk gebied om boeren weer de kans te geven om natuurinclusief te worden en beter aan te sluiten bij de natuur?

1165 Mevrouw **VAN ANDEL** (CDA): Het is inderdaad weleens verfrissend dat wij dan niet per se de boerenpartij zijn maar nu als woonpartij zijn, dat laat zien hoe veelzijdig het CDA is. Natuurlijk zijn wij de boeren niet vergeten en wij willen graag kijken hoe boeren duurzamer kunnen gaan produceren. Er is ook ruimte nodig voor boeren, maar ook voor woningbouw en die ruimte is er langs de kernen heel vaak. Het kan om landbouwgrond gaan maar het kan ook om andere
1170 soorten grond gaan, maar wij kiezen ervoor om van de woningnood een heel belangrijk punt te maken. Dat klopt, mijnheer Zoon.

De heer **VINK** (D66): Mevrouw Van Andel is nog stellig dat zij extra ruimte wil voor woningbouw, wij willen allemaal ruimte voor woningbouw want het is essentieel dat wij die tekorten aanpakken, maar ik zou willen weten waarom er extra ruimte nodig is. Volgens mijn gegevens is
1175 er voldoende ruimte in de huidige Omgevingsverordening om daarin te voorzien. Graag een toelichting waarom dat volgens mevrouw Van Andel niet zo zou zijn.

Mevrouw **VAN ANDEL** (CDA): In de Omgevingsverordening worden heel veel plekken nog meer beschermd verklaard en ik zou de heer Vink willen oproepen nog eens te kijken naar de
1180 plancapaciteit zowel hard als zacht op alle gebieden, en te kijken waar die allemaal liggen en of u het ziet gebeuren dat tot 2030 honderdduizenden woningen gebouwd worden. In de commissie is door een aantal partijen aangegeven dat het mantra dat het allemaal binnenstedelijk zou passen en dat er genoeg ruimte moet zijn, in ieder geval wel verkend moet worden. Wij vinden het te laat voor die verkenning, maar ga het alstublieft wel doen en ik hoop dat u daaraan
1185 meedoet, mijnheer Vink.

De heer **VINK** (D66): Mevrouw Van Andel gaf geen antwoord op mijn vraag, zij stelde een vraag aan mij terug. Ik vroeg aan haar waar zij op baseert dat er onvoldoende ruimte zou zijn. Alle ruimte die er is, moeten wij benutten, of dat in de Haarlemmermeer is of elders, allerlei plekken
1190 die we al lang hebben voorzien en waar deze Omgevingsverordening in voorziet, maar mijn vraag was, waarop baseert u nu dat er te weinig ruimte is en daar zou ik graag antwoord op krijgen in plaats van een wedervraag.

Mevrouw **VAN ANDEL** (CDA): Zonder een wedervraag te formuleren, zeg ik dat er nog eens goed
1195 moet worden gekeken naar de zachte plancapaciteit die nog veel te zacht is om tot 2030 genoeg woningen te krijgen. En ik baseer het op dat gemeenten zelf aangeven met hun handen in het haar te zitten over hoe zij aan hun lokale woningbouwvraag moeten voldoen. En ik baseer het op vragen van wethouders die zeggen, er is ook op andere plekken woningbouw nodig dan de provincie ons even wat ruimte wil geven binnenstedelijk, want wij willen onze kernen leefbaar
1200 houden.

Mevrouw **KAAMER VAN HOEGEE** (VVD): U geeft aan dat een heleboel woningbouwprojecten op dit moment niet kunnen bij gemeenten, omdat het eigenlijk buiten de gemeentegrenzen moet,

1205 maar het is nu al zo dat heel veel van die projecten mits de juiste aanvraag wordt ingediend, best wel mogelijk zijn zolang ze maar voldoen aan de ladder van duurzame verstedelijking. Bent u dat met mij eens?

1210 Mevrouw **VAN ANDEL** (CDA): Ik ben het met u eens dat dat klopt en dat daar bovenop nog eens komt dat er regionale afstemming moet zijn, op zich prima, maar dat de provincie ook partij is bij de woningakkoorden en die zegt dat het aan haar eigen belang moet voldoen. Daarmee werpt de provincie meer hobbels op dan op basis van de Omgevingsvisie verwacht had mogen worden.

1215 Mevrouw **KAAMER VAN HOEGEE** (VVD): Maar u bent het toch hopelijk met mij eens dat wij als provincie moeten waken dat het open Noord-Hollandse landschap niet helemaal volgebouwd gaat worden en dat er goed over wordt nagedacht waar welke woningen gebouwd gaan worden?

1220 Mevrouw **VAN ANDEL** (CDA): Daar gaat mijn betoog over, en dat ben ik met u eens en dat moeten wij samen met gemeenten doen. Gemeenten kloppen nu bij ons aan dat het op deze manier samen niet gaat lukken vanwege de Omgevingsverordening die wij hopelijk niet gaan vaststellen en eerst nog gaan aanpassen. De woningnood is nu. We kunnen niet nog een keer lange tijd gaan wachten tot de gedeputeerde opnieuw gaat verkennen. In een aantal moties en amendementen gaat het CDA een poging doen te redden wat er te redden valt door PS voor te dragen in ieder geval hun verantwoordelijkheid te nemen voor lopende plannen. Ik had daarbij aanvankelijk veel amendementen voor ogen, maar ik heb natuurlijk goed geluisterd naar het 1225 technische advies en deze omgebouwd naar moties. Daarbij moet me wel van het hart dat ik het teleurstellend vond geen ambtelijke ondersteuning te kunnen krijgen om locaties goed in te tekenen en zo een goed amendement te krijgen, zelfs niet voor de discussielocaties die nu juist expliciet aan PS worden voorgelegd. Ik ga elke motie voor de discussielocaties af, ik vraag bij elke motie om deze locatie uit het BPL te halen en binnen drie maanden een voorstel daartoe ter 1230 besluitvorming aan PS voor te leggen. De Stompetoren wordt ingediend door de CU met steun van het CDA. Al deze moties dien ik ook in namens FvD. De argumenten waarom PS deze uit het BPL zouden moeten halen, staan in de overwegingen. Ik ga de locaties kort af: Limmerkoog in Uitgeest: een gebied met verpauperde kassen dat om die reden geen Bijzonder Provinciaal Landschap kan zijn.

1235

Motie 89/051020

Discussielocatie Limmerkoog

1240 *Provinciale Staten van Noord-Holland in openbare vergadering bijeen op 5 oktober 2020*

Constateernde dat:

Met het intekenen van de Limmerkoog in de gemeente Uitgeest als Bijzonder Provinciaal Landschap het uitvoeren van het voornemen om de Limmerkoog te bebouwen, onuitvoerbaar wordt.

1245

Overwegende dat:

- *Het onwenselijk is om dit perceel niet te mogen bebouwen, omdat woningbouw in deze gemeente wenselijk is en het gaat om een gebied waar nu verpauperde kassen staan waar de bomen uit groeien;*
- 1250 - *Wanneer je bij dit gebied staat, niemand zal betwisten dat hier iets moet gebeuren;*
- *Het uit de stukken niet duidelijk wordt waarom dit gebied BPL geworden is, aangezien het een gebied betreft waar verpauperde kassen staan, niet bepaald een landschapsbeeld dat beschermd moet worden;*
- *De provincie verloedering van het landschap wil tegengaan;*
- 1255 - *Deze locatie is opgenomen in de regionale woningbouwprogrammering, waarmee de discussie over nut en noodzaak is beslecht, een voorwaarde waaronder het onder de PRV bebouwd mocht worden;*
- *Het project inmiddels maar vijf woningen behelst, waarmee de planmakers de provincie een eind tegemoetkomen;*
- 1260 - *Het niet uit te leggen is dat dit project dan nu nog zou stranden op het verbod om in de MRA buiten de BSG een kleinschalig woningbouwplan te realiseren;*
- *Vanwege de ligging in de LIB-5 contour er nog een hobbel genomen zal moeten worden voor deze locatie, maar dat voor de provincie geen reden moet zijn om ook vanuit haar eigen regels dit plan onmogelijk te maken;*
- 1265 - *Het wachten op de aangekondigde verkenning voor Uitgeest niet redelijk is, aangezien dit tijd kost en de uitkomst niet vaststaat en er tot die tijd een absoluut verbod is, wat er onder de PRV niet was.*

Dragen GS op:

- 1270 - *Het werkingsgebied BPL te verwijderen van de locatie Limmerkoog zoals met tekst en kaarten is opgenomen in de notitie discussielocaties pagina 4 t/m 7;*
- *Binnen drie maanden een voorstel daartoe ter besluitvorming aan PS voor te leggen*

en gaan over tot de orde van de dag.

1275 *Fracties CDA, FvD*

De Terp in Uitgeest: een gebied waarbij de provincie eerder neigde naar het meegaan in de argumentatie hier woningen te bouwen, aangezien het geen open gebied betreft en er bovendien opnieuw naar de weidevogelstand gekeken zou moeten worden.

1280

Motie 90/051020

Discussielocatie De Terp

Provinciale Staten van Noord-Holland in openbare vergadering bijeen op 5 oktober 2020

1285

Constaterende dat:

Met het intekenen van De Terp in de gemeente Uitgeest als Bijzonder Provinciaal Landschap het uitvoeren van het voornemen om De Terp te bebouwen onuitvoerbaar wordt.

1290 *Overwegende dat:*

- *Dit onwenselijk is, omdat de woningbouw in deze gemeente hard nodig is en deze locatie niet aan de kenmerken van Bijzonder Provinciaal Landschap voldoet;*
- *Het niet duidelijk is welke verwachtingen in het verleden precies zijn gewekt door de provincie, bijvoorbeeld in het laatste bestuurlijk overleg hierover in maart 2020;*

1295 - *Het vermelden van deze locatie op de lijst met discussielocaties laat wel zien dat de provincie eerder neigde naar meegaan in het betoog dat de waarde als weidevogelleefgebied op z'n minst ter discussie gesteld kan worden;*

- *Het gebied niet een open gebied is door bestaande bebouwing en de A9/N203;*

1300 - *De gemeente erop mocht vertrouwen dat bij de totstandkoming van de omgevingsverordening er opnieuw naar de waarde voor weidevogels voor dit gebied gekeken zou worden;*

- *Dit door de vorige gedeputeerde ruimte ook altijd aangekondigd is als een moment waarop dit herijkt zou worden;*

1305 - *De ontwikkelaar op eigen initiatief een compensatieplan aan de provincie heeft voorgelegd;*

- *Het wachten op de aangekondigde verkenning voor Uitgeest niet redelijk is, aangezien dit tijd kost en de uitkomst niet vaststaat.*

Dragen GS op:

- 1310 - *Het werkingsgebied BPL te verwijderen van de locatie De Terp zoals met tekst en kaarten is opgenomen in de notitie discussielocaties pagina 8 t/m 10;*
- *Binnen drie maanden een voorstel daartoe ter besluitvorming aan PS voor te leggen*

en gaan over tot de orde van de dag.

1315 *Fracties CDA, FvD*

Zuid III Akersloot: dit gebied was in de PRV binnenstedelijk gebied en is nu ineens BPL. Een betrouwbare overheid kan niet zo van koers veranderen.

1320 **Motie 91/051020**

Discussielocatie Zuid III Akersloot

Provinciale Staten van Noord-Holland in openbare vergadering bijeen op 5 oktober 2020

1325 *Constaterende dat:*

Met het intekenen van Zuid III – Akersloot als Bijzonder Provinciaal Landschap het uitvoeren van het voornemen om broodnodige woningen voor de gemeente Castricum op deze locatie te bouwen, onuitvoerbaar wordt.

1330 *Overwegende dat*

- *Dit gebied in de PRV is bestempeld als binnenstedelijk gebied;*
- *In de Omgevingsverordening dit gebied is ingetekend als BPL;*

- De provincie zich wat deze casus betreft, geen betrouwbare overheid toont: de gemeente en de ontwikkelaar hoefden geen rekening te houden met belemmeringen van provinciaal belang, wel met de ligging in de voormalig 20Ke-contour, nu LIB-5 contour;
- Vanwege de ligging in de LIB-5 contour zal nog een hobbel genomen moeten worden voor deze locatie, vanuit de door de provincie geformuleerde provinciale belangen is het niet logisch dat de provincie op basis daarvan zelf deze woningbouw verbiedt;
- Het wachten op de aangekondigde verkenning voor Castricum niet redelijk is, dit kost tijd en de uitkomst staat niet vast;
- De gemeenteraad van Castricum unaniem voor dit plan is.

Dragen GS op:

- Het werkingsgebied BPL te verwijderen van de locatie Zuid III-Akersloot zoals met tekst en kaarten is opgenomen de notitie discussielocaties pagina 14 t/m 16;
- Binnen drie maanden een voorstel daartoe ter besluitvorming aan PS voor te leggen

en gaan over tot de orde van de dag.

Fracties CDA, FvD

Nederhorst Noord: er is in dit plan waar in de gemeenteraad ruime steun voor is, alles aan gedaan om aan de provinciale eisen tegemoet te komen en uit onderzoek naar voren komt dat er geen weidevogels zitten. De provincie heeft hier zelf niet naar gekeken bij het maken van deze verordening.

Motie 92/051020

Discussielocatie Nederhorst Noord-Nederhorst Den Berg

Provinciale Staten van Noord-Holland in openbare vergadering bijeen op 5 oktober 2020

Constaterende dat:

- Met het intekenen van het Bijzonder Provinciaal Landschap het bouwplan voor Nederhorst Noord doorkruist wordt;
- Onder de PRV dit gebied onder het regime weidevogelleefgebied valt.

Overwegende dat:

- Het doorkruisen van dit plan onwenselijk is, omdat de woningbouw in deze gemeente hard nodig is;
- De gemeente al enige tijd bestrijdt dat dit gebied een waardevol weidevogelleefgebied is;
- De ontwikkelaar onderzoek heeft laten doen naar de aanwezigheid van weidevogels en deze er niet bleken te zijn;
- Het de provincie had gepast om voordat dit gebied vanuit het regime weidevogelleefgebied nu automatisch BPL te maken, eerst onderzoek te doen of dit in de praktijk gerechtvaardigd is;

- 1375   -   *De Omgevingsverordening door de vorige gedeputeerde ruimte altijd aangekondigd is als een moment waarop de weidevogelleefgebieden herijkt zouden worden;*
- 1380   -   *In de gemeenteraad van Wijdemeren vanwege de woningnood ruime steun voor dit plan bestaat en het ook is opgenomen in het coalitieakkoord;*
- 1385   -   *De ontwikkelaar aangeeft dat op deze locatie 170 woningen gebouwd kunnen worden voor diverse doelgroepen als starters, jongeren, ouderen, gezinnen en doorstromers. Het programma bestaat uit grondgebonden en gestapelde woningbouw, met als uitgangspunt om 30% betaalbare woningen te bouwen. Het bestaande landschapspatroon vormt het uitgangspunt voor de gebiedsontwikkeling en voor het plan is een brede duurzaamheidsbenadering toegepast. En doordat het een waterrijk plan is, de natuurwaarden voor dit gebied omhooggaan.*

Dragen GS op:

- 1390   -   *Het werkingsgebied BPL te verwijderen van de locatie Nederhorst Noord – Nederhorst Den Berg zoals met tekst en kaarten opgenomen in de notitie discussielocaties pagina 17 t/m 18;*
- 1395   -   *Binnen drie maanden een voorstel daartoe ter besluitvorming aan PS voor te leggen*

en gaan over tot de orde van de dag.

Fracties CDA, FvD

- 1400   Zuidsingel fase 8 – Kortenhoef: volgens het ‘ja, mits’-principe in de PRV had deze woningbouw gekund. Dit perceel is nu geheel ingetekend als BPL terwijl niet het hele perceel in de PRV onder een regime viel.

Motie 93/051020

Discussielocatie Zuidsingel Fase 8, Kortenhoef

Provinciale Staten van Noord-Holland in openbare vergadering bijeen op 5 oktober 2020

1405   Constaterende dat:

- 1410   -   *Met het intekenen van het Bijzonder Provinciaal Landschap voor Zuidsingel Fase 8 – Kortenhoef al lang geplande woningbouw om de kern Kortenhoef leefbaar te houden, doorkruist wordt;*
- 1415   -   *Er voorheen geen sprake was van een beperkend regime voor dit gehele perceel;*
- 1420   -   *Volgens het ‘ja, mits’ principe van de huidige PRV deze woningbouwontwikkeling waar al jarenlang over gepraat wordt, mogelijk zou zijn.*

Overwegende dat:

- 1425   -   *Het van belang is dat de provincie een betrouwbare overheid is;*
- 1430   -   *De provincie zich in deze casus geen betrouwbare overheid toont door dit perceel nu geheel als BPL in te tekenen;*

- *Het genoemde aantal woningen van 250 in dit plan steeds is genoemd als maximum, de ontwikkelaar geeft aan dat het definitieve aantal woningen met de zorgvuldige inpassing nog nader wordt bepaald;*
- 1420 - *Er door de ontwikkelaar duidelijk aangegeven is dat er niet gebouwd gaat worden in NNN-gebied;*
- *In de gemeenteraad van Wijdemeren er een ruime meerderheid is voor dit plan (13 voor, 6 tegen);*
- 1425 - *Bij het mogelijk maken van dit plan het aanbeveling verdient om met de gemeente Wijdemeren, de ontwikkelaar en Natuurmonumenten in gesprek te gaan om deze locatie in samenhang met de locatie Groenveld te ontwikkelen.*

Dragen GS op:

- 1430 - *Het werkingsgebied BPL te verwijderen van de locatie Zuidsingel fase 8 in polder Kortenhoef zoals met tekst en kaarten opgenomen in de notitie discussielocaties pagina 19 t/m 23;*
- *Binnen drie maanden een voorstel daartoe ter besluitvorming aan PS voor te leggen*

en gaan over tot de orde van de dag.

1435 *Fracties CDA, FvD*

Middelie: een locatie die in het bufferwoningenbeleid, dat was een uitwerking van het akkoord Waterlands Wonen, nota bene zelf door de provincie is aangewezen als een plek waar gebouwd kon worden.

1440

Motie 94/051020

Discussielocatie Middelie

Provinciale Staten van Noord-Holland in openbare vergadering bijeen op 5 oktober 2020

1445

Constateernde dat:

- *Met het intekenen van het Bijzonder Provinciaal Landschap voor Middelie in de gemeente Edam-Volendam al lang geplande woningbouw om de kern Kortenhoef leefbaar te houden, doorkruist wordt;*
- 1450 - *Deze locatie door de provincie zelf aangewezen is als kleinschalige woningbouwuitbreiding in het kader van het bufferwoningenbeleid;*
- *Gemeente en projectontwikkelaar er met rede op mochten vertrouwen dat de provincie akkoord zou gaan met woningbouw op deze percelen;*
- 1455 - *Het bufferwoningenbeleid een uitwerking was van het akkoord 'Waterlands Wonen', waarbij aan Waterlandse gemeenten de mogelijkheid geboden is om te bouwen in uitleglocaties, op voorwaarde dat er ook een bepaald aantal woningen binnen bestaand stedelijk gebied werden gerealiseerd;*
- *Nut en noodzaak voor deze locatie zijn in 2016 aangetoond en goedgekeurd door de provincie, waardoor deze woningbouw op grond van de PRV mogelijk zou zijn;*

- 1460   -   *Er door de provincie – het lijkt een andere afdeling van de provincie dan die het bufferwoningenbeleid heeft gemaakt – bezwaar tegen dit plan gemaakt is omdat de locatie in weidevogelleefgebied ligt.*

Overwegende dat

- 1465   -   *Het belangrijk is dat overheden zich betrouwbaar tonen;*
             -    *Met het ontwikkelen van de Omgevingsverordening de provincie de kans had om het zichzelf tegenspreken te herstellen;*
             -    *Dit gebied is ingetekend als BPL mede vanwege de kernkwaliteit Habitat voor Weidevogels, maar ook vanwege meerdere kwaliteiten, maar het een gebied betreft dat omgeven is*
1470   *door stedelijke invulling;*
             -    *Het woningbouwplan met het eerder gemaakte beeldkwaliteitsplan zorgvuldig ingepast is in het landschap;*
             -    *Er onderzoek is gedaan waaruit bleek dat de aanwezigheid van weidevogels op deze locatie nihil is;*
1475   -   *De Omgevingsverordening door de vorige gedeputeerde ruimte ook altijd aangekondigd is als een moment waarop weidevogelleefgebieden herijkt zouden worden;*
             -    *Precies ditzelfde beleid van bufferwoningen van toepassing is op een woningbouwlocatie in Kwadijk (zienswijze-0250): ook dit plan is op initiatief van en met ondersteuning van de provincie tot stand gekomen. Hier wordt dit betoog van de indiener wel gevolgd en geven*
1480   *GS aan deze zienswijze over te nemen en deze locatie uit BPL te halen. Deze twee verschillende manieren van reageren voor twee zienswijzen die hetzelfde betogen, is niet uit te leggen, ook al was de locatie in Kwadijk voorheen geen weidevogelleefgebied en die in Middelie wel.*

1485   *Dragen GS op:*

- *Het werkingsgebied BPL te verwijderen van de locatie Middelie zoals met tekst en kaarten opgenomen in de notitie discussielocaties pagina 24 en 25;*
             -    *Binnen drie maanden een voorstel daartoe ter besluitvorming aan PS voor te leggen*

1490   *en gaan over tot de orde van de dag.*

Fracties CDA, FvD

Noordeinde 65 Oostzaan: een plek waarvan de provincie in de nota van beantwoording nog zegt de begrenzing van het BPL te willen aanpassen, maar dit nu gaat veranderen omdat dit in de lijst
1495   van discussielocaties anders is voorgesteld.

Motie 95/051020

Discussielocatie Noordeinde 65, Oostzaan

1500   *Provinciale Staten van Noord-Holland in openbare vergadering bijeen op 5 oktober 2020*

Constaterende dat:

Met het intekenen van Noordeinde 65 in de gemeente Oostzaan als Bijzonder Provinciaal Landschap het uitvoeren van het voornemen om deze grond te bebouwen, onuitvoerbaar wordt.

1505

Overwegende dat

- *Dit onwenselijk is, omdat de woningbouw in deze gemeente hard nodig is;*
- *Dit gebied niet een bijzonder landschap is, aangezien het nu deels een verhard gebied is waar bedrijfsgebouwen en caravans staan;*
- 1510 - *In het plan een stuk grond wordt 'teruggegeven' aan de natuur;*
- *In hun reactie op de zienswijze van de gemeente Oostzaan GS zelf in eerste instantie als reactie op de locatie Noordeinde 65 hebben aangegeven: "wij passen op deze locatie de begrenzing van BPL aan. Het gedeelte waar woningbouw is voorzien wordt landelijk gebied. Het westelijk deel aan de achterzijde van de kavel, blijft BPL";*
- 1515 - *Aangezien deze locatie in de notitie discussielocaties staat, de beantwoording in de lijst met wijzigingen weer is teruggetrokken met de tekst in de notitie discussielocaties.*

Dragen GS op:

- *Het werkingsgebied BPL te verwijderen van de locatie Noordeinde 65, zoals met tekst en*
- 1520 *kaarten opgenomen in de notitie discussielocaties pagina 26 t/m 28;*
- *Binnen drie maanden een voorstel daartoe ter besluitvorming aan PS voor te leggen*

en gaan over tot de orde van de dag.
fracties CDA, FvD

1525

En dan twee moties over een locatie die ons niet als discussielocatie is voorgelegd: het Ijsbaanterrein, achter Dorpsstraat 206 in Wormer. GS zijn al langere tijd op de hoogte van de wens om daar een duurzame sportaccommodatie te bouwen en dat kan door het gehele terrein als BPL in te tekenen ineens niet meer, terwijl dat onder de PRV nog wel kon.

1530

Motie 96/051020

Ontwikkeling duurzame sporthal op ijsbaanterrein Wormer mogelijk maken

Provinciale Staten van Noord-Holland in openbare vergadering bijeen op 5 oktober 2020

1535

Constaterende dat:

- *De gemeente Wormerland al geruime tijd bezig is met een plan voor een duurzame sportaccommodatie op het ijsbaanterrein, als vervanging voor twee afgeschreven sporthallen en accommodatie voor tennisverenigingen en het buitenzwembad 't Zwet in*
- 1540 *Wormer;*
- *Het terrein tegen de bufferzone aan ligt en in de PRV geen beschermingsregime kende;*
- *In de Omgevingsverordening het terrein zelf nu ook als BPL ingetekend is en dit de ontwikkeling van de duurzame sportaccommodatie onmogelijk maakt.*

1545

Overwegende dat:

- *GS op de hoogte zijn van de geplande bouw van de duurzame sportaccommodatie en zich hier in het verleden positief over geuit hebben;*
- *Het nu intekenen van BPL over de natuurijsbaan heen niet opportuun is en raakt aan het principe van het zijn van een betrouwbare overheid.*

1550

Dragen GS op:

- *Het werkingsgebied BPL te verwijderen van de locatie Ijsbaanterrein achter Dorpsstraat 206 in Wormer volgens de kaart uit de zienswijze van de gemeente Wormerland, zodanig dat de geplande duurzame sportaccommodatie gerealiseerd kan worden;*
- *Binnen drie maanden een voorstel daartoe ter besluitvorming aan PS voor te leggen*

1555

en gaan over tot de orde van de dag.

Fracties CDA, FvD

1560 En de motie Aanpassing begrenzing bij terrein Tergooi ziekenhuis in Blaricum: de provincie legt hier ineens andere regels op dan waar de koper gebaseerd op de nota van randvoorwaarden voor deze locatie, vanuit mocht gaan.

Motie 97/051020

1565 Aanpassen begrenzing bij terrein Tergooi Ziekenhuis in Blaricum

Provinciale Staten van Noord-Holland in openbare vergadering bijeen op 5 oktober 2020

Constaterende dat:

- 1570 - *Het terrein bij het Tergooi ziekenhuis in Blaricum is ingetekend als Bijzonder Provinciaal Landschap, terwijl het voorheen geen beschermde status vanuit de provincie kende;*
- *De gemeenteraad van Blaricum in 2019 de 'Nota van randvoorwaarden herontwikkeling Tergooi locatie Blaricum' vastgesteld, die geen rekening kon houden met toen nog niet bekende ruimtelijke belemmeringen van de provincie*

1575

Overwegende dat:

- *Het belangrijk dat de provincie een betrouwbare overheid is;*
- *Per 1 april is het terrein verkocht, waarbij uiteraard door de kopende partij rekening is gehouden met de hierboven genoemde nota, op basis hiervan is een plan gemaakt voor woningen in dit gebied;*
- 1580 - *GS aangeven dat de nota van randvoorwaarden voor de herontwikkeling van Tergooi ziekenhuis in dit specifieke gebied niet in bebouwing voorziet, maar dit alleen klopt voor het hoofdgebouw van het ziekenhuis;*
- *In de betreffende nota aangegeven is dat er woningen met een gezamenlijk oppervlak van*
- 1585 *6.500 m2 mogen worden gebouwd en dat aan een andere kant een kleinschalig woningbouwplan ingepast kan worden;*
- *Voor de koper van dit terrein de provincie nu tussentijds de spelregels verandert en dit de provincie in deze casus geen betrouwbare overheid maakt.*

1590 *Dragen GS op:*

- *Het werkingsgebied BPL te verwijderen van de locatie Tergooi-ziekenhuis Blaricum volgens onderstaande kaart, zodanig dat er ontwikkeld kan worden volgens de uitgangspunten in de Nota van randvoorwaarden herontwikkeling Tergooi-locatie Blaricum;*
- *Binnen drie maanden een voorstel daartoe ter besluitvorming aan PS voor te leggen*

1595

en gaan over tot de orde van de dag.

Fracties CDA, FvD

1600 Voorzitter, dan heb ik twee amendementen over locaties in de gemeente Bergen, een gemeente die hard geraakt wordt door deze verordening. Dankzij het aanrijken van een kaart door deze gemeente kan ik over twee locaties wel een amendementen indienen: over het uit BPL halen van de locaties Egmond aan de Hoef Noordoost en de locatie Egmond-Binnen Zuid.

Amendement 30/051020

1605 Locatie Egmond aan de Hoef, Noordoost

Provinciale Staten van Noord-Holland in openbare vergadering bijeen op 5 oktober 2020

1610 *Besluiten in bovengenoemde verordening en in de daarbij behorende kaarten het werkingsgebied Bijzonder Provinciaal Landschap en Landelijk gebied te verwijderen van de locatie Egmond aan de Hoef Noordoost, volgens de hieronder opgenomen kaart.*

Fracties CDA, FvD

1615 *Toelichting: Door de gemeente Bergen is in haar zienswijze (ZW-0014) gevraagd deze locatie uit het BPL te halen. Door GS is hierop negatief geantwoord, voornamelijk omdat voor de locatie geen concrete plannen zouden bestaan. Er is voor deze locatie wel degelijk sprake van concrete plannen, waar de provincie ook van op de hoogte is. Deze plannen hoefden geen rekening te houden met een beschermingsregime vanuit de provincie, onder de PRV is dit gebied niet beschermd. In 2013 heeft de provinciale Adviescommissie Ruimtelijke Ontwikkeling (ARO) de plannen voor woningbouw die er liggen, al besproken en geaccordeerd. In het voortraject dat reeds sinds 2010 loopt, is tevens meermaals aangetoond dat binnenstedelijk geen ruimte is om in de geplande woningbouwopgave te voorzien. De plannen zijn onderdeel van de gemeentelijke ontwikkelingsvisie Dorp en Duin (2014) waarover uitvoerig vooroverleg is geweest met de*

1620 *provincie. De plannen zijn onderdeel van de gemeentelijke structuurvisie Egmond aan den Hoef (2016) waarover met de provincie vooroverleg is geweest. De plannen zijn opgenomen in de bouwbegroting 2020 van de gemeente Bergen en er wordt met de eigenaar op dit moment een bestemmingsplan voorbereid. Er veel lokaal draagvlak is voor de ontwikkeling. Zie hiervoor onder meer de zienswijze van de dorpsvereniging ZW-0084. Ook de gemeenteraad staat achter dit plan.*

1630 *De woningen die op deze locatie gepland staan, worden volgens het plan circulair gebouwd,*

klimaatneutraal, goed landschappelijk ingepast en het plan bestaat voor 50% uit sociale huurwoningen.

Amendement 31/051020

1635 Locatie Egmond Binnen Zuid

Provinciale Staten van Noord-Holland in openbare vergadering bijeen op 5 oktober 2020

1640 *Besluiten in bovengenoemde verordening en in de daarbij behorende kaarten het werkingsgebied Bijzonder Provinciaal Landschap en Landelijk gebied te verwijderen van de locatie Egmond-Binnen Zuid, volgens de hieronder opgenomen kaart.*

Fracties CDA, FvD

1645 *Toelichting: Door de gemeente Bergen wordt in haar zienswijze (ZW-0014) gevraagd deze locatie uit het BPL te halen. Door GS is hierop negatief geantwoord, voornamelijk omdat voor de locatie geen concrete plannen zouden bestaan (ID zienswijze onderdeel: ZO-0426). Er is voor deze locatie echter wel degelijk sprake van concrete plannen, waar de provincie ook van op de hoogte is. Deze plannen hoefden geen rekening te houden met een beschermingsregime vanuit de provincie,*
1650 *onder de PRV is dit gebied niet beschermd. Woningbouw op deze locatie was onderdeel van de dorpsvisie Egmond-Binnen 2017-2027. Ook is specifiek voor deze locatie ‘Stedenbouwkundige visie Egmond-Binnen Zuid’ (2019) opgesteld. De ontwikkeling is tevens opgenomen in de Bouwbegroting 2020 van de gemeente Bergen en met de eigenaar wordt op dit moment een bestemmingsplan voorbereid. Er is voor woningbouw op deze locatie veel lokaal draagvlak. Zie*
1655 *hiervoor onder meer de zienswijze van de dorpsvereniging ZW-0023 en de zienswijze ingediend door SRO ZW-0042. Ook de gemeenteraad staat achter dit plan. De ontwikkeling voorziet in een mogelijkheid om verkeer vanaf de afslag N9 bij Heiloo richting het strand langs het dorp te leiden in plaats van door de historische kern. Deze locatie kent in de PRV de aanduiding ‘Bollenconcentratiegebied’ dat verplicht tot compensatie van de verloren gaande bollengrond.*
1660 *Voor die compensatie heeft de gemeente Bergen reeds compensatiegronden aangekocht. De woningen die op deze locatie gepland staan worden circulair gebouwd, klimaatneutraal, landschappelijk ingepast en bestaan voor 50% uit sociale huurwoningen.*

1665 *Voorzitter, dan een motie over een element wat niet klopt. Veel woonkernen zijn nu ook tot PBL verklaard. Een onbegrijpelijke keuze dat de provincie van woonkernen waar gewoon gewoond wordt, BPL maakt en zo op slot zet voor ontwikkelingen en eigenlijk ook het wonen zelf op deze plek verboden verklaart. Dat kan niet de bedoeling zijn, en daarom een motie die ik ook namens FvD en PVV indien.*

1670 **Motie 98/051020**

Woonkernen uit BPL halen

Provinciale Staten van Noord-Holland in openbare vergadering bijeen op 5 oktober 2020

1675 *Constaterende dat:*

Woonkernen als Uitdam, Zoeterwoude, Sint Maartenszee, Sint Maartensvlotbrug, Sint Maartensbrug, Burgervlotbrug, Burgerbrug, Eenigenburg, Krabbendam, Schoorlham, Sint-Maarten, Valkkoog, Groenveld, Stroet, Camperduin, Aagtdorp, Bregtdorp en Rinnegom ingetekend zijn als Bijzonder Provinciaal Landschap, waardoor er op deze plekken provinciale regels gelden en er alleen ontwikkelingen mogen als de kernkwaliteiten niet aangetast worden.

Overwegende dat:

- *De functie 'wonen' zich niet tot de kernkwaliteiten verhoudt die bij elke BPL beschreven worden;*
- 1685 - *Deze intekening tot gevolg heeft dat ook binnen deze kernen geen ontwikkelingen mogen plaatsvinden die de kernkwaliteiten aantasten;*
- *Het aan de gemeente is wat er in een woonkern wel en niet mag;*
- *Alles wat er in die kernen gebeurt, heeft dan een extra toetsing nodig;*
- *Deze verzwaring van regels vanuit de provincie niet in lijn is met de sturingsfilosofie van*
- 1690 *de omgevingsvisie 'lokaal wat kan, regionaal wat moet';*
- *De provincie graag wil dat er binnenstedelijk gebouwd en ontwikkeld wordt.*

Dragen GS op:

- *Woonkernen (dus plekken met een eigen plaatsnaam) niet meer aan te duiden als*
- 1695 *Bijzonder Provinciaal Landschap en de kaarten hierop aan te passen;*
- *Binnen drie maanden een voorstel daartoe ter besluitvorming aan PS voor te leggen*

en gaan over tot de orde van de dag

Fracties CDA, FvD, PVV

1700

De heer **VINK** (D66): Voorzitter, ik wil graag weten hoe mevrouw Van Andel aankijkt tegen landschap, want een landschap zonder kern erin is wel een heel bijzonder landschap.

1705

Mevrouw **VAN ANDEL** (CDA): Dat vind ik dus ook, natuurlijk die kernen moeten er juist zijn en daarom is het heel onlogisch om de woonkernen als BPL te verklaren, want de kenmerken van BPL zijn heel veel en vaak heel mooi, maar niet wonen.

1710

De heer **VINK** (D66): Onderdeel van het landschap zijn juist vaak kernen, soms zijn dat hele mooie kernen en die zijn zelfs onderdeel van de kernwaarden van het landschappen. In de voormalige nationale landschappen Laag Holland en het Groene Hart is dat ook allemaal onderdeel van het totale landschap, want het is een eenheid, groen, kernen, water, dat alles bij elkaar is juist de kwaliteit van veel van die landschappen. Ik kan niet goed volgen waarom het CDA daar anders tegenaan kijkt en ik zou haar nog een keer willen vragen om mij uit te leggen waarom zij landschappen wil vaststellen zonder kernen.

1715

Mevrouw **VAN ANDEL** (CDA): Nou, ik stel niet voor die kernen dan maar weg te halen, want ze horen er juist bij, maar er wordt gewoonnd en de provincie legt nu wel haar regels op ook voor die kernen en daar gaan gemeenten over, wat ons betreft. Dan een motie over de Oostelijke Vechtplassen, ook namens FvD en PVV. Hier kan ik toch echt niet anders dan de term

1720 'onbetrouwbare overheid' in de mond nemen. Je kunt niet eerst je handtekening zetten onder een gebiedsakkoord waarin allerlei ontwikkelingen zijn afgesproken en dan vanwege een nieuwe politieke werkelijkheid diezelfde ontwikkelingen in dat gebied verbieden.

Motie 98/051020

1725 Handtekening onder het gebiedsakkoord Oostelijke Vechtplassen gestand doen

Provinciale Staten van Noord-Holland in openbare vergadering bijeen op 5 oktober 2020

Constateernde dat:

- 1730 - *In december 2017 het gebiedsakkoord Oostelijke Vechtplassen getekend is, waarbij de provincie Noord-Holland een van de ondertekenaars was;*
- *In dit akkoord is afgesproken dat partijen zich verbinden om naar vermogen, zelf en gezamenlijk de onderscheidende kwaliteiten van de Oostelijke Vechtplassen te versterken;*
- *Afgesproken is daarbij dat partijen zich verbinden te werken aan kwaliteiten van het gebied, waaronder een breed aanbod aan recreatiemogelijkheden, waaronder recreatieve routenetwerken en de relatie land – water, om volop te kunnen genieten van het*
- 1735 *bijzondere gebied;*
- *Een van de ambities die in dit akkoord beschreven staat, de uitbreiding van verblijfsrecreatiemogelijkheden is, net als minimaal vier nieuwe horecalocaties en een*
- 1740 *verrijking van het dag recreatief aanbod met minimaal drie nieuwe attractiepunten.*

Overwegende dat

- *Met het intekenen van de Oostelijke vechtplassen onder BPL het vormgeven van recreatiemogelijkheden veel moeilijker, zo niet op veel punten onmogelijk gemaakt wordt;*
- 1745 - *GS zelf aangeven dat dit het geval is, aangezien zij zelf voorstellen dat er met de Omgevingsverordening zoals deze voorligt, een verkenning nodig is voor dit gebied, waarbij wordt gerefereerd aan dit gebiedsakkoord;*
- *Een verkenning niet op zijn plaats is, aangezien het gebiedsakkoord reeds is ondertekend;*
- *Het niet zo kan zijn dat nu er in maart 2019 verkiezingen hebben plaatsgevonden,*
- 1750 *bekeken gaat worden of de handtekening van de provincie nog past bij de huidige politieke werkelijkheid, dit past een betrouwbare overheid niet.*

Dragen GS op:

- *In bovengenoemde verordening het gebied waar het gebiedsakkoord Oostelijke*
- 1755 *Vechtplassen zich op richt, uit de kaart Bijzonder Provinciaal Landschap te halen met als doel dat de afspraken zoals die zijn vastgelegd in het gebiedsakkoord Oostelijke Vechtplassen uit 2017, doorgang kunnen vinden;*
- *Binnen drie maanden een voorstel daartoe ter besluitvorming aan PS voor te leggen*

1760 *en gaan over tot de orde van de dag.*
Fracties CDA, FvD, PVV

De Ruimte voor Ruimte: een regeling die we niet voor niets bedacht hebben en z'n werk doet om de verpaupering tegen te gaan. Waarom een dergelijke regeling afschaffen? Het gevaar van
1765 nieuwe woonkernen zien wij niet en de provincie is uitstekend in staat om te zorgen dat er niet meer woningbouw bijkomt op die plekken. De CU dient samen met ons een amendement hierover in, om deze regeling op een andere manier doorgang te laten vinden. Dan hebben wij een amendement Overgangsregeling Ruimte voor Ruimte. Als het amendement van de CU het
1770 niet haalt, dan laten wij een amendement Ruimte voor Ruimte overgangsregeling in stemming brengen die bepaalt dat de overgangsregeling langer duurt, ook in het licht van het uitstel die deze verordening al heeft.

Amendement 32/051020

Ruimte voor Ruimte overgangsregeling

1775

Provinciale Staten van Noord-Holland in openbare vergadering bijeen op 5 oktober 2020

In het eindconcept omgevingsverordening Noord-Holland 2020 artikel 12.7

'Overgangsrechtsbepaling ruimte voor ruimte' als volgt te wijzigen:

1780

Van: Artikel 12.7 Overgangsbepaling ruimte voor ruimte

*In afwijking van artikel 12.2 blijven artikel 16 van de Provinciale Ruimtelijke Verordening en de op grond van dit artikel vastgestelde nadere regels van toepassing op een ruimtelijk plan waarvan het ontwerp vóór 1 januari 2021 ter inzage wordt gelegd met dien verstande dat het
1785 ruimtelijk plan vóór 1 januari 2022 wordt vastgesteld.*

Naar:

Artikel 12.7 Overgangsbepaling ruimte voor ruimte

*In afwijking van artikel 12.2 blijven artikel 16 van de Provinciale Ruimtelijke Verordening en de op grond van dit artikel vastgestelde nadere regels van toepassing op een ruimtelijk plan waarvan het ontwerp vóór 1 januari 2022 ter inzage wordt gelegd met dien verstande dat het
1790 ruimtelijk plan vóór 1 januari 2023 wordt vastgesteld.*

Fractie CDA

1795

*Toelichting: De huidige Ruimte voor Ruimte regeling is in het leven geroepen tegen de verrommeling van het landschap. De behandeling van de Omgevingsverordening is met een aantal maanden verdaagd. Tegelijkertijd verdaagt de datum tot wanneer gebruik gemaakt kan worden van het overgangsrecht niet. Ook gemeenten die nu nog werken aan hun laatste Ruimte voor Ruimte trajecten, hebben te maken met vertraging als gevolg van de coronacrisis. Het is redelijk om daarom ook de overgangsregeling te verlengen, mocht er besloten worden om de
1800*

Omgevingsverordening niet aan te passen op het gebied van ruimte voor ruimte. Tijdens de commissiebehandeling is hier ook door diverse gemeenten om gevraagd.

- 1805   Amendement groot openbaar belang: in het licht van de woningnood kunnen verantwoorde, goed ingepaste circulaire woningbouwplannen van groot openbaar belang zijn.

Amendement 33/051020

Groot openbaar belang

1810

Provinciale Staten van Noord-Holland in openbare vergadering bijeen op 5 oktober 2020

De tekst van lid 8 van artikel 6.41 'Bijzonder Provinciaal Landschap' in bijlage 12 'artikelsgewijze toelichting' (pagina 105) bij de het eindconcept Omgevingsverordening Noord-Holland 2020 als

- 1815   *volgt te wijzigen:*

Van:

Voor nieuwe ruimtelijke ontwikkelingen, inclusief nieuwe stedelijke ontwikkelingen, die van groot openbaar belang zijn, wordt een uitzondering gemaakt. Ook wanneer deze leiden tot een aantasting van de kernkwaliteiten, zijn deze mogelijk in Bijzonder Provinciaal Landschap. Er moet dan wel aannemelijk worden gemaakt dat er geen reële andere mogelijkheden zijn voor de ontwikkeling en de negatieve effecten moeten zoveel mogelijk worden beperkt en de overblijvende effecten moeten worden gecompenseerd. Voor windturbines en zonneparken geldt dat de Regionale Energie Strategieën (RES'en) duidelijkheid kunnen bieden voor de vraag of een dergelijke ontwikkeling van groot openbaar belang is en of er ergens anders, buiten het Bijzonder Provinciaal Landschap, reële andere mogelijkheden zijn voor de ruimtelijke ontwikkeling.

1825

Naar:

Voor nieuwe ruimtelijke ontwikkelingen, inclusief nieuwe stedelijke ontwikkelingen, die van groot openbaar belang zijn, wordt een uitzondering gemaakt. Ook wanneer deze leiden tot een aantasting van de kernkwaliteiten zijn deze mogelijk in Bijzonder Provinciaal Landschap. Er moet dan wel aannemelijk worden gemaakt dat er geen reële andere mogelijkheden zijn voor de ontwikkeling en de negatieve effecten moeten zoveel mogelijk worden beperkt en de overblijvende effecten moeten worden gecompenseerd. Voor windturbines en zonneparken geldt dat de Regionale Energie Strategieën (RES'en) duidelijkheid kunnen bieden voor de vraag of een dergelijke ontwikkeling van groot openbaar belang is en of er ergens anders, buiten het Bijzonder Provinciaal Landschap, reële andere mogelijkheden zijn voor de ruimtelijke ontwikkeling.

1835

Gezien het grote tekort in Nederland aan klimaatneutraal, circulair gebouwde en landschappelijk goed ingepaste woningenbouwplannen, waarvan de behoefte is aangetoond, kunnen

1840

woningbouwontwikkelingen in Bijzonder Provinciaal Landschap van groot openbaar belang zijn. Daarbij moet in ieder geval worden aangetoond dat in de directe omgeving geen ruimte bestaat binnen bestaand stedelijk gebied of buiten het Bijzonder Provinciaal Landschap en moeten woningbouwplannen onderdeel uitmaken van de regionale woningbouwprogrammering."

1845 *Fractie CDA*

Toelichting:

Met deze toevoeging wordt duidelijk gemaakt hoe het groot openbaar belang van een woningbouwontwikkeling eruit moet zien om binnen BPL mogelijk te zijn.

1850

Amendement toestaan multifunctionele landbouw, ook namens FvD, waarin we vragen om het woord kleinschalig te schrappen: campings, zorgboerderijen, kinderdagverblijven op agrarische bedrijven: dit mag nu alleen kleinschalig, terwijl kleinschalig niet wordt gedefinieerd en een onnodige en onduidelijke beperking oplegt voor iets waar zoveel vraag naar is. Er zijn genoeg andere regels die voorkomen dat er ongewenste ontwikkelingen plaatsvinden bij agrarische bedrijven.

1855

Amendement 34/051020

Toestaan multifunctionele landbouw

1860

Provinciale Staten van Noord-Holland in openbare vergadering bijeen op 5 oktober 2020

Besluiten in bovengenoemde verordening op pagina 45

Artikel 6.28 lid 2 de volgende zinsnede te schrappen "uitsluitend kleinschalige vormen van

1865

bijzondere huisvesting, werken, recreatie, gebruiksgesichte paardenhouderij, detailhandel en zorgfuncties zijn toegestaan".

Fracties CDA, FvD

1870

Toelichting: In de Omgevingsverordening zoals deze voorligt, alleen kleinschalige vormen van 'niet agrarische bedrijfsfuncties als onderdeel van een agrarisch bedrijf' zijn toegestaan. Steeds meer agrarische bedrijven zijn geen traditionele akkerbouw- of veeteeltbedrijven of een combinatie ervan. Daar zijn veel verschillende redenen voor. Meegaan met de tijd, de noodzaak voor een extra inkomstenbron, de vraag van de omgeving voor lokale producten, de eis van een financier om te verduurzamen en de bedrijfsvoering te verbreden, de beschikbaarheid van een mooie (buiten)ruimte voor kinderen om te spelen of om mensen bij de boer te laten kamperen enzovoort. Steeds vaker is dit geen bijzaak voor de onderneming meer, maar een belangrijke pijler binnen het bedrijf. Deze bedrijven doen hier niemand kwaad mee, sterker nog: zij bewijzen de omgeving een dienst, waar inwoners vaak graag gebruik van maken. Zo snijdt het mes aan twee kanten. De redenatie in de nota van beantwoording dat GS "de primaire productie als hoofdfunctie van het agrarische bedrijf zien en hiermee willen voorkomen dat er andere niet gewenste activiteiten deze functie overnemen dan wel andere belangen schaden" maakt niet duidelijk waarom dit niet zou kunnen. Welke belangen worden hier geschaad, ook als het wat grootschaliger is? Aan het bouwen van woningen, schuren, andere ruimtes zijn al regels gebonden, net als aan eventuele vervuilende of milieuvriendelijke activiteiten. Daarmee is het niet noodzakelijk alleen kleinschalige vormen van niet agrarische bedrijfsfuncties toe te staan, waarbij kleinschaligheid ook niet gedefinieerd is in de omgevingsverordening.

1875

1880

1885

- 1890   Amendement schrappen aanscherping detailhandel, ook namens FvD: het verbieden van weidewinkels vanuit de provincie is buitenproportioneel en voldoet niet aan de sturingsfilosofie lokaal wat kan, regionaal wat moet.

Amendement 35/051020

Schrappen aanscherping detailhandel

1895

Provinciale Staten van Noord-Holland in openbare vergadering bijeen op 5 oktober 2020

Besluiten in bovengenoemde verordening op pagina 41 Artikel 6.10

De vetgedrukte tekst toe te voegen aan lid 2:

- 1900   *Een ruimtelijk plan maakt ter plaatse van het werkingsgebied landelijk gebied geen nieuwe detailhandelsbedrijven mogelijk. Een uitzondering geldt hierbij voor weidewinkels.*

De vetgedrukte tekst toe te voegen aan lid 3:

- 1905   *Lid 3 Onverminderd het tweede lid, maakt een ruimtelijk plan geen nieuwe solitaire handelsbedrijven mogelijk, tenzij wordt gemotiveerd dat dit niet leidt tot ruimtelijk relevante leegstand van bestaande winkelgebieden. Een uitzondering geldt hierbij voor weidewinkels.*

Fractie CDA, FvD

- 1910   *Toelichting: In reactie op de zienswijze van de gemeente Haarlemmermeer (ZW-0018) geven GS aan dat hier inderdaad geen sprake is van beleidsneutrale omzetting, terwijl dat in de was/wordt lijst wel is aangegeven. Met de aanscherping beogen GS dat toevoeging van een solitaire winkel goed ruimtelijk moet worden onderbouwd en niet in het nabijgelegen winkelgebied of kern leidt tot disfunctioneren van dat winkelgebied. Op zich kunnen wij deze redenering volgen, maar voor*
- 1915   *weidewinkels gaat deze extra en strengere motiveringseis te ver. Een verbod op weidewinkels gaat bovendien te ver: deze kleinschalige winkels aan huis verstoren het verdere winkelaanbod niet en komen tegemoet aan de toenemende vraag van producten van dichtbij.*
- 1920   *Overigens geven GS in de reactie op zienswijze ZW-0018 overigens nog aan de formulering van het artikel te zullen heroverwegen. Er wordt echter niet duidelijk hoe deze heroverweging luidt en of en zo ja hoe deze in deze omgevingsverordening terecht komt.*

- 1925   De heer **KLEIN** (CU): Ik ben benieuwd naar de toegevoegde waarde van weidewinkels in het landschap. Wilt u nog meer van die hele grote distributiecentra en grootschalige gebouwen in ons kostbare Noord-Hollandse landschap? En wilt u ook de detailhandel in de dorpen verder ondergraven?

- 1930   Mevrouw **VAN ANDEL** (CDA): Dat zijn bijna retorische vragen, zeker het laatste wil ik niet. Het gaat mij om kleinschalige winkels bij bestaande bedrijven, het gaat mij juist om de kleinschaligheid.

De heer **KLEIN** (CU): Ik had begrepen dat weidewinkels juist grootschalige winkels zijn in het plattelandsgebied, maar dat bedoelt u niet, u bedoelt aanvullende winkels bij bijvoorbeeld boerenbedrijven.

- 1935 Mevrouw **VAN ANDEL** (CDA): Dat bedoel ik. Als ik dat verkeerd heb begrepen, dan hoop ik dat ik daarop gewezen word door GS of de ambtenaren. Motie wonen in het tweede lint mogelijk maken, ook namens FvD en PVV:

Motie 100/051020

- 1940 Wonen in het tweede lint mogelijk maken

Provinciale Staten van Noord-Holland in openbare vergadering bijeen op 5 oktober 2020

Constateernde dat:

- 1945 - *GS hebben besloten vele van deze lintdorpen als Bijzonder Provinciaal Landschap in te tekenen;*
- *Ook in de lintdorpen sprake is van een grote woningbehoefte voor de 'eigen inwoners', dit is ook een opgave waar de gemeenten iets mee moeten;*
- *De gemeenteraad van Wormerland zelf het initiatief genomen voor het plan 'Wonen in de*
- 1950 *tweede lijn';*
- *Dit plan inhoudt dat op de vaak beste wel grote erven iemand een woning kan bouwen of een schuur of een bestaand bouwwerk mag ombouwen tot een woning, dan kan bijvoorbeeld de hoofdbewoner(s) in dat huis gaan wonen en een van hun kinderen de hoofdwoning gaan bewonen;*
- 1955 - *Er allerlei voorwaarden aan deze constructie verbonden zijn en erven niet gesplitst mogen worden.*

Overwegende dat:

- *Gemeenten creatief moeten zijn om aan de grote woningbouwopgave te voldoen;*
- 1960 - *Dit soort initiatieven, in de geest van de Omgevingswet, niet vanuit de provincie belemmerd moeten worden indien gemeenteraden hier in meerderheid voorstander van zijn.*

Dragen GS op:

- 1965 - *De Omgevingsverordening zodanig aan te passen dat het in lintdorpen mogelijk wordt om 'in het tweede lint' woningen te bouwen, ongeacht of dit lint in BPL blijft liggen of in landelijk gebied ligt en de afwegingen van de voorwaarde daarvoor bij gemeenten te laten;*
- *Binnen drie maanden een voorstel daartoe ter besluitvorming aan PS voor te leggen*

1970

en gaan over tot de orde van de dag.

Fracties CDA, FvD, PVV

1975 Gemeenten gaan creatief met de woningnood en hun woningbouwopgave om. Laten we vanuit de provincie dan alsjeblieft niet initiatieven vanuit gemeenteraden zoals het mogelijk maken van wonen in het tweede lint, bij voorbaat om zeep helpen.

Motie ontwikkelmogelijkheden voor ondernemingen in het landelijk gebied, ook namens FvD.

1980 **Motie 101/051020**

Ontwikkelmogelijkheden voor ondernemingen in het landelijk gebied

Provinciale Staten van Noord-Holland in openbare vergadering bijeen op 5 oktober 2020

1985 *Constaterende dat:*

- *In deze Omgevingsverordening vele ondernemingen als campings, recreatieparken, landgoederen en parken zoals sprookjeswonderland, ingetekend zijn in het landelijk gebied of zelfs in het Bijzonder Provinciaal Landschap en niet meer als binnenstedelijk gebied aangemerkt zijn;*

1990 - *Dit betekent dat zelfs ontwikkelingen in het perceel zelf aan zwaardere eisen moeten voldoen dan op dit moment het geval is. Een camping zal wellicht een nieuw douchegebouw moeten maken, sprookjeswonderland een nieuwe attractie moeten bouwen enzovoort.*

1995 *Overwegende dat:*

Het de provincie niet past aan de ontwikkelmogelijkheden voor ondernemingen ook binnen het eigen perceel, bovenop regels van de gemeente nu ook eigen regels toe te voegen, aangezien deze verzwarende niet in de geest is van de Omgevingswet en de Omgevingsvisie;

2000 *Dragen GS op:*

- *De Omgevingsverordening zodanig aan te passen dat ondernemingen die in het landelijk gebied liggen, in de verordening expliciet de mogelijkheid krijgen om zich binnen hun terrein ruimtelijk te ontwikkelen ten behoeve van een gezonde bedrijfsvoering, waar dit nu beperkt wordt ten opzichte van de PRV;*

2005 - *Binnen drie maanden een voorstel daartoe ter besluitvorming aan PS voor te leggen*

en gaan over tot de orde van de dag.

Fracties CDA, FvD

2010 Ondernemingen zijn in de nu voorgestelde kaarten soms ineens in landelijk gebied of zelfs BPL terechtgekomen, waardoor ze nu ook bij de provincie moeten zijn om voor hun bedrijfsvoering noodzakelijke uitbreidingen e.d. te doen. Deze verzwarende van regels past niet bij de geest van de Omgevingswet en Omgevingsvisie. Dan nog een motie, ook namens FvD, over het in gesprek gaan over de ontwikkeling van kernen met een busstation met Hoogwaardig Openbaar Vervoer.

2015

Motie 102/051020

In gesprek gaan over ontwikkeling van kernen met een busstation met Hoogwaardig Openbaar Vervoer

2020 *Provinciale Staten van Noord-Holland in openbare vergadering bijeen op 5 oktober 2020*

Constaterende dat:

- *De kernen Schagen, Uitgeest en Castricum omgeven worden door Bijzonder Provinciaal Landschap, waarbij is geconstateerd dat zij belangrijke stedelijke opgaven hebben, waar binnenstedelijk mogelijk geen ruimte meer voor is;*
- *Er voor een verkenningstraject met deze kernen gekozen is om de begrenzingen van het BPL aan te passen omdat de kern een goed bereikbaar OV-knooppunt met treinstation heeft.*

2030 *Overwegende dat:*

- *Er behalve Schagen, Uitgeest en Castricum nog meer kernen zijn die belangrijke stedelijke opgaven (bijvoorbeeld een grote woningbouwopgave) hebben, waar binnenstedelijk geen ruimte voor is;*
- *Deze kernen weliswaar geen treinstation hebben, maar met een busstation met snelle buslijnen ook een goede aansluiting met het (hoogwaardig) OV hebben.*

Verzoeken GS:

- Ook met kernen die een belangrijke stedelijke opgave hebben die binnenstedelijk niet of nauwelijks te realiseren is en die door Hoogwaardig Openbaar Busvervoer goed te bereiken zijn,*
- 2040 *een verkenningstraject te starten wanneer zij daarom vragen*

en gaan over tot de orde van de dag.

Fracties CDA, FvD

- 2045 Wij vinden het niet uit te leggen dat er in het kader van het bouwen rond OV-knooppunten alleen met kernen met een station gesproken wordt om een verkenning te doen, dat kan wat ons betreft ook goed met andere kernen, die goed bereikbaar zijn met het OV. En dan als laatste nog een motie over de Aldi in Bergen, ook namens FvD.

2050 **Motie 102/051020**

Verplaatsing supermarkt Bergen

Provinciale Staten van Noord-Holland in openbare vergadering bijeen op 5 oktober 2020

2055 *Constaterende dat:*

- *De gemeente Bergen zich al meer dan 50 jaar in een bestuurlijke impasse bevindt rond de herontwikkeling van het centrum van de kern Bergen;*
- *De gemeenteraad van Bergen op 30 juni jl. unaniem besloot de bestuurlijke impasse te doorbreken en te kiezen voor een door inwoners en bestuur gedragen herontwikkeling*

- 2060 *wat onder meer inhield de uitplaatsing van het grootste twistpunt: de (locatie van de) Aldi supermarkt;*
- *De gemeente Bergen ter uitvoering van dit besluit op 30 juli jl. een nieuw bestemmingsplan ter inzage heeft gelegd;*
  - *Dit bestemmingsplan voorziet in het vestigen van een supermarkt en enkele woningen op*
- 2065 *de locatie van een huidige grootschalige drank- en horecagroothandel aan de rand van de kern Bergen;*
- *Het college van GS op 9 september jl. een zienswijze heeft ingediend vanwege strijdigheid met de Provinciale Ruimte Verordening.*

2070 *Overwegende dat:*

- *Een van de zeven door het IPO geformuleerde kerntaken van de provincie is het bevorderen van de kwaliteit van het openbaar bestuur met daarbij behorende bestuurlijke stabiliteit binnen gemeenten.*
  - *De ontwikkeling in Bergen kan rekenen op groot maatschappelijk draagvlak, getuige*
- 2075 *onder meer het feit dat op het vorige bestemmingsplan honderden zienswijzen werden ingediend en dat nu door zowel inwoners als belangengroeperingen uit de gemeente Bergen geen enkele zienswijze is ingediend tegen het bestemmingsplan;*
- *De door het college van GS geconstateerde strijdigheid met de PRV voornamelijk ziet op het mogelijk maken van een verboden 'weidewinkel' (artikel 7, PRV) doch de huidige*
- 2080 *drankhorecagroothandel door zijn aard en ligging op 50 meter van de kern van Bergen niet 'los ligt' van BSG waardoor van een weidewinkel geen sprake kan zijn (artikel 2, onder uu, PRV);*
- *Met de vestiging van de Aldi op het betreffende perceel de aanblik van het perceel dat volledig omgeven is door bomen niet verandert.*

2085

Verzoeken GS om:

Niet in beroep te gaan tegen het Bergense bestemmingsplan maar in gesprek te gaan met de gemeente Bergen om samen te bezien hoe deze ontwikkeling binnen provinciaal beleid valt te realiseren

2090

en gaan over tot de orde van de dag.

Fracties CDA, FvD

2095 Een slepend conflict in die gemeente waarvoor een oplossing is gevonden die weliswaar niet in overeenstemming is met de huidige provinciale regels, maar waarvan ook met recht betoogd kan worden dat deze oplossing geen aanslag op het landschap betekent en waar de provincie nog weleens naar zou kunnen kijken. Tot zover.

2100 De **VOORZITTER**: De 15 moties en 6 amendementen maken onderdeel uit van de beraadslagingen. Ik schors de vergadering tot 13.20 uur voor de lunchpauze. De vergadering is heropend. Ik kom nog even terug bij de heer Zoon met wie wij contact hebben gehad over het

aantal ingediende moties en amendementen en toen bleek dat er een amendement niet is ingediend. Daarvoor geef ik hem nu de gelegenheid.

2105 De heer **ZOON** (PvdD): Dank voor uw begrip.

Amendement 36/051020

Borging zorgvuldigheid en onafhankelijkheid bij afwegingen rondom groot openbaar belang

2110 *Provinciale Staten van Noord-Holland in openbare vergadering bijeen op 5 oktober 2020*

Besluiten in bovengenoemde ontwerpbesluit:

2115 *De toelichting van het begrip ‘groot openbaar belang in bijlage 10 (Algemene toelichting omgevingsverordening NH2020): “Als omwille van een groot openbaar belang wordt afgeweken van de regels uit deze verordening, dan dient dit groot openbaar belang alsook de mate van inbreuk op het door de betreffende regels beschermde provinciale belang, zorgvuldig te worden gemotiveerd onder verwijzing naar bovengenoemde beleidsdoelen en (zo nodig) een deugdelijk onderzoek.”*

2120 *Te vervangen door:*

2125 *“Als omwille van een groot openbaar belang wordt afgeweken van de regels uit deze verordening, dan dient dit groot openbaar belang, alsook de mate van inbreuk op het door de betreffende regels beschermde provinciale belang zorgvuldig te worden gemotiveerd onder verwijzing naar bovengenoemde beleidsdoelen en een deugdelijk actueel wetenschappelijk onderzoek door een met belanghebbenden overeengekomen instantie.”*

Fractie PvdD

2130 *Toelichting: Om goed te waarborgen dat bij het bepalen van groot openbaar belang kwetsbare waarden zoals natuur, milieu en gezondheid worden beschermd en de afwegingen dus zo objectief mogelijk worden gemaakt, is het belangrijk dat we als provincie duidelijk maken dat:*
2135 *a) er sprake moet zijn van verwijzing naar deugdelijk en volledig onafhankelijk (zo actueel mogelijk) wetenschappelijk onderzoek; b) dat de actor die het onafhankelijke wetenschappelijke onderzoek uitvoert, de goedkeuring heeft van de belanghebbenden. Tot nu toe is gebleken dat het*
2140 *gevaar bestaat dat economische activiteiten het te vaak winnen van de bescherming van kwetsbare waarden van natuur en milieu. Dat komt o.a. doordat de initiatiefnemer die wil afwijken van de regels die natuur en milieu beschermen, een bureau niet alleen betaalt, maar ook bepaalt. Kwetsbare belangen verdienen sterkere bescherming, die door de uitleg van het proces rond groot openbaar belang nog onvoldoende wordt geboden. Die bescherming kan*
worden geboden door onafhankelijk onderzoek beter te waarborgen. Een verwijzing naar slechts een ‘zo nodig deugdelijk onderzoek’ is onvoldoende.

De **VOORZITTER**: Het amendement maakt onderdeel uit van de beraadslagingen. Dit kan iedereen gebeuren en mochten andere Statenleden zeker als je zoveel amendementen en moties

2145 indient, er eentje vergeten, geef dat dan even aan en dan proberen wij dat zo goed mogelijk te herstellen.

Mevrouw **ALBERTS** (SP): Voorzitter, een zeer oude Chinese wijsheid luidt: "Wanneer je het raam openzet, krijg je frisse lucht binnen, maar ook vliegen." Daarom is er dan ook behoefte aan een
 2150 hor. De Omgevingswet en de hierop vooruitlopende Omgevingsverordening Noord-Holland passen heel goed bij die Chinese wijsheid. De Omgevingswet heeft tot doel onduidelijkheden die de 21 wetten die hij vervangt, op te heffen en dus ook de bijbehorende 21 verordeningen en dat het daardoor werkbaarder is. De vereenvoudiging kun je dus dat opengezette raam noemen. Bij de vliegen kom ik zo. De Omgevingsverordening Noord-Holland laat het hor zien: dit mag wel,
 2155 dat mag niet. De vraag die vandaag uitgebreid aan de orde gaat komen, is of dat hor afdoende zal zijn. De provincie Noord-Holland meet 4.092 km², waarvan 2.662 km² land. Per km² telt de provincie 1.082 inwoners, een hoge bevolkingsdichtheid, zelfs hoger dan Zuid-Holland. 940 melkveebedrijven, 52 varkenshouderijen en 25 pluimveebedrijven, 80 ha glastuinbouw, bloembollen, industrie, haven, Schiphol. Ik noem dit om aan te geven dat zo'n beetje elke
 2160 vierkante centimeter bezet is. Het is dus dringen in Noord-Holland. Het touwtrekken om een plekje kwam dan ook snel op gang. Uitvoerig werd er in de zienswijzen en tijdens de inspraak toegelicht dat een deel van alle belangen er bekaaid afkwam: de woningbouw. Verschillende partijen probeerden Statenleden ervan te overtuigen dat het hor van de Omgevingsverordening wel heel weinig frisse lucht doorliet. Stuk voor stuk vroeg men of er geen gaten in die hor konden
 2165 worden geknipt. Wie niet op de stoep stond, was de natuur. Ik bedoel de natuur zelf. Er kwamen wel belangenbehartigers, maar de storm aan bouwlobbyisten woei ze naar een bijrol en dat is verontrustend. Misschien herkent u het volgende: in de kast staat een grote trommel met koekjes. Er zijn net boodschappen gedaan, dus de trommel is vol. U neemt een koekje. U ziet niets aan de inhoud. Iets later neemt u nog een koekje. Nog steeds niets te zien. Op een gegeven
 2170 moment komt er visite. U wilt een koekje bij de koffie uitdelen. Helaas, dat lukt niet, want de koekjes zijn op. Wanneer er elke keer een stukje van de natuur (NNN) of Bijzonder Provinciaal Landschap (BPL) wordt afgesnoept, dan begrijpt u mogelijk mijn metafoor: op een gegeven moment is het op. En het verschil met die koekjes is: koekjes kun je de volgende keer weer kopen, dat lukt met NNN of BPL niet of bijna niet. Probeer maar eens een bedrijventerrein te laten
 2175 terugkeren naar de bestemming agrarisch gebied (denk aan Distriport), om maar te zwijgen over de mogelijkheid om er weer natuur van te maken. Kijk naar het voorstel van gedeputeerde Rommel over het afmaken van NNN: slechts de helft van het coalitieakkoord lukt maar in deze periode. En mijn metafoor geldt net zo hard voor het afsnoepen van het erfgoed: weg is weg. De SP vindt de Omgevingsverordening die is voorgelegd, heel wat beter dan volgens de
 2180 Omgevingsvisie te verwachten was. Toch zijn wij niet tevreden. Deels komt dit door de Omgevingswet zelf, deels door jurisprudentie, deels door het bestuursrecht. In de commissie benoemde ik de vier hoofdpunten waarvan de SP vindt dat die scherper moeten. Je zou kunnen zeggen: het hor moet fijnmaziger. 1 Groot Openbaar Belang, 2 Gemeenten doen het meeste werk 3 GS heeft groot mandaat. 4 Compenseren van NNN en/of BPL. Groot Openbaar Belang. Niemand
 2185 twijfelt aan deze uitzonderingsregel als het gaat om volksgezondheid of bescherming tegen overstroming. Bij het verlenen van een vergunning voor het houden van een Formule 1-race op Zandvoort is ten eerste te betwijfelen wat nu het Groot Openbaar Belang is geweest om het

naastliggende NNN in gevaar te brengen. Vooral omdat het een zogeheten kamelenneus bleek: er moesten ook nog een extra weg en tribunes komen. De koekjes vlogen de trommel uit! Ik heb
2190 dan ook een amendement voorbereid, samen met de PvdD. Natuur is Groot Openbaar Belang.

Amendement 00/051020

Natuur als groot openbaar belang benoemen

2195 *Provinciale Staten van Noord-Holland in openbare vergadering bijeen op 5 oktober 2020*

De toelichting van het begrip 'groot openbaar belang in bijlage 10 (Algemene toelichting omgevingsverordening NH2020) wijzigen door de zin:

2200 *"In eerste instantie kan worden gedacht aan fundamentele belangen, zoals veiligheid, gezondheid en milieu (denk aan drinkwaterbescherming, bescherming tegen hoogwater), maar ook verkeersveiligheid en leefbaarheid."*

Te vervangen door:

2205 *"In eerste instantie kan worden gedacht aan fundamentele belangen, zoals veiligheid, gezondheid, natuur en milieu (denk aan drinkwaterbescherming, bescherming tegen hoogwater), maar ook verkeersveiligheid en leefbaarheid."*

Fracties SP, PvdD

2210 *Toelichting*

Natuur vormt de basis van ons bestaan als mens. Het is daarmee een fundamenteel belang en dient expliciet benoemd te worden in de toelichting bij het proces rond groot openbaar belang.

Motie 104/051020

2215 Groot openbaar belang

Provinciale Staten van Noord-Holland in openbare vergadering bijeen op 5 oktober 2020

Constaterende dat:

- 2220
- *Er uitzonderingsmogelijkheden zijn binnen de Omgevingsverordening die vallen onder de noemer "Groot Openbaar Belang";*
  - *Daarbij genoemd worden: veiligheid, gezondheid, milieu en leefbaarheid;*
  - *Deze term niet verder ingevuld wordt, omdat het volgens GS om maatwerk gaat.*

2225 *Overwegende dat:*

- *Bij kwesties als Lelystad Airport of de Formule 1-race op Zandvoort onduidelijk is gebleken wat nu eigenlijk dat Groot Openbaar Belang inhield;*
- *Wanneer er behoefte is aan het maken van een uitzondering op deze grond, er een zorgvuldig afwegingskader nodig is;*

- 2230   -   *Het maken van de afweging om over te gaan op het maken van een uitzondering niet op een achternamiddag kan worden gedaan.*

Besluiten:

- 2235   *Het besluit om op basis van Groot Openbaar Belang een uitzondering te maken op de regels van de Omgevingsverordening, voorzien van een grondige onderbouwing, altijd en tijdig voor te leggen aan PS*

en gaan over tot de orde van de dag.

Fractie SP

2240

- Gemeenten doen het meeste werk. De kwestie Zandvoort is een ijzersterk voorbeeld waar het mis kan gaan. Zij hebben een ander belang dan natuur of open landschap. De wildgroei uit het verleden met de bedrijventerreinen is een even sterk voorbeeld als de Formule 1-race, net als weidewinkels en kantoorparken uit de recente geschiedenis of datacenters uit het heden. Hier gaat het om het Grote Geld. Wethouders en raadsleden worden ijverig en indringend belobbyd om vooral dat Grote Geld te faciliteren. Wanneer je het er niet mee eens bent, bijvoorbeeld omdat de natuur of het open landschap je aan het hart gaat vanwege volksgezondheid of klimaat effecten, word je verwezen naar de rechter. En hier gaan de Omgevingswet en de Omgevingsverordening wat de SP betreft, de mist in. Mensen stappen niet gauw naar de rechter: je moet het snappen en je moet er geld voor hebben. Uurtje factuurtje, weet u wel? En dat maakt dat de gang naar de rechter een belemmering is van datgene wat wij als provincie willen. Daarom een motie.
- 2245
- 2250

Motie 105/051020

- 2255   Delegeren naar gemeenten

Provinciale Staten van Noord-Holland in openbare vergadering bijeen op 5 oktober 2020

Constateernde dat:

- 2260   -   *In de Omgevingsverordening veel bij de gemeenten wordt belegd;*
             -    *Bij mogelijke geschillen verwezen wordt naar de bestuursrechter.*

Overwegende dat:

- 2265   -   *Gemeenten redelijk vaak andere belangen hebben dan de provincie als geheel;*
             -    *Die belangen het zorgvuldige evenwicht in de ruimtelijke ordening kunnen verstoren (denk aan het op vele plaatsen toestaan van datacenters en in het verleden van bedrijventerreinen);*
             -    *De provincie geacht wordt het ruimtelijk overstijgend overzicht te bewaren;*
             -    *Het niet juist is om inwoners naar de bestuursrechter te verwijzen, omdat dan veel te veel van inwoners verwacht wordt (denk aan tijdig inzicht in plannen, kennis van het recht en middelen om het - al dan niet als individu - tegen dure advocatenkantoren op te nemen).*
- 2270

Besluiten:

2275 *GS op te roepen om een strategie te ontwikkelen die de gang naar de bestuursrechter kan voorkomen.*

en gaan over tot de orde van de dag.

Fractie SP

2280

Mandaat voor GS: Nu zou je kunnen verwachten dat wanneer de wet of verordening wat grofmazig blijkt te zijn, je als provinciebestuur je dan als hoeder van de zwakste partij opwerpt. Helaas. Wanneer gemeenten aankloppen om hen tegemoet te komen bij aanpassingen, willen GS dat zonder tussenkomst van PS faciliteren door middel van dat mandaat. Daarom heb ik een
2285 motie. Wanneer GS niet als absolute hoeder willen optreden, dan vindt de SP dat PS dat zouden moeten kunnen doen.

Motie 106/051020

Mandaat GS

2290

Provinciale Staten van Noord-Holland in openbare vergadering bijeen op 5 oktober 2020

Constaterende dat:

- *In de voorgestelde Omgevingsverordening GS ruimte krijgen om zelfstandig aanpassingen te doen;*
  - *Het argument daartoe snelheid is.*
- 2295

Overwegende dat:

- *De aanpassingen effect kunnen hebben op de gehele balans van verdeling van de openbare ruimte;*
  - *Achteraf goedkeuren door PS te laat kan zijn, omdat er mogelijk onherstelbare stappen zijn gezet.*
- 2300

Besluiten:

2305 *Het mandaat aan GS niet te verlenen en alle besluiten die nu onder het voorgestelde mandaat vallen, altijd eerst voor te leggen aan PS*

en gaan over tot de orde van de dag.

Fractie SP

2310

Compensatiemogelijkheden voor NNN en BPL: Wanneer er koekjes uit de trommel zijn gesnoept, is het niet zo erg als die trommel weer wordt aangevuld. Voor NNN en BPL ligt dat ingewikkelder, want eerder al stelde ik dat elke vierkante centimeter in deze provincie belegd is. Waar vind je dan nog de ruimte voor natuur of open landschap als je gaat compenseren als er ergens een
2315 hapje uit is genomen? Dus is de financiële compensatie bedacht. Dat betekent dat een

ontwikkelaar kan afkopen door geld in het Natuurcompensatiefonds te storten. Met het verkregen geld uit dit fonds kan natuur worden aangeschaft. Maar die gronden zijn er niet, anders was er niet tot financiële compensatie overgegaan. En wat de SP betreft is natuur onbetaalbaar. Daarom dient de SP het voorstel in om die afkoop ongedaan te maken. Zie het
2320 positief: het dwingt om creatiever met de binnenstedelijke mogelijkheden om te gaan.

Motie 107/051020

Compensatiemogelijkheden voor NNN en BPL

2325 *Provinciale Staten van Noord-Holland in openbare vergadering bijeen op 5 oktober 2020*

Constaterende dat:

- *De natuur en het open landschap door de provincie Noord-Holland van grote waarde worden gevonden;*
- 2330 - *Het niet eenvoudig is om een goede balans te vinden voor het verdelen van de openbare ruimte;*
- *Er in de Omgevingsverordening ruimte geboden wordt om compenserende maatregelen te treffen wanneer er activiteiten in NNN dan wel BPL plaatsvinden, zoals het bouwen van woningen of het aanleggen van infrastructuur, waaronder verplaatsen van NNN of BPL*
2335 *naar een ander gebied of het storten van geld in het natuurcompensatiefonds.*

Overwegende dat:

- *Natuur heel moeilijk in geldelijke waarde is uit te drukken;*
- *Het onduidelijk is of met het natuurcompensatiefonds daadwerkelijk meer natuur bereikt wordt.*
2340

Besluiten het college van GS te verzoeken:

Het niet langer mogelijk te maken dat ter compensatie van aantasting van NNN en/of BPL een storting in het Natuurcompensatiefonds kan worden gedaan
2345
en gaan over tot de orde van de dag.

Fractie SP

Het mag duidelijk zijn: de SP kijkt naar de lange, zo niet eeuwige termijn. We hebben
2350 klimaatdoelen te halen en de volksgezondheid is een groot goed. Het hebben van goede en uitgebreide natuur is daar essentieel bij. Natuur die niet opgeofferd mag worden aan het Grote Geld. Hoe dat in zijn werk ging, kennen we uit het verleden. Er zijn al heel wat koekjes uit die trommel gehaald en daar mogen we niet mee doorgaan. Tot slot heb ik nog een paar punten die in de commissie wegens tijdgebrek niet aan de orde konden komen. Een deel zijn vragen en ik
2355 kondig twee moties aan. Hoe verhoudt deze verordening zich tot de wet Publieke Gezondheid? Hoe gaat u de gezondheid borgen? Worden daar GGD's bij ingeschakeld? Gaat u naar aanleiding van de inspraak de gebieden Sloterdijk II (geen zware industrie) en Amsterdamse Golf Club (wel BPL) aanpassen? Vorige week sprong de gemeente Wijdmeren er uit qua insprekers en die

2360 stonden haaks tegenover elkaar. Hoe duiden GS de standpunten over en weer en is het college van GS niet bang dat er nu met stoom en kokend water allerlei bouwplannen versneld worden doorgezet? Er is juist een goede balans met de natuur tot stand gebracht met deze verordening. De SP ziet graag de Schermer en de Zijpe- en Hazepolder opgenomen in BPL, net als de zes kasteelbiotopen. Over die kasteelbiotopen hebben wij een motie.

2365 **Motie 108/051020**
Bescherming erfgoed

Provinciale Staten van Noord-Holland in openbare vergadering bijeen op 5 oktober 2020

2370 *Constaterende dat:*

- *De Omgevingsverordening tot doel heeft een goede ruimtelijke ordening tot stand te brengen;*
  - *De provincie Noord-Holland welgeteld 6 kastelen binnen de provinciegrenzen heeft;*
  - *Kastelen waardevol zijn voor educatieve doeleinden, maar ook een toeristische functie hebben.*
- 2375

Overwegende dat:

- *De omgeving van een kasteel minstens zo belangrijk is als het kasteel zelf (bijvoorbeeld het schootsveld);*
  - *In de omgeving van een kasteel zich een eigen biotoop ontwikkeld heeft;*
  - *Zonder het beschermingsregime van de Omgevingsverordening er naast een kasteel gewoon gebouwd kan worden.*
- 2380

Besluiten:

2385 *Het kastelenbiotoop in de Omgevingsverordening op te nemen*

en gaan over tot de orde van de dag.

Fractie SP

2390 De SP wil een strenger beschermingsregime op het UNESCO Werelderfgoed. Ook daarvoor hebben wij een motie.

Motie 109/051020
Bescherming UNESCO Werelderfgoed

2395 *Provinciale Staten van Noord-Holland in openbare vergadering bijeen op 5 oktober 2020*

Constaterende dat:

In de Omgevingsverordening regels zijn opgenomen ter bescherming van het UNESCO Werelderfgoed.

2400

Overwegende dat:

- *Er in dezelfde Omgevingsverordening nog behoorlijk veel ruimte geboden wordt voor ontwikkelingen die de kernkwaliteiten van het Werelderfgoed bedreigen (denk aan glastuinbouw);*
- *Eveneens onduidelijk is hoe er met cumulatie van bouwactiviteiten zal worden omgegaan: én RES én woningbouw én wegaanleg (bijvoorbeeld A8-A9).*

Besluiten:

- 2410 *Het beschermen en behouden van het UNESCO Werelderfgoed met zijn uitzonderlijke universele waarden tot topprioriteit te maken*

en gaan over tot de orde van de dag.

Fractie SP

2415

De **VOORZITTER**: Het amendement en de 6 moties maken onderdeel uit van de beraadslagingen.

Mevrouw **ALBERTS** (SP): Het amendement wordt ingediend samen met de PvdD.

- 2420 De **VOORZITTER**: Dan geef ik nu het woord aan mevrouw Kaamer van Hoegee.

- Mevrouw **KAAMER VAN HOEGEE** (VVD): Voorzitter. Het was medio april toen een vriendin een noodkreet opgooide, weet iemand misschien een werkruimte voor mij? Een paar jaar geleden verklaarde ik haar voor gek toen zij met haar vriend in Amsterdam ging samenwonen in een appartement van nog geen 40 m² zonder balkon. Haar argument om het toen wel te doen was dat het appartement alleen is voor het slapen en af en toe een serie te bingewatchen. Een groot huis laat staan een tuin, heb je in de stad immers niet nodig. In de stad heb je cafés, parken, theaters, festivals en terrassen, daar breng je je vrije tijd door, niet thuis. Nu gaf de vriendin aan echt niet meer thuis te kunnen werken. Ze zat aan een te kleine eettafel de hele dag online te vergaderen en haar vriend, fysiotherapeut, zat zonder werk thuis, de hele dag stil te zijn om haar maar niet te storen. Hij probeerde te puzzelen aan de te kleine eettafel of te gamen in dezelfde ruimte. Geen ideale situatie voor hen beiden. Alles wat de stad aantrekkelijk maakt, bioscopen, theaters, dichtbij je werk kunnen wonen of gewoon een terrasje pakken, zijn ineens een stuk minder belangrijk geworden. Wat vooral blijkt, is de te kleine ruimte. Parken zijn overvol en die werden regelmatig afgesloten wegens te grote drukte bij mooi weer. U zult zich wellicht afvragen wat de situatie door Covid 19 te maken heeft met de Omgevingsverordening. In beginsel niet zo heel veel, wij hebben immers ver voordat Covid 19 een grote invloed kreeg op onze manier van leven, de Omgevingsvisie vastgesteld. Daarin hebben wij destijds ook de spelregels afgesproken waarmee de Omgevingsverordening moet worden opgesteld. Vandaag bespreken we deze verordening en is het dus aan PS om hun mening te geven. Maar wat heeft dit nu met Covid 19 te maken? Misschien wel meer dan je zou denken. In de laatste maanden werden niet alleen mijn vrienden gedwongen om thuis te werken, ook wij als PS vergaderen vandaag weer vanuit huis, althans velen van ons. De vergadering van vandaag is weer een hele puzzel geweest. Ten eerste voor de griffie om dit te organiseren, maar ook voor de leden van PS. Zo hebben wij ineens inkijk in woonkamers, keukens en zoldertjes. Om een voorbeeld te geven, ik vergader vandaag vanaf de

eettafel, maar er zijn ook leden die die mogelijkheid niet hebben en dus vandaag ergens in het provinciehuis zitten. Wat velen de afgelopen maanden geleerd hebben, is dat de huidige woning niet altijd even geschikt is om vanuit huis te werken en dat de eerder genoemde voordelen van het wonen in de stad ineens een stuk minder belangrijk zijn. Onze manier van wonen zal in de toekomst gaan veranderen. Is het nu niet door Covid 19, dan is het over een paar jaar wellicht door Covid 27. Bovendien is door deze situatie een lans gebroken voor thuiswerken, wat weer invloed zal gaan hebben op heel veel zaken in onze provincie. Tijdens de behandeling in de commissie noemde ik het al, wij missen in de Omgevingsverordening drie onderwerpen en ik herhaal ze voor de zekerheid: wonen, wonen en wonen. Wij zijn dan ook blij met de toezegging van gedeputeerde Loggen dat hij zal komen met een Deltaplan wonen. Wij gaan ervan uit dat de gedeputeerde in dit Deltaplan zal komen met een brede verkenning van de mogelijkheden voor de woningbouw, zowel binnen als buiten de MRA en zowel binnen- als buitenstedelijk. Wij realiseren ons dat een Deltaplan wonen niet zo maar gemaakt is, het zal een puzzel zijn met heel veel puzzelstukjes, zo zal er een puzzelstukje zijn dat invulling moet gaan geven aan voldoende woningen, maar ook een puzzelstukje voor de korte en de iets langere termijn.

Mevrouw **VAN ANDEL** (CDA): Mevrouw Kaamer van Hoegee zegt dat zij woningen, woningen, woningen mist en dat zij ruimte mist voor de woningen in de Omgevingsverordening. Gaat u een amendement indienen om dit te verbeteren? Waarom wacht u op verkenningen? Waarom gaat u mee in het verhaal dat er nu echt heel weinig ruimte wordt geboden voor woningen?

Mevrouw **KAAMER VAN HOEGEE** (VVD): Ik ga geen amendementen of moties indienen. Gedeputeerde Loggen heeft aangegeven met een Deltaplan wonen te komen en dat is hetzelfde als dat ik nu een motie ga indienen van, ik wil meer woningen hebben. Er moet gewoon ruimte gevonden worden en die wordt gevonden in het Deltaplan. Dat vraag ik nu ook.

Mevrouw **VAN ANDEL** (CDA): Waarom gaat u dan akkoord met deze Omgevingsverordening waarin deze woningbouw moeilijker te vinden is? Waarom stelt u niet voor de verordening uit te stellen tot we gekeken hebben hoe we echt aan de woningnood kunnen gaan voldoen in deze tijd en dan stellen we daarna de verordening vast. Waarom stelt u dat niet voor?

Mevrouw **KAAMER VAN HOEGEE** (VVD): De Omgevingsverordening is een prima startpunt en begin volgend jaar komt er een nieuwe versie van en daarin moet het Deltaplan Wonen gaan landen en kan dat prima naast elkaar uitgevoerd worden. Bovendien, veel projecten die u wilt gaan uitvoeren en waarvoor u pleitte in uw betoog en allerlei amendementen over indiende, zijn heel ingewikkeld, want daar zit vaak een LIB-besluit waardoor je dit niet zomaar kunt uitvoeren. In het deltaplan moet goed onderzocht worden wat de mogelijkheden zijn en dat bij de volgende Omgevingsverordening kunnen vaststellen. Wat ons betreft moet er ook een stukje zijn dat aangeeft aan welke woningen behoefte is. Niet iedereen wil op 40 m² in de grote stad wonen voor de hoofdprijs. Bovendien is de woningnood zo hoog dat wij ons afvragen of woningbouw in de stad snel genoeg voldoende oplossing gaat bieden. Locaties in de stad zijn nou eenmaal lastiger te vinden door de vele bezwaarschriften, het NIMBY-effect, moeilijk in te passen en vaak niet te betalen en gaan ook vaak ten koste van het beetje groen dat daar nog te vinden is. Wij zijn

van mening dat ondernemers wel moeten kunnen blijven ondernemen. Ik denk aan de bedrijven
2490 in de Amsterdamse Haven. Wij kunnen wel willen wonen in de haven, maar wij moeten er wel
rekening mee houden dat de maritieme en nautische ruimte die die bedrijven nodig hebben,
gefaciliteerd kan blijven worden. Ook hier zal een puzzelstukje een plekje moeten vinden, anders
hebben we straks wel woningen maar geen banen en dat lijkt ons een onwenselijke situatie. Dan
liggen er in de berg puzzelstukjes ook nog vier stukjes met daarop de namen van Castricum,
2495 Schagen, Uitgeest en de Oostelijke Vechtplassen. De reeds toegezegde nieuwe verkenning die
daar gaat komen, zou wat ons betreft ook onderdeel moeten uitmaken van het Deltaplan Wonen.
Wij gaan er dan ook vanuit dat wij geïnformeerd worden over de uitkomst van deze verkenning
bij de Omgevingsverordening 2.0. Bij de behandeling in de commissie heb ik ook al gezegd dat
wat ons betreft, het mooie open Noord-Hollandse landschap in de Omgevingsverordening goed is
2500 gewaarborgd. Wij kennen in Noord-Holland prachtige lintdorpen die onderdeel uitmaken van juist
dat karakteristieke landschap. Wij zijn blij met de toezeggingen van de gedeputeerde om met een
notitie lintbebouwing te komen, want ook in de lintbebouwing zijn er nog de nodige
puzzelstukjes als het om woningbouw gaat en over leefbaarheid. Wij zijn van mening dat er
binnen de lintbebouwing echt wel mogelijkheden zijn voor nieuwe woningen die het aanzicht van
2505 het lint niet zullen aantasten, ze zouden de structuur van de lintbebouwing juist kunnen
versterken. Wij zijn heel benieuwd naar wat er in de toegezegde notitie gaat komen. Wij zijn het
eens met de stelling dat verrommeling van ons mooie Noord-Hollandse landschap niet wenselijk
is, toch vragen wij ons af hoe GS in staat zijn om met de verkrotting van agrarische opstallen om
te gaan, omdat de kosten van sloop en sanering van de grond soms hoger zijn dan het
2510 terugbouwen van twee woningen. Kunt u aangeven hoe u met deze uitzonderlijke gevallen om
wilt gaan?

De heer **VINK** (D66): Ik was wel positief verrast niet eens, maar ik vond het heel mooi wat
mevrouw Kaamer van Hoegee zei over lintbebouwing, een belangrijk onderdeel van onze
2515 landschappen, draagt ook echt iets bij aan de kwaliteit. Hoe duidt u dan datgene wat mevrouw
Van Andel zei dat dit soort kernen en ook de lintbebouwing niet onderdeel van het landschap
zouden zijn? Hoe ziet u dat?

Mevrouw **KAAMER VAN HOEGEE** (VVD): Volgens mij kunnen lintbebouwing en kernen juist wel
2520 onderdeel uitmaken van het karakteristieke landschap, maar er moet wel gekeken worden naar
de mogelijkheden om daar te bouwen waarbij de structuur van die lintbebouwing en kernen
zoveel mogelijk in stand blijft. Volgens mij kan dat best wel en moet je wel kijken dat je die
structuur gaat versterken. De gedeputeerde heeft toegezegd om in de notitie met antwoorden te
komen.

2525 De heer **VINK** (D66): Volgens mij zijn mevrouw Kaamer van Hoegee en ik het zeer eens op dit
punt.

Mevrouw **KAAMER VAN HOEGEE** (VVD): Fijn te horen, dank u wel. Ook willen wij u vragen om te
2530 kijken hoe om te gaan met overbodig geworden kassencomplexen, deze staan nu vaak te
verkrotten. Daar zou een oplossing voor moeten worden gezocht. Kent u dat dat je aan het

puzzelen bent en er een puzzelstukje kwijt is geraakt? Dat had ik tijdens de commissievergadering, dus ik heb nog een puntje wat ik niet eerder heb aangegeven. Ik heb het puzzelstukje gevonden. Dit puzzelstukje gaat over de tijdelijke huisvesting van bijvoorbeeld
2535 arbeidsmigranten. Kan de gedeputeerde aangeven of hij ruimte in het Deltaplan ziet voor dit puzzelstukje? Wij zullen geen moties en amendementen indienen, want gedeputeerde Loggen heeft toegezegd met een Deltaplan Wonen en met een notitie over lintbebouwing te komen. Wij zien uit naar deze documenten. Wij hebben vandaag de puzzelstukjes aangereikt, het is nu aan hem om de puzzel op te lossen.

2540

Mevrouw **VAN ANDEL** (CDA): Specifiek vroeg de VVD of er iets gedaan kan worden aan gebieden met verpauperde kassen. Hoe staat u dan tegenover de discussie laatst in Limmerkoog waar het inderdaad gaat om verpauperde kassen en waar iets aan gedaan moet worden in plaats van dat als BPL in te tekenen? Staat u er positief tegenover om deze uit de BPL te halen zodat daar iets
2545 aan gedaan kan worden?

Mevrouw **KAAMER VAN HOEGEE** (VVD): Ik vraag net of dat een landing kan vinden in het Deltaplan Wonen en ik wil eerst het antwoord afwachten wat daar de mogelijkheden zijn.

2550 Mevrouw **VAN ANDEL** (CDA): Ik ga een cri de coeur doen die ik daarna in een vraag verpak, dat ik niet begrijp waarom wij eerst allemaal dingen gaan vaststellen die eigenlijk tegen uw betoog ingaan en daarna het in allerlei verkenningen en versies 1.0 en 2.0 gaan meenemen. Ik vraag de VVD nog een keer hoe zij deze verantwoordelijkheid ziet.

2555 Mevrouw **KAAMER VAN HOEGEE** (VVD): Ik wil het u nog een keertje uitleggen, kennelijk komt het niet helemaal bij u binnen. De Omgevingsverordening zoals die hier ligt, is een prima startpunt. Het Deltaplan Wonen is daar een aanvulling op en ik ben heel blij dat de gedeputeerde daar een toezegging voor heeft gedaan. Wij kunnen niet zomaar in het open landschap gaan bouwen als we daar niet goed over nagedacht hebben. Wij erkennen dat er een probleem is bij de
2560 hoeveelheid woningen die gebouwd moet worden, dat moet gewoon gerealiseerd gaan worden maar laten wij alsjeblieft wel goed onderzoeken waar welke behoefte nodig is en of elke behoefte die nu geroepen wordt door alle losse gemeenten, daadwerkelijk invulling geeft. Laten wij eerst het Deltaplan Wonen afwachten, zien wat daaruit gaat komen en dan kunnen we daarna gaan praten over waar wij mee akkoord gaan.

2565

De heer **KAPTHEIJNS** (PVV): Voorzitter. Vandaag besluiten we als Staten over de provinciale Omgevingsverordening en zoals onze fractie verleden week dinsdag tijdens de behandeling in de commissie RWK liet doorschemeren, zijn we bepaald niet enthousiast, want waar in de Omgevingsverordening een gezond evenwicht zou moeten zijn tussen landschappelijke waarden
2570 en woningbouw, is dat helaas niet het geval. De begrenzingen van het Bijzonder Provinciaal Landschap geven veel gemeenten hoofdbrekens inzake woningbouwprojecten, zoals bleek tijdens de commissievergadering op 21 september jl. en de vele ingediende zienswijzen. Noodzakelijke woningbouwprojecten die soms goed zijn voor honderden woningen, staan door het BPL-regime op de tocht, zoals Stompvoren-West, goed voor 500 woningen. En verscheidene

- 2575 kernen dreigen op slot te worden gezet. Om die reden dienen wij met het CDA en FvD moties in om woonkernen uit het BPL-regime te halen en bebouwing in het tweede lint mogelijk te maken. En met de CU en het CDA dienen we een motie in om woningbouw in Stompvoren-West mogelijk te maken. De Omgevingsverordening geeft mogelijkheden aan gemeenten buiten de MRA om in landelijk gebied te kunnen bouwen, maar deze mogelijkheden zijn niet genoeg en gemeenten die
- 2580 in de MRA liggen, komen er nog bekaaid van, aangezien zij helemaal niet mogen bouwen in landelijk gebied. De provincie gaat er namelijk vanuit dat er voor deze gemeenten binnenstedelijk voldoende mogelijkheden zijn om te kunnen bouwen. Maar dat is niet altijd het geval. Zo liet de deelregio Zaanstreek-Waterland schriftelijk weten het te betreuren dat in de MRA 'kleinschalige woningbouwontwikkelingen in landelijk gebied' niet mogelijk worden gemaakt. En een
- 2585 vergelijkbare oproep werd uitgesproken door mevrouw De Rijke die namens de gemeente Ouder Amstel insprak tijdens de commissievergadering op 21 september. De PVV kan bijna niet geloven dat het college in tijden van gigantische woningnood met een Omgevingsverordening komt aanzetten, waarvan het gewicht de weegschaal laat doorslaan richting landschappelijke waarden. Een verordening die bovendien onvoldoende handelt in de geest van de Omgevingswet, waarin
- 2590 juist meer ruimte voor maatwerk en lokale afwegingen wordt gepredikt. Gedeputeerde Loggen is wel van plan om met een Deltaplan Wonen te komen om o.a. te kijken naar de spanning tussen enerzijds binnenstedelijk bouwen met zachte plancapaciteit en tijdshorizonnen, maar ook met een notitie hoe moet worden omgegaan met lintbebouwingen in relatie tot leefbaarheid en landschappelijke verloedering. Onze fractie staat hier uiteraard niet afkeurend tegenover, al moet
- 2595 ons wel van het hart dat er al jaren een schrijnend woningtekort is en de timing als "enigszins opvallend" kan worden bestempeld. We zijn in ieder geval benieuwd. Wat de PVV betreft moet er gewoon zo snel mogelijk worden gebouwd, waarbij de focus vooral moet liggen op benodigde volumegroei en betaalbare woningen. Duurzaamheidsambities horen dan ook (desnoods tijdelijk) in de ijskast te worden gezet. Onze fractie staat voorzichtig positief ten opzichte van de houding
- 2600 van de gedeputeerde om woningbouwprojecten waar ooit toezeggingen door de provincie zijn gedaan, nog eens serieus te bekijken. Wij hopen dat het de gedeputeerde lukt om voor 22 oktober a.s. zijn bevindingen te presenteren en dat hij de woonproblematiek zo zwaar mogelijk laat wegen. De PVV vindt landschappelijke waarden ook belangrijk en wat ons betreft moet er gezocht worden naar een goede balans in landelijke gebieden. Wat aan die balans zeker niet
- 2605 bijdraagt zijn windturbines en opstellingen voor zonne-energie. Het zorgelijke is dat het 8^e lid van artikel 6.41 de deur op een kiertje lijkt te zetten voor windturbines en opstellingen voor zonne-energie. Wat de PVV betreft wordt die deur vandaag helemaal dichtgegooid. Immers, windturbines en zonnepanelen zijn nadrukkelijk in het landschap aanwezig en ook nog eens slecht voor het milieu. Daarom dienen wij samen met FvD een amendement in waarvan het
- 2610 besluit moet resulteren in een wijziging van de tekst inzake lid 8 van artikel 6.41 'Bijzonder Provinciaal Landschap' in bijlage 12 'artikelsgewijze toelichting' (pagina 105). Deze wijziging betreft concreet de verduidelijking dat het 8^e lid niet van toepassing is op vormen van zonne- en windenergie. Voor zover.
- 2615 De **VOORZITTER**: Het woord is aan de heer Klein, CU.

De heer **KLEIN** (CU): Voorzitter, met het vaststellen van de Omgevingsverordening nemen we de volgende stap – en nog niet de laatste stap – in de herziening van onze provinciale regels. In lijn met de Omgevingsvisie NH2050 die wij de vorige periode hebben vastgesteld, worden de regels eenvoudiger, geeft de provincie meer ruimte voor lokale afwegingen en worden de belangen van natuur en landschap op een scherpere manier geborgd. Het is een enorme operatie en we willen GS en de ambtenaren complimenteren voor al het werk dat is verzet. Wij zijn positief over de richting die we met deze verordening inslaan. Wij vinden de instelling van Bijzonder Provinciaal Landschap met bijbehorende kernkwaliteiten een goede manier om te beschermen wat waardevol is, zonder te vervallen in generieke verboden. Gemeenten krijgen meer ruimte om ontwikkelingen te beoordelen waarbij ze recht moeten doen aan de belangrijke kwaliteiten van een gebied. Toch hebben we gemerkt dat niet iedereen tevreden is. Tijdens de participatiebijeenkomsten, bij de inspraak in de vergadering, via de officiële zienswijzen, maar ook in honderden mails hebben gemeenten en organisaties ons laten weten waar het schuurt. Wij willen al deze partijen bedanken voor de gedetailleerde voorbeelden die wij hebben gekregen van problemen die zij ervaren met de voorliggende verordening. Dit helpt ons om een goed oordeel te vormen. Er zijn drie aspecten waar wij commentaar hebben op de verordening en bijbehorende kaarten. Ten eerste gaat dat over het principe dat de verordening de provinciale belangen moet beschermen door te beschrijven welke waarden beschermd moeten worden en niet door specifieke instructies te geven hoe die beschermd moeten worden. Dat zien we misgaan bij twee onderwerpen. Ten eerste de Ruimte-voor-Ruimte regeling. Het provinciaal belang daarbij is het opruimen van storende, verwaarloosde en/of verlaten bebouwing. De nieuwe verordening stelt vervolgens dat maximaal één of twee woningen herbouwd mogen worden. Echter, of er op een geschikte locatie één of meerdere woningen herbouwd worden, is vanuit provinciaal perspectief van minder groot belang. Wat van belang is, is dat de oude bebouwing wordt opgeruimd en er aanzienlijk minder bebouwing voor terugkomt. Daarom dienen we samen met het CDA het “Amendement Ruimte voor Ruimteregeling” in:

Amendement 39/051020

Ruimte voor ruimteregeling

Provinciale Staten van Noord-Holland in openbare vergadering bijeen op 5 oktober 2020

Besluiten in bovengenoemd ontwerpbesluit het besluit als volgt aan te vullen: met dien verstande dat de navolgende tekst op bladzijde 39 van het Eindconcept Omgevingsverordening NH2020:
Artikel 6.7a “MRA landelijk gebied” lid 2:

2. In afwijking van het eerste lid kan een ruimtelijk plan voorzien in functiewijziging van een stedelijke functie of van een agrarisch bouwperceel naar wonen in de vorm van maximaal twee burgerwoningen, indien wordt voldaan aan de volgende voorwaarden:
a. ter plaatse van de bestaande stedelijke functie of het agrarisch bouwperceel is ten minste één bedrijfswoning planologisch toegestaan;
b. de functiewijziging naar een woonfunctie beperkt de bedrijfsvoering en de ontwikkelingsmogelijkheden van omringende agrarische bedrijven niet;

- 2660 *c. de bestaande bedrijfsbebouwing op de overige gronden wordt gesloopt en aan deze gronden wordt een bestemming toegekend zonder bouwmogelijkheden;*
d. en een tweede burgerwoning is alleen mogelijk als meer dan 1.500 m2 grondoppervlakte aan bestaande bedrijfsbebouwing op het bestemmingsvlak wordt gesloopt.

Wordt gewijzigd in: Artikel 6.7a "MRA landelijk gebied" lid 2:

- 2665 *2. In afwijking van het eerste lid kan een ruimtelijk plan voorzien in functiewijziging van een stedelijke functie of van een agrarisch bouwperceel naar wonen indien wordt voldaan aan de volgende voorwaarden:*
a. het oppervlak van de nieuwe bebouwing bedraagt maximaal 25% van de gesloopte bebouwing;
b. de functiewijziging naar een woonfunctie beperkt de bedrijfsvoering en de
2670 *ontwikkelingsmogelijkheden van omringende agrarische bedrijven niet;*
c. de bestaande bedrijfsbebouwing op de overige gronden wordt gesloopt en aan deze gronden wordt een bestemming toegekend zonder bouwmogelijkheden;
d. de nieuwe bebouwing wordt zoveel als mogelijk gesitueerd aansluitend aan bestaande verstedelijking
2675 *en dat lid 3 van Artikel 6.7b "Noord-Holland-Noord landelijk gebied" op eenzelfde manier wordt gewijzigd.*

Fracties CU, CDA

- 2680 Het tweede punt waarbij de verordening te veel ingaat op het hoe in plaats van het wat, zijn de regels over windmolens. Het provinciale belang is – naast het opwekken van duurzame energie – het beschermen van onze bewoners tegen overlast en het beschermen van landschap. In de verordening worden echter verouderde eisen gesteld rondom de hoogte van windmolens en de afstand tot woningen en dat is niet wat wij moeten vastleggen. In plaats daarvan moeten wij
2685 aangeven dat wij willen dat de geluidsbelasting op woningen beperkt is – en daarvoor bestaan al wettelijke regels – en dat het landschap beschermd wordt. Daarom een amendement.

Amendement 40/051020

Regel windturbines

2690

Provinciale Staten van Noord-Holland in openbare vergadering bijeen op 5 oktober 2020

Besluiten in bovengenoemd ontwerpbesluit het besluit als volgt aan te vullen: met dien verstande dat de navolgende tekst op bladzijde 43 van het Eindconcept Omgevingsverordening NH2020:

- 2695 *Artikel 6.22 Windturbines:*
2. In afwijking van het eerste lid mag ter plaatse van het werkingsgebied herstructureringsgebied windturbines binnen de MRA met behulp van een omgevingsvergunning waarbij met toepassing van artikel 2.12, eerste lid, onderdeel a, onder 2° of 3° of tweede lid van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht van een bestemmingsplan of een beheersverordening wordt
2700 *afgeweken het bouwen of opschalen van een of meer windturbines mogelijk worden gemaakt, waarbij:*

- a. de windturbines in een lijnopstelling worden geplaatst van minimaal drie windturbines;
- b. de rotorbladen van de windturbines binnen een lijnopstelling dezelfde draairichting hebben;
- c. de windturbines binnen een lijnopstelling eenzelfde verschijningsvorm hebben;
- 2705 d. de ashoogte van de windturbines maximaal 120 meter bedraagt;
- e. de rotordiameter voor windturbines met een ashoogte vanaf 80 meter gelijk is aan de ashoogte met een maximale afwijking van 10% en de rotordiameter voor windturbines met een ashoogte tot 80 meter gelijk is aan de ashoogte met een maximale afwijking van 20%, met dien verstande dat voor windturbines met een ashoogte tot 80 meter de afstand tussen het laagste punt van de
- 2710 tip van het rotorblad en maaiveld minimaal 28 meter bedraagt;
- f. de windturbines op minimaal 600 meter afstand worden geplaatst van gevoelige bestemmingen en in geval van bijzondere lokale omstandigheden normen als bedoeld in artikel 3.14a, derde lid, van het Activiteitenbesluit milieubeheer worden vastgesteld conform de daarvoor gestelde voorschriften in artikel 7.17; en
- 2715 g. de windturbines zorgvuldig ruimtelijk worden ingepast.

Wordt gewijzigd in: Artikel 6.22 Windturbines

- 2. In afwijking van het eerste lid mag ter plaatse van het werkingsgebied herstructureringsgebied windturbines binnen de MRA met behulp van een omgevingsvergunning waarbij met toepassing
- 2720 van artikel 2.12, eerste lid, onderdeel a, onder 2° of 3° of tweede lid van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht van een bestemmingsplan of een beheersverordening wordt afgeweken het bouwen of opschalen van een of meer windturbines mogelijk worden gemaakt, waarbij:
- a. de windturbines in een lijnopstelling worden geplaatst van minimaal drie windturbines;
- 2725 b. de rotorbladen van de windturbines binnen een lijnopstelling dezelfde draairichting hebben;
- c. de windturbines binnen een lijnopstelling eenzelfde verschijningsvorm hebben;
- d. de rotordiameter voor windturbines met een ashoogte vanaf 80 meter gelijk is aan de ashoogte met een maximale afwijking van 10% en de rotordiameter voor windturbines met een ashoogte tot 80 meter gelijk is aan de ashoogte met een maximale afwijking van 20%, met dien
- 2730 verstande dat voor windturbines met een ashoogte tot 80 meter de afstand tussen het laagste punt van de tip van het rotorblad en maaiveld minimaal 28 meter bedraagt;
- e. de windturbines minimaal voldoen aan de wettelijke normen voor geluidsbelasting en slagschaduw;
- f. de obstakelverlichting wordt beperkt tot de minimale variant, die het ICAO (International Civil
- 2735 Aviation Organization) voorschrijft;
- g. de windturbines zorgvuldig ruimtelijk worden ingepast.

Fracties CU, PvdD

- 2740 Toelichting: De provincie hanteert harde criteria als het gaat om afstand tot woningen of andere gevoelige bestemmingen en voor wat betreft de hoogte van een windturbine. Het is niet gezegd dat daarmee overlast ook daadwerkelijk wordt voorkomen c.q. beperkt of dat een windturbine ook daadwerkelijk goed landschappelijk ingepast kan worden. Het kan zijn dat een windturbine prima gerealiseerd kan worden zonder overlast te veroorzaken, maar dat deze toch niet past

2745 *volgens de voorgestelde Omgevingsverordening. Andersom is het niet ondenkbaar dat de huidige criteria onvoldoende bescherming bieden van de leefkwaliteit in een gebied, bijvoorbeeld door toepassing van overmatige verlichting. Wettelijke regels bieden reeds bescherming door eisen te stellen aan de geluidsbelasting (maximaal 47 dB Lden en 41 dB Lnight geluidsbelasting op gevoelige bestemmingen) en slagschaduw. Door onwerkbaar criteria los te laten en te focussen op*
2750 *criteria die daadwerkelijk bedoeld zijn om de gevolgen voor mens, dier en landschap te beperken, creëert de provincie meer ruimte voor de opwek van duurzame energie, terwijl de nadelige effecten zoveel mogelijk worden voorkomen.*

Het tweede onderdeel waar wij commentaar op hebben, betreft een aantal concrete keuzes
2755 rondom het BPL. Dan gaat het specifiek om de keuze om de Zijpe- en Hazepolder vrijwel geheel buiten beschermingsregimes te laten vallen, de keuze om het gebied waar Stompvoren-West is gepland, als BPL aan te wijzen en de keuze om de zuidwestelijke zijde van industrieterrein Hellingweg in Broek in Waterland ook als BPL aan te wijzen. Wij dienen daarom de motie van de PvdA met de oproep om een zorgvuldige heroverweging van de begrenzing van de BPL in de
2760 Zijpe- en Hazepolder, mede in. Voor Stompvoren-West zijn wij van mening dat het een kwestie is van behoorlijk bestuur om woningbouw niet onmogelijk te maken. De voormalige gemeente Schermer heeft reeds sinds 2005 grondposities verworven ten behoeve van woningbouw in Stompvoren-West. De gemeente Alkmaar heeft in 2017 haar Omgevingsvisie vastgesteld met daarin nadrukkelijk opgenomen de mogelijkheden – onder voorwaarden – van woningbouw in
2765 Stompvoren-West. Uit correspondentie blijkt bovendien dat de provincie in 2010 met de gemeente Schermer heeft afgesproken dat de gemeente 480.000 euro bijdraagt als natuurcompensatie aan de N23 en de herinrichting van de N243 voor woningbouw in Stompvoren-West. De provincie heeft dus gedurende het gehele proces een positieve grondhouding aangenomen. Wij denken dat Stompvoren en haar inwoners gebaat zijn bij deze
2770 rustig gefaseerde uitbreiding over een periode van 20 jaar. We dienen daarom samen met het CDA en de PVV de motie “Woningbouw Stompvoren-West mogelijk maken”.

Motie 110/051020

Woningbouw Stompvoren-West mogelijk maken

2775

Provinciale Staten van Noord-Holland in openbare vergadering bijeen op 5 oktober 2020

Overwegende dat:

- *De voormalige gemeente Schermer reeds sinds 2005 grondposities heeft verworven ten behoeve van woningbouw in Stompvoren-West;*
2780
- *De gemeente Alkmaar in 2017 de Omgevingsvisie heeft vastgesteld met daarin nadrukkelijk opgenomen de mogelijkheden – onder voorwaarden – van woningbouw in Stompvoren-West;*
- *Uit correspondentie blijkt dat de provincie in 2010 met de gemeente Schermer heeft afgesproken dat de gemeente € 480.000 bijdraagt aan de N23 en de herinrichting van de N243 als natuurcompensatie voor woningbouw in Stompvoren-west;*
2785
- *De provincie gedurende het gehele proces een positieve grondhouding heeft aangenomen;*

- 2790
- *De provincie pas recent op andere gedachten is gekomen, zoals verwoord in bijlage 3 op blz. 12: "Met name de afgelopen twee jaar heeft de provincie zich in ambtelijk overleg, o.a. in reactie op de woningbouwprogrammering, op het standpunt gesteld dat woningbouw met een dergelijke omvang niet gewenst is;*
  - *De woningnood onverminderd hoog is.*

Van mening dat:

- 2795
- *Stompetoren en haar inwoners gebaat zijn bij deze rustig gefaseerde uitbreiding over een periode van 20 jaar;*
  - *De voorzieningen, zoals de basisschool, peuterspeelzaal, kinderopvang, sportaccommodaties, verenigingen en de lokale middenstand met deze uitbreiding meer armslag krijgen;*

2800

    - *Het provinciaal landschap in beperkte mate wordt aangetast omdat de geplande bebouwing het dorp afrondt;*
    - *De gemeente Alkmaar de beleidskeuzes van de gemeente Schermer respecteert;*
    - *De positieve grondhouding van de provincie verwachtingen heeft gewekt.*

2805 *Dragen GS op:*

- *De begrenzing van het BPL bij Stompetoren zo aan te passen dat woningbouw in Stompetoren-West mogelijk wordt conform de uitgangspunten zoals vermeld in de Omgevingsvisie van de gemeente Alkmaar uit 2017;*
- *Binnen drie maanden een voorstel daartoe ter besluitvorming aan PS voor te leggen*

2810

en gaan over tot de orde van de dag.

Fracties CU, CDA, PVV

2815 Mevrouw **KAAMER VAN HOEGEE** (VVD): Ik heb een vraag en die heb ik ook al in de commissie gesteld aan de heer Klein of aan iemand anders, u stelt dat er een afspraak is tussen de provincie en de gemeente Alkmaar. Ik heb die afspraak nog steeds niet gezien. Het enige wat ik heb gezien, is een afschrift van het college van B&W aan de gemeenteraad. Kunt u daar een toelichting op geven?

2820 De heer **KLEIN** (CU): Dat kan ik zeker, ik heb ook correspondentie gezien en in die correspondentie van de provincie wordt nadrukkelijk een koppeling gelegd tussen het bijdragen aan de natuurcompensatie en de woningbouw in Stompetoren-West.

2825 De heer **VINK** (D66): In aansluiting hierop, Stompetoren-West hebben wij inderdaad in de commissie besproken. Ik begon daar ook over. Mevrouw Kaamer van Hoegée stelde mij toen dezelfde vraag als die zij nu stelt. Belangrijker dan dat is nog dat de gedeputeerde ons toezegde omdat er wat verwarring en onduidelijkheid is, alles goed op een rijtje te zetten, uit te zoeken. Daarom ben ik verbaasd over deze motie – of was het een amendement – op dit moment. De toezegging van de heer Loggen is voor mij veel waard. Voor u niet?

2830

De heer **KLEIN** (CU): Het is een motie, toezeggingen zijn mij ook heel veel waard, maar dat is een toezegging om dingen op een rijtje te gaan zetten. Er staan al een heleboel dingen op een rij, dat staat zelfs in de discussienotitie beschreven en op grond daarvan stellen wij met de motie voor om GS op te dragen het BPL daar aan te passen.

2835

De heer **ZOON** (PvdD): Ik sla aan op een amendement dat de heer Klein zojuist heeft ingediend, Ruimte voor Ruimte regeling. Daarin stelt hij voor om maximaal 25% van gesloopte bebouwing toe te staan voor nieuwe bebouwing. Waarop is die 25% gebaseerd, want dat kan in sommige gevallen te weinig zijn om een goede transitie te maken. Zou dat meer mogen zijn?

2840

De heer **KLEIN** (CU): Dat is een hele interessante vraag, want wij hebben er in de fractie ook over gesproken hoeveel procent redelijk zou zijn. Wij kunnen hier zeker verder over praten. Misschien is het wel goed om een aantal concrete voorbeelden te bestuderen om een goede inschatting te kunnen maken van het percentage. Dat staat open voor discussie. De kern voor ons is dat er minder bebouwing terugkomt zodat de verrommeling afneemt en dat wij tegelijkertijd geen strikte criteria gaan leggen over het aantal woningen, want dat is helemaal niet relevant voor de provinciale belangen. Voor het gebied Hellingweg in Broek in Waterland beperkt de aanwijzing tot BPL de gewenste transformatie tot woningbouw. De gedeputeerde heeft in de commissie toegezegd er nog even naar te kijken. Ik heb net aangegeven dat toezeggingen van de gedeputeerde altijd heel veel waard zijn, wij hebben daarom een motie klaarliggen om dit stuk buiten het BPL te houden, maar we gaan ervan uit dat deze niet nodig is en dat de gedeputeerde ons zo zal toezeggen de begrenzing ter plaatse te wijzigen, omdat het een niet logische begrenzing is. Tenslotte ons derde punt. In de Omgevingsverordening is volgens artikel 13.3 ruimte voor innovatieve experimenten, dat vinden wij een gedurfd maar ook zinvol artikel. Wij hebben van verschillende kanten begrepen dat gemeenten ruimte willen geven aan zogenaamde Tiny Houses. Wij vinden dat het faciliteren van Tiny Houses kansen biedt om creatieve, innovatieve en duurzame vormen van wonen te ontwikkelen en daarmee een nieuwe en aantrekkelijke dimensie toe te voegen aan het wonen en leven in Noord-Holland. Samen met de PvdD dienen we daarom de motie "Tiny Houses positief tegemoet treden" in.

2850

2855

2860

Motie 111/051020

Tiny Houses positief tegemoet treden

Provinciale Staten van Noord-Holland in openbare vergadering bijeen op 5 oktober 2020

2865

Constaterende dat:

- *De woonwensen van inwoners in beweging zijn en niet altijd meer aansluiten op de standaard projectmatige bouw;*
- *Groepen zoals alleenstaanden, jongeren en mantelzorgers steeds lastiger een huis kunnen krijgen en/of realiseren vanwege belemmeringen op het gebied van een hypotheek of bestemmingsplannen;*
- *Een groeiend gedeelte van de samenleving behoefte heeft aan een overzichtelijk,*

2870

zelfvoorzienend leven zonder een grote hypotheekschuld, zonder veel spullen en zonder het verspillen van hulpbronnen.

2875

Overwegende dat:

- *Het Tiny House concept voortkomt vanuit voorgenoemde wensen/frustraties en hier een oplossing voor biedt door middel van een klein (max 50 m²), duurzaam vervaardigd huis;*
- *De huidige regelgeving (Bouwbesluit 2012) geen belemmeringen opwerpt voor het afgeven van een omgevingsvergunning voor de bouw van een Tiny House mits er sprake is van particuliere bouw;*
- *Een Tiny House weinig tot geen voorzieningen behoeft en los kan staan van nutsvoorzieningen;*
- *In verschillende gemeenten al pilots hebben plaatsgevonden of plaatsvinden.*

2885

Van mening dat:

- *Het faciliteren van Tiny Houses kansen biedt om creatieve, innovatieve en duurzame vormen van wonen te ontwikkelen en daarmee een nieuwe en aantrekkelijke dimensie toe te voegen aan het wonen en leven in Noord-Holland;*
- *Een Tiny House een verrijking van de lokale architectuur is, aangezien er vaak voor modern en onderscheidend design gekozen wordt.*

2890

Verzoeken GS:

- *In het kader van de experimenteerruimte zoals beschreven in artikel 13.3 ook Tiny Houses als een mogelijke innovatieve ontwikkeling te zien;*
- *Dergelijke initiatieven met een positieve grondhouding tegemoet te treden*

2895

en gaan over tot de orde van de dag.

Fracties CU, PvdD

2900

Ter afsluiting. Wij volgen met interesse de discussie over de mogelijke aanscherping van de definities van "groot openbaar belang". Wij willen daar in de tweede termijn verder op ingaan in reactie op alle antwoorden die zijn gegeven op de voorstellen die daar door verschillende partijen voor zijn gedaan. Wij zien uit naar de reactie van GS en andere partijen op onze voorstellen.

2905

Mevrouw **VAN ANDEL** (CDA): Nog een vraag, in de motie over Stompetoren die wij samen met u indienen, gaat u ook in op de voorzieningen in kleine kernen zoals basisscholen, peuterspeelzalen, kinderopvang, sportaccommodaties die met wat uitbreiding meer armslag krijgen. Wij zijn het uiteraard eens dat u dat aanvoert voor Stompetoren, maar hoe ziet u dat in het licht van heel veel andere kernen waarvan wethouders hebben gezegd dat het echt gevaar loopt.

2910

De heer **KLEIN** (CU): Dat is een interessante vraag. Wij hebben een grote verantwoordelijkheid met elkaar om het platteland leefbaar te houden en de voorzieningen in stand te houden. Daar is

2915 niet altijd de enige oplossing dat wij weiland gaan volbouwen en daarom hebben wij ervoor gekozen om uw andere voorstellen daarover niet te steunen.

De **VOORZITTER**: De 2 amendementen en 2 moties maken onderdeel uit van de beraadslagingen.

2920 De heer **VINK** (D66): Voorzitter. Zojuist heb ik met plezier geluisterd naar het begin van de bijdrage van de heer Klein, hij begon te vertellen dat het een groot stuk werk is wat hier geleverd is door de gedeputeerde en zijn ambtenaren. Diverse verordeningen zijn in een Omgevingsverordening beland, de Omgevingsvisie is helder vertaald, ik ben dat zeer met hem eens. Ik zei dat al in de commissie, maar nog een keer bij deze, chapeau voor het werk van GS en
2925 de ambtenaren. De gedeputeerde heeft op diverse vragen in de commissie antwoord gegeven en daarom kan ik een aantal vragen nu achterwege laten. Wij vinden een aantal dingen heel belangrijk en ik kan het niet laten om drie punten langs te lopen en dan kom ik meteen op de amendementen en motie die ik wil indienen. Een punt dat voor ons altijd erg belangrijk is, is democratische controle. Hoe zorgen wij bij toekomstige besluiten over grote woningbouwlocaties
2930 groots en meeslepend of klein en ingrijpend qua gevolgen voor het landschap dat wij als PS mee kunnen kijken en besluiten en kunnen zorgen dat wij niet met lege handen staan als daar draagvlak aan de orde is en draagvlak wellicht ontbreekt en misschien ook bij ons kritiek is. Ik heb daar vragen over gesteld in de commissie en eerlijk gezegd, kreeg ik de indruk dat de gedeputeerde op dat punt een toezegging deed aan ons, om dat expliciet te maken dat hij
2935 vanzelfsprekend ruimte ging geven aan PS en om die reden wacht ik even zijn antwoord nog een keer af in zijn eerste termijn en wil ik hem op dat punt geloven op zijn woord en ga ik ervan uit dat het niet nodig is om hiervoor een motie in te dienen. Dat zou wel kunnen, ik kondigde dat aan in de commissie, maar ik denk dat ik hem daarmee onrecht doe. Het punt zelf – dat hoorde ik ook bij mevrouw Alberts en bij de heer Zoon – is een punt dat breder gevoeld wordt in PS. Bij
2940 de controle en dat wij graag mee willen praten hoort ook dat wij positie geven aan de ARO. Die adviesraad zou breder moeten kijken dan alleen naar ruimtelijke ordening, ze zouden eigenlijk een omgevingskwaliteitsadvies moeten geven. De gedeputeerde zei dat de ruimtelijke kwaliteit in de volgende versie van de Omgevingsverordening wordt verbreed naar omgevingskwaliteit. Wij spraken af in het coalitieakkoord dat de ARO breder zou kijken, maar ik zou ze ook in positie
2945 willen brengen om dat breder kijken en adviseren daadwerkelijk te doen bij relevante plannen voor verandering van ons mooie landschap en onze steden. Op dat punt wil ik een amendement indienen om ARO altijd in positie te brengen.

Amendement 41/051020

2950 ARO advies bij ontheffingsbevoegdheid

Provinciale Staten van Noord-Holland in openbare vergadering bijeen op 5 oktober 2020

*Besluiten in bovengenoemde verordening op pagina 77 in artikel 13.4 na lid 3.c. toe te voegen:
2955 d. een advies van de ARO.*

Fractie D66

Toelichting:

2960 *De wettelijke bevoegdheid van GS om in bepaalde gevallen ontheffing te kunnen verlenen is altijd gekoppeld aan een ruimtelijk plan. D66 vindt het wenselijk om dit ruimtelijk plan te laten toetsen aan een advies van de Adviescommissie Ruimtelijke Ontwikkeling (ARO - zie artikel 8.1). Door het ARO-advies niet verplicht te stellen zouden zowel belanghebbende inwoners en bedrijven als de gemeenteraad en Provinciale Staten geheel omzeild kunnen worden en geen inzicht hebben in de afwegingen. Het is in het belang van de democratie dat ontheffingen van het beleid op de*

2965 *leefomgeving voorzien worden van deskundige onderbouwing, zodat belanghebbenden en democratische organen voorzien kunnen worden van informatie over deze besluiten. Alle ARO adviezen zijn openbaar.*

2970 Dan nog een tweede punt, er is balans nodig tussen enerzijds sterke functies, woningbouw bijvoorbeeld en daarmee verandert het landschap zonder dat je dat terug kunt draaien en zwakke functies, natuur, landschap, erfgoed. Als je daar eenmaal aan bent gekomen, krijg je het ook nooit meer in die kwaliteit terug. Balans tussen zwakke en sterke functies is dus belangrijk. Wat ons betreft is daar in de Omgevingsverordening een hele goede afweging in gemaakt. Daarbij

2975 hoort ook ruimte voor bouwen, bouwen, bouwen. Sommigen hebben dat in deze vergadering ingebracht en dat is ook voor ons essentieel. Nogmaals, wij zijn blij met de ruimte die er is en met de mogelijkheden die er zijn en met de woondeal die gesloten is met de MRA, waaruit blijkt dat de MRA de ruimte heeft om de woningen te bouwen die volgens hen nodig zijn. Die ruimte biedt ook de Omgevingsverordening. Daar hebben wij het volste vertrouwen in. Daar komt nog bovenop het aangekondigde Deltaplan Wonen voor woningbouw dat met name betrekking zal

2980 hebben op NHN, maar als ik dat niet goed begrepen heb, zal de gedeputeerde dat vast corrigeren, maar met die aanvulling hebben wij er nog meer vertrouwen in dat ook dit punt, dat deze balans met ook ruimte voor wonen, goed ingevuld wordt. Waardering van ons. Er zijn wel specifieke locaties die vragen oproepen. Wij hebben er al een paar gehoord, Stompetoren-West, de gedeputeerde heeft toegezegd om dat eens goed uit te zoeken. Dat wachten wij graag af. Er

2985 zijn er nog een paar, aan de westkant tussen Amsterdam en Haarlem had je een bufferzone, met groene kwaliteit, dat is waar de Houtrakpolder ligt. Die bufferzone zou in principe over moeten gaan in BPL. Tegelijkertijd hebben wij een afspraak gemaakt over een reservering voor een mogelijk toekomstig haventerrein. Ik kan mij goed voorstellen dat dat gebied dat mogelijk in de toekomst gebruikt wordt voor de haven, geen onderdeel uitmaakt van BPL. Wat in de

2990 Omgevingsverordening is opgenomen, is qua begrenzing een beetje anders dan wat in de visie NZKG staat. Daarom een amendement.

Amendement 42/051020

Recreatiegebied & golfterrein Houtrak in BPL

2995

Provinciale Staten van Noord-Holland in openbare vergadering bijeen op 5 oktober 2020

Besluiten in de kaarten van de Omgevingsverordening het hieronder aangegeven gebied toe te voegen aan het Bijzonder Provinciaal Landschap.

3000

3005 Besluiten om de kaarten van de Omgevingsverordening met betrekking tot de Houtrakpolder en omgeving zo veel mogelijk in lijn te brengen met de Visie Noordzeekanaalgebied 2040. Daartoe de gebieden die niet in de Visie opgenomen zijn als reservering voor een mogelijk toekomstig havengebied, zo mogelijk binnen Bijzonder Provinciaal Landschap te leggen en op dit moment in ieder geval het hieronder aangegeven gebied toe te voegen aan het BPL.

Fractie D66

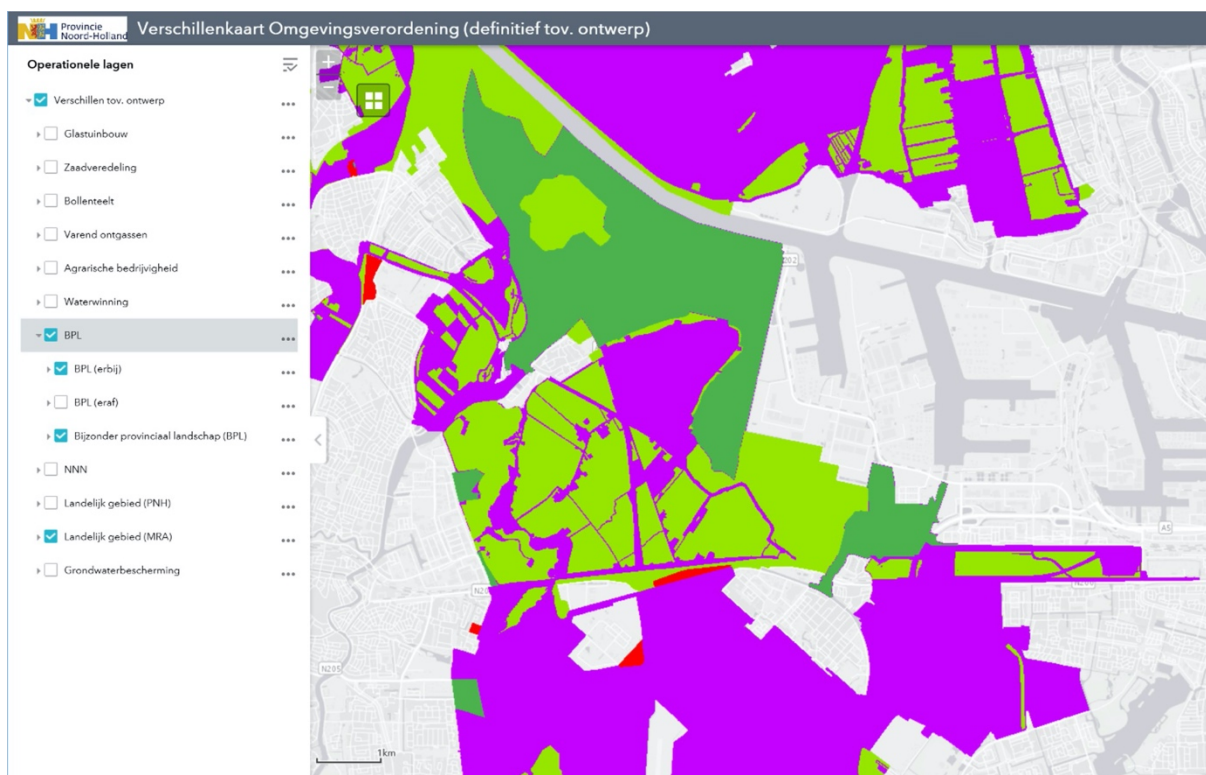
Toelichting:

De Rijksbufferzones waren in 2011 in de Provinciale Ruimtelijke Verordening opgenomen.

3015 Uitgangspunt van de omgevingsverordening is om gebieden met een specifiek beschermingsregime als Bijzonder Provinciaal Landschap (BPL) op te nemen in de omgevingsverordening. En dat is gedaan. In de onderstaande kaart zien we:

- • Paars: bestaand Bijzonder Provinciaal Landschap
- • Lichtgroen: MRA landelijk gebied
- • Donkergroen: Toegevoegd Bijzonder Provinciaal Landschap

3025

Hieruit wordt duidelijk dat het parkgedeelte van de Houtrakpolder dat tot het recreatiegebied Spaarnwoude behoort met de naam "Spaarnwoude/Houtrak" en de daar ten noorden van gelegen Amsterdamse Golfclub niet toegevoegd zijn, terwijl ze – net als het andere toegevoegde gebied – wel onder de Rijksbufferzone vielen. De naastgelegen gebieden zoals de Golfbaan Houtrak en Inlaagpolder en het gebied ten Oosten van de

3030

Wethouder van Essenweg(Grote IJpolder) inclusief het Afwateringskanaal, het Groene Schip en voorts alle golfbanen in de omgeving zoals de Haarlemmermeerse en de Zaanse Golf Club etc. zijn wel als BPL aangeduid.

Er is geen duidelijke reden om het parkgedeelte Houtrak en de golfbaan uit te zonderen van de BPL regeling.

3035 D66 wil daarom het parkgedeelte Spaarnwoude/Houtrak - als onderdeel van het recreatiegebied Spaarnwoude - en het terrein van de Amsterdamse Golf Club als "BPL" in de omgevingsverordening meenemen.

Dat betekent dat het BPL op deze locatie iets kleiner is dan de bufferzone, dat een paar plekken erbuiten vallen en dat die plekken niet gebruikt moeten worden voor andere functies dan groen of haven, want dan gebeurt er iets gekks. Wij zouden willen dat de groene functie overeind blijft, totdat er een ander besluit genomen wordt en dat zou dan alleen een havenbesluit kunnen zijn. Daarom een motie.

3040

Motie 112/051020

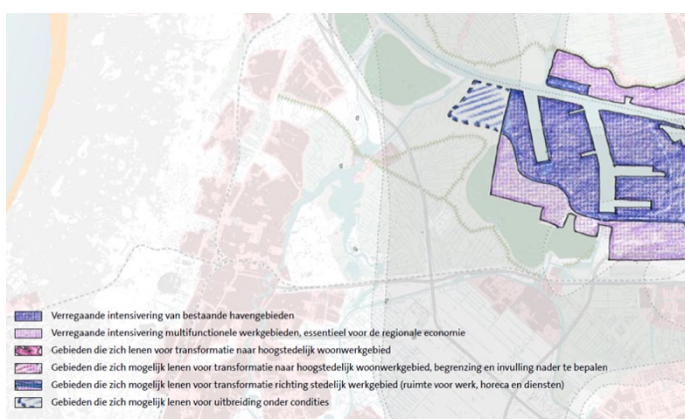
Visie NZKG Houtrak en omgevingsverordening

3045

Provinciale Staten van Noord-Holland in openbare vergadering bijeen op 5 oktober 2020

Constaterende dat:

- De voormalige Rijksbufferzones in de Provinciale Ruimtelijke Verordening waren opgenomen met een groene en recreatieve functie;
- Deze gebieden in de Omgevingsverordening zijn opgenomen als Bijzonder Provinciaal Landschap (BPL), maar niet alle;
- De visie NZKG 2040 duidelijk aangeeft dat de haven van Amsterdam wellicht in de toekomst ruimte nodig kan gaan hebben aan de noordzijde van de Houtrakpolder;
- Er conform die visie (en de daarin opgenomen aanduiding op kaart) een reservering wordt gemaakt voor een mogelijk toekomstig haventerrein in de noordelijke Houtrakpolder;
- Er alvorens te besluiten tot aanleg van een haventerrein, expliciete afwegingen gemaakt moeten worden door en met alle betrokken partijen en er bestuurlijk overleg moet plaatsvinden en bestuurlijke besluiten voorbereid moeten worden, waarover vervolgens Provinciale Staten een expliciete afweging en besluit moeten nemen.

Overwegende dat:

- De recreatieve functie van groene gebieden rondom de stad van groot belang is;
- In de visie NZKG 2040 genomen besluiten met betrekking tot de toekomst van dit gebied moeten worden gehonoreerd.

Verzoeken het college van GS zich voorafgaand aan verdere besluitvorming in te zetten:

- 3075   -   *Voor het groen houden en het in stand houden van de recreatieve functie van dit gebied voor de inwoners van de Metropoolregio Amsterdam;*
- *Om alle andere dan groene of havenontwikkelingen te voorkomen;*
- *Een mogelijk toekomstig GS-besluit met betrekking tot transformatie van deze polder naar haventerrein tijdig aan PS voor te leggen*

3080

en gaan over tot de orde van de dag.

Fractie D66

- 3085   Voor alle helderheid, er zijn twee locaties waar ik nog iets over wil zeggen. In de commissie heb ik gevraagd naar de locatie Sloterdijk-West. Daar is een gedeelte aangewezen voor zware industrie, er is veel inspraak op gekomen, veel reacties. Er zit nu namelijk geen zware industrie. Tegelijkertijd – en dat heeft gedeputeerde Pels helder aangegeven – voor de transitie die wij willen van lineair naar circulair, van fossiel naar niet fossiel, heb je ook plekken nodig voor de zware industrie en met de milieuruimte die daarbij hoort. Dit is de enige plek in Amsterdam. Dan
- 3090   kan ik zeggen, er is een discussie over of je die plek wel echt nodig hebt. De gedeputeerde gaf ook aan dat zij daarover in gesprek is met Amsterdam en dat op basis van dat gesprek er wellicht andere oplossingen denkbaar zijn, maar dat wij het niet voortijdig moeten weggeven, want wellicht hebben wij het heel hard nodig. Ik heb daar goed naar geluisterd en op grond daarvan wil ik meegaan in het verhaal van de gedeputeerde want ik denk dat dat verstandig is.
- 3095   Tegelijkertijd wil ik graag een duiding horen van de stand van zaken van het overleg met Amsterdam en wanneer wij daarvan het resultaat kunnen terugzien. Daar ben ik heel benieuwd naar. Als laatste de Zijpe polder, wij zijn daar wezen kijken. Ik heb in de commissie iets verteld over de weidevogels en het feit dat BPL daar zo klein is vastgelegd, dat daarmee de weidevogelstand geen recht wordt gedaan en niet wordt gestimuleerd en dat onze ambitie niet
- 3100   wordt geholpen op dat punt. Ik zag nu dat er een motie ligt van de PvdA samen met de CU meen ik, ik wil mij heel graag aansluiten bij deze motie en deze medeondertekenen, om in de uitwerking actief vergroting van het BPL mee te nemen, in ieder geval goed te kijken hoe het belang van de weidevogels in dat gebied gediend kan worden. Ik kijk uit naar de antwoorden op de vragen die ik heb gesteld.

3105

De **VOORZITTER**: De 2 amendementen en 1 motie maken onderdeel uit van de beraadslagingen. Dit was uw maidenspeech, maar dat zag ik te laat. U praat alsof u er al heel lang bij bent, maar dit was uw maidenspeech. Daarmee laat ik geen interrupties toe.

- 3110   De heer **VOSKUIL** (PvdA): Voorzitter, laat ik mijnheer Vink meteen geruststellen, mede indien en is prima. Ik begon de bijdrage in de commissie met de opmerking dat de invoering van de Omgevingswet volgens sommigen de grootste stelselwijziging is sinds de Grondwet van 1848. Gelukkig is het wel een ander proces, niet alleen was in 1848 burgerparticipatie nog slechts een verre stip op de horizon, het begrip burger kreeg ook een heel andere invulling. Het is vanuit het streven naar emancipatie, vertegenwoordiging en verheffing dat in die tijd de Partij van de
- 3115   Arbeid, - toen nog de SDAP – is opgericht. De Grondwetsherziening werd afgetikt door 58 witte heren in jacquet of uniform. Als ik dan nu zie hoe onze samenleving betrokken is geweest bij het

- proces om tot de Omgevingsvisie en -verordening te komen, dan hebben we gelukkig al hele grote stappen gezet. Als bovendien een van de belangrijkste uitgangspunten van deze wet meer
- 3120 echte betrokkenheid van onze inwoners bij hun leefomgeving is en samenwerking in plaats van bestuurlijke hiërarchie de norm moet worden, dan slaan we hiermee echt een nieuwe weg in. Niet dat we er daarmee zijn, er is nog heel veel winst te boeken op het gebied van emancipatie, gelijkwaardigheid en kansengelijkheid en op het gebied van het tegengaan van discriminatie en verbetering van de diversiteit die onze rijkgeschakeerde samenleving zo kleurrijk en mooi maakt.
- 3125 Deze verordening is meer dan de bundeling van een aantal bestaande wetten en regels, het werkt toe naar een wezenlijke verandering van het hele bestuurlijke landschap. Dat is een complex proces, het is ook een proces waarin we gaandeweg moeten leren omgaan met nieuwe verhoudingen en werkwijzen. Deze Omgevingsverordening is dan ook geen statisch document, het is versie 1, the Big Bang in een evolutieproces dat bestuurlijk Nederland nog lang zal
- 3130 bezighouden. Cultuurveranderingen zijn immers moeilijk in wetten te vangen of af te dwingen. In deze 1.0 versie wordt een aanzienlijk aantal provinciale ruimtelijke verordeningen samengebracht. Het aantal echte wijzigingen is beperkt in omvang, maar niet in betekenis. De meest in het oog springende is wel de invoering van het BPL. Daar zijn dan ook de meeste reacties op gekomen, zowel positieve als negatieve. Het nieuwe BPL is voor een belangrijk deel de
- 3135 voortzetting van bestaande beschermingsregimes. De begrenzing is gebaseerd op een samenspel tussen de PRV, de PMV en de Omgevingsvisie NH 2050, het Kwaliteitsbeeld Noord-Holland 2050, de Cultuurhistorische Waardenkaart en de Leidraad Landschap en Cultuurhistorie en zelfs ons coalitieakkoord, allemaal even lezenswaardige documenten kan ik u vertellen. Het is een zorgvuldige afweging tussen soms botsende belangen. De wens om ruimte voor woningbouw te creëren en de wens om ons landschap en de natuur te beschermen bijvoorbeeld. Voor de PvdA is Volkshuisvesting altijd een speerpunt geweest en dat zal het altijd zijn. Bouwen is daar onlosmakelijk mee verbonden. Betaalbaar, bereikbaar en duurzaam. Tegelijkertijd is de bescherming van de natuur, van het groen ons na aan het hart. Immers, een goed dak boven je
- 3140 hoofd is één, maar dat kan niet zonder een gezonde groene leefomgeving met frisse lucht en schoon water. Dat spanningsveld herkennen wij en dat dwingt ons tot het maken van soms ongemakkelijke keuzes. Bijvoorbeeld dat je niet overal zomaar kunt bouwen. De uitdaging voor de komende tijd zal blijven om het meeste te halen uit de bouwruimte die er wel is, binnenstedelijk, rond OV Knooppunten en bovenal betaalbaar, betaalbaar, betaalbaar. Inzetten op
- 3145 echte volkshuisvesting en niet de saldi van ontwikkelaars met speculatieve grondposities. Deze Omgevingsverordening biedt daar ruimte voor. Daarbij hebben wij hooggespannen verwachtingen ten aanzien van de Bouwambassadeur om beweging en versnelling te brengen. Daarbij zijn ook wij nieuwsgierig naar de voorstellen van GS in het kader van het Deltaplan Wonen.
- 3150
- 3155 Mevrouw **VAN ANDEL** (CDA): Ik wil u iets vragen over uw bijdrage. U wilt ruimte bieden ook aan woningbouw, maar waar is die ruimte dan? Als u zegt dat deze Omgevingsverordening ruimte biedt aan woningen, dan denk ik, er wordt minder ruimte geboden dan er nu is. Hoe kijkt u daartegenaan?

3160 De heer **VOSKUIL** (PvdA): Ik zou eigenlijk moeten volstaan met het antwoord dat ik mevrouw Van Andel een paar keer in de commissie heb gegeven, namelijk niet alles kan en niet alles kan overal. Zoals door anderen is aangegeven, is er in deze Omgevingsverordening en sowieso in het provinciale beleid heel veel ruimte om woningen te bouwen, niet altijd op de gemakkelijkste plekken en zeker niet in het groen waar strategische grondposities of andere dingen liggen die
3165 heel veel geld kosten en vooral de bouwers ten goede komen. Daar moeten wij zorgvuldig naar kijken en daarom zijn wij blij met wat de Omgevingsverordening nu biedt en zien wij uit waar GS mee gaan komen in het Deltaplan en vooral het in gang zetten van de Bouwambassadeur die juist bedoeld is om vastzittende of traag verlopende projecten vlot te trekken. Er is vooralsnog meer dan voldoende te doen, dus laten wij eerst gaan bouwen en dan pas zeggen dat er te weinig
3170 ruimte is.

Mevrouw **VAN ANDEL** (CDA): Mocht er uit het Deltaplan blijken dat er toch te weinig ruimte is voor woningbouw om tot 2030 aan de woningbouwopgave te voldoen, bent u dan bereid om te kijken naar de grenzen in de ruimte en de Omgevingsverordening aan te passen?

3175 De heer **VOSKUIL** (PvdA): Ik heb nu al een aantal keren horen langskomen, je moet uiterst behoedzaam zijn met weggeven wat je niet kunt herstellen en ons landschap en de openbare ruimte is daar een van. Natuurlijk, als er mogelijkheden zijn om met behoud van het landschap bijvoorbeeld meer woonruimte te realiseren, dan zullen wij daar zeker op een positieve manier
3180 naar kijken want voor ons is volkshuisvesting extreem belangrijk. Het is ongeveer onze raison d'être, maar niet ten koste van alles en zeker niet ten koste van iets wat onherstelbaar verdwijnt. Ik zal de laatste zijn om hier Lucebert te citeren, laat staan uit verband gerukt te misbruiken. Bovendien is het hier niet de vraag of waarde weerloos is, maar hoe wij ruimtelijke waarde weerbaar maken. Dat is immers waartoe wij ruimtelijke beschermingsregimes hebben. Om
3185 datgene te beschermen wat waardevol is, wat ons raakt en daarmee verrijkt, want natuur verrijkt ons. Niet alleen tijdens een wandeling in de duinen of over de Gooische heide, maar ook heel tastbaar. Goede bescherming leidt tot versterking van de biodiversiteit, waardoor een natuurlijk evenwicht ontstaat. Een evenwicht dat het enige echte antwoord is op bijvoorbeeld plaagdieren zoals de Eikenprocessierups, maar ook een evenwicht dat zorgt voor voldoende bestuivers in de
3190 land- en tuinbouw. Daarom zijn wij blij met de beschermingsregimes, zowel BPL als NNN als Natura2000. Bescherming maakt weerbaar, maar bescherming staat of valt met de mogelijkheid om daarvan af te wijken. Een van de redenen om eventueel af te kunnen wijken van de bescherming, zijn redenen van Groot Openbaar Belang. Dat is begrijpelijk, want heel soms zijn er belangen die zo groot zijn, dat ze zelfs een zo beperkt mogelijke aantasting van de natuur
3195 rechtvaardigen. Veiligheid, milieu, u kent ze. Wat de PvdA betreft, zit hier wel een belangrijke beperking aan. Wat ons betreft zou een louter economisch belang, hoezeer economie en werkgelegenheid ook voor ons belangrijk zijn, geen reden mogen zijn om zo maar af te wijken. Om hier uitdrukking aan te geven, dienen wij een amendement in.

3200 **Amendement 43/051020**
Groot openbaar belang – niet louter economisch

Provinciale Staten van Noord-Holland in openbare vergadering bijeen op 5 oktober 2020

3205 *Overwegende dat:*

- 1. De provincie regels stelt in het kader van een goede ruimtelijke ordening en ter bescherming van onder andere de leefbaarheid, de natuur, het landschap en het cultureel erfgoed;*
- 2. Een inbreuk op de te beschermen belangen in beginsel onwenselijk is.*

3210 *Voorts overwegende dat:*

- 3. Het in uitzonderlijke gevallen desalniettemin onontkoombaar kan zijn om een dergelijke inbreuk toe te staan, als het gaat om fundamentele zaken van groot openbaar belang, zoals de (water-)veiligheid, de gezondheid, en het milieu;*
- 4. De ontwikkeling van een sterke duurzame en zoveel mogelijk circulaire economie en de werkgelegenheid die dit met zich meebrengt, voor Noord-Holland belangrijk is;*
- 5. Van een 'duurzame economische ontwikkeling' nauwelijks sprake kan zijn als deze slechts te realiseren zou zijn door onomkeerbare aantasting van de in de eerste overweging genoemde te beschermen belangen, waaronder de leefbaarheid, de natuur, het landschap en het cultureel erfgoed.*

3220

Besluiten: de Algemene Toelichting bij de Omgevingsverordening NH2020 in Bijlage 10 als volgt te amenderen dat aan de zinsnede "In eerste instantie kan worden gedacht aan fundamentele belangen, zoals veiligheid, gezondheid en milieu (denk aan drinkwaterbescherming, bescherming tegen hoogwater), maar ook verkeersveiligheid en leefbaarheid." wordt toegevoegd:

3225 *"In eerste instantie kan worden gedacht aan fundamentele belangen, zoals veiligheid, gezondheid en milieu (denk aan drinkwaterbescherming, bescherming tegen hoogwater), maar ook verkeersveiligheid en leefbaarheid. Een louter economisch belang kan niet worden aangemerkt als fundamenteel belang in de zin van een Groot Openbaar Belang waarmee inbreuk op de te beschermen waarden gerechtvaardigd kan worden."*

3230

Fractie PvdA

Voorzitter, deze tijd kent misschien geen Groter Openbaar Belang dan het tegengaan van klimaatverandering en temperatuurstijging, zeker in een laaggelegen provincie als NH. De energietransitie, de omschakeling naar duurzame, hernieuwbare energiebronnen, is daar een belangrijk instrument in. Deze energietransitie krijgt vorm in de RES'en. De RES 1.0 is aanstaande, de uitvoering wordt nog echt een hele klus. Die uitvoering kan soms een aantasting van bijvoorbeeld het BPL noodzakelijk maken. Denk dan niet meteen aan windmolens in NNN, maar bijvoorbeeld aan een ondergrondse kabel om de elektriciteitsinfrastructuur te versterken.

3235

3240 De energietransitie is een dusdanig groot openbaar belang dat deze wat ons betreft een uitzonderingsgrond zou kunnen zijn, behoedzaam en met compensatie. Daarom dienen wij het volgende amendement in:

Amendement 44/051020

3245 Groot openbaar belang – energietransitie

Provinciale Staten van Noord-Holland in openbare vergadering bijeen op 5 oktober 2020

Overwegende dat:

- 3250 *1. De Provincie regels stelt in het kader van een goede ruimtelijke ordening en ter bescherming van onder andere de leefbaarheid, de natuur, het landschap en het cultureel erfgoed;*
2. Een inbreuk op de te beschermen belangen in beginsel onwenselijk is.

Voorts overwegende dat:

- 3255 *3. Het in uitzonderlijke gevallen desalniettemin onontkoombaar kan zijn om een dergelijke inbreuk toe te staan, als het gaat om fundamentele zaken van groot openbaar belang, zoals de (water-)veiligheid, de gezondheid, en het milieu;*
4. De energietransitie naar duurzame en hernieuwbare energievoorziening van groot belang is voor de leefbaarheid, het welzijn en de toekomst van onze provincie
3260 *5. De maatregelen die nodig zijn in het kader van de energietransitie, in beginsel van een dusdanig groot openbaar belang kunnen zijn, dat zij bij gebrek aan reëel alternatief aantasting van de in de eerste overweging genoemde te beschermen belangen zouden kunnen rechtvaardigen.*
- 3265 *Besluiten: de Algemene Toelichting bij de Omgevingsverordening NH2020 in Bijlage 10 als volgt te amenderen dat aan de zinsnede "In eerste instantie kan worden gedacht aan fundamentele belangen, zoals veiligheid, gezondheid en milieu (denk aan drinkwaterbescherming, bescherming tegen hoogwater), maar ook verkeersveiligheid en leefbaarheid." wordt toegevoegd:*
"In eerste instantie kan worden gedacht aan fundamentele belangen, zoals veiligheid, gezondheid
3270 *en milieu (denk aan drinkwaterbescherming, bescherming tegen hoogwater), maar ook de energietransitie, verkeersveiligheid en leefbaarheid."*

Fractie PvdA

- 3275 De heer **VINK** (D66): Ik dacht in het begin dat ik Jan Schaefer hoorde praten over het belang van woningbouw, maar toch vond ik het mooi. Daarna toen u over de economie begon, dacht ik dat ik de stem van Joop den Uyl of van Wim Kok terug zou horen, maar niets was minder waar, want u zei eigenlijk dat economie geen groot openbaar belang kon zijn, althans niet in zijn eentje. Ik meende daar toch enige strijdigheid met het gedachtengoed van de PvdA te horen. Ik hoor graag
3280 een nadere toelichting, want ik begreep dit punt niet.

- De heer **VOSKUIL** (PvdA): Ik ben ontzettend blij met deze vraag, ik heb mij blijkbaar niet goed uitgedrukt. Ik heb namelijk gezegd dat hoezeer economie en de daaruit voortvloeiende werkgelegenheid voor ons van groot belang is, zou een reden van louter economisch belang niet
3285 een reden van groot openbaar belang moeten zijn om een beschermingsregime te omzeilen. Economie hartstikke belangrijk, duurzaam, circulair, echt doen, werkgelegenheid is waar het om draait als beste vorm van emancipatie, een baan met eigen werk en eigen geld om van te kunnen leven, maar niet de natuur altijd opofferen ten bate van de economie.

3290 De heer **VINK** (D66): Ik begrijp best dat alles in samenhang moet gebeuren, dat vinden wij ook, maar soms zijn er ingrepen nodig en de tweede Maasvlakte is een voorbeeld van waar de economie de aanleiding was om dat aan te leggen. Daar zijn meer voorbeelden van en daar waren ministers van uw partij voor verantwoordelijk, maar ook anderen. Hoezeer ik de uitleg ook mooi vind en hoezeer ik snap dat alles in samenhang en integraal moet, dat moet het, toch ben ik
3295 verrast met dit amendement van de PvdA. Misschien kan de heer Voskuil nog een poging doen om mijn verrassing weg te nemen.

De heer **VOSKUIL** (PvdA): Ik denk dat de belangrijkste constatering is dat de tweede Maasvlakte niet in Noord-Holland ligt en niet onder onze Omgevingsverordening valt, maar ik zal een wat
3300 tastbaarder voorbeeld noemen. De aanpassingen aan het circuit in Zandvoort zijn voor het allerbelangrijkste deel gebaseerd op economische overwegingen en wat ons betreft, zou dat niet moeten kunnen. De tweede Maasvlakte is van een volstrekt andere orde en is overigens niet louter economisch. Bovendien een andere provincie en wij hebben het hier over Noord-Holland en als u het goed vindt, ga ik daar nog even op door. Wat ons betreft zijn de bescherming van de
3305 natuur en andere te beschermen waarden van een dusdanige omvang, dat je niet alleen zou moeten zeggen, daar past een bedrijventerrein, dus moet de rest maar wijken. Voorzitter, aan deze Omgevingsverordening is door heel veel mensen heel hard gewerkt. Wij willen de gedeputeerde, zijn ambtelijke staf en iedereen die hier een bijdrage aan heeft geleverd, daarvoor complimenteren. Ja, er is veel waar wij tevreden over zijn en natuurlijk zijn er ook zaken die wij
3310 zelf misschien liever anders hadden gezien. Ik ga die hier niet allemaal alsnog proberen aan te passen, ze zijn immers de uitkomst van een lang proces met grote betrokkenheid van heel veel inwoners, organisaties en besturen. En het is geen eindproduct, we zijn nog lerende en ontwikkelende. Toch is er een locatie waar we GS willen vragen nog eens een extra blik op te werpen, uit oogpunt van nog grotere zorgvuldigheid en dat is de Zijpe- en Hazepolder, die nu
3315 niet onder BPL gebracht wordt, waar aanvankelijk wel een beschermingsregime op lag. Een locatie die niet alleen op basis van onze eigen provinciale stukken zoals de Leidraad Landschap en Cultuurhistorie, beschermenswaardig lijkt, maar volgens diverse betrokkenen ook kansen biedt op het gebied van bijvoorbeeld de weidevogelstand en de biodiversiteit. Daarom dienen wij samen met D66 en CU de volgende motie in met dictum:

3320

Motie 113/051020

Heroverweging Zijpe en Hazepolder

Provinciale Staten van Noord-Holland in openbare vergadering bijeen op 5 oktober 2020

3325

Overwegende dat:

- 1. De provincie regels stelt in het kader van een goede ruimtelijke ordening en ter bescherming van onder andere de leefbaarheid, de natuur, het landschap en het cultureel erfgoed;*
- 2. Deze bescherming deels is geborgd door het instellen van het Bijzonder Provinciaal Landschap (BPL);*

3330

3. In het BPL belangrijke waarden en provinciale verantwoordelijkheden geborgd worden, zoals de bescherming van de weidevogels, aardkundige monumenten en landschappelijke en cultuurhistorische elementen;

3335 4. De begrenzing van het BPL is gebaseerd op een zorgvuldige afweging op basis van de huidige PRV, de PMV, de Omgevingsvisie NH 2050, het Kwaliteitsbeeld Noord- Holland 2050, de Cultuurhistorische Waardenkaart en de Leidraad Landschap en Cultuurhistorie en het coalitieakkoord 'Duurzaam Doorpakken'.

Voorts overwegende dat:

3340 5. Het ondanks de zorgvuldige afweging toch gebleken is dat in sommige gebieden een heroverweging wenselijk kan zijn, zoals dat gebeurt in Schagen, Uitgeest, Castricum en het gebiedsakkkoord Oostelijke Vechtplassen;

3345 6. Provinciale Staten van mening zijn dat ook het gebied van de Zijpe- en Hazepolder op grond van de landschappelijke en cultuurhistorische waarden, alsmede de potentie om bij te dragen aan de versterking van de biodiversiteit en natuurwaarden in Noord-Holland, uit oogpunt van zorgvuldigheid een dergelijke heroverweging verdient;

7. Een heroverweging de zorgvuldigheid dient, maar niet automatisch een herwaardering hoeft te betekenen.

3350 Roepen het College van Gedeputeerde Staten op:

1. De landschappelijke, cultuurhistorische en in potentie aanwezige natuurwaarden van de Zijpe- en Hazepolder te betrekken bij een zorgvuldige heroverweging van de begrenzing van de BPL ter plaatse;

3355 2. PS te informeren over de uitkomst van deze heroverweging in de Statencommissie RWK

en gaan over tot de orde van de dag.

Fracties PvdA, D66, CU

3360 Voorzitter, laat ik afsluiten met de wens dat wij als PS samen staan voor het behoud van onze mooie provincie, waar goede betaalbare volkshuisvesting hand in hand gaat met duurzame bereikbaarheid en respect voor het landschap en de natuur. Een provincie waar niet alles kan, maar wel heel veel mogelijk is.

3365 De **VOORZITTER**: De 2 amendementen en 1 motie maken onderdeel uit van de beraadslagingen.

3370 De heer **JENSEN** (FvD): Voorzitter. Is de provincie Noord-Holland nu de hoeder van het Noord-Hollandse landschap of is ze een verlicht autocraat die Noord-Holland op paternalistische wijze beschermt tegen gemeenten die lukraak het landschap vol willen bouwen, zoals we bijvoorbeeld hebben gezien met de explosie van de bedrijventerreinen? In de laatste commissievergaderingen kwamen we er niet uit en het leidde zelfs tot een stevige aanvaring tussen mijn collega Gerard Köhler en gedeputeerde Loggen. Dat is jammer, want zowel de gedeputeerde als mijn fractie staan waarschijnlijk voor hetzelfde: als geboren en getogen Noord-Hollanders zijn we allemaal trots op onze mooie provincie en tegelijk zijn we geen NIBMY's en gunnen de snel groeiende

bevolking huisvesting. Daarover nadenkend kwam ik uit op een betere typering: de provincie als
 3375 leenheer en de gemeenten als leenmannen. Ik kom daar nog op terug. Er zijn dus grote
 overeenkomsten, maar tegelijk is er ook flink verschil van inzicht over hoe en wat. De provincie
 vindt dat die bebouwing binnen de bestaande kernen moet plaatsvinden. Andere partijen,
 gesteund door vrijwel alle gemeenten in Noord-Holland, vinden dat soms ook wel, maar zien
 geen mogelijkheden omdat er dan onleefbare slaapdorpen ontstaan, terwijl grotere kernen
 3380 trapveldjes, dorpshuizen, volkstuintjes en leegstaande werkplaatsen moeten omkatten naar liefst
 sociale huurwoningen, wat op zich dan de leefbaarheid van die kernen weer aantast. Een
 patstelling waar als een zwaard van Damocles het ingrijpen van minister Ollongren boven hangt.
 En dat is dan weer wat we delen: koste wat kost een Vijfnex voorkomen. In zijn
 openingstoespraak in Egmond refereerde de CdK aan de Lamoraal van Egmond. De leenheer van
 3385 grote delen van NH en Vlaanderen. Op zijn beurt was hij weer vazal van Brussel. Hij was goed
 voor zijn volk en leenmannen. Niet voor niets staan er drie standbeelden van hem: een in
 Zottegem, een in Brussel en een in Egmond. Hij liet verschillende inpolderingen uitvoeren en was
 eigenlijk de grondlegger van het duingebied waarnaar GS in het kader van N2000 zo graag willen
 terugkeren en waar we vele miljoenen aan spenderen. Toch raakte het hoofd van de Lamoraal op
 3390 het hakblok. In 1568, te tolerant en te geliefd. Er zou een 80-jarige oorlog op volgen. Nu rollen
 koppen tegenwoordig gelukkig niet meer letterlijk, maar hakblok is een interessante metafoor
 voor Vijfnex. En als je een van de vele biografieën leest over de Lamoraal, denk je te weten hoe
 hij Vijfnex zou hebben kunnen voorkomen. Hij zou in overleg gaan met zijn leenmannen en
 vaststellen dat die allemaal wat anders willen. Sommige leenmannen hebben door allerlei
 3395 kongsies zelfs een leen weten te verwerven dat hen erg veel macht geeft. Dat is ook in NH het
 geval. Verschillende insprekers hebben gewag gemaakt van onverklaarbare BPL-besluiten rond
 bijvoorbeeld Amsterdam. Daar is de Lutkemeerpolder bijvoorbeeld juist níet aangewezen als BPL.
 Tja, een leenheer is ook een pragmaticus en heeft daar rekening mee te houden. Soms is een
 beetje verdeel en heers nuttig, zoals PNH nu ook doet met het vijftal bespreekplaatsen. En daar
 3400 houdt wat mij betreft ook de vergelijking met leenheer op en opteer ik toch voor PNH als de
 “goede hoeder”, die er in overleg met zijn leenmannen probeert uit te komen. Niet iedereen kan
 tevreden worden gesteld; er moeten keuzes gemaakt worden. Die moeten goed uitgelegd
 worden, er moet sprake zijn van échte participatie en inspraak en er moet niet worden verscholen
 achter regels uit Den Haag of Brussel. Terug naar deze tijd. Iedereen heeft het goed voor met het
 3405 Noord-Hollands landschap. Natuur is inderdaad van groot belang. Echter, het is meer dan
 duidelijk dat er ook een enorme noodzaak tot woningbouw is. Simpelweg alleen binnen de
 kernen bouwen gaat niet genoeg opleveren. Gezien de behoefte en gezien het breed gedragen en
 goed onderbouwd verzet van de vele insprekers die wij hebben gehoord, is het voor ons duidelijk
 waar de prioriteiten zouden moeten liggen, want zoals gezegd: natuur is belangrijk, maar de
 3410 inwoners van Noord-Holland moeten ook ergens kunnen wonen. Starters willen de deur uit en
 gezinnen stichten; middenklasse gezinnen willen uit hun krappe huizen en ruimer en betaalbaar
 wonen. Dit kan nu niet, want het woningtekort drijft de prijzen op. En zoals ik enkele maanden
 geleden in mijn bijdrage al noemde, door het plaatsen van windturbines en zonneweiden is er
 nóg minder ruimte voor woningbouw beschikbaar. Het kán niet de bedoeling zijn dat gemeenten
 3415 door deze Omgevingsverordening opgesloten raken door enerzijds natuur en anderzijds door in
 het kader van de RES-maatregelen, geplande windturbines en zonneweiden. Gezien het

eenstemmige geluid van de insprekers die wij hebben gehoord in de commissie, constateer ik weinig enthousiasme in de provincie voor de Omgevingsverordening zoals hij er nu ligt. Daarom ligt het voor de hand dat de provincie nog eens onderzoekt of er voordat deze wordt ingevoerd, eigenlijk wel draagvlak is voor deze verordening en hoe dit participatiebeleid wordt vormgegeven, zoals ook staat in de motie Nooren in de Eerste Kamer van 28 januari 2020. Om dit goed vorm te geven, dienen wij dan ook een motie in, getiteld "Rol van burgerparticipatie en draagvlak in de Omgevingsverordening":

3425 **Motie 114/051020**

Rol van burgerparticipatie en draagvlak in de Omgevingsverordening

Provinciale Staten van Noord-Holland in openbare vergadering bijeen op 5 oktober 2020

3430 *Constaterende dat:*

- *Er op 28 januari 2020 een motie is aangenomen in de Eerste Kamer die overheden verplicht om participatiebeleid op te stellen, waarin vastgelegd wordt hoe participatie wordt vormgegeven en welke eisen daarbij gelden;*
- *Dit participatiebeleid moet worden vastgesteld door respectievelijk de gemeenteraad, Provinciale Staten en het algemene bestuur van het waterschap.*

3435

Overwegende dat:

Burgerparticipatie geen doel op zich is, maar een instrument om draagvlak te toetsen en waar mogelijk te creëren.

3440

Verzoeken GS:

In het verlengde van het op te zetten participatiebeleid ook kaders op te stellen die de uitkomsten van dit participatietraject meetbaar en interpreteerbaar maken, bijvoorbeeld in termen van draagvlak

3445

en gaan over tot de orde van de dag.

Fractie FvD

Voorzitter, de insprekers hebben het gehad over tal van problemen die zij voorzien in hun leefomgeving, terechte zorgen die wij delen. Een van deze zorgen die onze fractie heeft, betreft de mogelijkheid in de Omgevingsverordening dat GS op verzoek van colleges van B&W windgebieden kunnen aanwijzen, waardoor het verbod op het plaatsen van turbines op 600 meter tot gevoelige bestemmingen kan worden omzeild. Als er niet genoeg windturbines zijn, kunnen er dus eventueel meer en dichter bij woningen geplaatst worden. Dit zorgt voor maatschappelijke onrust. Daarom dienen wij een amendement in, getiteld "Geen uitzonderingen op windturbines minimaal 600 meter van gevoelige bestemmingen":

3455

Amendement 45/051020

Geen uitzonderingen op windturbines minimaal 600 m van gevoelige bestemmingen

3460

Provinciale Staten van Noord-Holland in openbare vergadering bijeen op 5 oktober 2020

Constateerende dat:

- *In artikel 6.22.2.f van de conceptverordening wordt gesteld: 'de Windturbines worden geplaatst op minimaal 600 meter afstand van gevoelige bestemmingen en in geval van*
3465 *bijzondere lokale omstandigheden normen als bedoeld in artikel 3.14a, derde lid, van het Activiteitenbesluit milieubeheer worden vastgesteld conform de daarvoor gestelde voorschriften in artikel 7.17';*
- *De nieuwe Omgevingsverordening op deze regel een uitzondering maakt in artikel 6.22.4:*
3470 *'Gedeputeerde Staten kunnen ter plaatse van het werkingsgebied MRA, op verzoek van het college van burgemeester en wethouders van de betreffende gemeente, windenergiegebieden aanwijzen waarbinnen: a. het verbod als bedoeld in het eerste lid niet geldt; b. wordt afgeweken van een of meer van de in het tweede lid gestelde criteria.'*
- *Gedeputeerde Staten in artikel 6.22.5 stellen dat zij na aannemen van de verordening zelf*
3475 *'nadere regels' kunnen opstellen ten aanzien van het bepaalde in het tweede, derde en vierde lid. Dit gedeelte van de Omgevingsverordening daarmee een collegebevoegdheid is geworden en Provinciale Staten daardoor buitenspel staan.*

Overwegende dat:

- 3480 - *Omwonenden doorgaans veel overlast ervaren van windturbines in de vorm van geluid en slagschaduw en andere nadelige effecten;*
- *Onder Noord-Hollanders de weerstand tegen windturbines groot is;*
- *De 600 meter norm tot gevoelige bestemmingen eerder verruimd moet worden dan*
3485 *verkleind.*

Verzoeken GS:

1) De volgende artikelen uit de verordening als volgt te amenderen:

- *Artikel 6.22.4: 'Gedeputeerde Staten kunnen ter plaatse van het werkingsgebied MRA, op verzoek van het college van burgemeester en wethouders van de betreffende gemeente*
3490 *windenergiegebieden aanwijzen waarbinnen: a. het verbod als bedoeld in het eerste lid niet geldt; b. wordt afgeweken van een of meer van de in het tweede lid gestelde criteria, met dien verstande dat van de minimale afstand van 600 meter tot gevoelige bestemmingen niet ter verkleining van die afstand kan worden afgeweken.'*
- *Artikel 6.22.5. 'Gedeputeerde Staten kunnen nadere regels stellen ten aanzien van het bepaalde*
3495 *in het tweede, derde en vierde lid, met dien verstande dat van de minimale afstand van 600 meter tot gevoelige bestemmingen niet ter verkleining van die afstand kan worden afgeweken'*

en gaan over tot de orde van de dag.

Fractie FvD

3500

Voorzitter, de bedoelingen van PNH zijn natuurlijk goed, maar er ligt nu te veel focus op natuur en dit gaat ten koste van de gemeentelijke bevoegdheden, leefbaarheid en woningbouw, die zich

in een crisis bevindt. Mijn collega van de VVD kwam met een goed voorstel: maak een masterplan "Bouwen". Dit werd omarmd door de gedeputeerde die het gelijk maar tot Deltaplan verhief. Over
3505 het tijdpad van dat plan is nog wel verschil van inzicht. Mijn collega van het CDA pleitte ervoor dat dit plan af moet zijn voor er gestemd wordt over de Omgevingsverordening, zodat het daarin nog meegenomen kan worden. Daar willen wij ook voor pleiten. Het is slechts een kleine ingreep. Wissel de cijfers 1 en 0 om en maak er versie 0.1 van. Ga nogmaals in overleg met de gemeenten en inwoners en wellicht kunnen we dan nog tijdig een reuzenstap van 0.1 naar 1.0 maken.
3510 De inwoners van Noord-Holland zullen de provincie dankbaar zijn.

De **VOORZITTER**: Het amendement en de motie maken onderdeel uit van de beraadslagingen.

Mevrouw **VAN WIJNEN** (GL): Voorzitter. De hekkensluiter denk ik in deze. Een nieuwe ruimtelijke
3515 verordening verankerd in een nieuwe wet, de Omgevingswet hopelijk vanaf volgend jaar. Ik heb in de commissie betoogd dat we dat open tegemoet willen zien. Er zijn nieuwe mogelijkheden hierin, het gaat om participatie en het samenvoegen van beschermingsregimes en het daardoor verhelderen en misschien verbeteren van deze regimes. Maar er blijven ook aandachtspunten. Wij zijn blij met de toezeggingen van gedeputeerde Stigter in de commissie, dat de
3520 windenergiegebieden die nog wel moeilijk zijn voor gemeenten om te richten, dat wij daarover in gesprek gaan en dat ook nog een keer gaan communiceren naar de coöperaties die echt zitten te wachten op die mogelijkheden. Daar zijn wij heel blij mee. Er is al heel veel gezegd, ook over wonen. Wij hebben er kennis van genomen dat er een Deltaplan Wonen komt en wij zijn nieuwsgierig naar hoe dat vorm gaat krijgen. Wij erkennen eigenlijk ook wel de noodzaak dat er
3525 ruimte nodig is om te bouwen, dat er misschien op de linten wel mogelijkheden zijn die nu niet benut kunnen worden en dat het ook echt nodig is om tempo te maken met bouwen, maar wij hechten heel erg aan zorgvuldigheid daarin. Het kan aan de ene kant niet zo zijn dat wij nu nog zoeken naar mogelijkheden of Stompetoren nu wel of niet een toezegging heeft gekregen en tegelijkertijd voor de Zijpepolder zeggen, ja, in 2014 is er een onderzoek geweest waaruit blijkt
3530 dat er geen weidevogels zitten, dus daarom gaan wij dat nu maar gewoon als weidevogelgebied zijn functie laten verliezen. Als we zo goed daar op zoek naar gaan qua wonen, dan vind ik dat je gewoon dezelfde zorgvuldigheid moet betrachten voor natuurwaarden, want die hebben geen advocaat die voor hen opkomt als er een inzageperiode is. Wij hebben een paar moties in die lijn. We hebben ze nog niet eerder rondgestuurd en wij gaan nog even overleggen want er zijn
3535 misschien mogelijkheden om dingen in elkaar te schuiven.

Motie 115/051020

Weidevogels Zijpe

3540 *Provinciale Staten van Noord-Holland in openbare vergadering bijeen op 5 oktober 2020*

Constaterende dat:

- *In de voorliggende Omgevingsverordening een aantal weidevogelgebieden niet in het BPL of het NNN zijn opgenomen, terwijl het Kwaliteitsbeeld Provincie Noord-Holland 2050*

- 3545 *adviseert deze gebieden nog wel een vorm van bescherming te bieden ten behoeve van weidevogels;*
- *Een van deze gebieden de Zijpepolder is;*
  - *Door diverse organisaties gesuggereerd is dat grotere delen van de Zijpepolder als landschap waardevolle kwaliteiten bezit;*
- 3550 *- Deze polder voor een belangrijk deel bij de gemeente Schagen hoort;*
- *Schagen een van de vier gemeenten is waarvoor een verkenningstraject om een integrale afweging te maken tussen de ambities, opgaven en de begrenzing van het BPL aangekondigd is;*
  - *Dit ook moet kunnen betekenen dat een gebied wat dat eerder niet was, toch BPL wordt.*

3555

Verzoeken het college:

- *De Zijpe polder mee te nemen in het verkenningstraject om een integrale afweging te maken tussen de ambities, opgaven en de begrenzing van het BPL in de gemeente Schagen;*
- 3560 *- Daarbij ook recente informatie van lokale en regionale natuurorganisaties te betrekken*

en gaan over tot de orde van de dag.

Fractie GL

- 3565 Ik ga graag in overleg met de PvdA. Een tweede motie zit hem in een voorstel van Natuurmonumenten. Die zeiden, al die gemeenten moeten gaan zorgen dat de kernkwaliteit habitat Weidevogels in stand gehouden gaat worden. Die mogen zelf gaan kijken of zij een ontwikkeling in een gebied kunnen faciliteren mits zij die kernkwaliteit kunnen vasthouden. Een leidraad zou een waardevol instrument kunnen zijn.

3570

Motie 116/051020

Leidraad Weidevogels

Provinciale Staten van Noord-Holland in openbare vergadering bijeen op 5 oktober 2020

3575

Kennisgenomen hebbende van:

- *De wijzigingen die de voorliggende Omgevingsverordening aanbrengt in het beleid rondom weidevogelgebieden;*
  - *De taken die de gemeente krijgt om de kernkwaliteit 'habitat voor weidevogels' in stand te houden.*
- 3580

Constaterende dat:

- *Het in stand houden van de kernkwaliteit 'habitat voor weidevogels' voor veel gemeenten vergelijkbare vragen en oplossingen met zich mee zal brengen;*
- 3585 *- De provincie een Leidraad Cultuurlandschap en Erfgoed heeft om gemeenten te faciliteren met betrekking tot beleid op dit gebied.*

Verzoeken het college:

3590 *Te komen met een voorstel voor een Leidraad Habitat voor Weidevogels voor gemeenten om te raadplegen als zij deze kernkwaliteit in stand moeten houden*

en gaan over tot de orde van de dag.

Fracties GL, PvdD

3595 Mevrouw **VAN ANDEL** (CDA): In een interruptie over de motie Weidevogels. U zegt, bij het Zijpe landschap is gekeken naar een oud onderzoek over weidevogels en wij zouden weer eens opnieuw moeten kijken. Trekt u die redenering door naar heel veel locaties waarvan gemeenten, ontwikkelaars en andere partijen zeggen, er zijn nu juist geen weidevogels meer. Bent u dan ook
3600 bereid om te kijken naar plekken waar dat nu voor geldt, om dat ook nu goed te gaan wijzigen volgens de werkelijkheid?

3605 Mevrouw **VAN WIJNEN** (GL): Ik heb mij laten vertellen dat voor de gebieden die nu zijn aangewezen, het onderzoek zorgvuldig heeft plaatsgevonden en ik heb geen reden om aan te nemen dat dat niet zo is, behalve bij de gebieden die nu ontgrensd zijn. Specifiek deze polder, in principe heb ik over wonen gezegd, ik wacht het onderzoek Stompvoren af, daar is nog ruimte voor. Ik ben ook heel nieuwsgierig naar het onderzoek dat wij nu gaan doen richting Masterplan Wonen, in die zin denk ik dat alle mogelijkheden die zijn aangevoerd, zijn benut.

3610 Mevrouw **VAN ANDEL** (CDA): Over dat Masterplan, bent u bereid om als daaruit komt dat er niet snel genoeg voldoende woningen binnenstedelijk gebouwd kunnen worden, om toch te kijken waar het op andere plaatsen kan als het goed ingepaste woningbouwplannen zijn? Bent u bereid om daar in het ruimtelijke beleid echt iets aan te doen op redelijk korte termijn, want voordat je het weet is het 2030.

3615 Mevrouw **VAN WIJNEN** (GL): Ik kan eigenlijk niet veel meer toevoegen dan dat ik afwacht waar de gedeputeerde mee gaat komen en dat ik er vertrouwen in heb dat dat een zorgvuldige afweging gaat zijn. Ik vond het wel interessant in het pleidooi van mevrouw Van AnDEL dat zij aan de ene kant zegt, gemeenten kunnen heel goed zelf beslissen waar zij willen en kunnen bouwen. Ja, ze hebben al die jaren gezegd ook, wij kunnen binnenstedelijk wel bouwen, dus ik heb er best wel
3620 vertrouwen in dat die mogelijkheden nog niet uitgeput zijn. De derde notie gaat over iets wat is blijven liggen in de commissiebespreking. Ik heb vragen gesteld over aardkundige monumenten en uit de beantwoording van technische vragen bleek dat een aantal aardkundige monumenten of delen hiervan niet in BPL of NNN zijn opgenomen. Dat staat niet zo in de oplegger, hierin staat dat aardkundige monumenten zijn of in BPL of NNN opgenomen. Ik wil graag weten hoe dat
3625 precies is gelopen. Ik heb begrepen dat er nog een evaluatie komt überhaupt van wat nu een kernkwaliteit gaat worden, aardkundige waarde. Ik heb mij afgevraagd of wij dat dan in de commissie, de commissie RWK te betrekken bij deze evaluatie. Daarom een motie.

Motie 117/051020

3630 Aardkundige monumenten

Provinciale Staten van Noord-Holland in openbare vergadering bijeen op 5 oktober 2020

Constaterende dat:

- 3635   - *In de voorliggende Omgevingsverordening een aantal delen van aardkundige monumenten niet is opgenomen in het BPL of NNN omdat in 2016 geconstateerd is dat ze beschadigd zijn geraakt;*
- *Er nog een evaluatie komt van de gebieden die straks de kernkwaliteit 'aardkundige waarde' hebben om te constateren of die waarde nog aanwezig is.*

3640

Verzoeken het college:

- *De commissie RWK te betrekken bij deze evaluatie;*
- *Bespreking in RWK vooraf te laten gaan aan eventuele wijzigingen in kernkwaliteiten of begrenzing van het BPL voor gebieden waar de aardkundige monumenten in zijn opgegaan*
- 3645

en gaan over tot de orde van de dag.

Fractie GL

- 3650   Verder sluit ik mij aan bij de afsluitende woorden van de heer Klein (CU), wij hebben heel veel gehoord en wij kijken uit naar de reacties van GS op alles wat is ingediend.

- De **VOORZITTER**: De 3 moties maken onderdeel uit van de beraadslagingen. Dan zijn wij aan het eind genomen van de eerste termijn van PS. Zoals afgesproken zullen GS op 22 oktober a.s. in
- 3655   eerste termijn reageren. In de week van 12 oktober krijgt u op schrift het advies van de ingediende moties en amendementen. Dat zal het u een stuk gemakkelijker maken op weg naar uw tweede termijn en de besluitvorming over de moties en amendementen en de voordracht. Ik schors de behandeling van dit agendapunt tot 22 oktober. Ik schors de vergadering tot 15.15 uur.

3660

10. Voordracht 45 Concept-Regionale Energiestrategieën – RES

De **VOORZITTER**: De vergadering is heropend.

- 3665   Mevrouw **VAN ANDEL** (CDA): Voorzitter. Ik wil nog even terugkomen op het amendement Aanscherping detailhandel. Daar heb ik met wat termen zitten stoeien die niet de juiste zijn, dus die wil ik intrekken en kijken of ik voor de tweede termijn met een beter voorstel kan komen. Waarvoor excuus.

- 3670   De **VOORZITTER**: Dit amendement is ingetrokken en zal worden verwijderd uit iBabs.

De heer **HOLLEBEEK** (PvdD): Zoals al in de commissie is gememoreerd, zijn de Regionale Energiestrategieën (RES'en) een uitvloeisel van het Klimaatakkoord, een uitwerking van de internationale afspraken van Parijs (2015), waarvan nu al vaststaat dat het te weinig is om de

3675 klimaatcrisis te beteugelen. De RES'en richten zich op het halveren van de CO₂-uitstoot in 2030 ten opzichte van 1990 en dat is véél te weinig als we het gewenste 1,5 graden scenario willen halen, volgens onder andere topwetenschappers van de IPCC. Daarom willen wij ervoor pleiten om meer te doen. Onze Tweede Kamerfractie komt binnenkort met een alternatieve 1,5 graden
3680 Klimaatwet en provinciaal pleiten we voor meer ambitie in de RES'en. Een soort RES+, zoals ik al in de commissie heb aangegeven waarin opwekking en besparing hand in hand gaan, een opgave die natuurlijk ook een significante bijdrage van de industrie en het bedrijfsleven vergt. De heer Akkerman, inspreker namens Natuur- en Milieufederatie Noord-Holland, haalde al aan dat het voor de beeldvorming en het draagvlak op z'n minst apart is dat de RES'en uitsluitend over opwekking gaan. Het voorbeeld van windmolens die volop voor datacenters draaien, mag
3685 inmiddels bekend verondersteld worden. Laat energiebesparing een onderdeel van de RES'en zijn, neem het voortouw om ambitie te tonen.

Motie 118/051020

Energiebesparing als onderdeel van de RES

3690

Provinciale Staten van Noord-Holland in openbare vergadering bijeen op 5 oktober 2020

Constaterende dat:

- *In de RES de aandacht uitgaat naar het opwekken van hernieuwbare energie;*
- 3695 - *O.a. de EU veel inzet op energiebesparing om klimaatproblemen aan te pakken en de ambitie bestaat dat de EU minstens 40% energiezuiniger is in 2030; Nederland achterloopt wat betreft doelen rond energiebesparing.*

Overwegende dat:

- 3700 - *Energiebesparing de kosten van klimaatbeleid kan beperken;*
- *Significante energiebesparing nodig is om klimaatverandering voldoende tegen te gaan;*
- *Het opwekken van hernieuwbare energie daarom hand in hand moet gaan met het aanmoedigen van energiebesparing;*
- *De RES (vooralsnog) gaat over de gebouwde omgeving en dus kan bijdragen aan de*
3705 *noodzakelijke energiebesparing in de gebouwde omgeving.*

Roepen het college van Gedeputeerde Staten op:

Te onderzoeken hoe energiebesparing een onderdeel van de volgende versie van de RES kan zijn en daarover tijdig een voorstel te doen aan PS

3710

en gaan over tot de orde van de dag.

Fracties PvdD, CDA

Verder moeten we als ambitieuze provincie er bij het Rijk op blijven aandringen dat er meer moet
3715 gebeuren en moeten we binnen onze eigen RES'en waarborgen dat de vastgestelde doelen behaald worden. Daarom een motie.

Motie 119/051020

Aandringen bij het Rijk om meer in lijn met consensus klimaatwetenschap te handelen

3720

Provinciale Staten van Noord-Holland in openbare vergadering bijeen op 5 oktober 2020

Constaterende dat;

- 3725
  - *Het Intergovernmental Panel on Climate Change (IPCC) van de Verenigde Naties stelt dat we een van meer dan 1,5°C moeten zien te voorkomen om grote rampen als droogte, extreem weer en overstroming en onherstelbare schade aan ecosystemen te voorkomen;*
  - *Daarbij gesteld wordt dat de landen die nu en in het verleden de grootste verantwoordelijkheid dragen voor klimaatverandering, voorop zouden moeten lopen in het bestrijden hiervan;*
- 3730
  - *Het IPCC echter stelt dat volgens de huidige koers rekening gehouden moet worden met minstens 3 tot 4 graden opwarming, wat gepaard zal gaan met desastreus gevolgen (overstromingen, watersnood, voedselproblemen, etc.);*
  - *Daar komt bij dat nog niet bekend is of het Urgenda-klimaatdoel eind dit jaar gehaald gaat worden. Een doel dat we met zekerheid moeten halen van de Hoge Raad;*
- 3735
  - *O.a. CE Delft heeft uitgerekend dat de mensen met de laagste inkomens relatief meer betalen voor het klimaatbeleid dan de hoogste inkomens, terwijl de laagste inkomens het minst profiteren van de baten (zoals subsidies).*

Overwegende dat:

- 3740
  - *Met de RES en het Klimaatakkoord van het kabinet dus de ambities te laag liggen, omdat hiermee volgens wetenschappelijke consensus het doel van maximaal 1,5 graad opwarming niet behaald gaat worden;*
  - *Overheden ook volgens de beroemde Urgenda-uitspraak maximale inspanning moeten leveren om de klimaatcrisis aan te pakken.*

3745

Roepen het college van Gedeputeerde Staten op:

- 3750
  - *Bij het Rijk er op aan te dringen om maximale inspanning te leveren voor het klimaat, daarbij in lijn met wetenschappelijke consensus te handelen en beleid te richten op minstens het behalen van het 1,5 graden-doel;*
  - *Daarbij er ook bij het Rijk op aan te dringen dat zoveel mogelijk wordt gewaarborgd dat de sterkste schouders de zwaarste lasten dragen en de meest kwetsbare groepen beter kunnen profiteren van o.a. subsidie voor verduurzaming*

en gaan over tot de orde van de dag.

3755

Fractie PvdD

Tevens moeten we voorkomen dat we inzetten op korte termijn schijnoplossingen die uiteindelijk schadelijk zijn voor onze leefomgeving, zoals warmteopwekking via biomassa uit hout en mest. Vraag creëert immers aanbod, met het gevaar op het verdwijnen van onze bomen en struiken en afhankelijkheid van vee. Daarom een motie.

3760

Motie 120/051020

Laat houtige biomassa weg uit het Noord-Hollandse RES-beleid, ook wat betreft de warmtetransitie

3765

Provinciale Staten van Noord-Holland in openbare vergadering bijeen op 5 oktober 2020

Constateernde dat:

- *De RES gaat over het opwekken van hernieuwbare energie, in dit geval zon en wind;*
- 3770 - *De warmtetransitie echter ook onderdeel is van de RES;*
- *Warmtenetten gevoed kunnen worden met geproduceerde warmte via biomassa, waarvan houtige biomassa (bomen, snoeihout) een significant onderdeel is;*
- *PS zich zeer kritisch hebben uitgesproken over houtige biomassa, ook bij de discussies over RES-beleid en bij de Startnotities Regionale Energiestrategieën;*
- 3775 - *De Sociaal Economische Raad adviseert om zo snel mogelijk te stoppen met het subsidiëren van het gebruik van biomassa voor het opwekken van elektriciteit en warmte;*
- *Het RIVM en de GGD's hun zorgen hebben uitgesproken over de gezondheidsrisico's van biomassa.*

3780

Overwegende dat:

- *Het in kaart brengen van alle beschikbare (grootschalige) duurzame warmtebronnen binnen de regio een onderdeel van de RES is;*
- *O.a. de Europese Koepel van wetenschappers tot de conclusie is gekomen dat het winnen van biomassa uit houtstook niet duurzaam is en subsidies voor dit soort initiatieven niet*
- 3785 *de beoogde duurzaamheidsdoelen bereiken;*
- *Vraag naar hout voor o.a. de warmtetransitie bijdraagt aan meer snoeien, rooien en kappen van struikgewas, om zo de biomassacentrales te kunnen voeden;*
- *Snoeiafval ook een ecologische functie heeft en het massaal verbranden van snoeiafval nadelig kan zijn voor de ecologie en de al kwetsbare biodiversiteit;*
- 3790 - *Er nu al houtige biomassa is gestookt waarvan men niet kan garanderen dat het aan duurzaamheidscriteria voldoet en duurzaamheid al helemaal niet te garanderen is als er sprake is van geïmporteerd hout;*
- *Een duurzame warmte- en energietransitie ook betekent kiezen voor echt duurzame bronnen en technieken;*
- 3795 - *Er groot maatschappelijk verzet is tegen gebruik van houtige biomassa.*

Roepen het college van Gedeputeerde Staten op:

Houtige biomassa zoveel mogelijk uit te sluiten van het RES-warmtebeleid in Noord-Holland

3800

en gaan over tot de orde van de dag.

Fractie PvdD

Zelfs een markt voor snoeiafval zal leiden tot nodeloze kaalslag en de vraag naar mest zal een rem zijn op de noodzakelijke inkrimping van de veestapel. Laten we ook zorgen dat gewone burgers kunnen profiteren van de energietransitie en dat de meest kwetsbare mensen niet buiten de boot vallen. Uit onderzoek blijkt namelijk dat de financieel minst draagkrachtigen relatief de meeste lasten van het klimaatbeleid dragen en het minst profiteren van beschikbare subsidies. Twee weken geleden nog viel in er het Financieele Dagblad te lezen dat van het voornemen van gemeenten en provincies om omwonenden van zon- en windparken mee te laten delen in de winst, nauwelijks iets terecht blijkt te komen. De Noordelijke Rekenkamer concludeert dat en ik citeer: "Duurzame-energieprojecten meestal door commerciële bedrijven gerealiseerd worden en die willen liever geen deel van hun rendement afstaan aan omwonenden". Er is voor ons wel een onderscheid tussen collectief eigendom en lokaal eigendom. Voor draagvlak is vooral dat laatste van belang. De vraag is hoe we dat lokaal eigendom en dus daarmee het draagvlak, kunnen steunen en vergroten? Daarover zal de heer Klein van de CU ook namens onze fractie een motie indienen. En nog los van de opgave die we onszelf opleggen, zal er uiteraard een grote rol moeten zijn voor discussies over de locaties van zoekgebieden voor opwekking van wind- en zonne-energie. Het gebrek aan onderscheid tussen grootschalige en kleinschalige Bijzondere Provinciale Landschappen in het eindconcept van de Omgevingsverordening laat zich misschien wel het hardst voelen bij het zoeken naar geschikte locaties voor de opwekking van duurzame energie, ook gezien de roep om draagvlak en die naar meer provinciale regie. Duidelijkheid kan productief voor beide kanten werken. Hierover heeft mijn fractiegenoot de heer Zoon zojuist een motie ingediend tijdens het agendapunt over de Omgevingsverordening. En windmolens op belangrijke internationale vogeltrekroutes, zoals bij de Hondsbossche Zeewering en bij De Cocksdorp op de Kop van Texel, moeten we echt niet willen. Het tijdelijk stilzetten van de wieken gaat op deze plekken geen soelaas bieden, omdat het gebruik van de route langs de Noordzeekust zich niet beperkt tot een gedeelte van het jaar of een gedeelte van de dag.

Motie 121/051020

Uitwerking zoekgebieden in relatie tot de internationale vogeltrekroute langs de Noordzeekust

Provinciale Staten van Noord-Holland in openbare vergadering bijeen op 5 oktober 2020

Overwegende dat:

- *De Noord-Hollandse Noordzeekust onderdeel is van een belangrijke internationale vogeltrekroute;*
- *Nederland hierin een belangrijke verantwoordelijkheid heeft;*
- *Belangrijke plekken op deze internationale vogeltrekroute o.a. de Hondsbossche Zeewering en De Cocksdorp op de Kop van Texel zijn, zoals ook de Vogelbescherming en de samenwerkende vogelwerkgroepen in hun zienswijzen hebben ingebracht;*
- *Deze gebieden in de RES als zoekgebieden voor windenergie zijn opgenomen;*
- *Deze zoekgebieden ook in en/of nabij rust- en foerageergebieden als De Putten, het Zwanenwater en de Waddenzee liggen;*

- 3845   -   *Het tijdelijk stilzetten van de wieken op deze plekken weinig soelaas gaat bieden, omdat het gebruik van de internationale vogeltrekroute langs de Noordzeekust zich niet beperkt tot een gedeelte van het jaar of een gedeelte van de dag.*

Roepen het college van Gedeputeerde Staten op:

- 3850   *Om in het vervolgtraject bij de uitwerking en concretisering van de zoekgebieden voor energieopwekking door wind rekening te houden met aanwezigheid van belangrijke internationale vogeltrekroutes en rust- en foerageergebieden als belangrijk aandachtspunt daarbij te hanteren*

en gaan over tot de orde van de dag.

- 3855   *Fractie PvdD*

- 3860   En daarom wil ik ook nogmaals de aandacht vestigen op een Noors onderzoek, waaruit blijkt dat de vogelsterfte door windmolens met 70% zou afnemen – voor roofvogels zelfs misschien volledig – door een zwarte streep op een van de wieken aan te brengen of door een van de wieken voor de helft of geheel zwart te verven. Wieken van dezelfde kleur vervagen in de hersenen van vogels tot een vaste transparante schijf. Door een onderbreking in de kleur kan dit verholpen worden. Graag zouden wij in navolging van de provincie Groningen een pilotproject in Noord-Holland zien. Daarom een motie.

- 3865   **Motie 122/051020**

Vogelvriendelijkere windmolens

Provinciale Staten van Noord-Holland in openbare vergadering bijeen op 5 oktober 2020

- 3870   *Constaterende dat:*

Regionale Energiestrategie (RES) een grootschalig project is dat veel grote windmolens met zich mee gaat brengen.

Overwegende dat:

- 3875   -   *Uit een Noors onderzoek blijkt dat de vogelsterfte door windmolens met 70% zou afnemen – en voor roofvogels zelfs misschien volledig – door een zwarte streep op één van de wieken aan te brengen of door één van de wieken voor de helft of geheel zwart te verven;*
-    *Wieken van dezelfde kleur vervagen in de hersenen van vogels tot een vaste transparante schijf en dit door een onderbreking in de kleur verholpen kan worden;*
3880   -   *Naar aanleiding van het Noorse experiment het Nederlandse energiebedrijf RWE in samenwerking met enkele overheden waaronder de provincie Groningen, momenteel via onderzoeksbureau Waardenburg de mogelijkheden om deze methode te testen op windmolens in de Eemshaven onderzoekt;*
-    *In de Eemshaven ook succesvol onderzoek is gedaan met een radarsysteem dat*
3885   *slachtoffers moet voorkomen;*

- *Onderzoeksbureau Waardenburg denkt dat het goed is beide systemen naast elkaar te gebruiken;*
- *Voor veel trekvogels Nederland een internationaal knooppunt is op hun route tussen noord en zuid;*
- 3890 - *Het goedkoper is de verf aan te brengen voordat de windmolens daadwerkelijk op hun plek staan;*
- *Het ook in Nederland slecht gesteld is met de biodiversiteit, wij een zorgplicht hebben en dat het daarom wenselijk is ernaar te streven windmolens te bouwen die zo natuur- en diervriendelijk mogelijk zijn;*
- 3895 - *De ingreep op wieken hiertoe een mooie, eenvoudige stap is.*

Verzoeken het college van Gedeputeerde Staten:

- *Mogelijkheden te onderzoeken voor het geheel of gedeeltelijk zwart maken van een wiek van windmolens (en de eventuele combinatie met een radarsysteem) om o.a.*
- 3900 *vogelslachtoffers zoveel mogelijk te voorkomen;*
- *Daarover verslag te doen aan PS*

en gaan over tot de orde van de dag.

Fractie PvdD, CU

3905

Ook steunen we de samenwerkende natuurorganisaties in hun wens dat er voorzichtig moet worden omgesprongen met het IJsselmeer.

Motie 123/051020

- 3910 Terughoudendheid bij uitwerking van het IJsselmeergebied als zoekgebied voor zonne- en windenergie

Provinciale Staten van Noord-Holland in openbare vergadering bijeen op 5 oktober 2020

3915 *Constateernde dat:*

- *Het IJsselmeergebied in de RES is opgenomen als zoekgebied voor het opwekken van wind- en zonne-energie;*
- *Het voornemen vooralsnog is om in met name in het IJsselmeer, Markermeer en Gooimeer- windturbines en zonnepanelen te plaatsen.*

3920

Overwegende dat:

- *Het IJsselmeergebied een uniek, kwetsbaar en internationaal beschermd natuurgebied is;*
- *Honderdduizenden vogels zoals visdief, zwarte stern en nonnetje gebruikmaken van het open water en de oevers van het IJsselmeer, het Markermeer en de Randmeren, als broed- 3925 rust- en foerageergebied;*
- *Het IJsselmeer Europese bescherming geniet door haar Natura 2000-status;*
- *Met de aanleg van windparken in het IJsselmeergebied er belangrijk leefgebied verloren gaat van beschermde en bedreigde diersoorten;*

- 3930   -   *Onderzoek uitwijst dat windmolens slecht zijn te verenigen met een Natura 2000-status en de daaraan gekoppelde doelen;*
- 3935   -   *Ook velden met drijvende zonnepanelen op het water ten koste gaan van het leefgebied van beschermde en bedreigde vogels, omdat het water ongeschikt wordt voor foeragerende en rustende watervogels. Bovendien nemen de panelen licht weg, wat van invloed is op het onderwaterleven en de voedselvoorziening van allerlei dieren. Minder licht betekent minder plankton en waterplanten, dus minder zuurstofproductie in het water. Dit heeft ook directe gevolgen voor de visstand, waarmee het ook niet goed gaat in het gebied.*

Roepen het college van Gedeputeerde Staten op:

- 3940   *In het vervolgtraject van de RES zeer terughoudend te zijn in de uitwerking van zoekgebieden voor de opwekking van zonne- en windenergie in het IJsselmeergebied*

en gaan over tot de orde van de dag.

Fractie PvdD

3945

En daarop aansluitend wil ik ook het initiatief dat Vogelbescherming Nederland heeft ingebracht nog even in ieders herinnering brengen. Een mooi voorbeeld dat dit soort organisaties niet alleen zeggen wat ze niet willen, maar ook met concrete vanuit inhoudelijke kennis geconstrueerde voorstellen komen. Een idee voor een bufferzone tussen IJsselmeer en Wieringermeer met overstromingsgraslanden en rietmoeras in combinatie met drijvende zonnepanelen. Een idee dat bovendien laat zien dat de klimaatopgave en de biodiversiteitsopgave elkaar soms ook kunnen versterken.

3950

Motie 124/051020

- 3955   **Onderzoek bufferzone vogelbescherming Wieringermeer**

Provinciale Staten van Noord-Holland in openbare vergadering bijeen op 5 oktober 2020

Constaterende dat:

- 3960   *Volgens het IPBES-rapport uit 2019 (geschreven door topwetenschappers uit de hele wereld) de ongekend snelle van de biodiversiteit een minstens even grote bedreiging vormt voor de mensheid als de opwarming van de aarde.*

Overwegende dat:

- 3965   -   *Vogelbescherming Nederland (VBN) met andere organisaties een nieuwe denkrichting voor de RES Noord-Holland-Noord heeft geschetst;*
- 3970   -   *Deze denkrichting de klimaatopgave koppelt aan biodiversiteitsherstel in het IJsselmeergebied;*
- 3970   -   *Deze denkrichting voorziet in een bufferzone (achteroevers) tussen het IJsselmeer en de Wieringermeerpolder, met overstromingsgraslanden en rietmoeras;*

- *In een deel van deze nieuwe natuurstrook waternatuur en drijvende zonnepanelen gecombineerd kunnen worden;*
- *Het IJsselmeergebied een uniek, kwetsbaar, internationaal topnatuurgebied is waarop we zeer zuinig moeten zijn;*
- 3975 - *Het ook in Nederland slecht gesteld is met de biodiversiteit, wij een zorgplicht hebben en dat het daarom ook bij de energietransitie wenselijk is rekening te houden met de natuur en haar bewoners.*

Roepen het college van Gedeputeerde Staten op:

- 3980 *Het alternatief dat VBN aandraagt op te nemen als nieuw zoekgebied in de RES en daarbij te onderzoeken of dit onderdeel kan uitmaken van een oplossingsrichting*

en gaan over tot de orde van de dag.

Fractie PvdD

3985

- En die koppeling met het biodiversiteitsvraagstuk brengt mij bij de afronding van mijn verhaal en bij wat eigenlijk het allerbelangrijkste is, want we staan voor enorme opgaven, wat me maar weer eens duidelijk werd gemaakt toen ik afgelopen donderdag de film “David Attenborough: A Life on Our Planet” mocht aanschouwen in een Zaandamse bioscoop. De biodiversiteit gaat wereldwijd ongekend sterk achteruit. Wetenschappers stellen dat het verlies aan natuur en biodiversiteit zo ernstig is dat het grote risico’s voor onze gezondheid, economie en bestaansmiddelen vormt. Dus laten we bij het aanpakken van iedere crisis die zich manifesteert, rekening houden met wat de grootste opgave van de 21ste eeuw zal blijken te zijn: het voorkomen van het instorten van onze biodiversiteit. Nu bij de Coronacrisis en straks bij de waarschijnlijk daaropvolgende economische crisis, maar ook bij de misschien nu nog voor sommigen ten onrechte niet heel urgent beschouwde klimaatopgave. Regeren is immers vooruitzien.
- 3990
- 3995

Motie 125/051020

Koppel biodiversiteit aan de energietransitie

4000

Provinciale Staten van Noord-Holland in openbare vergadering bijeen op 5 oktober 2020

Constaterende dat;

- 4005 - *Er internationaal wetenschappelijke consensus heerst dat de biodiversiteit wereldwijd ongekend sterk achteruitgaat;*
- *Wetenschappers stellen dat het verlies aan natuur en biodiversiteit zo ernstig is dat het grote risico’s voor onze gezondheid, economie en bestaansmiddelen vormt en pandemieën (zoals Covid 19), bosbranden, achteruitgang van wilde dieren en klimaatverandering volgens topwetenschappers allemaal symptomen zijn van onze gevaarlijk onevenwichtig*
- 4010 *relatie met de natuurlijke wereld;*
- *Volgens het IPBES-rapport uit 2019 (geschreven door topwetenschappers uit de hele wereld) de ongekend snelle achteruitgang van de biodiversiteit een minstens even grote*

bedreiging vormt voor de mensheid als de opwarming van de aarde en daarom snel grote, fundamentele veranderingen nodig zijn;

- 4015   - *Het ook in Nederland slecht is gesteld met de biodiversiteit;*
       - *Een consortium van onder meer het International Institute for Applied Systems Analysis, het Planbureau voor de Leefomgeving (PBL) en Wageningen Economic Research in september 2020 concludeerden dat er fors meer moet worden ingezet op natuurbescherming;*
- 4020   - *In september 2020 tientallen landen zich hebben gecommitteerd aan het nemen van doortastende maatregelen om het dramatische natuurverlies te stoppen en terugdraaien tegen 2030.*

Overwegende dat:

- 4025   - *De energietransitie en de RES een negatieve impact kunnen hebben op biodiversiteit;*
       - *PS een motie hebben aangenomen waarin wordt gevraagd om problemen rond o.a. klimaat en biodiversiteit in samenhang aan te pakken.*

Roepen het college van Gedeputeerde Staten op:

- 4030   *De energietransitie waar mogelijk aan opgaven voor biodiversiteitsherstel- en versterking te koppelen en dat ook te doen in het vervolgtraject van de RES*

en gaan over tot de orde van de dag.

Fractie PvdD

4035

De **VOORZITTER**: De 8 moties maken onderdeel uit van de beraadslagingen.

- De heer **KLEIN** (CU): Voorzitter. We staan voor een enorme opgave om klimaatverandering tegen te gaan. We hebben deze wereld gekregen en wij hebben de opdracht om zorgvuldig met de
- 4040   schepping om te gaan. En dat hebben we de afgelopen decennia niet voldoende gedaan. Gelukkig wordt inmiddels breed erkend dat we het anders moeten doen. We moeten zorgen dat de natuur en biodiversiteit niet verder achteruitgaan door onze manier van leven. We moeten de aarde niet zwaarder belasten dan haar draagkracht en we zullen moeten stoppen met fossiele energie. Met de Regionale Energie Strategieën geven wij als regionale en lokale overheden nu invulling aan het
- 4045   Klimaatakkoord. En dat doen we door te starten van onderop. Vele maatschappelijke organisaties hebben kunnen meedenken over de manier waarop we op een acceptabele manier duurzame energie op kunnen wekken. Wij vinden het niet onze rol om vanuit de provincie commentaar te gaan leveren op specifieke zoekgebieden. Wel denken wij dat het onze rol is om aandacht te vragen voor provinciale belangen, want de concept-RES'en die zijn samengesteld vanuit een
- 4050   regionaal perspectief, leiden bij samenvoeging niet per definitie tot een optimale verdeling van initiatieven op provinciale schaal. Dat is ook benoemd door de Provinciaal Adviseur Ruimtelijke Kwaliteit, die in zijn advies spreekt over het risico van een "niesbui van initiatieven" over de provincie en aandringt op een meer integrale visie. Ook de "Reflectie Ruimtelijke kwaliteit RES" die in opdracht van de provincie is uitgevoerd, worden zorgen benoemd over o.a. de grote
- 4055   zichtbaarheid van zoeklocaties langs infrastructuur en de grote mate van spreiding van locaties

waarbij geen samenhang is met landschappen, waarden en andere opgaven. Wij dienen daarom de motie "Provinciale visie op RES" in:

Motie 126/051020

4060 Provinciale visie op RES

Provinciale Staten van Noord-Holland in openbare vergadering bijeen op 5 oktober 2020

Overwegende dat:

- 4065 - *Er twee concept-RES'en liggen die in een participatief proces door vele maatschappelijke organisaties zijn samengesteld vanuit een regionaal perspectief;*
- *De samenvoeging van regionale plannen niet per definitie leidt tot een optimale verdeling van initiatieven op provinciale schaal;*
- *De Provinciaal Adviseur Ruimtelijke Kwaliteit advies heeft uitgebracht over de concept-*
4070 *RES, waarin hij spreekt over het risico van een "niesbui van initiatieven" over de provincie en aandringt op een meer integrale visie;*
- *Er in opdracht van de provincie een "Reflectie Ruimtelijke kwaliteit RES" is uitgevoerd waarin onze zorgen worden benoemd over o.a. de grote zichtbaarheid van zoeklocaties langs infrastructuur en de grote mate van spreiding van locaties waarbij geen*
4075 *samenhang is met landschappen, waarden en opgaven;*
- *Ook wordt gesteld dat kansen onbenut worden gelaten om bij te dragen aan andere opgave, zoals leefbaarheid, biodiversiteit, stikstof, water- en klimaatopgaven.*

Van mening dat:

- 4080 - *De provincie een bijzondere rol heeft in de bescherming van het landschap;*
- *Het belangrijk is om de energietransitieopgave te verbinden met andere opgaven.*

Roepen GS op:

- *In de uitwerking van de RES 1.0 een stevigere regierol te kiezen ter bescherming van de*
4085 *bovenregionale waarden;*
- *En geven de volgende "wensen en bedenkingen" ten behoeve van de uitwerking van de RES 1.0 in NH-Zuid en NH-Noord mee: Zorg dat de RES beter bijdraagt aan de versterking van de ruimtelijke kwaliteit van het landschap van Noord-Holland; Bekijk in welke mate clustering van zoekgebieden kan plaatsvinden, maak in de uitwerking van de RES een*
4090 *koppeling met andere provinciale opgaven en de geschiktheid van het energienetwerk*

en gaan over tot de orde van de dag.

Fractie CU

- 4095 Een tweede onderwerp is de hoogte van het Bod. De gedeputeerde heeft gezegd dat hij "trots" is en dat mag best. Maar wij willen ook benadrukken dat goed is dat het Bod hoog is, omdat er nog knelpunten zullen opdoemen: zoeklocaties waarvan we toch met elkaar concluderen dat het beter is om daar geen duurzame energie op te wekken, denk bijvoorbeeld aan de binnenduinrand of

4100 polders in Waterland. Onze oproep aan de gedeputeerde is daarom om niet halsstarrig vast te
houden aan de hoogte van het Bod, maar het overschot juist te gebruiken als dat tot een betere
ruimtelijke kwaliteit kan leiden. Een derde punt dat we aan willen kaarten, is hoe we kunnen
zorgen dat landschappelijk gunstigere oplossingen daadwerkelijk met voorrang gerealiseerd
kunnen worden. Iedereen heeft een voorkeur voor zon-op-dak boven zonneweiden en vaak zijn
4105 lagere windmolens landschappelijk beter in te passen dan grote windmolens. Toch zorgt de
rentabiliteit er vaak voor dat eerder voor zonneweiden en grotere molens gekozen wordt, daar
waarschuwt het PBL ook voor in zijn tussentijdse analyse. We hebben daarom twee moties.

Motie 127/051020

Onderzoek zon op dak

4110

Provinciale Staten van Noord-Holland in openbare vergadering bijeen op 5 oktober 2020

Overwegende dat:

- 4115 - *Er twee concept-RES'en zijn samengesteld met veel potentiële locaties voor het realiseren van "zon op dak";*
- *Het PBL in zijn tussentijdse analyses van de voorlopige concept-RES'en constateert dat netbeheerders en marktpartijen vraagtekens zetten bij de hoge verwachtingen, o.a. vanwege het netwerk;*
- 4120 - *Zon op dak een vorm van duurzame energieopwekking is die nauwelijks op maatschappelijke weerstand stuit.*

Van mening dat:

We er alles aan moeten doen om te zorgen dat de potentie van "zon op dak" maximaal benut kan worden.

4125

Geven de volgende "wensen en bedenkingen" ten behoeve van de uitwerking van de RES 1.0 in NH-Zuid en NH-Noord mee:

- *Werk concreter uit hoe reëel het potentieel van grootschalig "zon op dak" is, rekening houdend met o.a. de mogelijkheden van het net en andere praktische beperkingen;*
- 4130 - *Onderzoek op welke manier belemmeringen voor "zon op dak" opgelost kunnen worden*

en gaan over tot de orde van de dag.

Fracties CU, PvdD, CDA

4135 **Motie 128/051020**

Oproep voor aanpassing financieringssysteem

Provinciale Staten van Noord-Holland in openbare vergadering bijeen op 5 oktober 2020

4140 *Overwegende dat:*

- *Er twee concept-RES'en liggen met zoekgebieden gebaseerd op wat lokaal mogelijk is en*

acceptabel geacht wordt;

- *Het PBL in zijn tussentijdse analyses van de voorlopige concept-RES'en constateert dat de voorkeur van regio's vaak uitgaat naar kleinschalige installaties en technologiekeuzes die passen in of bij het landschap;*
- *Het PBL eveneens constateert dat de huidige SDE+ regeling juist grootschalige en kostenefficiënte oplossingen stimuleert;*
- *Het PBL ook constateert dat grootschalig "zon-op-dak" financieel slechter uitkomt dan een zonneveld op het land.*

Van mening dat:

- *De provincie een bijzondere rol heeft in de bescherming van het landschap;*
- *Een balans gevonden zal moeten worden tussen kostenefficiëntie van de energietransitie en de beperking van het effect op het landschap;*
- *Grootschalig "zon-op-dak" te prefereren is boven zonneweides op het land.*

Roepen GS op:

Bij de Rijksoverheid aan te dringen op aanpassing van de SDE+ financieringssysteem, zodat kleinschaligere oplossingen die beter passen in het landschap, ook financieel haalbaar kunnen zijn en in het bijzonder "zon op dak" financieel gunstiger wordt dan zonneweiden op land

en gaan over tot de orde van de dag.

Fractie CU

Een vierde punt betreft zonnepanelen op water. In de RES-NHN is het gehele Noord-Hollandse deel van het IJsselmeergebied als zoekgebied aangewezen en wordt gesproken over pilots om te leren en te ervaren hoe technische oplossingen voor wind- en zonne-energie gecombineerd kunnen worden met andere opgaven. Echter, we realiseren ons dat zonne-eilanden voor de kust van West-Friesland en Wieringermeer een grote aanslag betekenen op het uitzicht op het IJsselmeer. Zonne-eilanden naast de Afsluitdijk hebben minder effect op de ruimtelijke kwaliteit. Daarom een motie.

Motie 129/051020

Onderzoek naar zonnepanelen langs Afsluitdijk

Provinciale Staten van Noord-Holland in openbare vergadering bijeen op 5 oktober 2020

Constaterende dat:

- *Om aan het Klimaatakkoord van Parijs te voldoen en dus in 2050 klimaatneutraal te zijn, er een grote opgave is om meer duurzame energie op te wekken;*
- *Zonnevelden op water een gedeelte van deze opgave kunnen invullen;*
- *De RES-NHN het gehele Noord-Hollandse deel van het IJsselmeergebied als zoekgebied heeft aangewezen;*
- *In de RS-NHN wordt gesproken over pilots om te leren en te ervaren hoe technische*

4185 *oplossingen voor wind- en zonne-energie gecombineerd kunnen worden met andere opgaven.*

Van mening dat:

- 4190
- *Zonne-eilanden voor de kust van West-Friesland en Wieringermeer een grote aanslag betekenen op de uitzicht op het IJsselmeer;*
  - *Zonne-eilanden naast de Afsluitdijk minder effect hebben op de ruimtelijke kwaliteit;*
  - *Zonne-eilanden gecombineerd kunnen worden met natuurontwikkeling.*

Overwegende dat:

- 4195
- *Het van belang is om bij een positieve uitkomst van de pilots snel op te kunnen schalen;*
  - *Er onvoldoende zicht is op de technische en financiële aspecten van zonnevelden op het water langs de Afsluitdijk.*

Verzoeken GS:

- 4200
- *Naast de pilots in het kader van de RES te onderzoeken wat er voor het realiseren van zonnevelden naast de Afsluitdijk nodig zou zijn aan energie-infrastructuur en budget;*
  - *De resultaten van dit onderzoek terug te koppelen aan PS*

en gaan over tot de orde van de dag.

4205 *Fractie CU, CDA*

4210 Tenslotte willen we aandacht vragen voor participatie. Het Klimaatakkoord is duidelijk in haar ambitie om 50% lokaal eigendom na te streven. Onze RES'en noemen die ambitie ook, maar deze is nog verre van concreet. Ook bestaat het risico dat participatie slechts mogelijk is voor omwonenden met financiële middelen. We dienen daarom samen met de PvdD en het CDA de motie "Participatie voor iedereen" in.

Motie 130/051020

Participatie voor iedereen

4215

Provinciale Staten van Noord-Holland in openbare vergadering bijeen op 5 oktober 2020

Constaterende dat:

- 4220
- *Er door vele maatschappelijke organisaties in een participatief proces twee concept-RES-sen zijn samengesteld;*
  - *De rol van de gewone burger daarin veelal nog beperkt is geweest;*
  - *In het Klimaatakkoord is afgesproken dat bij opwekking van duurzame energie op land burgers voor minstens de helft moeten kunnen profiteren van het project;*
  - *De opbrengst van wind- en zonneparken nu echter vaak vooral terecht komt bij grote bedrijven en bewoners met voldoende vermogen om mee te investeren;*
- 4225

- *O.a. CE Delft heeft uitgerekend dat de mensen met laagste inkomens relatief meer betalen voor het klimaatbeleid dan de hoogste inkomens, terwijl de laagste inkomens het minst profiteren van de baten (zoals subsidies);*

4230 Voorts constaterende dat:

- *Beide concept-RES'en het doel 50% lokaal eigenaarschap benoemen;*
- *Deze doelstelling nog niet concreet is uitwerkt;*
- *Bekende modellen van financiële participatie vaak uitgaan van een investering in een project;*
- 4235 - *Niet iedere omwonende in staat is financieel te participeren;*
- *In ieder van de 30 RES-regio's vanuit de Participatiecoalitie een team van lokale*
- *vertegenwoordigers van de Natuur- en Milieufederaties en Energie Samen beschikbaar is voor advies en ondersteuning bij participatieve planvorming, beleidsvorming en projectuitvoering, zorgvuldige inpassing met aandacht voor natuur en landschap en*
- 4240 *invulling van de ambitie uit het Klimaatakkoord waarbij burgers zoveel mogelijk meeprofiteren;*
- *Het meeprofiteren van groot belang is voor lokaal draagvlak van de energietransitie en voor een gezonde samenleving en een economie waarin iedereen meetelt;*
- *De Participatiecoalitie veel kennis en ervaring heeft over hoe dit aan te pakken en haar*
- 4245 *diensten aan de provincie wil aanbieden.*

Van mening dat:

- *Het van belang is dat zo veel mogelijk burgers betrokken worden bij keuzes die van invloed zijn op hun leefomgeving;*
- 4250 - *Ook omwonenden die niet kunnen investeren in een project, zouden moeten kunnen delen in de opbrengsten.*

Geven de volgende "wensen en bedenkingen" ten behoeve van de uitwerking van de RES 1.0 in NH-Zuid en NH-Noord mee:

- 4255 - *Stel in samenwerking met de Participatiecoalitie en in overleg met gemeenten een concreet plan op om ervoor te zorgen dat burgers in het kader van de energietransitie zoveel mogelijk – in lijn met de ambitie van het Klimaatakkoord - meeprofiteren;*
- *Versterk de participatie van omwonenden; zowel de participatie in het proces als de mogelijkheden om te delen in de opbrengsten, waarbij opbrengstdeling niet alleen is*
- 4260 *voorbehouden aan omwonenden die in staat zijn om financieel te investeren*

en gaan over tot de orde van de dag.

Fracties CU, PvdD, CDA

- 4265 Deze motie is een samenvoeging van een eerdere motie van ons en de PvdD, en we hadden hem graag ook samengevoegd met die van D66, PvdA en VVD die dit deels ook beoogt, maar helaas bleek de motie van de coalitiepartijen in read-only modus te staan. Uiteraard staat het hen vrij alsnog onze motie te ondertekenen.

4270 De **VOORZITTER**: De 5 moties maken onderdeel uit van de beraadslagingen.

De heer **KANIK** (D66): De read-only modus heeft mij een beetje getriggerd, dat is niet wat ik de heer Klein heb medegedeeld. Ik vind zijn motie met het CDA en PvdA erg sympathiek, dus wij overwegen om die te steunen en ik roep overige partijen op dat ook te doen, want er zit iets van
4275 verschil tussen onze en zijn motie. Denkt u dat u onze motie zou kunnen steunen?

De heer **KLEIN** (CU): Ik ben erg blij met uw steun, want het is goed dat wij als PS breed aangeven dat wij dit belangrijk vinden en het zou niet moeten afhangen van een voorkeur voor een motie die door een bepaalde partij is ingediend. Wij zijn ook bereid om uw motie te ondersteunen als
4280 die is zoals ik hem net heb gezien. Ik heb gezegd dat de motie namens de PvdA wordt ingediend, maar dat is de PvdD.

Mevrouw **VAN ANDEL** (CDA): Voorzitter. Als CDA hebben we over de RES'en een aantal zorgpunten. Met Forum voor Democratie dienen we een motie in over het informeren van alle
4285 Noord-Hollanders en met de VVD dienen we een motie in over andere energievormen. Zelfs als beide RES'en helemaal slagen, wekken we nog maar 10% van het energieverbruik op van wat we in Noord-Holland verbruiken. Zoveel levert het dus helaas niet op. Het is daarom belangrijk dat er ingezet wordt op innovatie met allerlei verschillende technieken, als we de uitstoot van broeikasgassen willen stoppen. Als eerste de vraag. In de concept-Omgevingsverordening en de
4290 regeling is een achterdeur ingebouwd waardoor binnen de MRA voor de plaatsing van windturbines van alle criteria afgeweken kan worden door er een windenergiegebied van te maken. Het CDA is daarbij blij dat het criterium dat er sprake moet zijn van aantoonbaar lokaal draagvlak, wordt meegenomen. Is het aan de gemeente om dit aantoonbaar te maken of aan een andere partij? En wanneer een windenergiegebied vlakbij een gemeentegrens komt, zal er dan
4295 met beide gemeenten afstemming plaatsvinden voordat GS toestemming geven om af te wijken van de 600 meter grens, de criteria over rotordiameter en de hoogte van de windturbine? Dan een motie met als titel: "Maak effecten duurzame energieprojecten transparant".

Motie 131/051020

4300 Maak effecten duurzame energieprojecten transparant

Provinciale Staten van Noord-Holland in openbare vergadering bijeen op 5 oktober 2020

Constateernde dat:

- 4305
- *Voor de meeste projecten en zoekgebieden in de RES'en onvoldoende informatie gegeven wordt over de effecten in termen van kosten, CO2-reductie, ecologische effecten, landschappelijke effecten en effect op leefbaarheid;*
  - *Deze informatie er moet zijn om op een betekenisvolle manier een politieke afweging over individuele projecten te kunnen maken.*

4310

PS hebben de volgende wensen en bedenkingen bij de concept-RES NHZ of concept-RES NHN:

Pleeg inspanning om de informatie over de effecten in termen van kosten, CO2-reductie, ecologische effecten, landschappelijke effecten en effect op leefbaarheid zoveel mogelijk beschikbaar te krijgen voor politieke behandeling van de definitieve RES 1.0

4315

en gaan over tot de orde van de dag.

Fractie CDA

Hiermee willen we als CDA aandringen om de effecten van alle projecten veel scherper te krijgen.
4320 We weten nu gewoon niet wat projecten kosten, wat ze opleveren, hoeveel CO2 ze besparen, wat het effect is op ecologie etc. etc. We maken ons bijvoorbeeld zorgen over de enorme hoeveelheden vruchtbare grond die vol gelegd kunnen gaan worden met zonnepanelen. Als er geen zon meer bij de grond komt, kunnen er geen planten groeien en hebben insecten en andere dieren geen schijn van kans. Daarom moeten ook die ecologische effecten veel duidelijker
4325 worden in het vervolgproces.

De **VOORZITTER**: De motie maakt onderdeel uit van de beraadslagingen.

De heer **KAPTHEIJNS** (PVV): Voorzitter, vandaag bespreken we de concept-Regionale
4330 Energiestrategieën van onze provincie. De PVV maakt zich ernstige zorgen en die zorgen gaan niet alleen over het gehanteerde proces tot nu toe, maar ook over de inhoud. Laat ik met het proces beginnen. De concept-RES'en gaan op veel vlakken een grote invloed hebben op het leven van onze burgers. Het is dan ook van essentieel belang dat er breed draagvlak is. De gedeputeerde liet in antwoord op technische vragen weten dat er voldoende draagvlak bestaat
4335 voor een RES, omdat gemeenten en waterschappen instemmen. Zij zouden namelijk weten wat er leeft. Maar daarmee is niet bekend hoe de meerderheid van de burgers over deze verstrekkende plannen denkt. Er waren tot nu toe wel momenten dat burgers konden participeren, maar de beleidskeuzes waren beperkt. Bovendien participeert uiteindelijk maar een heel klein gedeelte van de bevolking, waarbij het ook vaak gaat om de "usual suspects". Daarbij komt dat beide
4340 concept-RES'en niet referendabel zijn en tevens geen onderdeel waren van de verkiezingsprogramma's tijdens de gemeenteraadsverkiezingen in 2018. Het merendeel van de burgers heeft dus nooit iets van deze ingrijpende plannen kunnen vinden. Om die reden zijn grootschalige draagvlakonderzoeken een interessant alternatief om nu en in het verdere RES-traject een goed beeld van het draagvlak te krijgen. Gedeputeerde Stigter sloot hier niet zijn ogen
4345 voor tijdens de vergadering van de commissie RWK op 24 september jl. Hoewel hij geen draagvlakonderzoeken wil opleggen aan gemeenten, is er wel bereidheid om deze te faciliteren als gemeenten dergelijke onderzoeken willen uitvoeren. Daarom wil onze fractie samen met 50plus/PvdO een motie indienen.

4350

Motie 132/051020

Stimuleer gemeenten tot draagvlakonderzoeken

Provinciale Staten van Noord-Holland in openbare vergadering bijeen op 5 oktober 2020

4355 *Constateren dat:*

- *De concept-Regionale Energie Strategieën op veel vlakken een grote invloed gaan hebben op het leven van onze burgers;*
- *Een breed draagvlak om die reden van essentieel belang is;*
- *Beide concept-RES'en niet referendabel zijn op provinciaal niveau, aangezien er geen PS-besluit voorligt.*

4360

Overwegende dat:

- *De concept-RES'en geen onderdeel waren van de verkiezingsprogramma's tijdens de gemeenteraadsverkiezingen in 2018;*
- *De RES'en 1.0 wel referendabel zijn op provinciaal niveau, maar pas in het voorjaar van 2021 worden besproken in PS;*
- *Grootschalige draagvlakonderzoeken een interessant alternatief kunnen zijn om nu en in het verdere RES-traject een goed beeld van het draagvlak te krijgen;*
- *Er vooralsnog geen gemeentelijke draagvlakonderzoeken bekend zijn, behoudens het momenteel door de gemeente Amsterdam in uitvoering zijnde draagvlakonderzoek voor enkele zoekgebieden;*
- *Gedeputeerde Stigter tijdens de vergadering van de commissie RWK op 24 september jl. aangaf dat de provincie geen draagvlakonderzoeken wil opleggen aan gemeenten, maar deze wel wil faciliteren als zij dergelijke onderzoeken willen uitvoeren.*

4375

Roepen het college op om:

- *Alle gemeenten via een brief te laten weten dat grootschalige draagvlakonderzoeken een waardevol instrument kunnen zijn om gedurende het RES-traject draagvlak in kaart te brengen;*
- *Tevens in deze brief aan te geven dat het college bereid is grootschalige draagvlakonderzoeken te faciliteren wanneer gemeenten deze willen uitvoeren*

4380

en gaan over tot de orde van de dag.

Fractie PVV, 50plus/PvdO

4385

Voorzitter, dan de inhoud. De RES'en zijn een uitvloeisel van de afspraak in het Klimaatakkoord om regio's een grote rol te geven in de transitie van fossiele brandstoffen naar hernieuwbare energie. Deze vooruitgang wordt nu afgeremd door onbegrijpelijke keuzes. De focus op 'hernieuwbare' energie zal vanwege de gigantische kosten, problemen voor leveringszekerheid en enorm ruimtegebruik een grote wissel op onze samenleving gaan trekken. Volstrekt onnodig, aangezien de techniek er gewoon is om op een betaalbare wijze onze energiezekerheid te waarborgen, klimaatambities te halen en onze leefomgeving te sparen. We hebben het natuurlijk over kernenergie. Maar gelukkig is er hoop. Zo staat het Klimaatakkoord op omvallen. Niet alleen omdat minister Ollongren onlangs liet weten dat het kabinet de stekker trekt uit het plan voor een speciale lening om koophuizen te vergroenen, maar ook vanwege de grote maatschappelijke onvrede over biomassa. Bovendien blijkt het voor bewoners peperduur te zijn om hun huis 'duurzaam' te maken en kunnen de stroomnetten de omschakeling naar hernieuwbare energie

4390

4395

niet aan. Daarbij komt dat veel bewoners steen en been klagen over de gestegen energierekening en kwakkelende energielevering door hun warmtepompen, nadat hun huizen van het aardgas zijn
4400 afgehaald. En waar het kabinet bizar genoeg kernenergie in de ijskast had gezet, nam de Tweede Kamer op 17 september jl. een motie van VVD/CDA/PVV/SGP aan waarin het kabinet wordt verzocht de haalbaarheid van kernenergie te onderzoeken. Niet alleen het politieke draagvlak voor kernenergie is aan een flinke opmars bezig, maar ook het maatschappelijk draagvlak. Zo blijkt uit een grote poll van de telegraaf op 1 oktober jl. dat 92% van de respondenten van
4405 mening is dat het Klimaatakkoord moet worden opengebroken voor kernenergie. En 91% van de respondenten vindt dat kernenergie onmisbaar is voor de energietransitie in Nederland. En kernenergie kan zelfs al voor 2030 worden gerealiseerd. Zo kunnen bouwers binnen zes tot acht jaar een veilige, moderne kerncentrale realiseren en zijn er voortvarende ontwikkelingen inzake Small Modular Reactors (SMR's). Deze mini-kerncentrales zijn waarschijnlijk al voor 2030
4410 operationeel en vanwege hun kleine formaat ruimtelijk goed inpasbaar. Heel belangrijk, kijkende naar de enorme woningbouwopgave waar onze provincie voor staat en het gewaardeerde Noord-Hollandse landschap.

De heer **KLEIN** (CU): Ik verbaas mij erg over de bijdrage van de heer Kaptheijns, want als het gaat
4415 over het energieneutraal maken van huizen en allerlei duurzame initiatieven waar wij mee bezig zijn, dan klaagt hij steen en been dat het nog niet betaalbaar is en dat het allemaal geld kost, terwijl hij het allemaal prachtig vindt bij kernenergie en suggereert dat alles klaar is. Waarom heeft u niet dezelfde positieve innovatieve blik die u heeft bij kernenergie, op alle duurzame initiatieven die wij met elkaar ondernemen en waarom gaat u er niet vanuit dat wij juist bezig zijn
4420 in het traject om dat te realiseren?

De heer **KAPTHEIJNS** (PVV): Omdat er heel veel keuzes gemaakt worden die volstrekt onbetaalbaar zijn. Er zijn natuurlijk wel zaken zoals hoe wij met warmte omgaan, met het isoleren van woningen, et cetera, daar zitten veel zaken in waar wij volledig achter staan, omdat
4425 die rendabel zijn maar niet heel kostbaar. Daar ligt voor ons het verschil in mening.

De heer **KLEIN** (PvdD): Weet u bijvoorbeeld hoe de prijzen zijn gedaald van windenergie op zee van enkele jaren geleden? Toen moest er heel veel subsidie bij en nu is het vrijwel subsidieeloos. Is dit niet juist een ontwikkeling die wij tegemoet moeten gaan met andere vormen van duurzame
4430 energie? En zou u daar niet juist achter moeten staan?

De heer **KAPTHEIJNS** (PVV): Nou nee, want u weet dat onze bezwaren niet alleen maar gaan over de kosten van windenergie.

4435 Mevrouw **GIELEN** (GL): Ik hoor mijnheer Kaptheijns hier een lyrisch betoog over kernenergie houden, dus dan neem ik aan dat hij ook heeft nagedacht over waar dat moet landen in de provincie. Ik ben heel benieuwd in welke gemeente u een kerncentrale voor u ziet.

De heer **KAPTHEIJNS** (PVV): Als u even had gewacht, want in het vervolg van mijn verhaal dien ik
4440 een motie in om haalbaarheidsonderzoeken uit te laten voeren.

Mevrouw **GIELEN** (GL): Dat is allemaal heel mooi, maar ik neem aan dat u ook wel inziet dat burgers niet per se zitten te wachten op een kernenergiecentrale. Ik vraag mij af wat uw verhaal naar die mensen toe is en in welke gemeente u denkt dat mensen zitten te wachten op een kerncentrale.

De heer **KAPTHEIJNS** (PVV): Ik denk dat mensen zich sowieso ontzettend aangetrokken voelen tot de lage kosten die in het vooruitzicht gesteld worden en het feit dat de energierekening niet torenhoog zal oplopen. Daarbij is het ook zo, ik schermde net nog met, dat is natuurlijk niet een flink draagvlakonderzoek maar dat geeft wel aan dat er wel degelijk animo is onder de bevolking en om dat dan af te doen met dat er helemaal geen animo is en dat iedereen net als GL met angst en beven zit ten aanzien van kerncentrales, dat lijkt mij sterk.

De heer **HOLLEBEEK** (PvdD): Ik zal niet beweren dat er helemaal geen animo is, maar ik heb een hele simpele vraag. Is de heer Kaptheijns van mening dat een poll onder de lezers van een dagblad representatief is voor de Nederlandse bevolking?

De heer **KAPTHEIJNS** (PVV): Als u net had geluisterd, ik zei al dat de poll waarmee ik schermde, natuurlijk geen afdoende draagvlakonderzoek behelst, maar het geeft wel aan dat er animo is onder de bevolking en dat we dat niet moeten afdoen met, dat zijn een stelletje domme Telegraaflezers die kerncentrales zien zitten.

De heer **HOLLEBEEK** (PvdD): Dat heeft u mij niet horen zeggen, ik stelde alleen een vraag.

De heer **KAPTHEIJNS** (PVV): Nee, ik chargeer uw woorden. Onze fractie dient dan ook samen met 50plus/PvdO een motie in.

Motie 133/051020

Haalbaarheidsonderzoek kernenergie voor 2030

4470

Provinciale Staten van Noord-Holland in openbare vergadering bijeen op 5 oktober 2020

Constaterende dat:

- ENCO stelt dat atoomstroom niet duurder is dan elektriciteit uit wind en zon;
- Bouwers zes tot acht jaar nodig hebben om een veilige, moderne kerncentrale te realiseren;
- Small Modular Reactors (SMR's) waarschijnlijk al voor 2030 gerealiseerd kunnen worden;
- De Tweede Kamer op donderdag 17 september 2020 een motie van VVD/CDA/PVV/SGP (Motie 35570-11) heeft aangenomen waarin de regering wordt verzocht de haalbaarheid van kernenergie te onderzoeken.

Overwegende dat:

- *De doelstellingen inzake CO2-reductie en het kunnen voldoen aan de (stijgende) energievraag fysiek onuitvoerbaar zijn door hernieuwbare energie;*
- 4485 - *Kernenergie niet de enorme nadelen heeft van energie uit hernieuwbare energiebronnen en het politieke alsmede maatschappelijk draagvlak snel stijgt;*
- *De enorme woningbouwopgave alleen gerealiseerd kan worden als gekozen wordt voor rendabele energiebronnen die naar verhouding zo min mogelijk ruimte innemen;*
- *Er mogelijkheden zijn om kernenergie te realiseren vóór 2030.*

4490

Roepen het college op om:

De volgende wens van Provinciale Staten inzake de concept-RES N-H Zuid en concept-RES N-H Noord over te brengen: er moet voor beide energieregio's een haalbaarheidsonderzoek worden gehouden inzake een scenario waarin voor 2030 wordt ingezet op kernenergie, het
4495 *aardgasnetwerk intact blijft en zo min mogelijk gebruik wordt gemaakt van energie uit hernieuwbare bronnen, warmtebronnen en waterstof*

en gaan over tot de orde van de dag.

Fracties PVV, 50plus/PvdO

4500

Voor zover voorzitter.

De **VOORZITTER**: De 2 moties maken onderdeel uit van de beraadslagingen.

4505 De heer **KANIK** (D66): Voorzitter. Ik heb er alle begrip voor dat wij in deze situatie online vergaderen, dat betekent wel dat ik mijn bijdrage kort en to the point zal gaan houden, omdat dit medium zich niet leent voor een uitvoerige bijdrage of debat en dat is jammer, want de concept-RES had meer verdiend. Helaas is dit onvermijdelijk. De coronamaatregelen zijn noodzakelijk om het tij te keren, zodat wij in de toekomst weer fysiek bijeen kunnen komen om met elkaar het

4510 debat te kunnen voeren. Natuurlijk zijn wij groot voorstander van het RES-proces dat een deel is van de uitwerking van het Klimaatakkoord waar de D66-fractie in de Tweede Kamer zo hard voor gestreden heeft. Wij zijn ook blij dat wij het door het Rijk vastgestelde Bod in de concept-RES in onze provincie ruimschoots gehaald hebben. En wij hopen dat wij kunnen streven om het Bod richting de RES 1.0 zoveel mogelijk in stand te kunnen houden. Ik hoor daar graag de reactie op

4515 van GS. En wij zijn blij dat wij medestanders vinden in andere partijen hier in PS, die de RES-processen ook steunen, zoals de PvdA met wie wij de motie Kansen voor nieuwe banen in de energietransitie indienen, omdat voor de energietransitie een hoop arbeidskrachten nodig zijn die nu niet meteen te vinden zijn. De PvdA zal die straks indienen. Ook de aangekondigde motie voortgangsrapportage andere duurzame energietechnieken van de VVD steunen wij, omdat het

4520 goed is om naast de bestaande technieken zon en wind, een overzicht te hebben op nieuwe technieken of wanneer deze rendabel worden om in te zetten, maar daarbij de speciale vermelding van energieopslag omdat wij die nodig zullen hebben in de transitie naar een nieuw energieopwekkingsbeleid. De VVD zal die straks indienen. En de duurzaam in de natuur-motie die GL straks zal indienen, zullen wij steunen, omdat wij het ook belangrijk vinden hoe en onder

4525 welke voorwaarden duurzame energie en BPL samen kunnen gaan. Dat is meteen een mooi

bruggetje naar onze eigen motie over de Adviescommissie MER, samen met de PvdD en CDA. De RES NHZ doet mee aan een pilot hoe om te gaan met de MER, MER-onderdelen en milieuweging in het RES-proces en gezien de RES een nieuwste instrument is van het ruimtelijk beleid, willen de RES-regio's in de pilot ervaring op doen. Ook heeft de adviescommissie MER een rapport met
4530 adviezen uitgebracht op de RES'en in onze provincie. Deze pilot en de uitkomsten van het rapport vinden wij belangrijk in het vervolgproces.

Motie 134/051020

Advies commissie MER

4535 *Provinciale Staten van Noord-Holland in openbare vergadering bijeen op 5 oktober 2020*

Constaterende dat:

- *De commissie voor de milieueffectrapportage (MER) een advies uitgebracht heeft over de*
- 4540 - *RES NHZ en RES NHN, waarin zij positief oordeelt over de opbouw en milieu-informatie van de concept-RES'en NHZ en NHN;*
- *De commissie MER adviseert om bij de verdere uitwerking aandacht te besteden aan de samenhang tussen de zoekgebieden voor hernieuwbare energie (zon en wind);*
- *Er nu een landelijke pilot loopt over hoe MER-adviezen ingepast kunnen worden in het RES-*
- 4545 *proces.*

Overwegende dat:

- *De adviezen van de commissie MER waardevol zijn voor het slagen van het proces;*
- *De aandachtspunten van de commissie MER de provinciale rol in het RES-proces betreffen.*

4550 *Hebben de volgende wensen en bedenkingen bij de concept-RES NHZ of concept-RES NHN:*

- *De adviezen van de commissie MER moeten zo goed mogelijk worden meegenomen in het vervolgproces door de samenwerkende partijen;*
- *Bij behandeling van de RES 1.0 wordt gerapporteerd hoe hier uitwerking aan gegeven is*

4555 *en gaan over tot de orde van de dag.*

Fracties D66, PvdD, CDA

4560 De reden dat wij hierover zo goed mogelijk spreken, is dat wij enerzijds de urgentie van het afronden van het proces voelen en anderzijds vinden dat dit zo zorgvuldig mogelijk moet gebeuren. Daarom vragen wij om een rapportage over hoe hier uitwerking aan wordt gegeven, zodat wij bij de RES 1.0 met de juiste informatie ter hand als PS de politieke discussie kunnen aangaan of de realisatie van de transitie op de juiste manier verloopt. Hetzelfde argument geldt voor onze motie burgerparticipatie.

Motie 135/051020

Burgerparticipatie

Provinciale Staten van Noord-Holland in openbare vergadering bijeen op 5 oktober 2020

4570

Constaterende dat:

- *De afspraak in het Klimaatakkoord is dat plannen voor 50% van de totaal benodigde opwekking van duurzame energie lokaal gemaakt gaan worden;*
- *Er veel overheidspartijen, bedrijven, maatschappelijke organisaties en inwoners hebben*
4575 *meegewerkt aan de totstandkoming van de concept-RES'en;*
- *De maatregelen tegen verspreiding van het Coronavirus het niet alleen lastiger gemaakt hebben om burgerparticipatie te organiseren, maar ook de belangstelling van mensen voor deze initiatieven niet heeft bevorderd.*

4580

Overwegende dat:

- *Draagvlak in de samenleving cruciaal is voor het slagen van het energietransitieproces;*
- *Het energietransitieproces niet alleen een afspraak uit het Klimaatakkoord is, maar ook*
4585 *bijdraagt aan de verbetering van waterveiligheid, werkgelegenheid, energieonafhankelijkheid van ons land ten opzichte van andere landen en een gezondere leefomgeving.*

Hebben de volgende wensen en bedenkingen bij de concept-RES NHZ of concept-RES NHN:

PS vragen om voortdurend aandacht te besteden aan tijd en ruimte voor zorgvuldige burgerparticipatie in het vervolgproces

4590

en gaan over tot de orde van de dag.

Fracties D66, PvdA, VVD

4595

Wij begrijpen de urgentie van de energietransitie maar wij moeten er ook voor waken dat wij een gedegen burgerparticipatietraject niet zodanig belemmeren dat draagvlak voor de energietransitie geweld aangedaan zou kunnen worden. Er zijn een aantal gemeenten waar wij een positief moment te pakken hebben, dus laten wij dat vasthouden.

4600

De heer **VAN DEN BERG** (FvD): Ik hoorde de heer Kanik spreken over het rendabel zijn van nieuwe vormen van energie, waar ik samen met de VVD en het CDA een motie voor zal indienen. Hoe kijkt de heer Kanik naar het rendabel zijn van windenergie? Is dat op dit moment rendabel? Volgens ons is daar nog steeds subsidie voor nodig.

4605

De heer **KANIK** (D66): Dat er subsidie voor nodig is, hangt voor mij niet af of iets rendabel is of niet. Het is rendabeler dan andere vormen van energie en het zorgt er ook voor dat wij onze klimaatdoelen halen, daarom zijn wij er wel voor.

4610

De heer **VAN DEN BERG** (FvD): Stel nu dat uit het onderzoek zou blijken dat bijvoorbeeld kernenergie meer rendement zou opleveren als windenergie en kernenergie is net zo goed CO₂ vrij als windenergie, hoe kijkt u daar tegenaan? Zou u dan voorstander zijn van kernenergie of niet?

De heer **KANIK** (D66): Niet de RES 1.0, want wij hebben het hier over een transitieperiode van ongeveer 10 jaar en daarvoor hebben wij als transitie wind en zon nodig. Mocht later in het traject blijken dat kernenergie daar een rol zou kunnen spelen, dan moeten wij daar wel de discussie over hebben, maar volgens mij is die discussie landelijk en is er in Noord-Holland geen gebied aangewezen waar een kerncentrale mogelijk zou kunnen zijn, volgens de Rijksoverheid. Die discussie is een beetje overbodig op dit moment.

De heer **SMALING** (SP): Ik vind het fijn dat D66 een participatiemotie indient, maar ik vind hem wel heel erg vrijblijvend. Ik vraag mij af wat u meer beoogt dan wat er al gebeurt en of u ook mensen in het vizier heeft die niet de mensen zijn die al die ateliers hebben geleid en die waarschijnlijk allemaal al op uw partij stemmen.

De heer **KANIK** (D66): Het laatste weet ik niet, daar ben ik niet helemaal van overtuigd, dat zijn uw woorden. Het eerste, ik heb net in mijn interruptie met de heer Klein aangegeven dat wij hun motie ook zullen steunen en daarin staat dat ook de omgeving mee moet worden genomen en daar staat financiële participatie in. Dat is zeker een uitbreiding van het aantal mensen die tot nu toe zijn geraadpleegd, maar je moet natuurlijk ergens beginnen.

De heer **SMALING** (SP): Het is een beetje een spraakverwarring met begrippen als participatie en draagvlak. Ik had graag gezien van een coalitiepartij om daar meer randvoorwaarden aan te stellen, dat je bijvoorbeeld toch een aantal dingen moet afgevinkt hebben voordat je kunt spreken van werkelijke participatie, want ik zie nog steeds veel te veel participatie die pas in een laat stadium tot stand komt, dat je die niet werkelijk als participatie zou kunnen definiëren. Wat vindt de heer Kanik daarvan?

De heer **KANIK** (D66): De RES zit zo in elkaar dat er lokaal participatie gaat plaatsvinden. Ik zou tegen onze en uw partij in de gemeenteraden willen zeggen, maak u hard, zorg dat de participatietrajecten goed gaan lopen, zodat wij als provincie daar steun aan kunnen geven.

De heer **VAN DEN BERG** (FvD): Nog een vraag over kernenergie. U zegt dat het nu niet gebouwd kan worden omdat de ontwikkelingstijd te lang zou zijn. Maar er komt een periode aan dat die windturbines weer afgebroken moeten gaan worden, die hebben meestal een economische levensduur van 25 jaar. Kijkt u bij de vervanging dan wel of niet positief aan tegen de inzet van kernenergie en bent u bereid om daar nu al mee te gaan beginnen, om dat nu al te gaan meenemen in de RES?

De heer **KANIK** (D66): Nee, daartoe ben ik niet bereid, omdat het nog totaal niet duidelijk is of dat gaat gebeuren. Op dit moment zijn zon en wind rendabeler dan kernenergie en het kost ons minder geld om nu zon en wind neer te zetten dan dat wij kernenergiecentrales gaan bouwen. Kernenergie is in de geschiedenis nog nooit zonder subsidie neergezet. Ik zou niet weten waarom wij daar nu mee moeten beginnen plus dat er een informatieronde in de Tweede Kamer

4655 komt en dat daar van alles wordt besloten. Laten wij eerst afwachten wat daaruit komt en dan kunnen we vervolgens verder praten.

De **VOORZITTER**: De 2 moties maken onderdeel uit van de beraadslagingen.

4660 Mevrouw **GIELEN** (GL): Voorzitter. Dat de klimaatcrisis onze samenleving, onze natuur, onze toekomst en onze wereld bedreigt, is ondertussen geen punt van discussie meer. De vraag is: wat gaan we er aan doen? Het akkoord van Parijs was daar een eerste stap in, ons eigen landelijke Klimaatakkoord een volgende en de RES'en zijn daar weer een volgende uitwerking van. Maar nu moet het moeilijkste deel nog beginnen: doorgaan, doorbijten, doorzetten. De energietransitie vraagt en zal blijven vragen om moeilijke keuzes. Die moeten we niet uit de weg gaan, die
4665 moeten we aangaan. We moeten dit echt samen doen. Daarbij hebben we iedereen nodig en laten we niemand achter. Financiële participatie en lokaal eigendom is daarbij dus ook van groot belang. Daarom zijn wij heel blij met de toezegging van de gedeputeerde om tot een overzicht te komen van stimulerende maatregelen die de provincie kan nemen en zullen wij ook de moties van D66 en CU over participatie steunen. De energietransitie wordt niet door iedereen altijd even
4670 leuk gevonden, maar dat betekent niet dat we ervoor weg kunnen lopen. We gaan nu een proces van aanscherping in richting de RES 1.0. Daarbij is het logisch dat er wellicht sommige zoekgebieden of delen daarvan toch niet zo geschikt blijken, maar zullen zich ook kansen voordoen die in eerste instantie wellicht over het hoofd zijn gezien. We hebben nu twee biedingen liggen waar we heel trots op mogen zijn en dat moeten we zo houden. Dit proces van
4675 aanpassingen mag er niet voor zorgen dat we onze ambitie naar beneden bijstellen. Daarom is het ook zo belangrijk dat we ons als provincie blijven committeren en in blijven zetten voor het Bod van 2,7 TWh in de RES-regio NHZ en het Bod van 4,2 TWh in de RES-regio NHN. En daarom wil ik de gedeputeerde ook echt nadrukkelijk vragen om dat belang hier nogmaals uit te spreken. Kan de gedeputeerde toezeggen dat Noord-Holland zich met volle inspanning zal inzetten om de
4680 biedingen zoals we ze nu kennen, of minstens deze biedingen te waarborgen? En kunnen we als provincie daar dan ook ondersteuning bieden waar dat nodig is?

4685 De heer **VAN DEN BERG** (FvD): Ik ben even benieuwd naar hoe GL staat tegenover de zoekgebieden. Stel nou dat we natuurgebieden hebben in Noord-Holland, die hebben we meer dan voldoende. Gaan wij daar windturbines plaatsen of gaat de waarde van de natuur boven de windturbines?

4690 Mevrouw **GIELEN** (GL): U maakt een mooi bruggetje naar mijn volgende punt waar ik een motie zal aankondigen, we komen niet uit onder de combinatie van natuur, BPL en duurzame energie, maar ik ben het met u eens dat wij dat goed en zorgvuldig moeten aanpakken en daarom pleiten wij voor een gedragscode over hoe wij hiermee om moeten gaan. Ik ben er niet voor om nu als provincie te gaan zeggen, specifiek op zoekgebieden, dit kan niet en dit kan wel. Volgens mij moeten wij dat integraal gaan bekijken en daarom lijkt mij een gedragscode een heel goed idee.

4695 De heer **VAN DEN BERG** (FvD): Op zich hoeft je niet op de stoel van de provincie te gaan zitten, maar ik vraag gewoon aan GL, hoe kijkt u daar tegenaan? Wij kunnen zorgvuldig met die

gebieden omgaan, maar die zorgvuldigheid kan er alsnog toe leiden dat we windturbines in natuurgebieden gaan zetten en ik ben benieuwd of u daar voor of tegen bent.

4700 Mevrouw **GIELEN** (GL): Wij hebben klimaatdoelen met elkaar afgesproken en die moeten wij halen. Ik zei net al, energietransitie vraagt om moeilijke keuzes, natuurlijk is onze eerste wens niet om dat in natuurgebieden te gaan doen, maar uiteindelijk is het belangrijkste dat wij die doelen halen. Laten wij eerst het laaghangend fruit plukken, zon op dak, heel belangrijk maar die moeilijke keuzes kunnen we echt niet meer uit de weg gaan.

4705

De heer **VAN DEN BERG** (FvD): Ik hoor voldoende, ik weet waar GL staat, die gaat .....

De **VOORZITTER**: Excuses aan de heer Van den Berg, ik drukte te snel op de knop.

4710 De heer **KLEIN** (CU): Ik heb een inleidende vraag, weet mevrouw Gielen tot hoeveel TWh alle RES'en in Nederland optellen en hoeveel wij met elkaar moeten leveren?

Mevrouw **GIELEN** (GL): Ik heb begrepen dat wij nu ongeveer in totaal uitkomen op 50 TWh van het doel van 35, maar tegelijkertijd zie ik ook dat er in veel gemeenteraden moties worden
4715 aangenomen om bepaalde zoekgebieden weer te gaan uitsluiten. Daarom vind ik het belangrijk om nogmaals hier ook in PS de oproep te doen ervoor te zorgen dat wij straks niet op een gehalveerd bod uitkomen, want de helft van 50 is 25 en geen 35.

De heer **KLEIN** (CU): Dat ben ik geheel met u eens, wij moeten het niet halveren, maar ik maak
4720 mij een beetje zorgen als ik uw oproep hoor. Wij hebben nu 30% overbod, het lijkt mij juist belangrijk dat wij die 30% kunnen gaan gebruiken om te kijken waar kan het echt zorgvuldig en waar zijn de plekken waar wij dat in de eerste fase nog niet willen doen. Bent u dat met mij eens?

Mevrouw **GIELEN** (GL): Daarom mijn oproep dat ik heus begrijp dat er bepaalde zoekgebieden
4725 zullen afvallen richting RES 1.0, maar dat wij niet moeten vergeten dat het ook de andere kant op werkt, dus dat er ook zoekgebieden zijn die wij nu nog over het hoofd hebben gezien en die toegevoegd kunnen worden.

De heer **KLEIN** (CU): Wilt u echt vasthouden aan het Bod of neemt u ook genoeg met een 10%
4730 lager bod waarmee wij een veel betere ruimtelijke invulling kunnen hebben?

Mevrouw **GIELEN** (GL): De ruimtelijke invulling is heel belangrijk en wij hebben nu de ruimte om daar zorgvuldig mee om te gaan, maar let wel, ook met de uitvoering van deze twee biedingen in de RES zijn wij nog niet klimaatneutraal en hebben wij nog een lange weg te gaan om de doelen
4735 te halen, dus in die zin vind ik het helemaal niet een probleem als wij daar een stapje ambitieuzer in staan.

De heer **HOLLEBEEK** (PvdD): Dat was de vraag, neemt u genoeg met minder? Wij hebben het over ambitie gehad en GL is een partij die zich hard maakt voor de energietransitie en duurzame

4740 energie. Ik vraag mij af, kunnen wij niet meer ambitie tonen en zeggen dat wij dat Bod minstens handhaven, maar de ambitie hebben om nog iets meer op te wekken.

Mevrouw **GIELEN** (GL): Dat neem ik inderdaad ook mee in mijn vraag aan de gedeputeerde
Volgens mij zijn wij het daar best wel over eens, het minimum wat wij moeten doen, is dit Bod
4745 handhaven en tot uitvoering brengen, maar meer waar dat kan en ook goed inpasbaar is, is altijd mooier. Het belangrijkste is dat wij echt naar die klimaatneutraliteit toewerken.

De heer **SMALING** (SP): De SP en GL zijn het vaak met elkaar eens maar op dit onderwerp zit er wel een groot gat tussen. Ik ben verbaasd dat GL met deze motie komt, want als je ziet dat er een
4750 overaanbod is, dan zou je verwachten, dan kunnen we het gelukkig iets relaxter doen en de gebieden waar een paar dingen niet kunnen, kun je dan gaan ontzien. Maar niks van dat alles bij GL. Met de dichte bevolking in het land en deze provincie in het bijzonder, is er toch een risico dat wij onderdelen van de provincie gaan verwoesten met turbines van 250 m tiphoogte. Als je dat wat kunt beperken, waarom bent u daar dan niet voor?

4755 Mevrouw **GIELEN** (GL): Ik heb al een paar keer herhaald dat ik niet zeg dat wij geen enkel zoekgebied meer mogen wijzigen, het belangrijkste is dat wij de ambitie bereiken en ik kan mij goed voorstellen dat er richting RES 1.0 nog zaken veranderen, dus dat we daar nog een keer goed naar kijken, dat er op sommige plekken iets bijkomt en dat er op andere plekken iets afvalt,
4760 maar bovenal moeten wij vasthouden aan de ambitie, want de gevolgen van de klimaatcrisis zijn nog wel een stukje verwoestender in die zin. Die ambitie moeten wij niet uit het oog verliezen.

De heer **SMALING** (SP): Wij zitten nu opgedrongen met een smalle opdracht, alles zon en wind. Dat verhoudt zich slecht tot het verdrag van Aarhus en een EU-richtlijn waarop ik in mijn termijn
4765 nog terugkom. Er zijn zoveel andere alternatieven die onze en uw gedeputeerde kenbaar hebben gemaakt. Sommige zijn nog in ontwikkeling, sommige zijn ook toepasbaar. Waarom niet daar meer gaan zitten in plaats van waar wij nu over aan het praten zijn, wat mogelijkwerijs het landschap ingrijpend kan veranderen op een manier die voor buitengewoon veel mensen onplezierig is.

4770 Mevrouw **GIELEN** (GL): Er kunnen meerdere sporen parallel aan elkaar bestaan en ik ben het met u eens dat richten op innovatie ook heel belangrijk is, maar in de RES is het belangrijk dat wij ons richten op wat bewezen kan en dat is toch wel zon en wind. Daarin is innovatie nu niet toe te passen, daarom hebben we een RES 2.0 en daarna een 3.0 en 4.0 wellicht. Als er dan andere
4775 technieken bewezen bijkomen, dan kunnen we daar altijd over praten, maar op dit moment zijn de bewezen technieken zon en wind en lijkt het mij verstandig dat we binnen de RES daarop focussen. Een ander punt van zorg blijft de samenhang tussen de duurzame energie en natuur. We ontkomen er niet aan om ook in BPL ruimte te delen met duurzame energie. Dat kan ook mooie toepassingen opleveren, bijvoorbeeld als het om biodiversiteit gaat of om een nieuw
4780 energielandschap te creëren. Ons huidige Noord-Hollandse landschap is immers op eenzelfde manier ontstaan. Van oud Hollandse windmolens is er geen enkele twijfel over de landschappelijke waarde, wellicht kunnen we de nieuwere variant ook eens in dat licht zien. De

waarde van de natuur moeten we waarborgen, maar tegelijkertijd moeten we niet op voorhand van alles uitsluiten. Het is van belang dat we daar niet willekeurig mee omgaan, maar op een
4785 gedegen manier beschrijven hoe en onder welke voorwaarden duurzame energie en het BPL samen kunnen gaan. Daarom dienen wij dan ook vandaag samen met de PvdD een motie in.

Motie 136/051020

Gedragscode voor duurzame energie in het BPL

4790 *Provinciale Staten van Noord-Holland in openbare vergadering bijeen op 5 oktober 2020*

Constateernde dat:

- *Verschillende zoekgebieden in de concept-RES'en NHZ en NHN raken aan Bijzonder*
4795 *Provinciaal Landschap;*
- *De energietransitie ruimte inneemt;*
- *Richting de RES 1.0 zoekgebieden verder uitgewerkt zullen worden.*

Overwegende dat:

4800 *Het inpassen van de energietransitie zorgen, maar ook kansen met zich mee kan brengen op het gebied van biodiversiteit, financiële participatie, klimaatadaptatie, energie-infrastructuur, et cetera.*

Geven de volgende wensen en bedenkingen bij de concept-RES NHZ of concept-RES NHN mee:

- 4805 - *Om in het proces te verkennen in hoeverre het mogelijk is om van uitwerking van de zoekgebieden tot een "gedragscode" te komen, die beschrijft hoe en onder welke voorwaarden duurzame energie en BPL samen kunnen gaan;*
- *Daarbij het combineren van opgaven niet uit het oog te verliezen*

4810 *en gaan over tot de orde van de dag*
Fracties GL, PvdD

Voorzitter, ik zei het net ook al even: het is tijd voor doorgaan, doorbijten en doorzetten. De komende periode richting de RES 1.0 zal leiden tot verdieping van zoekgebieden en hopelijk ook
4815 tot nieuwe stappen. Laten we de kansen die de energietransitie met zich meebrengt benutten en met beiden handen aangrijpen. Laten we onze ambitie niet uit het oog verliezen.

De heer **VAN DEN BERG** (FvD): Ik heb nog een korte vraag over de leveringszekerheid en vooral de inpassing van zon en wind. Het is inherent aan zon en wind dat die niet altijd energie
4820 opwekken. Hoe staat GL er tegenover waar wij ons regelbare vermogen vandaag gaan halen? Als de zon niet schijnt en de wind niet waait, waar halen wij dan onze energie vandaag op de lange termijn?

Mevrouw **GIELEN** (GL): Volgens mij is het belangrijk dat wij het in de discussie over de RES
4825 hebben waar wij zon en wind gaan laten landen en lijkt mij dit een mooie discussie om mee te

nemen richting Actieprogramma Klimaat waarbij wij het ook kunnen hebben over de meer innovatieve technieken die ons daar ook bij kunnen helpen.

4830 De heer **VAN DEN BERG** (FvD): Deze discussie gaat over locaties voor zon en wind, maar op den duur is dit een urgente vraag in deze hele discussie, dus ik wil toch graag antwoord op de vraag welke energiebronnen kunnen we inzetten om voor het vrije regelbare vermogen te zorgen?

4835 Mevrouw **GIELEN** (GL): Wij zijn in die zin bezig met innovatieve technieken en komen wij daar binnenkort over te spreken in het Actieprogramma Klimaat. Ik gaf net ook al aan dat wij de innovatie waar de heer Van den Berg het over heeft als die eenmaal bewezen zijn, ook in de RES 2.0 en 3.0 kunnen meenemen.

4840 De heer **VAN DEN BERG** (FvD): Ik krijg geen antwoord van mevrouw Gielen en ik wil echt een antwoord op de vraag. Zij draait eromheen met innovatie en RES 2.0, maar ik wil toch graag een antwoord hebben.

Mevrouw **GIELEN** (GL): De heer Van den Berg gaat geen antwoord krijgen op dit punt.

4845 De **VOORZITTER**: De motie maakt onderdeel uit van de beraadslagingen.

4850 De heer **VAN GILSE** (VVD): Voorzitter. Er is veel werk verzet en vandaag kunnen wij onze wensen en bedenkingen inbrengen op de concept-RES'en. Wij hebben de volgende kaders bij de RES als onderdeel van deze belangrijke energietransitie. Wij moeten zorgvuldig omgaan met ons landschap en de leefbaarheid, wij moeten daarom zo snel mogelijk verbreden naar andere energiesoorten naast alleen zon en wind op land en wij willen geen maatregelen zonder lokaal draagvlak. De gemeenten hebben de afgelopen weken hun laatste inbreng gedaan en wij hopen daarom dat zoveel mogelijk hiervan wordt verwerkt. Daar ligt immers het draagvlak. Ook andere organisaties hebben waardevolle bijdragen geleverd, zoals het rapport van Kuip naar Vaart, de alternatieve RES Duurzaam Leefbaar en de inbreng van diverse natuurorganisaties. Uit deze
4855 bijdragen halen wij het volgende. Waardevolle landschappen, recreatie- en natuurgebieden niet aantasten met zon en wind op land. Ook het college van Rijksadviseurs en de provinciaal adviseur Ruimtelijke kwaliteit adviseren dit. Windturbines liever in clusters compact bij elkaar dan langgerekte lijnen. Bij locaties van windturbines vooral rekening houden met de leefbaarheid voor de omwonenden en niet alles tegelijk willen doen. Het eerste Bod is niet zaligmakend. Het
4860 rapport van Kuiper en Vaart noemt dit 'agile'. En wij moeten zon op daken prioriteit geven boven zon op land. De heer Klein zei het ook al, met het stimuleren van innovaties zoals lichtgewicht zonnepanelen en PV-cellen in dakbedekking, zullen volgens ons steeds meer daken geschikt worden en kunnen wij ons landschap ontzien. Draagvlak is cruciaal voor ons, daarom later kritische kanttekeningen bij de participatie tot nu toe. Slechts 0,1% van onze inwoners heeft
4865 geparticipeerd en dit waren vooral vertegenwoordigers van netbeheerders, milieuorganisaties, energiecorporaties en ondernemers uit de energiesector, oftewel de stakeholders, de voorstanders. Wij hebben de motie van D66 over burgerparticipatie in het vervolg van het traject medeondertekend, omdat wij het belangrijk vinden dat hier echt een verbetering komt. De

procesbegeleiders bleken aanjagers en de verslaglegging was niet altijd objectief, bijvoorbeeld als een grote meerderheid van de aanwezigen in een atelier ergens tegen was, dan staat er in het verslag bijvoorbeeld "Bij een aantal aanwezigen was draagvlak om dit zoekgebied uit te werken" of er stond "Er werd wisselend gereageerd op dit zoekgebied". Dat de grote meerderheid tegen was, is dan nergens te vinden en de locatie werd vervolgens gewoon opgenomen. Ook zijn moties van gemeenteraden soms helemaal niet verwerkt in de concept-RES en de RES-regio's zijn geen democratische organen. Er is tegen de RES geen beroep mogelijk. Er is geen bestuurslaag aan te wijzen die verantwoordelijkheid heeft en dus is volgens de Volkskrant niet duidelijk wie de burger gaat uitleggen dat de windmolens uiteindelijk bij zijn achtertuin komen. Wij vinden dan ook dat de gemeenteraden alle ruimte moeten krijgen voor discussie en amendering van de RES 1.0. In regioverband betekent dit dus ook voldoende tijd om van elkaars aanpassingen kennis te nemen en hierop weer te kunnen reageren. Wij zijn blij dat de gedeputeerde dit in de commissie heeft toegezegd en wij zullen hem hier zeker aan houden.

De heer **SMALING** (SP): Een tamelijk verbijsterende opsomming van de heer Van Gilse wat er uit die ateliers kwam. Wat doet hem vermoeden dat dat in de toekomst beter gaat? Met andere woorden, als ik hem zo hoor, dan kan ik me amper voorstellen dat de VVD zich positief over de RES zal uitspreken.

De heer **VAN GILSE** (VVD): De heer Smaling weet dat ik in de commissie ook al een aantal voorbeelden heb gegeven dat wij kritisch zijn op het proces tot nu toe. Wij snappen dat het lastig is om mensen naar dit soort bijeenkomsten te krijgen, vandaar dat wij erop hameren dat straks de gemeenteraden in positie zijn. Wij vinden het belangrijk dat wij daar het draagvlak neerleggen en het risico is altijd als je met regionale zaken aan de gang gaat, dat de gemeenten ondersneeuwen en het zijn juist de gemeenten die belangrijk zijn in het vervolgtraject.

De heer **SMALING** (SP): Is dit toch niet het betere Keep on dreaming? Wij hebben gezien in de eerste fase wind op land, dat viel ook onder de Rijkscoördinatieregeling en daar had je eigenlijk helemaal geen speelruimte, dat dat heel moeilijk was. Dat in sommige delen van het land ook nu minister Wiebes toegeeft dat dat helemaal is misgegaan met het draagvlak. Wat doet u nu vermoeden dat dat in ons geval beter gaat? Ik zie het niet, is dat wensdenken van de VVD?

De heer **VAN GILSE** (VVD): Eenvoudig is het natuurlijk niet, daar heeft de heer Smaling gelijk in. Wij denken dat het bij de gemeenten moet liggen omdat die veel beter in staat zijn om te zorgen dat ze de mensen benaderen. De regio's en de provincie zijn te ver af, de gemeenten moeten dat gaan doen.

De heer **KANIK** (D66): De VVD heeft duidelijk een standpunt over de rol van de gemeenten en daar zullen wij waarschijnlijk van mening verschillen. Voor mij is minder duidelijk hoe hij de rol van de provincie ziet, omdat wij ook in de Omgevingsverordening duidelijk een rol hebben als hoeder van provinciaal landschap en dat soort dingen. Hoe ziet u de rol van de provincie in de RES?

De heer **VAN GILSE** (VVD): Wij hebben het perspectief op de RES samengesteld als provincie, daar hebben wij onze kaders in aangegeven en daar moeten de resultaten straks op getoetst worden.

4915 Mevrouw **VAN ANDEL** (CDA): Ik hoor de VVD zeggen dat het heel belangrijk is wat gemeenteraden van bepaalde projecten vinden, dat zij kunnen zeggen waar het in het landschap gewenst is om een bepaalde ontwikkeling te doen. Hoe ziet u dat in het licht van de woningbouwprogramma's waar gemeenteraden ook hun mening over hebben? Hoe ziet u de discrepantie die ik bemerk over de rol van gemeenteraden als het gaat om woningbouwlocaties
4920 die ze graag willen en zoekgebieden?

De heer **VAN GILSE** (VVD): Eigenlijk is dat parallel. Wij geven als provincie de kaders aan, dat hebben wij nu ook met het perspectief gedaan en met de concept-Omgevingsverordening en binnen die kaders moeten gemeenten hun beleid maken. Wij zijn tegen de door enkele in de
4925 commissie gedane suggestie om als zoekgebieden door participatie uit de RES verdwijnen, die dan weer als provincie toe te voegen. Daarmee wordt alle participatie een wassen neus. Wel zijn wij heel blij met de minimale afstand van 600 m van windmolens tot woningen, dat dat weer het leidend principe is. Veel gemeenten en organisaties hadden hierom gevraagd. Dit zal heel veel onrust wegnemen. Het RES-proces wordt in gemeenten ervaren als een knellend keurslijf. Het
4930 gaat alleen over energieopwekking met zon en wind op land. Er kan niet in alternatieven worden gedacht, dat is een gemiste kans. Wij hebben dan ook vanaf het begin gehamerd op verbreding van het proces, benut de opgebouwde structuren ook voor energiebesparing, voor energieopslag, met name ook voor andere duurzame energietechnieken.

4935 De heer **VAN DEN BERG** (FvD): Ik heb een vraag over de 600 m norm die nu gehanteerd wordt en waar hij zegt erg blij mee te zijn. Hoe kijkt de VVD er tegenaan als er in de toekomst toch draagvlak zou zijn en er toch gebieden komen waar de windturbines binnen de 600 m komen te staan?

4940 De heer **VAN GILSE** (VVD): Zoals bij veel regels hebben GS een mogelijkheid om af te wijken met windenergiegebieden en de taak aan GS is om te zorgen, te toetsen dat het draagvlak inderdaad aanwezig is.

De heer **VAN DEN BERG** (FvD): Begrijp ik het goed dat als er voldoende draagvlak zou zijn en dat
4945 is best wel een lastige, want gedeputeerde Stigter gaf aan, draagvlak valt niet te meten, maar als er dan voldoende draagvlak zou zijn, dan zou de VVD voorstander zijn van de windturbines binnen de 600 m?

De heer **VAN GILSE** (VVD): Als liberaal zou ik zeggen, als mensen er zelf voor kiezen, dan moeten
4950 we dat toelaten, ja.

De heer **VAN DEN BERG** (FvD): Die is dus lastig, want die valt niet te meten. Hoe kijkt u daar tegenaan?

4955 De heer **VAN GILSE** (VVD): Daar hebben de gemeenten een rol. Het is ook duidelijk dat de provincie kan ondersteunen bij draagvlakonderzoek, mocht de gemeente daar moeite mee hebben.

4960 De heer **SMALING** (SP): Ik werd getriggerd door de 600 m. Ik weet niet of de heer Van Gilse naar de Argosuitzending heeft geluisterd van vorige week, die ging over de gezondheidseffecten van laag frequent geluid en dat dat veel verder gaat dan hoogfrequent geluid. Er was ook een klinisch fysicus, de heer Dr. De Laat van het Leids Universitair Medisch Centrum die stelde dat mensen met bestaande hartklachten die wonen in de buurt van windmolens, een grotere kans hebben op een beroerte en/of hartinfarct. Weegt dat niet mee bij het wat harder eisen dat er niet wordt
4965 ingebroken op de 600 m, met andere woorden dat GS niet zo maar windenergiegebieden kunnen aanwijzen?

De heer **VAN GILSE** (VVD): Ik denk niet dat GS zo maar windgebieden gaan aanwijzen. Wij gaan met die 600 m al verder dan de landelijke normen die gebaseerd zijn op onderzoeken naar
4970 gezondheid en de vraag is, zijn die nog actueel? Wij nemen een veilige marge met die 600 m en dat vinden wij belangrijk. Er is een uitzondering mogelijk, maar wat ons betreft alleen als er draagvlak is.

De heer **SMALING** (SP): Ja, maar wij moeten ook het voorzorgsbeginsel in acht nemen. Als een
4975 medicus met verstand van zaken dit soort uitspraken doet, dan zou ik verwachten dat de VVD wat harder aan zo'n afstandseis zou houden. Het is niet zomaar windenergiegebieden aanwijzen, maar het is wel het geitenpaadje voor het provinciale bestuur om dingen te doen waar mensen niet op rekenen. Mensen rekenen op die 600 m.

4980 De heer **VAN GILSE** (VVD): Tenzij ze daar zelf mee instemmen dat het minder kan. Als mensen een eigen windmolen op hun terrein binnen de 600 m willen, dan kan dat een reden zijn. Wij hebben dan ook vanaf het begin gehamerd op verbreding van het proces, benut de opgebouwde structuren voor energiebesparing en energieopslag en andere duurzame energietechnieken. Ik geef het nogmaals duidelijk aan, zon en wind inclusief wind op zee voorzien op dit moment
4985 ondanks alle inspanningen voor nog geen 3% van het totale huidige energieverbruik. Alleen hiermee gaan wij het niet redden. Opwekking van duurzame energie door zon en wind op land kost heel veel ruimte. Wij moeten voorkomen dat de mensen zich straks niet meer herkennen in het landschap, dat mede hun identiteit bepaalt. In de commissie heb ik het gehad over kernenergie. Wij zijn blij dat landelijk op ons initiatief hier onderzoek naar wordt gedaan. Wij
4990 horen graag hoe het college hiernaar kijkt. Wij realiseren ons echter ook dat dit voor de RES, het proces tot 2030, praktisch gesproken geen rol kan spelen en dat wij hier niet op moeten gaan wachten. Een reden te meer om ook voor de korte termijn naar verbreding van alternatieve energiesoorten te kijken. Wat ons betreft is dat zonder biomassacentrales.

4995 De heer **VAN DEN BERG** (FvD): Ik haak in op het verhaal over de opwekking van zon en wind wat inderdaad nog geen 3% van onze energie is. Ik ben benieuwd dat als wij het daarmee niet gaan

redden, waarom de VVD nog geen jaar geleden voor het Klimaatakkoord heeft gestemd, wat eigenlijk alleen zon en wind meeneemt.

5000 De heer **VAN GILSE** (VVD): Volgens mij is het Klimaatakkoord veel breder en wij zitten in een energietransitie waarin de VVD heel duidelijk wil kijken naar een energiemix en mijn betoog is erop gericht om te verbreden, wij moeten niet alleen naar wind en zon kijken.

5005 De heer **VAN DEN BERG** (FvD): Daar ben ik het volledig mee eens, maar dat is wel wat op dit moment de opgave is voor de provincie, wij mogen alleen zon en wind gebruiken voor de opwekking van elektriciteit, dus ik snap niet waarom u voor het Klimaatakkoord heeft gestemd. Zou u het met mij eens zijn als ik zou zeggen, het Klimaatakkoord moet opengemaakt worden op de lange termijn, bijvoorbeeld voor kernenergie of andere technieken?

5010 De heer **VAN GILSE** (VVD): Vlak voor deze interruptie kwam, heb ik al iets over kernenergie gezegd. Wij zijn blij dat FvD onze motie landelijk heeft gesteund om onderzoek te gaan doen naar kernenergie, dus wij denken dat het naar de toekomst zeker onderdeel moet zijn van de energiemix.

5015 De heer **VAN DEN BERG** (FvD): Kan ik daarmee op uw steun rekenen voor onze discussienota die wij binnenkort gaan indienen over kernenergie?

5020 De heer **VAN GILSE** (VVD): Ik ga kijken wat wij daarmee gaan doen. Bij de startnotitie is een motie van de VVD aangenomen voor verbreding naar innovatieve duurzame energiesoorten, zoals aquathermie, geothermie, getijdenenergie, sub-kritische watervergassing, et cetera. Tijdens het RES proces was daar nog weinig van te merken, het gaat eigenlijk alleen nog maar over wind en zon op land. In beide RES'en – samen totaal 588 pagina's – gaat slechts een pagina over kernenergie en een alinea over waterstof. De gedeputeerde heeft gelukkig gezegd hier nog wat aan te gaan doen. Wij willen net als bij de RES voor zon en wind op land een helder overzicht waar wij staan met de andere duurzame energietechnieken en welk Bod wij hiermee kunnen gaan doen bij de tweejaarlijkse actualisaties van de RES. Wij willen tijdig beschikken over een overzicht, zodat wij bij de actualisaties zoveel mogelijk de andere energiesoorten kunnen gaan meerekenen. Daarom dien ik een motie in.

5030 **Motie 137/051020**
Voortgangsrapportage andere duurzame energietechnieken

Provinciale Staten van Noord-Holland in openbare vergadering bijeen op 5 oktober 2020

5035 *Constaterende dat:*

- *De beide RES'en voor wat betreft de duurzame elektriciteitsopwekking nu slechts inzetten op de bewezen energietechnieken met wind op land en zon op land;*
- *Inspanningen voor andersoortige nieuwe energieplannen al wel meegenomen kunnen worden in een inhoudelijke onderbouwing in de RES 1.0;*

- 5040 - *De RES'en tweejaarlijks geactualiseerd zullen worden om steeds innovaties te kunnen toevoegen.*

Overwegende dat:

- 5045 - *Het niet realistisch is om te verwachten dat met alleen zon- en windenergie als duurzame energievormen in onze energiebehoefte kan worden voorzien;*
- *Andersoortige duurzame technieken minder weersafhankelijk zijn en mogelijk ook minder ruimtelijke nadelen hebben dan deze huidige technieken;*
- *Richting 2030 en 2050 alle zeilen bijgezet moeten worden om de doelstellingen te behalen;*
- 5050 - *PS derhalve reeds in 2019 aan GS hebben opgedragen om ook voor andersoortige energietechnieken (zoals innovaties, CO2 transport en -gebruik, waterstof, getijdenenergie, superkritische watervergassing, aquathermie etc.) de mogelijkheden gelijktijdig in kaart te brengen en te stimuleren en ook nadrukkelijk naast de RES'en inzichtelijk te maken;*
- 5055 - *Ondanks de inspanningen van GS voor het stimuleren van duurzame energievormen en energieopslag, een helder overzicht en inzicht in de voortgang hiervan bij de Staten ontbreekt.*

Dragen het college op:

- 5060 - *Om naast de RES'en met een helder periodiek overzicht te komen van alle andere (innovatieve) duurzame energietechnieken met daarbij de potentie, de stand van zaken, de voortgang en de rol van de provincie daarbij;*
- *Dit overzicht tijdig vóór de behandeling van de RES 1.0 voor de eerste keer aan de Staten te doen toekomen*

5065

en gaan over tot de orde van de dag.

Fracties VVD, CDA

De **VOORZITTER**: De motie maakt onderdeel uit van de beraadslagingen.

5070

De heer **KLEIN** (CU): Ik ben een beetje verbaasd over deze motie want volgens mij gaat u nu wel heel veel van GS vragen. Wij hebben allerlei instituten in Nederland die de energietransitie volgen, denk aan het PBL maar ook CE Delft, die keer op keer kijken naar de stand van de techniek en wat kunnen we gebruiken en nu vraagt u of GS dat nog eens dunnetjes over gaan doen?

5075

De heer **VAN GILSE** (VVD): Zoals we nu voor zon en wind op land heel intensief bezig zijn om te kijken waar wij staan en waar we naartoe gaan, zou het heel goed zijn dat PS de vinger aan de pols houden bij de andere energiesoorten. Dat is wat wij vragen.

5080

De heer **KLEIN** (CU): Maar u heeft toch ook uw eigen mogelijkheden om u te verdiepen in de technologieën die er zijn op basis van alle rapporten die op landelijke schaal worden

geproduceerd. Ik zie echt de toegevoegde waarde van een initiatief op provinciaal niveau helemaal niet. Kernenergie in Noord-Holland is toch niet anders dan kernenergie in Drenthe?

- 5085 De heer **VAN GILSE** (VVD): Wij denken dat het heel goed is dat wij naast zon en wind op land gaan kijken wat wij kunnen gaan doen om het landschap te sparen, dan is het belangrijk dat wij ook op andere energietechnieken inzetten die parallel daaraan bekeken en ontwikkeld worden. Dat kan aquathermie zijn, dat kunnen allerlei initiatieven zijn die in de provincie plaatsvinden. Wij vinden het van belang om daarvan op de hoogte gehouden te worden.
- 5090 Mevrouw **DE VRIES** (PvdA): Ik ben het afgelopen jaar tot aan corona bij vele RES-bijeenkomsten in Noord-Holland geweest om de kansen en ideeën en de zorgen te horen. Er ligt nu een stevig Bod uit de regio's voor zoeklocaties voor duurzame energieopwekking. Het is een flinke opgave maar: het kan en dat is goed nieuws. Het is nu tijd voor maatwerk op lokaal niveau. Tijd voor een
- 5095 leefbare, haalbare, betaalbare en betrouwbare energietransitie waaraan iedereen mee kan doen. Dat zal nog niet eenvoudig zijn. Er ligt dan ook een regierol voor de provincie waar gemeenten achterblijven en waar de projecten gemeente- en provinciegrenzen overschrijden. We hebben het in de commissie al uitvoerig gehad over wind op land, de infrastructuur voor de energietransitie, de ruimte die gereserveerd moet worden, draagvlak bij de Noord-Hollanders, alternatieve
- 5100 energiebronnen. Dit komt allemaal nog terug bij de behandeling van het provinciale Actieprogramma Klimaat. De PvdA dient ook mede een motie van D66 in over de betrokkenheid van de Noord-Hollanders bij het traject richting RES 1.0. De heer Kanik heeft die motie toegelicht. De PvdA brengt verder nog een viertal wensen en aandachtspunten in richting RES 1.0. Ten eerste, de financiële betrokkenheid van de Noord-Hollanders. Ik zie hiervan bijzonder weinig
- 5105 terug in de concept-RES'en. Precies een zin in de algemene inleiding over de ambitie van 50% mede-eigendom van de omgeving. De provincie kan financiële betrokkenheid van de Noord-Hollanders in de energieprojecten niet afdwingen maar wel stimuleren. De wens van de PvdA is dat deze financiële betrokkenheid van de omgeving nadrukkelijker in de RES'en 1.0 komt en dat iedereen, ook mensen met een kleine beurs, mee kunnen doen. Die mogen we niet in de kou
- 5110 laten staan. Wij vragen de gedeputeerde in het provinciale Actieprogramma Klimaat concreet dit cruciale uitgangspunt in alle gesprekken met gemeenten, Rijk en andere partners mee te nemen en met goede voorbeelden te komen. Ten tweede, betaalbaarheid. Ik had het net over de lusten van de energieprojecten. Hoe zit het met de lasten? Wat de PvdA absoluut niet wil, is een tweedeling in de samenleving. Energiearmoede mag niet bestaan. Hoe zit het met de belofte uit
- 5115 het Klimaatakkoord dat de woonlasten per saldo niet omhooggaan? Worden bijvoorbeeld de kosten van elektriciteitsvoorziening van de energieslurpers naar evenredigheid aan hen doorberekend? Die zitten wel aan een andere Klimaattafel maar een integrale aanpak hierop is zo belangrijk. De PvdA brengt als wens in dat de betaalbaarheid van de energietransitie en de beloofde woonlastenneutraliteit helder in de RES 1.0 komen. Concreet met voldoende middelen
- 5120 en laat dit ook helder zijn in het provinciale Actieprogramma Klimaat. Ten derde, heldere communicatie. De provincie vervult in de RES'en een stimulerende, ondersteunende en coördinerende rol. Dan moet ook helder zijn waar we voor staan. Uit de reacties op de concept RES'en blijkt het belang hiervan, bijvoorbeeld bij belangrijke provinciale onderwerpen als het beleid rond zon en wind: wie mag wat wanneer waar en hoe en waar ook niet? Voor het draagvlak

- 5125 is het cruciaal dat het provinciale gedachtengoed helder wordt overgebracht. De PvdA vraagt de gedeputeerde in het kader van het Actieprogramma Klimaat hier stevig op in te zetten. Ten vierde, arbeidsmarkt en scholing. De energietransitie biedt echte kansen voor de arbeidsmarkt. We moeten er bovendien voor zorgen dat de energietransitie niet vastloopt op de praktische uitvoering. Zonder voldoende en goed geschoolde mensen gaat de energietransitie niet lukken.
- 5130 Op alle niveaus hebben we hiervoor mensen met de juiste vaardigheden nodig, niet alleen technici, maar ook uitvoerders. Neem hierin ook starters en mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt mee. Laat zoveel mogelijk mensen profiteren van de kansen die de energietransitie in zich heeft. Wij vragen de gedeputeerde dringend om in het Actieprogramma Klimaat de tijdige scholing en werving van voldoende mensen voor de energietransitie op alle niveaus en liefst uit
- 5135 de regio, een belangrijke plek te geven. Doe dit in samenspraak met onderwijsinstellingen en bedrijven en betrek hierbij de werkambassadeur. Laat de energietransitie geen papieren tijger zijn. Daarvoor een motie, samen met D66, PvdD en GL: Kansen voor nieuwe banen in de energietransitie.

5140 **Motie 138/051020**

Kansen voor nieuwe banen in energietransitie

Provinciale Staten van Noord-Holland in openbare vergadering bijeen op 5 oktober 2020

5145 *Overwegende dat:*

- 1. De RES 1.0, de hele energietransitie, de uitvoering daarvan, scholing in de benodigde vaardigheden en onderzoek naar innovaties, een belangrijke impuls kan zijn voor de werkgelegenheid in Noord-Holland.*
  - 2. Voor het slagen van de energietransitie het belangrijk is dat er tijdig voldoende mensen*
- 5150 *beschikbaar zijn met de juiste vaardigheden op alle scholingsniveaus om de benodigde werkzaamheden uit te voeren.*

Verzoeken GS:

- 1. Het provinciaal arbeidsmarktbeleid in te zetten om (mede) te zorgen dat er voldoende*
- 5155 *arbeidskrachten met de nodige vaardigheden zijn, liefst regionaal, om de energietransitie tijdig te realiseren.*
- 2. Hierin ook starters en mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt mee te nemen en ook hen te laten profiteren van de kansen die de energietransitie met zich meebrengt*
- 5160 *en gaan over tot de orde van de dag.*
Fracties PvdA, D66, PvdD, GL

- 5165 Tot slot, Nederland staat wereldwijd bekend om de Deltawerken. De generatie voor ons was bereid om die enorme klus te klaren. Onze kinderen, onze kleinkinderen, de generaties na ons, roepen ons op de huidige crisis aan te pakken. Laat die roep niet vergeefs zijn. Mijn oom was als

ingenieur betrokken bij de Deltawerken. Hij kan er nog steeds vol vuur over vertellen. Laten wij met diezelfde passie deze opgave die absoluut moeilijk is, aanpakken. Het kan!

5170 De **VOORZITTER**: De motie maakt onderdeel uit van de beraadslagingen.

De heer **SMALING** (SP): Voorzitter. Het is een beetje moeilijk hoe je dit debat moet gaan kenschetsen, maar een wat negatieve toonzetting die ik wil uitspreken, is dat wij hier vandaag besluiten over de gedeeltelijke landschappelijke verwoesting van onze provincie, want dat risico
5175 ligt op de loer. Als ik zie wat er aan plannen voorligt, wat er aan zoekgebieden is ingetekend, dan krijg ik weer het gevoel wat ik een aantal jaren geleden had toen ik veel met Groningse en Drentse windparken in spe te maken had, waar een Rijkscoördinatieregeling benut was om gedeputeerden op pad te sturen met taakstellingen die soms totaal niet realistisch waren en die vierkant over de hoofden van heel veel betrokkenen heengingen. Dat heeft heel veel leed
5180 veroorzaakt, ik heb snikkende mensen tegen de schouder gehad en veel boerengemeenschappen zijn in grote mate van onenigheid beland met omwonenden. Dat dreigt in onze provincie nu ook te gaan gebeuren als het onderdeel wind op land van onze plannen wordt uitgevoerd in die mate die door de zoekgebieden enigszins wordt weergegeven. Ik heb niet veel tijd, dus ik ga vrij snel door mijn punten heen. Ten eerste wil ik aan de orde stellen is in meer algemene zin of de RES'en
5185 wel Europaproef zijn. Er is namelijk in juni jl. een arrest geweest op een Belgische equivalent van de RES en daar lag voor dat de RES een programma is, dat het nog geen wettelijke basis heeft, dat het verdrag van Aarhus zich misschien niet goed verhoudt tot de RES vanwege de eisen die die stelt aan MER-rapportages en het feit dat alleen te kiezen is uit enkel zon en wind, terwijl er formeel in een heel vroeg stadium meerdere keuzes aan de bevolking zouden moeten voorliggen.
5190 Dat is een andere eventuele makke van de RES. Daarom een motie.

Motie 139/051020

Europese richtlijn

5195 *Provinciale Staten van Noord-Holland in openbare vergadering bijeen op 5 oktober 2020*

Kennis nemende van:

*De EU-richtlijnen SMB 2001/42/EG en 2011/92/EU en het Verdrag van Aarhus over respectievelijk de onderzoeksplicht vooraf en verplichte burgerparticipatie in een vroegtijdig
5200 stadium en de hierop betrekking hebbende uitspraak van 25 juni 2020 van het Hof van Justitie van de EU.*

Constaterende dat:

- *De RES een programma is;*
- 5205 - *Het feit dat dit programma (nog) geen wettelijke basis heeft en tot stand komt door (vooralsnog) informele, onverplichte samenwerking tussen decentrale overheden, dit geen verschil maakt voor het Verdrag van Aarhus en daarmee de RES een programma doet zijn in de zin van dit verdrag;*

- 5210
- *De betrokken overheden door 'hun' RES vast te stellen, zich ook committeren aan de uitvoering ervan en dat voor de uitoefening van hun wettelijke bevoegdheden (vaststellen omgevingsvisie, omgevingsplan etc.) de RES dan leidend zal zijn;*
  - *Daarom artikel 7 van het Verdrag van Aarhus in het RES- besluitvormingsproces dwingt tot participatie in een vroeg stadium, als alle opties nog open liggen en doeltreffende inspraak mogelijk is;*
- 5215
- *De verplichtingen van het Verdrag van Aarhus zijn opgenomen in het Unierecht en dat Nederland ook partij is bij dit verdrag;*
  - *Informatie conform het Verdrag van Aarhus actueel, nauwkeurig en vergelijkbaar moet zijn, daar waar in de concept RES NHN en NHZ alleen is uitgegaan van het willen plaatsen van wind- en zonneparken;*
- 5220
- *In de concept RES NHN en NHZ onvoldoende aandacht is besteed aan alle consequenties die dit concept-aanbod heeft op zoals het Verdrag van Aarhus stelt: de toestand van de gezondheid en veiligheid van de mens met inbegrip van de verontreiniging van de voedselketen, indien van toepassing de levensomstandigheden van de mens, waardevolle cultuurgebieden en bouwwerken, voor zover zij worden of kunnen worden aangetast door*
- 5225
- *de bedoelde toestand van elementen van het milieu of via deze elementen door de bedoelde factoren, maatregelen of activiteiten;*
  - *Het nalaten van de participatieplicht handelen in strijd met het verdrag en de richtlijn van de EU oplevert;*
  - *De SMB-richtlijn van de EU voorschrijft dat aan het Activiteitenbesluit en de*
- 5230
- *Activiteitenregeling een gedegen effectenonderzoek ten grondslag moet liggen waarvoor deze richtlijn criteria geeft;*
  - *Het nalaten daarvan handelen in strijd met het Unierecht oplevert, welke doorwerkt in de inpassingsplannen en bestemmingsplannen en vernietigbare, c.q. nietige omgevingsvergunningen tot gevolg heeft.*

5235

Overwegende dat:

Het beginsel van Unietrouw een grondbeginsel is van de EU waartoe op grond van het EU-verdrag het college, de Staten en de CdK ieder voor zich toe verplicht zijn deze toe passen en te handelen in overeenstemming met het Unierecht.

5240

Besluiten:

Het voorstel tot vaststelling van de RES aan te houden teneinde het college de gelegenheid te geven deze in overeenstemming te brengen met het Unierecht

5245

en gaan over tot de orde van de dag.

Fractie SP

5250 Een andere motie gaat over participatie, waar ik het heel vaak over heb gehad, in commissievergaderingen en ook eerder dit jaar. Ik zie een motie van mij van een jaar geleden terugkomen in de brief van de gedeputeerde aan ons. Dat stel ik uiteraard op prijs, maar mijn zorgen zowel over de planmatige als financiële participatie zijn daarmee nog niet weggenomen.

Motie 140/051020

Participatie

5255

Provinciale Staten van Noord-Holland in openbare vergadering bijeen op 5 oktober 2020

Constaterende dat:

5260

- *In het Klimaatakkoord is afgesproken dat voor het grootschalig opwekken van hernieuwbare elektriciteit op land gestreefd wordt naar 50% eigendom van de lokale omgeving;*
- *In de concept-RES NH-N enkel het streven naar 50 % lokaal eigendom wordt vermeld, zonder concrete invulling;*
- *In de concept-RES NH-Z dit streven enkel wordt genoemd door de gemeenten Ouder-Amstel, Amsterdam en Zandvoort;*
- *Het daarnaast de bedoeling is om lokale bewoners en bedrijven aan de voorkant te betrekken bij de vertaling van de nationale ambitie naar het regionaal niveau en de belangen die er spelen duidelijk een plek te geven in het proces van afweging en keuzes, teneinde het draagvlak te vergroten.*

5265

5270

Overwegende dat:

5275

- *In het Financieele Dagblad van 24 september jl. te lezen staat dat uit onderzoek van de Noordelijke Rekenkamer naar negen grote zon- en windparken in Groningen, Friesland en Drenthe blijkt dat overheden de 50% lokaal eigendom niet kunnen afdwingen doch slechts ruimtelijk relevante eisen kunnen stellen;*
- *GS op pagina 23 van het Coalitieakkoord 'Duurzaam doorpakken' aangeven in samenwerking met PS een agenda voor bestuurlijke vernieuwing en burgerparticipatie te willen opstellen.*

5280

Verzoeken het college van GS op te roepen:

5285

- *In de RES 1.0 een apart hoofdstuk te wijden aan planparticipatie en projectparticipatie, waarbij minimaal 5% lokaal eigendom het uitgangspunt is en in dit hoofdstuk ook aan te geven hoe hier naartoe gewerkt wordt;*
- *Te verkennen in hoeverre participatie bij opwekprojecten ook daadwerkelijk geborgd kan worden in lokaal en provinciaal beleid;*
- *In het vervolgtraject richting de RES 1.0 actief werk te maken van draagvlak bij en inhoudelijke participatie door lokale bewoners en bedrijven*

en gaan over tot de orde van de dag.

5290

Fractie SP

In het interruptiedebatje hebben wij het al even gehad over de 600 m. Wij vinden het erg belangrijk dat de bevolking ergens van op aan kan, dus als er staat 600 m, is dat wat ons betreft ook 600 m. De uitnodiging aan de gedeputeerde is om te reflecteren op wanneer en in welke

5295 omstandigheden hij windenergiegebieden gaat aanwijzen, of die aanwijzing langs PS komt en of wij daarover kunnen praten en hoe hij dat voor zich ziet, want je moet toch zekerheid kunnen bieden. Ik snap ook dat de heer Van Gilse zei over een klein molentje vlakbij huis, dat zie je in Friesland ook overal. Ik hoor graag van de gedeputeerde hoe hij daar tegenaan kijkt. Ik dien de motie wel in.

5300

Motie 141/051020

600 meter

Provinciale Staten van Noord-Holland in openbare vergadering bijeen op 5 oktober 2020

5305

Constateernde dat:

Een afstandscriterium van 600 meter tussen windturbine en bebouwing eerder is vastgelegd in de provincie Noord-Holland.

5310 *Overwegende dat:*

- *GS dit weliswaar op papier handhaven in de Omgevingsverordening maar zichzelf de ruimte bieden windenergiegebieden aan te wijzen waar de 600 meter grens wordt losgelaten;*
- *Uit onderzoek blijkt dat de nabijheid van windturbines schadelijk is voor de gezondheid van bewoners.*

5315

Verzoeken het college van GS:

Onverkort vast te houden aan de afstandseis van 600 meter zodat voor iedereen duidelijk is wat de afspraken zijn

5320

en gaan over tot de orde van de dag.

Fractie SP

5325 Dan heb ik het ook vaak over datacentra, dat geeft een gevoel van ongelijkheid. Oké, als je overal servers hebt, dan is dat misschien minder efficiënt dan overal datacentra, maar het loopt gewoon vast in Nederland en in onze provincie in het bijzonder. Die datacentra worden vaak door grote multinationale bedrijven gerund, dat die bedrijven duurzame energie verlangen en voorrang op het energienet, dat de stroom met subsidie van het Rijk wordt opgewekt en geleverd, dat de energievraag door de groei van datacentra sterk toeneemt met als risico dat de noodzaak tot

5330 uitbreiding van de arealen wind en zon op land verder toeneemt en dat die datacentra over het algemeen zeer landschap ontsierend zijn. Daarom een motie.

Motie 142/051020

Datacentra

5335

Provinciale Staten van Noord-Holland in openbare vergadering bijeen op 5 oktober 2020

Constaterende dat:

Zich thans een forse groei aan datacentra voordoet in Nederland en in Noord-Holland in het
5340 *bijzonder.*

Overwegende dat:

- *Het hier veelal grote multinationale bedrijven betreft;*
- *Deze bedrijven duurzame energie verlangen en voorrang op het energienet;*
- 5345 - *Deze stroom met subsidie van het Rijk wordt opgewekt en geleverd;*
- *De energievraag door de groei van datacentra sterk toeneemt met bijbehorend risico dat de noodzaak tot uitbreiding van de arealen wind en zon-op-land verder groeit;*
- *De datacentra over het algemeen zeer landschap-ontsierend zijn.*

5350 *Verzoeken het college van GS:*

De vestiging van datacentra te beperken en tot onderdeel van provinciaal beleid te maken

en gaat over tot de orde van de dag.

Fractie SP

5355 Tenslotte, ik ben nooit zo van het cliëntilisme dat ik de hele provincie afgraas om overal bepaalde dorpen of groepen bewoners een plezier te doen, maar ik wil hier een uitzondering op maken en dat is het gebied waar Noord-Holland aan Utrecht grenst, daar is namelijk een clustering van plannen ontstaan, daar hebben wij het ook eerder over gehad. Mensen die de kaarten van beide
5360 provincies bekijken zien dat ook. Gezien het feit dat het UNESCO Werelderfgoed betreft en dat het een enorm uitwaai gebied is voor mensen in Amsterdam-Zuidoost, Amstelveen en wat er zoal omheen ligt, wil ik GS verzoeken om de situatie in het grensgebied van Noord-Holland en Utrecht, Amsterdam en Ronde Venen in het bijzonder goed tegen het licht te houden en te kijken wat er al over door gemeenten is gezegd en die plannen in goede banen te leiden. Daarom een motie.

5365 **Motie 143/051020**

Geingebied

Provinciale Staten van Noord-Holland in openbare vergadering bijeen op 5 oktober 2020

5370 *Constaterende dat:*

- *Ten aanzien van zoekgebieden voor windturbines de communicatie tussen buurgemeenten aandacht behoeft, maar in het bijzonder die waar ook een provinciegrens in het geding is;*
- 5375 - *Er een samenballing van windturbines dreigt aan de grens met de provincie Utrecht, met name betreffende de gemeenten Amsterdam en De Ronde Venen;*
- *Dit een gebied betreft dat een UNESCO Werelderfgoed status heeft en bovendien van groot belang is als groen- en recreatiegebied voor de bewoners van Amsterdam Zuidoost en wijde omstreken.*

Verzoeken het college van GS:

- *Om in samenspraak met andere RES partners, zoals gemeenten en programmaorganisatie, in goed overleg te treden met de provincie Utrecht en andere partners van de RES regio U-16 over het 'Geingebied';*
- 5385 - *De huidige erfgoedstatus en belangrijke publieke functies van het gebied als belang in te brengen in de verdere concretisering van de zoekgebieden in het 'Geingebied'*

en gaan over tot de orde van de dag.

Fractie SP

5390

De **VOORZITTER**: De 5 moties maken onderdeel uit van de beraadslagingen.

- De heer **VAN DEN BERG** (FvD): Voorzitter. We zijn hier vandaag om de neveneffecten te bespreken van de keuzes van de VVD, GL, D66, het CDA en de PvdA, namelijk het
- 5395 Klimaatakkoord met de RES als uitwerking. Het Klimaatakkoord waarvan ze wisten dat enkel zon en wind waren toegestaan als weersafhankelijke energiebron. Het Klimaatakkoord waarvan ze wisten dat we van het gas los gingen, wat zorgde voor aansluiting op warmtenetten, draaiende op biomassa. Het Klimaatakkoord waarvan ze wisten dat er geen kernenergie in zat en daarmee het zicht verloren op een betrouwbare energievoorziening. Hetzelfde Klimaatakkoord dat nu
- 5400 opengebroken moet worden. Een analyse in 4 punten. Wat is de opgave die voor ons ligt, waarom is deze opgave onhaalbaar, wat voor impact heeft dit op de Noord-Hollandse inwoner en wat is de oplossing om uit deze impasse te komen? De opgave. Laten we eerst even terugspoelen naar het begin van dit hele proces. In 2015 werd het Akkoord van Parijs gepresenteerd, dat de doelstelling heeft de opwarming van de aarde tot 2 graden te beperken ten opzichte van het pre-industriële
- 5405 tijdperk. Nederland liep voor de troepen uit als 'klimaat koploper' en presenteerde in juni 2019 het Klimaatakkoord onder leiding van VVD'er Ed Nijpels. Kort daarna volgde de Klimaatwet in de Tweede Kamer, die ook daar werd aangenomen door de voornoemde partijen, aangevuld door de CU, SP en 50plus/PvdO. Uit de koker van Rutte 3 kwamen een paar niet mis te verstane doelstellingen. 49% CO2-reductie in het jaar 2030 en een astronomische 95% in 2050.
- 5410 Daarbovenop moet nog eens 70% van alle elektriciteit in 2030 uit zon en wind komen, wat onze inwoners mogen voelen met 35 TWh aan windturbines en zonnepanelen in hun achtertuin. Het zou ergens nog benijdenswaardig zijn als dit alles niet zonder enig gehalte van doelmatigheid zou zijn. Ik hoor het vaak van de inwoners: "We moeten toch iets doen?!" Maar als het antwoord op deze vraag al ja zou zijn, dan is de ingeslagen weg niet de juiste. De doelstellingen. Een van
- 5415 de primaire vragen zou moeten zijn of de gestelde doelen realistisch zijn en de uitvoering doelmatig. Wat gaan we bereiken met 49% CO2-reductie in het jaar 2030? Wat bereiken we door onze gezondheid, ons landschap en onze welvaart te verkwisten? Een schamele 0,00007 graden Celsius minder wereldwijde opwarming in het jaar 2100. Een volstrekt onmeetbaar getal. Kan gedeputeerde Stigter dit getal bevestigen? Acht de gedeputeerde de energietransitie als
- 5420 doelmatig? Ik vraag het mij oprecht af, leeft deze vraag wel bij de gedeputeerde en het college of heiligt het doel de middelen? Om de doelstellingen voor 2030 in perspectief te plaatsen: we zouden in 10 jaar méér CO2 moeten reduceren dan in de afgelopen 30 jaar gecombineerd. Bij de start van dit proces was deze reductie al onhaalbaar, maar raakt nu nog verder uit zicht door een

- aantal recente ontwikkelingen. De gedroomde gebouw-gebonden lening van Kasja Ollongren gaat er niet komen, deze zou de inwoners namelijk nog meer op kosten jagen vanwege de hoge rente. Voor banken is het nogal risicovol, het PBL becijferde namelijk dat duurzame investeringen in woningen zichzelf helemaal niet terugverdienen, ook al is dit nog zo vaak herhaald door talloze politici. Van investeringen kan je nu echt niet meer spreken, kosten zijn het. Meer niet. Om een van de belangrijkste pijlers onder het Klimaatakkoord uit te slaan, presenteerde de SER afgelopen zomer nog een rapport waarin verdere subsidie op biomassa wordt ontraden vanwege de catastrofale effecten op de gezondheid van onze inwoners, het klimaat en het milieu. Het is dan ook hoog tijd dat de biomassa-ontkenners per direct de stekker uit deze waanzin trekken en zich niet meer verschuilen achter holle frasen als "resthout en snoeiafval". Hierdoor wordt pijnlijk zichtbaar dat biomassa op dit moment 60% van de hernieuwbare energie opwekt. Na het wegstrepen van biomassa blijft nog een schamele 3% over, opgewekt op onvoorspelbare momenten door zon en wind. Het enig mooie aan biomassa is dat het geen wiebelstroom is en onze leveringszekerheid niet zo aantast. Zonder regelbaar vermogen en zonder opslag zijn de plannen onuitvoerbaar. De nu al overbelaste netwerken van Liander dragen daar niet aan bij. Ik blijf het benoemen, de ingeslagen weg is niet de juiste. Op deze manier gaan we het niet redden. De doelen zijn met landschapsvervuilende windturbines en eindeloze zonneakkers niet haalbaar, zij het alleen al wegens het feit dat we simpelweg te weinig land en zee hebben om voldoende energie op te wekken en de zon niet altijd schijnt en de wind niet altijd waait. Het resultaat? De VVD, GL, D66, CDA en PvdA leiden ons naar een onbetrouwbare en peperdure energievoorziening die niet kan voorzien in de noden van onze economie. Op landelijk niveau van start gegaan, waarna jullie dit hebben doorvertaald naar onze mooie provincie. Zie hier de tragiek van hetgeen jullie hebben gecreëerd. De effecten op onze inwoners. Hoewel de plannen van het Klimaatakkoord bedacht zijn door klimaatregenten, is er maar één groep die met de consequenties moet dealen: de inwoners. Want, wat betekenen die doestellingen nu voor hen?
- De heer **KLEIN** (CU): Nog even over de biomassa. U hebt net betoogd dat biomassa allemaal vreselijk schadelijk is, u weet ongetwijfeld dat er een afspraak is gemaakt tussen milieuorganisaties en energiebedrijven over hoe we kunnen zorgen dat de biomassa zo min mogelijk schadelijk is, de duurzaamheidseisen. Weet u wat de uitspraak was van de geschillencommissie afgelopen week?
- De heer **VAN DEN BERG** (FvD): Het is niet mijn intentie om zo de diepte in te gaan, maar wat ik wel weet is dat er in Nederland een hoeveelheid is van ongeveer 200 petajoules aan duurzame biomassa en daar zijn wij al lang en breed voorbij. Alles wat wij er nu extra bij gaan gebruiken, het is niet duurzaam en dat vernietigt onze bossen en onze planeet.
- De heer **KLEIN** (CU): De uitspraak van de geschillencommissie is dat de energiebedrijven de duurzaamheid van de biomassa die zij gebruiken, voldoende hebben aangetoond en dat die in overstemming is met de afspraken die met milieuorganisaties zijn gemaakt.
- De heer **VAN DEN BERG** (FvD): Ik hoor geen vraag. 35 TWh uur is wat abstract, maar concreet betekent dit dat ons mooie land z'n 2.000 windturbines rijker wordt. Nu blijkt in vele regio's

helemaal geen draagvlak voor die windturbines, dus wordt er veelal ingezet op zon. Het vervelende daarvan is dat dit nóg duurder is dan wind, onder andere vanwege het gigantische ruimtegebruik en de zware belasting op het energienetwerk. In onze provincie spreken we
5470 zomaar even over 119 windturbines en 2.704 hectare aan zonnepanelen. En waar komen die turbines en panelen terecht? Talloze plekken zijn aangewezen. Ons prachtige Gooimeer, het IJsselmeer, vele plekken in West-Friesland zoals Hoorn, Enkhuizen en Andijk, IJburg, de Wieringermeer en ook Purmerend wordt niet vergeten, zij krijgen er nog eens een tweede biomassacentrale bovenop. Veelal worden de locaties voor turbines gezocht binnen 600 meter
5475 van woningen, wat ons betreft een zeer kwalijke zaak. Of hier maatschappelijk draagvlak voor is, is zeer de vraag. Slechts 3.000 inwoners hebben kunnen participeren, al was die participatie natuurlijk een wassen neus. Onze fractie is naar vele ateliers geweest en van echte inspraak was geen sprake. Hoogstens was er een keuze uit een zonnepaneeltje hier of een windturbine daar. Daarnaast weet bijna geen enkele inwoner waar er op dit moment gezocht wordt naar locaties
5480 voor deze turbines en zonnepanelen. Wij zouden Gedeputeerde Staten willen vragen om deze zoekgebieden te verspreiden naar onze inwoners, zodat het proces van participatie daadwerkelijk wordt bevorderd. Daarom zullen wij een motie indienen.

Motie 144/051020

5485 Informeer Noord-Hollanders over zoekgebieden windturbines

Provinciale Staten van Noord-Holland in openbare vergadering bijeen op 5 oktober 2020

Constateerend dat:

- 5490
- *De provincie Noord-Holland uitvoering wil geven aan de Regionale Energiestrategie (RES);*
  - *Er op verschillende plekken in Noord-Holland zoekgebieden zijn aangewezen voor de plaatsing van windturbines en/of zonneakkers.*

Overwegende dat:

- 5495
- *Veel Noord-Hollanders niet bekend zijn met de zoekgebieden die door de overheid zijn aangewezen;*
  - *Noord-Hollanders hierover goed geïnformeerd dienen te worden.*

Verzoeken Gedeputeerde Staten:

5500 *Noord-Hollanders beter te informeren over de aangewezen zoekgebieden, bijvoorbeeld door middel van kaarten waarop de zoekgebieden zijn aangegeven of afbeeldingen waarop het mogelijk nieuwe aanzicht van het landschap is weergegeven*

en gaan over tot de orde van de dag.

5505 *Fracties FvD, CDA, PVV*

Wij kunnen niet anders dan constateren dat dit zogeheten bottom-up proces een aanfluiting is. De partijen verbieden en verplichten van alles, maar wanneer leggen zij zichzelf de verplichting van voldoende draagvlak op? Wat ons betreft is daar maar één echte manier voor, een

5510 referendum. Kan de gedeputeerde aangeven of maatschappelijk draagvlak, niet enkel bestuurlijk draagvlak, voor hem een pré is en zo ja, hoe denkt hij dit te gaan bereiken? Last but not least, de kosten. De kosten van dit megalomane project blijven in nevelen gehuld. Bij de bespreking van het Klimaatakkoord in deze Staten dienden wij een motie in om de kosten van de energietransitie in Noord-Holland nauwkeurig in kaart te brengen. Hij werd weggestemd door exact dezelfde

5515 partijen die het Klimaatakkoord aannamen. Dus wél de mond vol van onrealistische doelstellingen, maar verantwoording afleggen aan onze inwoners over wat zij moeten gaan betalen, ho maar. Wat in ieder geval zeker is, is dat de uitvoering van de RES en het Klimaatakkoord leidt tot honderden miljarden aan kosten en de inwoner mag ervoor opdraaien. Met dank aan het Klimaatakkoord zal het aantal huishoudens in energiearmoede stijgen van z'n

5520 700.000 naar anderhalf miljoen in 2030. Hoe droevig ook voor deze huishoudens, hun financiële inspanningen zullen niets uithalen. In 2030 hebben we hoogstens een peperduur, dubbel netwerk aangelegd, dat continu aanspraak moet maken op de back-upvoorziening om het netwerk in de lucht te houden. De oplossing. Collega's, het is tijd voor een pas op de plaats. De uitvoering van het Klimaatakkoord kraakt aan alle kanten en de tijd is daar om het

5525 Klimaatakkoord open te breken. Wij kijken nu naar meerdere oplossingen om niet verder af te dwalen en voorbij het point of no return te gaan. Voor alle partijen valt hier iets te halen. Allereerst, continueer onze energievoorziening op aardgas. Voorstanders van het Klimaatakkoord kunnen tevreden zijn met de laagste CO₂-uitstoot van alle brandstoffen. Wij kunnen tevreden zijn met de schone verbranding en de betaalbaarheid. Ten tweede, durf met een open blik naar

5530 kernenergie te kijken. Het zou een oplossing kunnen zijn om uit deze impasse te komen. Nagenoeg geen CO₂ uitstoot, geen lucht- en landschapsvervuiling en een betrouwbare energievoorziening. Dit moeten we toch met elkaar kunnen oplossen. Wij staan daar in ieder geval altijd voor open. Wij zullen op korte termijn samen met het CDA een discussienota indienen om kernenergie in deze Staten te bespreken. Wij kijken uit naar een constructieve bijdrage van de

5535 andere partijen om met elkaar te werken aan oplossingen.

De **VOORZITTER**: De motie maakt onderdeel uit van de beraadslagingen. Wij zijn aan het einde gekomen van de eerste termijn van PS. Om GS de gelegenheid te geven zich goed voor te kunnen bereiden op de 27 ingediende moties, ga ik een halfuur schorsen. Wij hebben afgesproken met

5540 het presidium dat wij om 18.00 uur gaan eten. Ik wil dus voor 18.00 uur proberen om GS een klein halfuur de gelegenheid te geven op de ingediende moties en inbreng van PS te reageren. Dan schorsen we van 18.00 tot 19.00 uur en gaan wij weer verder met de vergadering. Ik schors nu de vergadering. De vergadering is heropend. We gaan proberen de eerste termijn van GS tot 18.00 uur te doen, dan schorsen wij en dan gaan wij om 19.00 uur verder.

5545 Gedeputeerde **STIGTER**: Voorzitter, er zijn veel vragen gesteld en moties ingediend. Ik heb al vaker gezegd, hoe enthousiaster ik word, hoe sneller ik ga praten en we moeten even een balans zien te vinden, zodat het wel verstaanbaar blijft voor de luisteraars. Het is een belangrijk moment, het is goed om daarbij stil te staan. Vorig jaar zijn wij begonnen met de vaststelling van

5550 de startnotitie van de RES en daarin is vastgesteld hoe wij komen tot een bottom-up proces om te komen tot zoekgebieden voor nieuwe vormen van elektriciteit en dat we dat zo goed mogelijk proberen te doen met de inwoners van Noord-Holland in een innovatief proces. Begin dit jaar

hebben wij het Noord-Hollands perspectief vastgesteld, waarin wij met elkaar de insteek hebben bepaald hoe wij als provincie aan tafel zitten. In april heeft dat geresulteerd in twee concept-
5555 RES'en: een voor NHN en NHZ. Er zijn ruim 100 zoekgebieden naar voren gekomen en die zijn ontstaan na een grote hoeveelheid onderzoeken en gesprekken die regionaal en lokaal hebben plaatsgevonden, en ateliers. Op allerlei manieren is het gesprek aangegaan met de bewoners en dat heeft geresulteerd in een groot aantal zoekgebieden met een Bod dat correspondeert met ongeveer 6,9 TWh voor zowel noord als zuid. Ik heb in de commissie al gemeld dat ik heel trots
5560 ben op hoe wij dat als Noord-Holland hebben gedaan met onze partners en dat ik blij ben met het resultaat dat er nu ligt. Allereerst ben ik trots op het proces dat wij hebben doorlopen, het is helemaal niet een top-down proces geweest wat een aantal Statenleden heeft gezegd, het is juist een proces geweest van bottom-up waar op het niveau van gemeenten samen met stakeholders de gesprekken zijn gevoerd. Dat zie je niet alleen terug in de werkvormen, maar ook in de
5565 betrokkenheid van de bewoners. Er zijn veel wensen en bedenkingen ook door gemeenteraden ingediend. Ik heb een aantal alternatieve RES'en in ontvangst mogen nemen en aanvullende plannen, dus het leeft in Noord-Holland. Het feit dat het leeft is al winst, even los van dat er discussies zijn over sommige locaties. Ten tweede ben ik heel blij met het Bod dat aansluit bij wat je vanuit de provincie mag verwachten gezien het elektriciteitsverbruik van de inwoners. Het
5570 derde sluit aan bij de manier waarop wij vonden dat er zoekgebieden zouden worden gevonden, bijvoorbeeld door aan te sluiten bij de mogelijkheden van zon op dak.

De heer **VAN DEN BERG** (FvD): Ik hoor u spreken over het bottom-up en top-downproces. Acht u het representatief dat maar 3.000 Noord-Hollanders hebben ingesproken in het hele proces?

5575 Gedeputeerde **STIGTER**: Voorzitter, ik heb niet een totaalbeeld van wie er wel of niet aan tafel hebben gezeten. 3.000 is minder dan de 2,6 miljoen inwoners van de provincie, dus daarmee heb je niet iedereen te pakken, maar ik vind het heel bemoedigend dat er veel bijeenkomsten zijn geweest waarop verschillende mensen af zijn gekomen en dan zitten we nog maar halverwege
5580 het proces. Dat beoordeel ik als positief.

De heer **VAN DEN BERG** (FvD): Ten eerste zijn het 2,8 miljoen inwoners in onze provincie. Hoe kijkt u aan tegen de regen van moties die zijn gepasseerd in de gemeenteraden, die dringend vroegen om aanpassing in de RES, om windturbines van huizen weg te houden, om deze RES op
5585 zoveel vlakken aan te passen, hoe kijkt u daar dan tegenaan?

Gedeputeerde **STIGTER**: Voorzitter, in verschillende gemeenteraden is het een levendig debat geweest en dat past bij de fase waarin wij zitten, want het gaat over de leefomgeving en over een hele belangrijke opgave, de energietransitie en het gaat over de leefomgeving. De concept-RES is
5590 juist opgesteld om dat gesprek aan te gaan en te luisteren naar de inwoners en te kijken of dat aanpassing van de plannen vraagt. Ik vind daar op zichzelf helemaal niks mis mee, dat is juist de bedoeling geweest van de concept-RES. Op basis van uw wensen en bedenkingen evenals die van de gemeenteraden, maatschappelijke organisaties of inwoners tot ons zijn gekomen, de doorberekening van de planbureaus, werken wij toe naar de RES 1.0 die er medio volgend jaar
5595 moet liggen. Ben ik dan helemaal tevreden? Nee, nog niet, wij zitten halverwege het proces van

de RES en wij staan er goed voor, maar een aantal dingen moet echt wel beter, zoals het participatieproces. Wij gaan met dezelfde intensiteit door tot in de tweede helft met als aandachtspunt om alle groepen in Noord-Holland aan te spreken. Wij weten uit het participatieproces van de concept-RES, dat is best een aandachtspunt. Als je kijkt naar de
5600 verschillende leeftijden, dan zie je dat jongeren klimaat en energie heel belangrijk vinden – zo blijkt uit allerlei onderzoeken – en toch waren zij relatief ondervertegenwoordigd in verschillende bijeenkomsten. Dat vraagt van ons om na te denken hoe wij met andere werkvormen wel deze jongeren kunnen aanspreken. In deze fase heeft het accent gelegen op uitleggen wat de RES is en op grof niveau kijken wat mogelijke zoekgebieden zouden zijn en hoe wij de vorm van financiële
5605 participatie in de tweede helft meer tot uitdrukking kunnen brengen. Het tweede belangrijke onderwerp richting RES 1.0 is het goed aan tafel zitten als provincie bij de uitwerking van verschillende zoekgebieden, omdat een aantal provinciale belangen geraakt worden door zoekgebieden, zoals NNN of erfgoed, het is belangrijk om direct aan tafel te zitten met gemeenteraden en andere stakeholders om te komen tot een concretisering en finetuning van de
5610 zoekgebieden. Dat lukt alleen maar als je vanaf het begin goed aan tafel zit, ambtelijk en bestuurlijk. Het derde element is de samenhang, een aantal bijdragen riep daartoe op. Een bottom-up proces heeft veel voordelen, maar wel als aandachtspunt dat je moet komen tot een samenhangend geheel tussen de verschillende deelregio zoekgebieden maar ook de samenhang tussen de verschillende provincies. Het Geingebied is als voorbeeld genoemd, maar dat geldt ook
5615 voor het Groene Hart en het IJsselmeergebied. Dit in algemene zin. Er is een groot aantal moties ingediend. Ik kan dat doen per spreker maar ik kan het ook doen aan het einde als een sluitstuk van de beantwoording van de verschillende vragen.

De **VOORZITTER**: Ik stel voor dat u uw verhaal afmaakt en dan de moties doorloopt met uw
5620 advies.

Gedeputeerde **STIGTER**: Voorzitter, een groot aantal bijdragen zoomde direct in op de moties, dus naast de moties hebt u niet veel andere vragen gesteld. Dat is niet erg, dat betekent dat ik in mijn verhaal een aantal partijen zal overslaan, maar die komen terug bij de bespreking van de
5625 moties. In de bijdrage van de heer Hollebeek vond ik mooi de zoektocht naar balans tussen energie en ecologie, enerzijds het belang om een stevig klimaatbeleid te voeren en anderzijds om dat op een goede manier te doen die tot uitdrukking brengt dat wij ook een enorme opgave hebben rond biodiversiteit en natuur. Daar proberen we evenwicht te zoeken en een aantal moties ging over de balans hiertussen. In reactie op de heer Klein, die had een vraag gesteld over
5630 het vasthouden van de ambitie. Misschien heb ik de heer Klein niet helemaal goed begrepen, maar ik blij met dit Bod corresponderend met ons elektriciteitsverbruik. Daar is het Bod op geënt. Tegelijkertijd zijn er discussies over een aantal zoekgebieden en dat is helemaal niet erg, dus ik verwacht dat een aantal zoekgebieden de komende tijd gaat afvallen maar er komen er ook bij. Ik probeer in gesprekken met onze partners wel de ambitie overeind te houden, maar wel oog te
5635 hebben dat zoekgebieden kunnen veranderen in die tijd. Zo bedoelde ik het vasthouden aan de ambitie, dus niet automatisch vasthouden aan de huidige zoekgebieden ten koste van alles.

De heer **KLEIN** (CU): Ik denk dat gedeputeerde Stigter mij niet helemaal goed begrepen heeft. Ik snap dat er iets zal afvallen en dat er gebieden bij komen en het is goed om te kijken wat komt er verder uit de regio's en welke andere belangen spelen een rol, ook de provinciale. Dan is mijn oproep vooral, ga dan niet te rigide vasthouden aan de hoogte van het Bod, want als er 5% afvalt en wij hebben daardoor een betere inpassing, is dat ook heel waardevol.

Gedeputeerde **STIGTER**: Voorzitter, Ik ben het met de heer Klein eens dat het geen mathematische exercitie is dat wij ten koste van alles vasthouden aan 6,9 TWh, dat mag ook best 7,2 zijn als u daartoe een aantal zoekgebieden aanwijst, maar het kan ook iets minder zijn. Grosso modo vind ik dit een mooi Bod om in te brengen richting de landelijke tafel, maar niet mathematisch want draagvlak is een hele essentiële voorwaarde. Daar kunnen wij elkaar goed in vinden. Mevrouw Van Andel vroeg hoe het precies werkt bij de aanwijzing van de zoekgebieden. Dat is heel sterk aan de gemeenten. Wij hebben er bewust voor gekozen om de overheid die het dichtst bij de burger staat, de overheid waar burgers als eerste aankloppen met hun zorgen en wensen en initiatieven en die dichtbij de burger staat om het participatieproces in te richten. Die overheid hebben wij centraal gesteld in het bepalen van draagvlak en dat heeft zich doorvertaald in de aanwijzing van windgebieden. De gemeente moet bij ons komen met een plan en een verzoek om een windgebied aan te wijzen, waarin zij moeten aangeven hoe zij zijn omgegaan met hun omgeving en hoe zij het proces hebben ingericht als het dichtbij een andere gemeente of provincie is. Dat gaan wij niet apart toetsen, wij vragen van de gemeenten een goede onderbouwing en dat volstaat voor GS ook op basis van andere informatie, om te komen tot een afgewogen oordeel. De heer Kanik in navolging van mevrouw Gielen vroeg over de ambitie van de RES'en. In reactie op de heer Klein heb ik al geantwoord dat ik de ambitie wil vasthouden maar niet mathematisch. Het is een mooi Bod en ik zal mij in ieder geval inspannen om dat Bod overeind te houden in de gesprekken met partners in het proces. Mevrouw De Vries vroeg de financiële betrokkenheid te stimuleren en dat gaan wij doen. Wij zien ook elders in het land dat draagvlak enorm geholpen kan worden als inwoners niet alleen kunnen inspreken over waar kan het maar dat ze daadwerkelijk financieel kunnen participeren. Her en der komt dat van de grond, maar dat mag best een tandje steviger. Richting RES 1.0 komen wij met een plan van aanpak, hoe wij financiële participatie kunnen gaan stimuleren. Mevrouw De Vries vroeg het belang van betaalbaarheid voor ogen te houden, dat gaan wij zeker doen, maar die komt met name aan bod bij de verduurzaming van de gebouwde omgeving, de huizen en dan worden de huishoudens direct geraakt. In het kader van het Klimaatakkoord hebben wij heel bewust afgesproken dat de energietransitie woonlastenneutraal zou moeten uitpakken en daar houden wij stevig aan vast ook richting het Rijk. Daar is deze week nog een overleg over met de minister. Bij de RES is dat iets minder aan de orde, omdat die gaat om de zoektocht naar gebieden waar duurzame elektriciteit opgewekt kan worden. Verder vroeg zij een goede communicatie te hanteren bij de rol van de provincie over de klimaatopgave, daar voel ik mij door aangesproken want wij hebben een stevige ambitie met prachtige plannen en het zou jammer zijn als inwoners dat zouden missen. Dat wil ik koppelen aan het actieprogramma Klimaat dat wij onlangs naar u hebben gestuurd waarin wij vanuit de volle breedte van de inzet van de provincie het speelveld neerzetten van wat wij doen en wat onze ambitie is, welke acties daar lopen en wat onze resultaten zijn. Daar zal ik nadrukkelijk een stevig communicatietraject aan verbinden. Iets heel

- specifiek is, communicatie rond aanwijzing van de windgebieden. In de verordening staat nog het oude verordeningenbeleid, waarin wij hebben aangegeven dat volgens de regeling het college hiervan kan afwijken. In de praktijk zijn hier heel veel vragen over, hoe wijk je dan precies af. Dus het lijkt mij goed om dit specifieke punt onder de aandacht te brengen in de communicatie over
- 5685 de RES, want een aantal concrete initiatiefnemers in gemeenten zit hier heel erg op te wachten, dus daar kunnen wij als provincie niet helder genoeg over zijn. Het belang van de arbeidsmarkt ondersteun ik. Er moet veel gedaan worden en de vele handjes en voetjes moeten er wel zijn. Zeker als je ziet dat de aansluiting tussen arbeidsmarkt en onderwijs er niet is bij de vraag naar handjes en voetjes die nodig zijn voor de energietransitie, dan moeten we daar het nodige in
- 5690 doen. De heer Smaling gekoppeld aan de moties, daar kom ik zo op terug. De heer Van den Berg vroeg naar de doelmatigheid van het traject. Wij hanteren de trias energetica, zoals we dat bij het hele energiebeleid doen en dat begint bij alles wat je niet verbruikt hoeft je niet op te wekken, dat geldt ook voor energiebesparing, want wat je bespaart, hoeft je niet op te wekken. Vervolgens daal je de ladder af en dan heb je nog wel een energiebehoefte en dan ga je kijken hoe je dat zo
- 5695 efficiënt mogelijk kunt opwekken, waarbij doelmatigheid altijd aan de orde is. De vertaling van maatschappelijk draagvlak gebeurt primair via de gemeenten, zoals reeds uitgelegd waarom wij tot die keuze zijn gekomen. Daarmee heb ik de reactie op de vragen gehad, dan kom ik bij de reactie op de moties.
- 5700 De heer **VAN DEN BERG** (FvD): Voorzitter, ik hoor een antwoord op de vraag over de doelmatigheid, maar ik bedoel hiermee specifiek ook de 0,00007 graden minder wereldwijde opwarming. Is het doelmatig dat wij met zoveel miljarden zo weinig temperatuurverlaging realiseren?
- 5705 Gedeputeerde **STIGTER**: Voorzitter, wij hebben mondiaal afspraken gemaakt om de klimaatverandering tegen te gaan. Ieder land is daar op zijn eigen doelmatige manier mee bezig en daarin moeten wij ook onze verantwoordelijkheid nemen en als klein land met een specifieke maatregel zou het best kunnen dat dit klopt, maar in totaliteit zijn wij een relatief grote gebruiker van energie en hebben wij in het Klimaatakkoord stevige afspraken gemaakt over hoe
- 5710 wij de CO₂- uitstoot met een breed palet aan maatregelen gaan verminderen met een doelmatige aanpak. Nu de moties. Motie PvdD over energiebesparing als onderdeel van de RES, deze wil ik ontraden. Dat vergt enige toelichting, zeker gezien wat ik net zei dat besparen altijd goed is. Wij zetten als provincie stevig in op besparen, dat kunt u lezen in het Actieprogramma Klimaat, maar niet in het kader van de RES. Hierin zijn wij als instrument van het Klimaatakkoord op zoek naar
- 5715 zoekgebieden voor nieuwe elektriciteit en dat is gezien de bespreking van vanmiddag, al een enorme en stevige en ingewikkelde opgave met veel partners en daartoe wil ik de RES sec beperken. Als ik daar besparingen aan zou toevoegen – besparing van de gebouwde omgeving is ook heel veel een gemeentelijke aangelegenheid – zou dat proces onbeheersbaar worden. Dat is onwenselijk, maar staat los van het belang van de inzet op energiebesparing. Motie PvdD,
- 5720 biomassa, ook die wil ik ontraden omdat in de RES zelf geen beleidsmatige keuzes worden gemaakt over de toepassing van biomassa of wat voor warmtebron dan ook. Het brengt alleen in kaart wat de huidige warmtebronnen zijn en doet daar geen beleidsmatige keuzes in. Motie PvdD uitwerking zoekgebieden in relatie tot internationale vogeltrekroutes. Deze motie vind ik

sympathiek en is ook praktisch hanteerbaar bij de verdere uitwerking van de zoekgebieden. Het
5725 is ook hier geen discussie tussen ons dat de internationale vogeltrekroutes van belang zijn en die
moeten wij zoveel mogelijk respecteren in de uitwerking van de zoekgebieden.

De **VOORZITTER**: Mijnheer Stigter, zou u het nummer van de motie willen noemen, dat
correspondeert met hoe het in iBabs staat. Ik heb u nog geen duiding horen geven van motie
5730 119, die is ingediend door de PvdD en die zit voor de houtige biomassa.

Gedeputeerde **STIGTER**: Voorzitter, ik heb geen nummers staan op mijn papieren versies. Ik
moet schakelen tussen verschillende beelden.

5735 De **VOORZITTER**: Het zou net iets fijner werken als u het motienummer kunt opnoemen.

Gedeputeerde **STIGTER**: Ik ga het vragen om dat voor alle moties te doen en als de heer
Hollebeek zijn vraag stelt, dan kan ik daar een uitgebreid antwoord op geven, want intussen heb
ik alle nummers van de moties paraat.

5740 De heer **HOLLEBEEK** (PvdD): Voorzitter. De gedeputeerde stelt dat het onderdeel is van mogelijke
warmtebronnen, maar het is toch de opdracht om duurzame warmtebronnen in kaart te brengen?
Of heb ik mij nou vergist?

5745 Gedeputeerde **STIGTER**: Voorzitter, warmtebronnen, mijn punt is dat in de RES geen
beleidskeuze wordt gemaakt over de warmtebronnen überhaupt. Dan kom ik terug op motie 119,
PvdD, om bij het Rijk erop aan te dringen om meer in lijn met de consensus klimaatwetenschap
te gaan handelen. Deze motie ontraad ik door een aantal overwegingen die aangeven dat de
5750 huidige aanpak van het RES en Klimaatakkoord onvoldoende zijn, daar kan ik mij niet in vinden,
dus ik kan niet anders dan deze motie nu ontraden. M120 en 121 heb ik gehad. M122,
vogelvriendelijke windmolens. Hoewel deze motie sympathiek klinkt, moet ik hem ontraden in
deze fase, want dat is iets voor verderop in het traject richting uitvoering. Nu zitten we nog in de
fase van zoeken naar locaties voor wind en zon met name en de uitvoeringskant en hoe de
molens eruit komen zien, zijn nu nog niet aan de orde. M123, oproep om terughoudend om te
5755 gaan met IJsselmeergebied als zoekgebied. Ook deze motie ontraad ik, want dit zoekgebied is
opgenomen in de RES als ook in het coalitieakkoord, ook eerder genoemd in de verkenning
IJsselmeergebied. Wij geven ook daar zoveel mogelijk verbinding aan met andere opgaven in het
gebied, zoals ecologie.

5760 De heer **HOLLEBEEK** (PvdD): Volgens mij sturen de moties vogelvriendelijke windmolens en het
IJsselmeergebied erop aan om dit in het vervolgtraject mee te nemen, wat bedoelt u dan met
ontraden? Wij zitten toch op een lijn, zou ik zeggen.

Gedeputeerde **STIGTER**: Voorzitter, dan snap ik de vraag niet helemaal. Wij hebben het
5765 IJsselmeergebied opgenomen als een groot zoekgebied in de RES, corresponderend met het
coalitieakkoord en met een eerdere verkenning rond het IJsselmeergebied. Dat zijn wij nu aan het

uitvoeren en om die reden vind ik de motie die vraagt om terughoudendheid bij dat zoekgebied, ongepast. M124, onderzoek bufferzone vogelbescherming Wieringermeer. Deze motie ontraad ik, want die is overbodig. De Vogelbescherming heeft een zienswijze ingediend op de RES en deze
5770 zienswijze is verwoord in deze motie en daarmee vormt hij automatisch onderdeel van het vervolproces van de RES. M125, koppeling biodiversiteit en energietransitie. Deze motie steun ik, want deze brengt tot uitdrukking wat wij zoveel mogelijk willen doen, namelijk het verbinden van de energietransitie met andere opgaven, zoals ecologie en natuur. Gelukkig zien wij heel veel voorbeelden waarbij dat kan. Deze motie roept op om dit nog steviger te gaan doen, dus ik sta
5775 sympathiek tegenover deze motie. M126 van de CU roept op om met een integrale blik naar de RES'en te kijken. Ik zie deze motie als ondersteuning van ons beleid wat ik net schetste, hoe wij als provincie de komende tijd met onze partners willen gaan overleggen bij de concretisering van de zoekgebieden, waarbij wij nadrukkelijk het provinciale belang en de samenhang zullen inbrengen. M127, onderzoek zon op dak, ook hier sta ik positief tegenover. Ik heb het signaal
5780 vanuit de samenleving heel goed begrepen om met name te zoeken naar zon op dak. Dat geeft wel een extra uitdaging als het gaat om extra netcapaciteit. Maar ik vind dat wij met onze partners moeten gaan kijken hoe wij deze oproep maximaal kunnen faciliteren en dat betekent dat wij bij de verdere uitwerking samen met de netbeheerders gaan kijken hoe wij dit kunnen vormgeven.

5785
Mevrouw **VAN ANDEL** (CDA): Voorzitter, motie 126. Er staat een stevigere regierol te kiezen ter bescherming van de bovenregionale waarden. Hoe ziet de gedeputeerde de regierol van de provincie en hoe wil hij die invullen voor de rest van het traject? Dat is ook van belang voor onze stem over deze motie.

5790
Gedeputeerde **STIGTER**: Voorzitter, de regierol begint voor mij met het goede gesprek en op verschillende niveaus het bovenlokale en regionale belang in te brengen in dat gesprek en inzicht geven hoe het ene zich verhoudt tot het andere zoekgebied of inzicht geven kijkend naar alle zoekgebieden in een gebied hoe het eindplaatje er uitziet. Daar begint voor mij regie voeren.
5795 Regievoeren is voor mij niet zeggen hoe het moet en dat kan ook helemaal niet. M128, aanpassing financieringssysteem met name om kleinschalige oplossingen mogelijk te maken. Deze motie omarm ik, want kleinschalige oplossingen kunnen juist heel goed bijdragen aan draagvlak en ik zie ook dat het op onderdelen schuurt met de systematiek van de huidige SDE-regeling van het Rijk, om richting het IPO – wij doen het als provincie niet alleen maar samen met
5800 andere provincies en partners – aan te geven dat wij op dit punt een aanpassing van de financieringssysteem wenselijk achten. M129, zonnepanelen Afsluitdijk, deze ontraad ik omdat in deze fase wij naar het hele zoekgebied IJsselmeergebied moeten kijken, spiegelbeeldig met mijn reactie op de motie van de PvdD, inclusief zonnepanelen langs de Afsluitdijk. Daar loopt nu ook een traject. Wij kijken nog in brede zin om de maximale verbinding te leggen tussen
5805 ecologie en energie. Dan voegt deze motie weinig toe aan deze zoektocht. M130, participatie voor iedereen, roept op om concreet invulling te geven aan 50% lokaal eigenaarschap en om continu aandacht te vragen voor een goed participatieproces. Het zal u niet verbazen dat deze motie mij sympathiek in de oren klinkt en daar wil ik graag invulling aan geven in het vervolproces van de RES'en. Motie 131, ik snap de wens van het CDA om alle effecten van

- 5810 duurzame energieprojecten transparant te maken en om op alle elementen zicht te krijgen, maar ik kan u helaas niet beloven dat wij dat inderdaad hebben. De zoekgebieden zullen een heel verschillend traject van uitwerking hebben en op een groot deel van de aspecten waar u naar vraagt, zal dat inzicht niet bestaan op het moment van de RES 1.0. Daarom wil ik de motie ontraden. Overigens zijn wij ons heel bewust van de effecten van de energietransitie op de
- 5815 leefomgeving. Daarom hebben wij ons aangemeld als pilot voor de MER om ons te helpen om dat op een zo goed mogelijke manier te gaan doen in deze fase en zeker in de toekomst. Wij zijn niet blind voor de effecten, integendeel, wij zoeken het zelfs een beetje op, maar door de wijze waarop uw motie is geformuleerd, kan ik daar onvoldoende in meegaan.
- 5820 Mevrouw **VAN ANDEL** (CDA): Hoe kunt u een motie ontraden die vraagt om de volgende wensen en bedenkingen bij de concept-RES mee te geven om inspanningen te plegen om informatie te verkrijgen over de verschillende effecten van verschillende dingen. Ik begrijp dat u ons niet gaat beloven om al die effecten helemaal op een rij te hebben, maar dat vraag ik ook u niet van u of het RES-bureau. Kunt u uw oordeel over deze motie nog eens heroverwegen?
- 5825
- Gedeputeerde **STIGTER**: Voorzitter, zonder enige resultaatsverplichting en dan ook kijkend wat wij zelf uit de RES'en kunnen halen, ben ik bereid om hier nog een keer naar te kijken. Misschien gekoppeld aan – daar kunt u wellicht in tweede termijn op terugkomen – de MER rapportage. Daar ga ik straks in reactie op de motie van D66 antwoorden dat ik daar positief tegenover sta,
- 5830 dat wij kijken of wij het in dat kader kunnen meenemen. Dan M132, stimuleer gemeenten tot draagvlakonderzoeken. Deze motie wil ik ontraden, omdat het draagvlakonderzoek in zijn huidige vorm als een alternatief besluitvormingsproces is neergezet, als een alternatief referendum en daar ben ik in deze fase geen voorstander van. Wel heb ik in de commissie al aangegeven dat draagvlakonderzoek een nuttig instrument kan zijn, wat wij ook hebben
- 5835 aangeboden richting gemeenten om daar gebruik van te maken. De gemeente Amsterdam maakt er op dit moment gebruik van en ik heb aangeboden om de lessons learned daar beschikbaar te stellen voor andere gemeenten die dat willen doen. Ik zal via het kanaal van het ondersteunende bureau van de RES'en nogmaals aangeven dat die mogelijkheid bestaat, maar dat is wat anders dan dat wij via een brief daarop gaan sturen en al helemaal niet in de vorm zoals u dat
- 5840 draagvlakonderzoek beschrijft in het besluitvormingsproces van de RES. De motie haalbaarheidsonderzoek kernenergie, wil ik ontraden. Ik refereer aan de motie die hierover in 2018 met een grote meerderheid in PS is aangenomen, die aangeeft dat er in Noord-Holland geen ruimte is voor kernenergie en daar zijn geen aanvullende afspraken over gemaakt in het coalitieakkoord, dus ik ga ervan uit dat er op dit moment nog geen meerderheid is voor
- 5845 kernenergie binnen de provincie. Belangrijk vind ik om aan te geven dat dit gaat over het RES-proces en de RES'en moeten in 2030 35 TWh aan duurzame elektriciteit opleveren en terug redenerend betekent dat dat je in 2025 de vergunningen op orde moet hebben om tot tijdige realisatie over te kunnen gaan. Van alle deskundigen weet ik dat het realiseren van een kernenergiecentrale geen gemakkelijke opgave is en dat er veel tijd overheen gaat en dat er
- 5850 minimaal 20 jaar onderzoek moet plaatsvinden voordat je tot realisatie over kunt gaan en dat is buiten de orde van de RES. U refereerde nog even aan de verkenning die vanuit het kabinet wordt gestart. Wij volgen met veel interesse de verkenning van de overheid en wat eruit gaat komen.

Onderdeel van deze verkenning is dat er wordt gekeken naar concrete locaties en eerder heeft het kabinet aangegeven dat er naar drie locaties wordt gekeken die buiten Noord-Holland liggen.

5855 Dan M134, om het advies van de commissie MER te betrekken bij het vervolg. Daar sta ik sympathiek tegenover, dat heb ik al aangegeven in reactie op mevrouw Van Andel. De energietransitie heeft effect op de leefomgeving en die effecten wil je goed in beeld brengen. Daarom hebben wij zelf aan de bel getrokken om mee te mogen doen aan de pilot en dat levert een aantal bruikbare aanbevelingen op die wij zullen inbrengen in het vervolgproces van de RES.

5860 M135 over burgerparticipatie bij de RES'en, ook hier sta ik sympathiek tegenover. De motie roept op om continu campagne te voeren over de RES en maximaal te zoeken naar draagvlak, zodat zoveel mogelijk inwoners mee kunnen gaan doen en dat gaan wij zo goed mogelijk proberen in het vervolgproces. M136, duurzaam in de natuur. Ook deze motie vind ik sympathiek, want dat laat zien dat energie en landschap soms heel goed samen kunnen gaan, maar soms ook kunnen schuren. Zo'n gedragscode kan helpen om het goede gesprek aan te gaan en goede afwegingen te kunnen maken, zeker in gebieden waar energie en natuur op gespannen voet met elkaar kunnen staan. Daarom wil ik dit inbrengen in het vervolgproces. M137, voortgangsrapportage andere energietechnieken. Ik sta positief tegenover deze motie maar wel gekoppeld aan het Actieprogramma Klimaat. De RES zoomt in op de zoektocht naar duurzame elektriciteit tot 2030

5870 en in deze motie en in de inbreng van verschillende partijen wordt ook gerefereerd aan heel veel andere onderdelen die wij als provincie heel belangrijk vinden, maar niet als onderdeel van de RES. Als ik de motie zo mag vertalen dat wij regelmatig de voortgang zullen toelichten hoe wij op de verschillende sporen van het Actieprogramma Klimaat varen, dan wil ik deze motie graag omarmen. Dan M138, kansen voor nieuwe banen in de energietransitie. Dit vind ik belangrijk en

5875 daarom omarm ik de motie, omdat de energietransitie valt of staat met voldoende handen en voeten om het uit te kunnen voeren en aan andere kant kan de transitie mensen helpen om hen aan een baan te helpen. Mensen die nu een baan zoeken of mensen met een achterstand tot de arbeidsmarkt of überhaupt starters en om die reden wil ik kijken of wij de misschien wat relatief beperkte maar toch wel effectieve rol van de provincie bij het arbeidsmarktbeleid kunnen

5880 benutten om op dit vlak nog stappen te kunnen zetten. Dan M139, Europese richtlijn, de wat ingewikkelde motie vraagt of de RES voldoet aan Europees recht. Dat is zo volgens ons, dat komt met name omdat de RES niet bindend is. Daarom vindt ook de koppeling met Aarhus niet plaats. Er vindt hierover een rechtszaak plaats vanuit een Belgische situatie maar mocht dat oordeel anders zijn en dat oordeel is anders dan voor alle RES'en in heel Nederland, dan is het een

5885 nieuwe situatie maar vooralsnog gaan wij ervan uit dat Aarhus niet van toepassing is op de RES sec. M140 participatie, deze motie kan ik volmondig omarmen. Dit sluit aan bij wat ik eerder heb aangegeven, dat de energietransitie valt of staat bij een goed participatieproces en de invalshoek is net een wat andere dan de eerdere, maar ook deze invalshoek kan ik ondersteunen. M141, de 600 m. Deze motie kan ik niet omarmen. In de verordening is vastgehouden aan het bestaande

5890 wind op land-beleid en wij hebben aangegeven dat wij in de regeling voornemens zijn om dat voor MRA-gebied overeenkomstig het coalitieakkoord los te laten middels een maatwerkmogelijkheid vanuit het college. Daarmee zijn niet alle regels weg, wij houden gewoon vast aan alle landelijke regels, dus dan hebben wij geen nationale kop meer wat wij nu hebben, maar dat betekent dat er nog steeds regels zijn voor afstand tot windmolens, veiligheid en

5895 slagschaduw. Voor nu willen wij de ruimte openlaten met name voor plannen waar draagvlak voor

is, om die ruimte wel te kunnen geven. Als een plan zich aanmeldt voor 800 m tot de woonkern, dan gaan wij niet dwingen uiteraard om binnen 600 m te gaan zitten. M142, datacentra, deze ontraad ik, want datacentra zijn heel belangrijk voor de Noord-Hollandse economie en zeker in de geautomatiseerde samenleving die wij inmiddels zijn geworden en daar hebben wij het
5900 afgelopen halfjaar heel veel vruchten van geplukt. Niettemin heeft de heer Smaling wel een punt dat wij wel een opgave hebben te doen met de datacentra. Deze verbruiken veel energie en dat verbruik moet minder worden. Daar waar energie wordt verbruikt en is wel warmte beschikbaar, zou die warmte meer benut moeten worden als restwarmte en niet overal vinden wij dat wenselijk in het landschap of is dat te faciliteren vanuit de capaciteit op het netwerk. Ik wil een algemene
5905 uitspraak ontraden, maar wel dat wij met de datacentra sector en andere partners bezig zijn om te sturen op datacentra zodat het energieverbruik omlaag gaat, restwarmte wordt gebruikt en passend in het landschap. M143 over het Geinbeleid, daarin wordt opgeroepen om met alle partijen het goede gesprek te voeren hierover, dat alle belangen worden gediend, waaronder het erfgoedbelang en daartoe ben ik uiteraard bereid. De laatste M144, Noord-Holland te informeren
5910 over zoekgebieden en windturbines. Deze motie is overbodig. De RES'en zijn openbaar toegankelijk, iedereen in Noord-Holland kan er achteraan, het is geen geheim. Overigens is bij de concretisering van de zoekgebieden – in die fase gaan wij komen na de zienswijzen en bedenkingen – opnieuw aan de orde, want dan gaan wij concreter zoeken binnen de zoekgebieden hoe wij de inwoners zo goed mogelijk kunnen informeren op dat vlak.

5915 De heer **SMALING** (SP): M141, dank voor uw beantwoording. De 600 m motie, voor de duidelijkheid zou ik willen weten of de gedeputeerde wacht op initiatieven van gemeenten of anderen voordat een windenergiegebied wordt aangewezen of neemt hij zelf het initiatief om een windenergiegebied aan te wijzen?

5920 Gedeputeerde **STIGTER**: Voorzitter, de eerste variant. Wij wijzen zelf geen windgebieden aan, wij wachten tot een gemeente zich meldt bij ons om een windenergiegebied aan te wijzen en wij vragen van gemeenten een onderbouwing van de plannen. Onderdeel daarvan is hoe met de omgeving is omgegaan en wat er is gedaan om draagvlak te ontwikkelen.

5925 De heer **SMALING** (SP): Dus het is niet zo dat u op een gegeven moment een PIP ontwikkelt om dit toch mogelijk te maken. Het initiatief ligt elders?

Gedeputeerde **STIGTER**: Voorzitter, ja.

5930 De heer **VAN DEN BERG** (FvD): M144, actieve verspreiding van de windenergiegebieden. Ik hoor de beantwoording, maar ik kan mij niet voorstellen dat de heer Stigter een negatief advies geeft aangezien hij juist zo gericht is op draagvlak. Als we daar actief in gaan verspreiden, daar een voortrekkersrol in nemen, dan kan het toch alleen maar leiden tot meer participatie en meer
5935 draagvlak of zie ik dat verkeerd?

Gedeputeerde **STIGTER**: Voorzitter, ik heb de motie overbodig verklaard, omdat de RES'en openbaar zijn en iedereen kan die inzien. In het vervolgproces gaan wij veel meer inzet plegen

5940 richting de inwoners om bekendheid te geven aan de RES'en en verzoeken hen mee te gaan praten. Dat is de reden waarom deze actie sec daar weinig aan toevoegt.

De **VOORZITTER**: Dit was de eerste termijn van GS. Ik schors de vergadering voor de dinerpauze tot 19.20 uur. De vergadering is heropend en wij komen aan de tweede termijn. Na agendapunt 10 komt nog agendapunt 11. U heeft bericht ontvangen van de griffie dat een aantal partijen al
5945 behoorlijk door hun spreektijd heen zijn, dus wees zuinig met uw spreektijd.

Tweede termijn

De heer **HOLLEBEEK** (PvdD): Voorzitter. Dank aan de gedeputeerde voor de beantwoording. Wij
5950 hebben in enkele moties voorgesteld om dingen in het vervolgtraject mee te nemen, niet nu meteen. Daarom wil ik moties 122, vogelvriendelijke molens, en 123 IJsselmeergebied aanhouden. Motie 124 trek ik in, omdat de gedeputeerde stelt dat de bufferzone onderdeel van het traject is geworden door de insprekers en zienswijzen.

5955 De heer **KLEIN** (CU): Voorzitter. Ik dank de gedeputeerde voor zijn adviezen. Jammer dat hij de zonnepanelen langs de Afsluitdijk niet wil gaan onderzoeken maar wij begrijpen zijn overwegingen.

Mevrouw **VAN ANDEL** (CDA): Voorzitter. Wij waren soms een beetje de weg kwijt, want wij geven
5960 hier wensen en bedenkingen mee voor het RES-proces zodat die verwerkt kunnen worden in de volgende stap en wij zijn niet bezig om zaken aan GS op te dragen of te vragen. Soms liep dat wat door elkaar heen. In onze eigen M131 vragen wij in het RES-proces inspanning te plegen om de informatie en effecten van niet alleen milieueffecten maar ecologische en landschappelijke effecten en effecten op de leefbaarheid zoveel mogelijk mee te nemen. Het plegen van
5965 inspanning is dus niet zorgen dat u helemaal alles heeft uitgezocht. Dat willen wij echt graag als wensen en bedenking meegeven. Motie 135 over burgerparticipatie in het vervolgproces, daarin staat in het dictum: PS vragen om voortdurend aandacht te besteden aan tijd en ruimte voor zorgvuldige burgerparticipatie. Wat bedoelt u hiermee of bedoelt u gewoon dat de
5970 burgerparticipatie moet worden meegenomen in het volgende proces van het RES? Misschien kunnen de indieners dat nog even toelichten of het dictum zo klopt. Over 136 heb ik een vraag aan mevrouw Gielen, wat zij precies met die gedragscode bedoelt, wat moet erin komen te staan en willen wij met deze motie duurzaamheidsinitiatieven wel of niet in BPL mogelijk maken?

De **VOORZITTER**: De heer Kaptheijns ziet af van de tweede termijn.
5975

De heer **KANIK** (D66): Voorzitter. Ik heb de vraag van mevrouw Van Andel niet helemaal meegekregen, maar volgens mij was het zo iets van waarom er PS staat in het dictum?

Mevrouw **VAN ANDEL** (CDA): Ja, er staat dat als u wensen en bedenkingen heeft: PS vragen om
5980 voortdurend aandacht te besteden aan tijd en ruimte voor zorgvuldige burgerparticipatie. Wij snappen dat niet helemaal.

De heer **KANIK** (D66): Wij vragen dat niet aan onszelf, maar wij vragen dat als PS aan de RES-organisatie, omdat het de wensen en bedenkingen zijn aan de RES-organisatie en niet aan GS
5985 omdat het geen stuk is dat vastgesteld wordt. Vandaar. Laat ik ook positief afsluiten. Dank aan de gedeputeerde voor de antwoorden en fijn dat hij zoveel moties toch positief kan adviseren als ondersteuning van zijn beleid, van zowel de oppositie als de coalitie. Ik ben blij dat de oppositie en de coalitie moties hebben ingediend die ertoe bijdragen dat dit proces een positief gevolg gaat hebben en dat zijn ook de moties die wij zullen steunen. Misschien is het te lang om de hele
5990 lijst van moties op te noemen die wij gaan steunen, dat doen wij bij de stemmingen.

Mevrouw **GIELEN** (GL): Voorzitter. Laat ik beginnen met de vraag van mevrouw Van Aniel. Dat omschrijft de gedeputeerde mooi, het is echt bedoeld zo'n gedragscode om het gesprek over de schuring tussen duurzame energie en BPL, om dat aan te gaan en in die zin is het geen kwestie
5995 van helemaal alles in BPL, maar juist om de willekeur te voorkomen dat wij als PS gaan zeggen, dit gebied niet, maar om daar meer lijn in aan te brengen en daar handvatten voor te geven. Ik hoop dat dat het iets duidelijker maakt. Dank aan de gedeputeerde voor de toezegging dat hij zich gaat inspannen om het Bod overleind te houden. Wij snappen best dat dat niet mathematisch wordt ingevuld en wat ons betreft mag het gerust 7 of 7,5 TWh worden natuurlijk. M143, SP over
6000 het Geingebied, wij zullen deze steunen maar wij maken er de kanttekening bij dat wij geen valse verwachtingen moeten wekken in de zin van het verdwijnen van een zoekgebied op voorhand met deze motie. Het is belangrijk dat wij het overleg aangaan, maar deze motie moet daar niet meer dan dat willen beloven. Ik hoor graag of de SP die motie op die manier heeft bedoeld.

De heer **VAN GILSE** (VVD): Voorzitter, dank aan de gedeputeerde voor de adequate
6005 beantwoording. Onze M137, de gedeputeerde geeft aan dat hij deze zo uitlegt dat hij deze wil beantwoorden via het Actieprogramma Klimaat. Dat is voor ons prima, het is vormvrij als wij dat overzicht op die manier krijgen, dan zijn wij daarmee akkoord. Wij volgen de aanbevelingen van GS over de moties. Ik wil er nog een paar dingen over zeggen. M138, kansen werkgelegenheid,
6010 vinden wij heel sympathiek. Wij leggen hem zo uit dat daar geen nieuwe structuren voor opgetuigd moeten worden. Op het gebied van werving van technisch personeel lopen al heel veel programma's en ook voor het technisch onderwijs, dus graag aanhaken bij bestaande structuren. M133, kernenergie, wij zijn voor kernenergie, maar zoals het in deze motie staat met het afserveren van alle andere duurzame energievormen, kunnen wij niet akkoord gaan. M141, de
6015 600 m, een belangrijk punt, de 600 m zoals die in de Omgevingsverordening is vastgelegd, is heel belangrijk. Wij vinden op zich de uitzondering op verzoek van een gemeente en met de waarborging van voldoende draagvlak, dat dat op deze manier goed gaat, dus wij zullen tegen stemmen. De motie van de SP over het Geingebied, in de commissie zijn wij met de SP gezamenlijk opgetrokken, dus wij zijn blij met deze motie en die steunen wij.

6020 Mevrouw **DE VRIES** (PvdA): Voorzitter, wij hebben een nuttige discussie gevoerd in de Staten, dat is heel prettig. Onze wensen richting RES 1.0 hebben wij helder meegegeven. Wij danken de gedeputeerde voor zijn uitvoerige en heldere antwoorden en zijn toezeggingen. Nog een opmerking en een vraag. Ik zou liever willen spreken over werknemers met praktische of

6025 theoretische opleiding dan over handjes en voetjes. Overigens vooral doen wat nodig is om deze mensen tijdig in te kunnen zetten voor de energietransitie. Een vraag, kunt u uw opmerking over de PIP nog verduidelijken?

De heer **SMALING** (SP): Voorzitter. Nog even verder met de gedeputeerde over de Europese motie. Ik snap dat hij niet gaat steunen dat de hele RES zich slecht zou verhouden tot Europese richtlijnen en het Verdrag van Aarhus, maar het is volgens mij wel zo dat zodra de RES wordt vastgesteld, de provincie vastzit aan de uitvoering in combinatie met de Omgevingsvisie en dergelijke en als dat het geval is, dan dwingt artikel 7 van het verdrag van Aarhus tot burgerparticipatie in een vroeg stadium als alles nog openligt, zelfs voordat je kiest voor alleen zon en wind. Daar nog graag een reactie op. Dank voor de uitleg over M141 over de 600 m. Ik begrijp wat de gedeputeerde bedoelt, als het initiatief van lokaal komt, dan is dat te billijken, dus die motie willen we intrekken. De motie 142 over datacentra wil ik aanhouden, die ga ik nog botoxen en kijken of wij die op een ander moment nog terug laten komen. Over M139 heb ik wat vragen gesteld. M141 trekken wij in, M142 houden wij aan en over M143 had mevrouw Gielen nog een vraag. Als je het mij vraagt, dan wil ik het gebied het liefst houden zoals het is, maar dat is de behoudende mens in iedereen, u niet, maar wij wel misschien. Het is dat het gebied het drie keer voor de kiezen krijgt, het is erfgoed, het is een belangrijk recreatie- en uitwaai gebied voor Amsterdam en Utrecht en Noord-Holland en die hebben daar heel slecht op elkaar gelet tot nu toe. Dus van Nigtevecht tot Amstelveen zit je met een dubbel zoekgebied. Dat alles bij het oude blijft wil ik ook niet bepleiten, maar in dit stadium zijn de bewoordingen van het dictum wat nu gerealiseerd moet worden en dan zien wij vanaf morgen wel waar dat toe leidt. Ik hoop dat dat voor mevrouw Gielen voldoende reden is om voor de motie te stemmen.

De **VOORZITTER**: U bent ook door uw spreektijd heen. M141 is ingetrokken, M142 is aangehouden.

De heer **VAN DEN BERG** (FvD): Voorzitter. Klein puntje om mee te geven aan de gedeputeerde. De gedeputeerde geeft aan dat er rond biomassa geen beleidsmatige keuzes gemaakt worden in de RES. De regionale structuur warmte is gewoon onderdeel van de RES, welke bovengemeentelijke warmte inventariseert. Ik citeer de website van de RES: "Elke regio levert een regionale structuur warmte op als onderdeel van de RES. Provincies, gemeenten en waterschappen stellen deze gezamenlijk op en betrekken daar belangrijke stakeholders bij zoals de warmtebedrijven en netbeheerders." Er is hier dus een actieve rol weggelegd voor het college die zeker de rol op zich kan nemen om het gebruik van biomassa te ontmoedigen. Tenslotte, als het college geen invloed heeft op het gebruik van biomassa in de RES of RSW, waarom staat dan in het coalitieakkoord dat zij zich zal inspannen om biomassa te ontmoedigen? Of wil de gedeputeerde nu zeggen dat GS in werkelijkheid helemaal geen invloed hebben om dit buiten de RSW of RES te houden? Wij zijn toch het bevoegd gezag, wij verlenen de vergunning. Graag een antwoord.

De **VOORZITTER**: Er zijn nog drie vragen aan GS gesteld.

Gedeputeerde **STIGTER**: Voorzitter. Nog even kort op de vraag van mevrouw Van Andel over motie 133, om het misverstand weg te nemen dat ik geen belang zou hechten om goed in kaart te brengen wat de effecten zijn van de zoekgebieden. Ik heb willen voorkomen dat er een misverstand gaat ontstaan dat wij dat al helemaal in kaart hebben op het moment dat wij de RES 1.0 hebben en niet op alle elementen die worden opgesomd in de motie, zullen wij afdoende antwoord willen hebben op het moment dat ik meega in de motie, terwijl over anderhalf jaar wordt gezegd, u had mij toch een ander beeld voorgeschoteld. Dat heb ik willen voorkomen, wat niet wil zeggen dat wij wel heel veel doen om effecten in kaart te brengen en data te verzamelen over de zoekgebieden. Als provincie hebben wij de rol van dataregisseur in het RES-proces, dat betekent dat de informatie bij ons bij elkaar komt, dat geeft al best veel informatie over de zoekgebieden. Per zoekgebied wordt een gebiedspaspoort gemaakt, niet bij allemaal tegelijk, sommige pas veel later, maar bij een aantal gaan wij ermee aan de slag. Dat betekent dat wij voor een aantal van die gebieden, dus via de gebiedspaspoorten inzicht hebben in welke soorten, of die beschermd zijn, hoe groot is het gebied, wat is de bedoelde opwekking hiervan. Dat zijn gegevens die wij in de RES 1.0 voor een aantal zoekgebieden wel hebben en ik ben altijd bereid om die gegevens te overleggen. Ik wil het misverstand voorkomen dat wij voor alle zoekgebieden het hele rijtje in kaart hebben gebracht, zoals het in de motie stond. De vraag van de heer Van Gilse over motie 138, is inderdaad wat hij aangeeft, het is de bedoeling dat wij aansluiten bij de huidige structuren die wij nu kennen op de arbeidsmarkt en waar wij vanuit de provincie gebruik van maken. Wij gaan geen nieuwe structuren optuigen voor deze opgaven.

Mevrouw **VAN ANDEL** (CDA): Voorzitter. U heeft het over een misverstand, dat er volgens mij niet is, want wij vragen om inspanning.

Gedeputeerde **STIGTER**: Dan heb ik mijn inkadering voor de inspanning direct meegegeven. In antwoord op mevrouw De Vries over wat ik met de PIP bedoelde, dat was in antwoord op een vraag van de heer Smaling, of wij een PIP gaan toepassen vanuit de provincie bovenaf zonder dat de gemeente daarom vraagt. Het is niet de bedoeling om op die manier een PIP te gaan toepassen. Als op verzoek van de gemeente een zoekgebied is aangewezen en de gemeente komt of samen met ontwikkelende partijen bij ons om daar een PIP op toe te passen, zodat een aantal procedures wordt gestroomlijnd, dan zullen wij altijd bezien of dat wenselijk is. Ik heb vooral willen antwoorden dat wij niet los van een gemeentelijk voorstel, bovenlangs gaan in de aanwijzing van een PIP-gebied. De vraag van de heer Smaling over de rechtmatigheid van de RES'en, wij zijn uitgegaan van de inschatting ook vanuit het Rijk en nationaal programma RES in welke mate de RES wel of niet MER-plichtig is en dat is niet het geval vanwege het feit dat er geen bindende doorwerking is van de RES in het omgevingsbeleid en zeker in de uitvoering dat dan rekening moet worden gehouden met Aarhus. De laatste vraag van de heer Van den Berg over biomassa, uiteraard is het standpunt van de coalitie over biomassa niet veranderd, dus wij zullen onze invloed aanwenden om nieuwe grootschalige biomassacentrales niet te willen binnen de provincie. Dat blijft zo. Ten aanzien van de RES'en is het wel degelijk zo dat wij hebben afgesproken om de RES'en te benutten om de warmtevraag en warmtebehoefte en de beschikbare warmtebronnen in kaart te brengen. Dat staat in de RES en het is de opdracht om dat

6110 ook in regionaal verband te doen. Dat is de regionale structuurvisie warmte waar de heer Van den Berg het over had.

De heer **SMALING** (SP): Voorzitter, nog even over de Europese kwestie. Er is in juni een arrest geweest, dus dat ligt op tafel. Er zijn diverse juristen die zeggen dat de RES wel een programma
6115 is in de zin van het verdrag van Aarhus, maar waar heeft u uw juridische adviezen vandaan? Ik snap ook wel dat het meer iets voor het Rijk is dan voor de provincie, maar ik vind het toch belangrijk om dat hier een beetje door te akkeren, zodat wij weten of het programma wel of niet hetzelfde lot beschoren kan zijn straks als de PAS. Dat wil ik voor zijn.

6120 De **VOORZITTER**: Mijnheer Smaling, ik wil u erop wijzen dat de SP door de spreektijd heen is.

Gedeputeerde **STIGTER**: Ik baseer mijn antwoord op de adviezen die ik krijg van het ambtelijk apparaat waar uitstekende juristen werken overigens, daar vaar ik bijna blind op. Gelukkig
6125 correspondeert het ook met de inschatting van het nationaal programma RES wat eigenlijk hetzelfde gedaan heeft. Wat wel het geval is en daar heeft de heer Smaling gelijk in, is dat wij overwegen om te kijken naar de doorwerking van de RES in het omgevingsbeleid en dan denkt iedereen al snel aan de Omgevingsvisie en -verordening en het omgevingsplan bij gemeenten, dat het interessant kan zijn of het instrument programma uit de Omgevingswet niet ook een heel
6130 interessant programma kan zijn om ook in de doorwerking een rol te kunnen gaan spelen en dan is Aarhus uiteraard wel van belang, maar nog niet in deze fase.

De **VOORZITTER**: Dank voor uw reactie in tweede termijn. Dan gaan wij over tot het peilen van de stemmen. Moties 122, 123 en 142 zijn aangehouden, motie 124 is ingetrokken evenals motie
6135 141. Wij hebben een gebundeld document gemaakt en de fractievoorzitters geven een voor een aan of zij voor of tegen stemmen.

De heer **DESSING** (FvD): Voorzitter. Gezien het aantal moties dat nu wordt aangehouden en het antwoord van de gedeputeerde, hebben wij nog een aantal minuten nodig om de definitieve
6140 peiling te kunnen geven, daarom graag een korte schorsing.

De **VOORZITTER**: Is tien minuten genoeg? Dan schors ik de vergadering tot 19.55 uur. De vergadering is heropend. Wij gaan de stemming peilen via de fractievoorzitters. Dit is nog geen officiële besluitvorming. Na vandaag zal er een schriftelijk stemronde plaatsvinden waarbij de
6145 fracties worden gevraagd te bevestigen hetgeen nu via de peiling bekend wordt gemaakt. De stemmen worden geteld en per motie en amendement zal ik aangeven of deze zijn aangenomen of verworpen. Dat geldt ook voor de voordracht. De griffier haalt de fractievoorzitters binnen. Is er behoefte aan hoofdelijke stemming? Dat is niet het geval.

Mw. **KOCKEN** (GL): 118: tegen, 119: tegen, 120: tegen, 121: voor, 125: voor, 126: voor, 127:
6150 voor, 128: voor, 129: tegen, 130: voor, 131: tegen, 132: tegen, 133: tegen, 134: voor, 135: voor, 136: voor, 137: tegen, 138: voor, 139: tegen, 140: voor, 143: voor, 144: tegen, voordracht 45: voor.

6155 Dhr. **VAN DER MAAS** (VVD): 118: tegen, 119: tegen, 120: tegen, 121: voor, 125: voor, 126: voor,
127: voor, 128: voor, 129: tegen, 130: voor, 131: stemverklaring: binnen de kaders zoals
gesteld door de gedeputeerde en de opmerkingen en toelichting die hij erbij had, zijn wij voor:
132: tegen, 133: stemverklaring: wij zijn voor kernenergie maar niet op de wijze zoals die is
omschreven in de motie waarbij hernieuwbare bronnen worden uitgesloten: tegen, 134: voor,
135: voor, 136: voor, 137: voor, 138: voor, 139: tegen, 140: voor, 143: voor, 144: tegen,
6160 voordracht: voor.

Mw. **STRENS** (D66): 118: tegen, 119: tegen, 120: tegen, 121: voor, 125: voor, 126: voor, 127:
voor, 128: voor, 129: tegen, 130: voor, 131: met de inkadering voor, 132: tegen, 133: tegen,
134: voor, 135: voor, 136: voor, 137: voor, 138: voor, 139: tegen, 140: voor, 143: voor, 144:
6165 tegen, voordracht 45: voor.

Dhr. **VOSKUIL** (PvdA): 118: tegen, 119: tegen, 120: tegen, 121: voor, 125: voor, 126: voor, 127:
voor, 128: voor, 129: tegen, 130: voor, 131: stemverklaring: wij ondersteunen de inkadering
door de gedeputeerde, maar zullen deze motie toch niet steunen: tegen, 132: tegen, 133: tegen,
6170 134: voor, 135: voor, 136: voor, 137: voor, 138: stemverklaring: deze wordt mede ingediend
door de CU: voor, 139: tegen, 140: voor, 143: voor, 144: tegen, voordracht 45: voor,
stemverklaring: wij hopen dat wij vaart maken met de energietransitie.

Dhr. **DESSING** (FvD): 118: tegen, 119: tegen, 120: voor, 121: voor, 125: tegen, 126: voor, 127:
6175 voor, 128: voor, 129: voor, 130: tegen, 131: voor, 132: voor, 133: voor, 134: voor, 135: voor,
136: tegen, 137: voor, 138: tegen, 139: tegen, 140: tegen, 143: voor, 144: voor, voordracht 45:
tegen.

Dhr. **HEIJNEN** (CDA): 118: voor, 119: tegen, 120: tegen, 121: tegen, 125: voor, 126: voor, 127:
6180 voor, 128: voor, 129: voor, 130: voor, 131: voor, 132: voor, 133: stemverklaring: wij zijn ook
voor kernenergie als oplossing voor de mix in de energietransitie, maar dat het gepaster is – wij
weten dat er ook eerder door PS over is gesproken – wij dienen met FvD een discussienota in en
dat lijkt ons een betere weg dan om het via een motie te regelen: tegen, 134: voor, 135: voor,
136: stemverklaring: wij zien inderdaad dat het schuurt in BPL daar waar het gaat om het
6185 plaatsen van duurzame energieopwekkers zoals zonnepanelen en windmolens, maar het schuurt
in het BPL op veel meer plaatsen, daarom vinden wij een gedragscode voor dit element
verstandig, omdat je dat eigenlijk voor veel meer elementen zou moeten doen en dat is nou juist
waar wij de Omgevingsvisie voor hebben: tegen, 137: voor, 138: voor, 139: tegen, 140: voor,
143: voor, 144: voor, voordracht 45: voor.

6190 Dhr. **ZOON** (PvdD): 118: voor, 119: voor, 120: voor, 121: voor, 125: voor, 126: tegen, 127: voor,
128: voor, 129: tegen, 130: voor, 131: tegen, 132: tegen, 133: tegen, 134: voor, 135: voor, 136:
voor, 137: tegen, 138: voor, 139: tegen, 140: voor, 143: voor, 144: tegen, voordracht 45: voor
met de opmerking dat wij hopen dat we de verschillende crises allemaal integraal en snel
6195 aanpakken.

Dhr. **DEEN** (PVV): 118: tegen, 119: tegen, 120: voor, 121: stemverklaring: voor, alhoewel de motie niet ver genoeg gaat, 125: tegen, 126: tegen, 127: tegen, 128: tegen, 129: tegen, 130: tegen, 131: voor, 132: voor, 133: voor, 134: tegen, 135: tegen, 136: tegen, 137: voor, 138: tegen, 139: tegen, 140: tegen, 143: voor, 144: voor, voordracht 45: tegen.

Dhr. **SMALING** (SP): 118: voor, 119: voor, 120: voor, 121: voor, 125: voor, 126: voor, 127: voor, 128: voor, 129: voor, 130: voor, 131: voor, 132: voor, 133: tegen, 134: voor, 135: voor, 136: tegen, 137: voor, 138: voor, 139: voor, 140: voor, 143: voor, 144: voor, voordracht 45: tegen. Wij stellen het op prijs hoe de gedeputeerde dit dossier behandelt, maar wij hebben te veel bezwaren tegen de hele opzet van het RES-proces. Dat blijft voor nu gewoon even zo, maar ik wil de kanttekening richting de gedeputeerde wel even maken.

Dhr. **KLEIN** (CU): 118: stemverklaring: wij vinden het heel goed om te bekijken hoe wij alle maatschappelijke initiatieven rondom energiebesparing een serieuzere rol kunnen geven, misschien moeten wij denken aan een soort parallel traject om dat ook in kaart te brengen, echter, wij zien ook dat het als onderdeel van de RES het op dit moment niet mogelijk is: tegen, 119: tegen, 120: tegen, 121: voor, 125: voor, 126: voor, 127: voor, 128: voor, 129: voor, 130: voor, 131: met de inkadering: voor, 132: tegen, 133: tegen, 134: voor, 135: voor, 136: voor, 137: stemverklaring: wij vinden de uitleg van de gedeputeerde dat er een actieprogramma komt en niet via eigen onderzoeken voldoende reden: voor, 138: voor, 139: tegen, 140: voor, 143: voor, 144: stemverklaring: wij vinden het een goed punt, maar wij snappen de uitleg van de gedeputeerde dat het overbodig is, dus: tegen, voordracht 45: voor.

Mw. **VAN SOEST** (50plus/PvdO): 118: tegen, 119: voor, 120: voor, 121: voor, 125: voor, 126: tegen, 127: voor, 128: voor, 129: voor, 130: voor, 131: voor, 132: voor, 133: voor, 134: voor, 135: voor, 136: tegen, 137: voor, 138: voor, 139: voor, 140: voor, 143: voor, 144: voor, voordracht 45: tegen.

De **VOORZITTER**: Dan hebben wij alle fractievoorzitters gehad. De griffie maakt nu de balans op. Ik schors even voor vijf minuten tot 20.20 uur. De vergadering is heropend. Er kunnen 52 geldige stemmen worden uitgebracht. De uitslag van de stemming over de moties is als volgt:

118: verworpen met 42 stemmen tegen en 10 stemmen voor van CDA, PvdD, SP.

119: verworpen met 45 stemmen tegen en 7 stemmen voor van PvdD, SP en 50plus/PvdO.

120: verworpen met 34 stemmen tegen en 18 stemmen voor van FvD, PvdD, PVV, SP, 50plus/PvdO.

121: aangenomen met 48 stemmen voor en 4 stemmen tegen van het CDA.

125: aangenomen met 41 stemmen voor en 11 stemmen tegen van FvD, PVV.

- 6240 126: aangenomen met 45 stemmen voor en 7 stemmen tegen van PvdD, PVV en 50plus/PvdO.
- 127: aangenomen met 49 stemmen voor en 3 stemmen tegen van de PVV.
- 128: aangenomen met 49 stemmen voor en 3 stemmen tegen van de PVV.
- 6245 129: verworpen met 35 stemmen tegen en 17 stemmen voor van FvD, CDA, SP, CU, 50plus/PvdO.
- 130: aangenomen met 41 stemmen voor en 11 stemmen tegen van FvD, PVV.
- 6250 131: aangenomen met 35 stemmen voor en 17 stemmen tegen van GL, PvdA, PvdD.
- 132: verworpen met 33 stemmen tegen en 19 stemmen voor van FvD, CDA, PVV, SP, 50plus/PvdO.
- 6255 133: verworpen met 40 stemmen tegen en 12 stemmen voor van FvD, PVV, 50plus/PvdO.
- 134: aangenomen met 49 stemmen voor en 3 stemmen tegen van de PVV.
- 135: aangenomen met 49 stemmen voor en 3 stemmen tegen van de PVV.
- 6260 136: aangenomen met 33 stemmen voor en 19 stemmen tegen van FvD, CDA, PVV, SP, 50plus/PvdO.
- 137: aangenomen met 41 stemmen voor en 11 stemmen tegen van GL, PvdD.
- 6265 138: aangenomen met 41 stemmen voor en 11 stemmen tegen van FvD, PVV.
- 139: verworpen met 48 stemmen tegen en 4 stemmen voor van SP, 50plus/PvdO.
- 6270 140: aangenomen met 41 stemmen voor en 11 stemmen tegen van FvD, PVV.
- 143: aangenomen met 52 stemmen voor.
- 144: verworpen met 33 stemmen tegen en 19 stemmen voor van FvD, CDA, PVV, SP, 50plus/PvdO.
- 6275 Voordracht 45: aangenomen met 37 stemmen voor en 15 stemmen tegen van FvD, PVV, SP, 50plus/PvdO.
- 6280 **11. Statenvoordracht 46 Initiatiefvoorstellen tot wijziging Referendumverordening van FvD**

De **VOORZITTER**: Ik wil de fracties wijzen op de beperkte spreektijd. U hebt de laatste stand doorgekregen van de griffie, 27 minuten voor GL, 20 voor de VVD, 16 voor FvD, 13 voor D66, 11 voor de PvdA, 20 seconden voor het CDA, 2 minuten voor de PvdD, 9 minuten voor de PVV, SP
 6285 geen spreektijd meer, 1 minuut voor de CU, 11 minuten voor 50plus/PvdO. DENK en fractie Baljeu zijn afwezig. Daarmee is niet gezegd dat tijdens interrupties uiteraard spreektijden niet gelden, dus de SP als u nog wilt interrumperen, krijgt u daar de mogelijkheid voor. De indiener van het initiatiefvoorstel krijgt als eerste het woord om het initiatiefvoorstel toe te lichten. Dit is tevens de maidenspeech van mevrouw Vastenhouw, dus zij kan ongestoord de
 6290 initiatiefvoorstellen toelichten.

Mevrouw **VASTENHOUW** (FvD): Voorzitter. Naast mijn werk als Statenlid werk ik bij mijn bedrijf aan de organisatiepsychologische kant van een onderneming. Wat ik merk tijdens mijn werk is dat medewerkers het meest gemotiveerd en bevlogen worden door een gevoel van vertrouwen,
 6295 door het gevoel iets bij te dragen, door een gevoel van controle. Als een bedrijf haar missie, visie en kernwaarden verliest, dan help ik de medewerkers een onderzoek op te starten met de uitkomst hiervan als boodschap voor het management. Als het lukt om als bedrijf iets te doen met het resultaat, zien wij positieve cijfers en bevlogen medewerkers, ergo de beste ideeën komen van onderaf. Dat wordt ook bevestigd door al mijn collega's en door alles wat hierover
 6300 geschreven is in de literatuur. Op het eerste gezicht werkt dat ook zo met het provinciebestuur, elke vier jaar mogen wij naar de stembus. Wij kiezen onze vertegenwoordigers, die maken beleid en zij kunnen daar vervolgens op worden afgerekend. Maar hoe mooi dit ook op papier klinkt, in de praktijk zien wij helaas grote problemen, namelijk 1. compromissen, onderhandelingen en uitwisseling van plannen en thema's met als resultaat een akkoord waar niemand zich echt meer
 6305 in kan vinden. 2. Er worden nieuwe onderwerpen geagendeerd. In maart 2019 mochten wij naar de stembus, maar niemand wist toen dat er een stikstofprobleem bestond, twee maanden later moest ineens het hele land op slot. De provincie moest zeer ingrijpende besluiten nemen. Kortom, een nieuw onderwerp dat ineens in de aandacht was en waar ineens besluiten over moesten worden genomen. Daarna zagen wij biomassa, nieuwe inzichten zorgen ervoor dat
 6310 niemand meer achter biomassacentrales staat. Besluiten die niet voorkwamen in de verkiezingsprogramma's en inzichten die pas na de verkiezingen kwamen. 3. Volatiliteit, mensen wisselen vaak van partij. Dat bevestigt de onvrede die er heerst. Ook dit wordt erkend door Staatscommissie Remkes, namelijk burgers dreigen af te haken. Kortom, burgers, Noord-Hollanders willen meer invloed. FvD is met name opgericht om het fundament van onze
 6315 democratie te herstellen met daaruit voortvloeiend haar inzet voor het referendum. Dat is voor mij een van de belangrijkste redenen geweest mij aan te sluiten bij FvD. Vanuit mijn ervaring met de organisatiepsychologische kant in het bedrijf herkende ik de problematiek in de maatschappij. Ik zag dat het niet goed gaat en dit gaat mij ongelofelijk aan het hart. Vanaf dag 1 dat ik actief ben als Statenlid, ben ik aan de slag gegaan met dit onderwerp en dit alles was voor mij de reden
 6320 om mij te ontfemen over het provinciaal referendum. Wat kunnen wij doen als wij onze missie en visie verliezen? Als deze niet meer aansluiten bij de mensen voor wie wij het doen? Ik las de referendumverordening. Wat een saai en juridisch stuk! Voor de meeste juristen waarschijnlijk niet, maar voor mij wel. Als ik als inwoner van Noord-Holland namelijk al doorkrijg welke besluiten van PS van invloed zijn op mijn leven, dan zou ik naast mijn dagelijkse bezigheden al

6325 snel ontmoedigd worden bij het lezen van de verordening. Kortom, praktische informatie ontbreekt. FvD constateerde, a. de provincie is onbekend, daar moesten we wat aan doen met als resultaat dat onze motie voor meer bekendheid van het referendum werd aangenomen. b. Het moet duidelijker zijn hoe instrumenten werken, bijvoorbeeld door een Infographic. Ook onze motie hiertoe werd aangenomen en wij zien nu al een mooie verbetering op de provinciale

6330 website. Maar er was meer nodig om Noord-Hollanders echt invloed te geven, het referendum moet bekend zijn maar ook werkbaar, zodat de Noord-Hollander de representatieve democratie kan corrigeren wanneer die niet meer representatief is. Dat is wat het referendum kan doen, het beste is natuurlijk een bindend correctief referendum en wij zijn blij met de interessante landelijke ontwikkelingen. Die volgen we op de voet en zodra het mogelijk is om een bindend

6335 referendum in te voeren in de provincie, willen wij dit ook hier in PS agenderen. Vandaar dat wij gezamenlijk met een aantal andere partijen, PVV, D66, 50plus/PvdO en SP, een motie indienen als signaal naar de Noord-Hollanders. Maar voor nu, de provincie heeft dus al een referendumverordening die een raadgevend referendum mogelijk maakt en tot onze grote verbazing is dat provinciaal referendum nog nooit ingezet. Wij constateren dat de huidige

6340 drempels te hoog zijn en dit werkt ontmoedigend. Het is bizar dat de huidige drempels even hoog zijn als de landelijke drempels bij het raadgevend referendum, dus 2,8 miljoen inwoners ten opzichte van 17 miljoen. Ook de kennisgeving moet al voor een besluit is genomen, gedaan worden. Dit vraagt erg veel van de kiezer en als het dan al lukt om 45.000 ondersteuningsverklaringen te krijgen en raad te geven, kunnen PS ook nog eens besluiten dat zij

6345 de raadgeving niet accepteren vanwege een torenhoge uitkomstdrempel. Kortom, het huidige instrument werkt niet. Daarom zijn wij sindsdien vastbesloten om dit probleem aan te pakken en als wij heel eerlijk zijn, liggen hier heel redelijke voorstellen om het referendum te verbeteren. Hiermee zetten wij echt niet ineens alle drempels op nul, maar iedereen moet het toch met ons eens zijn dat als wij een instrument hebben, dan moet het gewoon werken. Wij waren dan ook vol

6350 vertrouwen dat hier steun voor zou zijn, want hoe kan men hiertegen zijn? Ik was echt verbijsterd over de opstelling van sommige partijen, met name de opstelling dat het instrument nog nooit is gebruikt, dus hoeft het niet verbeterd te worden. Dat doet denken aan een nieuwe weg die is aangelegd, waarvan de drempels zo hoog zijn, dat een normale auto er niet overheen kan rijden. Automobilisten die de drempels zien, maken rechtsomkeert en proberen het niet eens. En dan

6355 zouden partijen zeggen dat drempels niet verlaagd hoeven te worden omdat er toch geen gebruik wordt gemaakt van de weg. Wij zijn echt benieuwd, kunnen wij hier vandaag partijpolitiek overstijgen? Hebben wij de durf om de stap naar een referendum gemakkelijker te maken? Gunnen wij de Noord-Hollander op korte termijn een directe stem over een groot thema? Misschien is het naïef, maar wij zijn nog steeds vol vertrouwen dat onze initiatiefvoorstellen en

6360 onze motie toch de steun krijgen die de Noord-Hollander verdient. Want een ding is zeker, we blijven strijden. Dank u wel.

Motie 145/051020

Steun voor correctief bindend referendum in Noord-Holland

6365

Provinciale Staten van Noord-Holland in openbare vergadering bijeen op 5 oktober 2020

Constaterende dat:

- 6370 - *Op dit moment een meerderheid van de Tweede Kamer de initiatiefwet tot een correctief referendum van Ronald van Raak (SP) steunt;*
- *De provincie Noord-Holland momenteel alleen een raadgevend referendum kent.*

Overwegende dat:

- 6375 *Ook inwoners van Noord-Holland de mogelijkheid zouden moeten hebben om beleid bindend te kunnen corrigeren in plaats van zich alleen in een raadgevend referendum uit te kunnen spreken over besluiten van Provinciale Staten.*

Verzoeken Provinciale Staten:

- 6380 *De intentie uit te spreken ook in Noord-Holland de mogelijkheden te bekijken voor de invoering van een correctief bindend referendum, zodra de Nederlandse grondwet weer in die mogelijkheid voorziet naar aanleiding van de SP-initiatiefwet*

en gaan over tot de orde van de dag.

- 6385 *Fracties FvD, PVV, 50plus/PvdO, SP, D66*

De **VOORZITTER**: Gefeliciteerd met uw maidenspeech. De motie maakt onderdeel uit van de beraadslagingen.

- 6390 Mevrouw **KAPITEIN** (D66): Voorzitter. Democratie is het bestaansrecht van D66, goede burgerparticipatie vooral aan de voorkant is essentieel. Ook wij willen een noodrem voor burgers en dat is het referendum. Net als in Den Haag is dit een van onze kroonjuwelen en wij zijn groot voorstander van een referendum. Essentieel is een goede en zorgvuldige uitvoering, anders leidt het tot teleurstellingen en tot het tegengestelde van wat bedoeld is. Voor zover mogelijk is voor een raadgevend referendum op provinciaal niveau een zo goed mogelijke en doordachte
- 6395 referendumverordening beschikbaar bij onze provincie. Deze verordening is door de vorige PS gezamenlijk en zorgvuldig gemaakt, iets waar wij met elkaar trots op waren en wij nog steeds zijn. Deze is recent en hoeft nog geen aanpassingen wat ons betreft, zeker niet de voorgestelde aanpassingen die wij mogelijk als kleine verbeteringen zouden zien. Dus wij zijn niet voor de voorstellen. Wel zijn wij een voorstander van een bindend correctief referendum, ook op
- 6400 provinciaal niveau, dat is namelijk een echt referendum, een echte noodrem op de democratie. Wij zijn dus blij dat het wetsvoorstel van de SP hierover in de Tweede Kamer is aangenomen. Dit moet nog worden aangenomen door de Eerste Kamer en vervolgens na de verkiezingen voor de Tweede Kamer nog een keer met twee derde meerderheid in de Tweede en de Eerste Kamer.

- 6405 De heer **HOOGERVORST** (SP): Voorzitter. Wat zou een reden kunnen zijn om de huidige referendumverordening die wij in de vorige periode hebben vastgesteld, wel aan te passen?

- 6410 Mevrouw **KAPITEIN** (D66): Op dit moment zien wij daar nog geen enkele reden toe, omdat er nog geen aanvraag is ingediend, dus wij kunnen het nog niet evalueren. Als wij al kritisch zijn over dit referendum wat er nu is, dan is het omdat dit een raadgevend referendum is. Waar wij veel meer

in geloven, is in een bindend correctief referendum. Dat is een veel beter instrument dan een raadgevend referendum. Dat is voor ons de essentiële verbetering die kan plaatsvinden, want dat zet echt zoden aan de dijk. Dus wij zijn uw partij erg dankbaar voor het werk dat u in de Tweede Kamer heeft gedaan.

6415

De heer **HOOGERVORST** (SP): Dank voor de complimenten van D66. Ik vind het erg jammer dat D66 het instrument raadgevend correctief referendum eigenlijk overboord gooit, want is mevrouw Kapitein het dan met mij eens dat zij eigenlijk het pleidooi van mevrouw Vastenhouw hiermee bevestigt, dat D66 niet bereid is een raadgevend referendum voor de burgers tot een gemakkelijk instrument te maken?

6420

Mevrouw **KAPITEIN** (D66): Wij vinden de huidige verordening voor het raadgevend referendum een zeer doordachte verordening die wij met alle partijen in de vorige periode hebben vastgesteld, dat is nog maar anderhalf jaar geleden. Dus wij geloven niet in welke verbeteringen wij ook aan dat voorstel kunnen doen, dat het op dit moment echt tot verbeteringen leidt. Wij geloven wel in het bindend correctief referendum, dat is een heel ander instrument. Je moet niet een weg die van a naar b gaat om die analogie te gebruiken, die moet je niet willen verbeteren als je naar c toe wilt gaan. Zonde van de tijd.

6425

6430 Ines **KOSTIĆ** (PvdD): Vraag, u heeft het over dit referendum en dat het te vroeg is om er iets over te zeggen en in te wijzigen, maar bent u het met ons eens dat het interessant zou zijn om tegen 2022, dus vier jaar later zoals GS hebben voorgesteld in 2018, om het dan met zijn allen te evalueren?

6435 Mevrouw **KAPITEIN** (D66): Ja. Het bindend correctief referendum is nog niet voor elkaar maar als het allemaal meezit, zou het nog in onze Statenperiode misschien kunnen gaan lukken. Op dat moment zijn er voor ons op provinciaal niveau mogelijkheden en zullen wij dit met elkaar moeten gaan invullen. Dit is natuurlijk door ons als PS gewenst. Wij zullen ons vanuit D66 daar hard voor gaan maken. Wij vinden het zeer positief dat steeds meer partijen dit ook willen. Ons
6440 gedachtengoed begint mainstream te worden. En natuurlijk werken wij heel graag samen met alle andere partijen verder aan de ontwikkeling van het correctief bindend referendum. Wij willen dit het liefst graag met elkaar in een werkgroep gaan oppakken, liever dan via een motie die het misschien net wel of net niet gaat halen. Uniek hierbij is dat wij op dit onderwerp eigenlijk dezelfde gedachten hebben als FvD, een partij die op vele punten politiek gezien heel ver van ons
6445 afstaat, maar op het punt van het correctief bindend referendum komen onze visies toevallig overeen, want wij vinden al heel lang dat het correctief bindend referendum belangrijk is voor onze burgers en onze democratie. Wij vinden dat de politiek niet bang zou moeten zijn voor de eigen inwoners en dat democratie ook met het bindend referendum sterk genoeg is om polariserende extreme krachten te weerstaan. Zoals vandaag onze Sigrid Kaag zegt: we willen als
6450 D66 laten zien dat wij één Nederland zijn.

De heer **DESSING** (FvD): Punt van orde, onze indienst, mevrouw Vastenhouw heeft problemen met haar internet. Heeft u enige coulance om een minuut te kijken dat ze haar internet kan restarten, zodat zij de debatten goed kan volgen?

6455

De **VOORZITTER**: Uiteraard. Dan schors ik de vergadering even en gaan wij kijken of wij de verbinding kunnen herstellen. Ik wil u wel verzoeken om achter uw scherm te blijven, want zodra wij weer contact hebben, gaan wij verder.

6460

De heer **DESSING** (FvD): Dank u vriendelijk, ik zal haar even contacten. Er is een foutmelding in een foto die zij stuurt. Ik kan haar op dit moment niet per telefoon bereiken.

De **VOORZITTER**: Wij hebben net gebeld en er is nu contact met haar. De technische dienst en mevrouw Vastenhouw. Als het goed is, is zij er weer in. Ja, ik zie haar ook.

6465

De heer **DESSING** (FvD): Dank voor uw begrip.

De **VOORZITTER**: Ik zie mevrouw Vastenhouw en haal haar weer in onze uitzending.

6470

Mevrouw **VASTENHOUW** (FvD): Geen idee waar dit vandaan komt, geen idee, af en toe geeft hij aan dat hij moet reloaden en dan krijg ik een error.

De **VOORZITTER**: Ik stel voor dat ik u klein in beeld laat staan, dan hebben wij in ieder geval zicht of u in beeld blijft.

6475

Mevrouw **KUIPER** (CDA): Voorzitter. En dat in 20 seconden! Zoals we bij de behandeling van de initiatiefvoorstellen van FvD over wijziging van de referendumverordening in de commissie EFB hebben aangegeven, zijn wij hier geen voorstander van en zal het CDA er niet mee instemmen.

6480

Het houden van een referendum om de besluitvorming van PS te beïnvloeden is een zwaar instrument waaraan terecht de opgenomen eisen zijn gesteld om dit instrument te kunnen inzetten. Er zijn vele manieren waarop inwoners hun wensen, verwachtingen en bezwaren kunnen uiten, volgens politieke lijnen, inspreken bij commissievergaderingen en meedoen aan participatietrajecten, dit nog los van de kosten van het houden van een referendum en de consequenties die een van de voorstellen heeft voor de besluitvormingsprocedure. Een

6485

toekomstige evaluatie zou in een breder kader mogen, namelijk hoe participatie en het besluitvormingsproces als zodanig binnen de provincie functioneren.

Ines **KOSTIĆ** (PvdD): Mijn vraag is bijna beantwoord, mijn vraag was: bent u voor een evaluatiemoment in 2022, vier jaar precies na het vaststellen van deze verordening en om daarbij ook in te zoomen op de verordening zelf, hoe het gaat en in hoeverre burgers er echt bekend mee zijn en wat de mogelijkheden zijn om het op een andere manier te doen, bijvoorbeeld meerkeuzevragen, niet alleen maar voor of tegen, maar ook andere alternatieven.

6490

Mevrouw **KUIPER** (CDA): Zoals ik net heb aangegeven, zijn er veel instrumenten en veel wegen waarlangs inwoners kunnen aangeven hoe zij over bepaalde zaken denken. Wij vinden het goed om bij de evaluatie van de verordening te toetsen of dit een goed instrument is en of dat met de goede regels kan en dat kan alleen als je dat in een bredere context zet, want het hangt ook samen met hoe toegankelijk is de provincie voor haar inwoners. Dat was de beantwoording van de vraag en voor de rest ben ik door mijn tijd heen.

Ines **KOSTIĆ** (PvdD): Voorzitter. De PvdD volgt de wetenschappelijke consensus dat referenda – mits goed ontworpen – een nuttige aanvulling kunnen zijn op de indirecte democratie. Als politici in de houdgreep zitten van bepaalde belangen, kunnen burgers ze via een referendum wakker schudden. Mooi voorbeeld zijn Zwitserse burgers die recent tégen de plannen van de heersende conservatieve partijen stemden om de jacht meer ruimte te geven en migratie aan banden te leggen. In Noord-Holland zijn nog geen referendumpogingen bekend. De kans is reëel dat dat te verklaren is door gebrekkige bekendheid van burgers met het instrument. Aan FvD dus de boodschap: werk tot 2022 samen met collega's hier om te zorgen dat de – mede dankzij FvD ingezette – communicatie- en digitaliseringstrajecten geoptimaliseerd worden. Dat zal al een enorm verschil maken. Voorzitter, dan richten we ons tot GS. Een gezonde democratie ontwikkelt zich constant. Daarvoor is regelmatig innoveren en evalueren nodig. In 2018 hadden GS nog voorgesteld om elke vier jaar in ieder geval de drempels van het referendum te evalueren, ongeacht het wel of niet plaatsvinden van een referendum. We roepen GS daarom op om uiterlijk in 2022 te evalueren, ook gezien de nieuwe digitale mogelijkheden. Anders krijgen we hetzelfde als met de oude verordening uit 1995: pas decennia later tot de conclusie komen dat het niet werkt. Dan nemen we het instrument niet serieus. Er lijkt ook steun van andere partijen voor zo'n evaluatiemoment. Onder begeleiding van experts kunnen we dan zoeken naar de slimste combinaties, waarin de sterktes van het instrument zoveel mogelijk worden benut en de zwaktes gecorrigeerd. Tenslotte, als GS zo'n evaluatiemoment niet toezeggen, dan steunen wij voorstel B van FvD, waarin de drempel van 5.000 kiesgerechtigden voor een inleidend verzoek wordt voorgesteld. De argumenten die GS gebruiken om aan 10.000 vast te houden, zijn niet overtuigend en zouden evengoed kunnen gelden voor een drempel van 5.000.

De heer **CARTON** (PvdA): Voorzitter. Onze inwoners moeten invloed kunnen uitoefenen op het bestuur en een raadgevend referendum komt laat in het proces. Wij zien liever dat wij onze inwoners eerder en beter meenemen in onze besluitvorming, daar ligt ook onze focus. Wij voeren liever de discussie hoe wij samen een beter en open besluitvormingsproces neerzetten. Nu heeft mevrouw Vastenhouw veel werk verzet om te komen tot de initiatiefvoorstellen voor aanpassing van de verordening. Wij danken haar voor het agenderen en de uitgebreide en goede discussie in de commissie. Wij zien dat de provincie nog geen ervaring heeft met het referendum en ook vinden wij dat de verordening zorgvuldig tot stand is gekomen en daarom maken wij de afweging samen met de argumenten van GS die wij heel goed kunnen volgen, om niet tot aanpassing van de verordening te komen. Maar wij blijven de ontwikkelingen op dit dossier nauwlettend volgen om dit later met de commissie te evalueren, eventueel in bredere context, maar liever zien wij dat wij samen met PS kijken hoe wij de inwoners van Noord-Holland vanaf het begin beter kunnen betrekken.

De heer **KLEIN** (CU): Voorzitter. Wij zijn heel tevreden met de aanpassing van de referendumverordening zoals die in de vorige periode door een brede werkgroep is voorbereid.

6540 Wij zijn fan van een representatieve democratie en daar past een raadgevend referendum niet zo goed bij. Desondanks hebben wij in de vorige periode bijgedragen aan verbetering van de verordening, want een niet uitvoerbare verordening is niet eerlijk naar onze inwoners toe. Mevrouw Vastenhouw heeft nu veel werk gestopt in voorstellen om een aantal aanpassingen te doen aan de verordening. Echter, wij vinden het op dit moment nu er nog nooit een poging is

6545 geweest om een referendum te starten, te vroeg om de verordening aan te passen. Ik hoorde mevrouw Vastenhouw zeggen dat mensen rechtsomkeert maken omdat de drempel te hoog is, nou dat lijkt mij toch niet. Want voor een aankondiging is slechts steun nodig van 0,018% - ik weet dat FvD houdt van percentages met veel nullen erin - van onze inwoners, slechts 500 in getal. Om u een voorbeeld te geven hoe gemakkelijk dat is, de tweet waarin mevrouw

6550 Vastenhouw haar voorstel aankondigt, heeft al bijna net zoveel likes. Dan kun je toch niet spreken over een onredelijke drempel. Wij zullen daarom de voorstellen niet steunen.

Mevrouw **BEZAAN** (PVV): Voorzitter. Wij willen FvD, met name mevrouw Vastenhouw, hartelijk danken voor het vele werk dat zij heeft gestoken in deze drie initiatiefvoorstellen. Ook wij zijn

6555 voorstander van referenda, net zoals wij voorstander zijn van burgerparticipatie en dat draagvlak onder burgers leidend zou moeten zijn. Referenda zijn een waardevol instrument om onze representatieve democratie te versterken en vullen tevens goed het burgerparticipatietraject aan. Het is al eerder genoemd, gevoelige onderwerpen hoeven niet in verkiezingsprogramma's te hebben gestaan en het kan voorkomen dat de meerderheid van de volksvertegenwoordigers

6560 beslissingen neemt waar onvoldoende draagvlak voor is. Bovendien zie je in burgerparticipatietrajecten nog al eens gebeuren dat alleen de usual suspects participeren. Wij kunnen dan ook instemmen met de drie voordrachten, kijkende naar deze voordrachten hebben wij een voorkeur voor nummer A, aangezien die het verst gaat in het verlagen van de drempels voor onze burgers. Deze dienen wat ons betreft, zo laag mogelijk te zijn.

6565 De **VOORZITTER**: Het is de maidenspeech van mevrouw Van Meerten, dus er kan niet worden geïnterrumpeerd.

Mevrouw **VAN MEERTEN** (VVD): Voorzitter. Het onderwerp referendum staat altijd garant voor

6570 een stevige politieke discussie. En hoewel het vandaag over de aanpassingen van de verordening gaat en dus niet over de vraag wat vind je van het referendum, gaat de discussie wel snel die kant op. Als historicus probeer ik altijd om een onderwerp in een breder historisch perspectief te plaatsen, in dit geval een liberaal VVD-perspectief. Velen van u zullen er wellicht van uitgaan dat VVD'ers te allen tijde tegenstander zijn van referenda, uitspraken van Mark Rutte die het

6575 raadgevend referendum over de Oekraïne vergeleek met kantklossen en ander luchtig tijdverdrijf, doen dit vermoeden. Ja, ons algemene standpunt is dat wij tegen referenda zijn, simpelweg omdat complexe problemen worden teruggebracht tot een platgeslagen en te eenvoudige vraag. Toch kun je niet spreken van absolute koudwatervrees bij liberalen over het referendum. Zo was de oprichter van de VVD, P.J. Oud, een warm voorstander en zijn er in onze ogen wel degelijk

6580 momenten waarop de staat een rechtstreeks oordeel aan de kiezers kan vragen, bijvoorbeeld als
het zaken betreft die de politieke of grondwettelijke orde zelf raken. Zo werd in 1814 de eerste
constitutie in een volksraadpleging vastgesteld. Weliswaar was dit een select gezelschap met
alleen heren van nobele afkomst en aangewezen door koning Willem I, maar toch. Het
raadplegend referendum over de Europese Grondwet van 2005 past ook in dit rijtje. Daarnaast
6585 komt het voor dat een politieke keuze moet worden gemaakt in een kwestie die geheel op
zichzelf kan worden beoordeeld, zoals euthanasiewetgeving. Beide typen referenda zijn in onze
ogen niet strijdig met de representatieve democratie. Ze gaan eraan vooraf of zijn er duidelijk
aan ondergeschikt. Terug naar het initiatiefvoorstel van FvD. Wij zijn geen voorstander van de
voorgestelde aanpassing van de verordening. De belangrijkste reden is dat wij geen voorstander
6590 zijn van een raadgevend referendum, het is een zwaar en kostbaar instrument om als burger
invloed uit te oefenen op het politieke proces. Er zijn ook betere instrumenten voor onze
burgers, vooraan in het proces. Denk hierbij aan participatieprojecten en de democratie. Het is in
onze ogen dus logisch dat de referendumverordening van de provincie zware voorwaarden en
drempels kent. Aanpassing hiervan vinden wij op dit moment te vroeg. Zoals al gezegd in de
6595 commissie, volgen wij de reactie van GS op het voorstel. De motie steunen wij ook niet, naast
inhoudelijke bezwaren komt ook deze motie te vroeg in het proces en ligt de bal op dit moment
in Den Haag.

De **VOORZITTER**: Gefeliciteerd met uw maidenspeech.

6600 De heer **ZAAL** (GL): Voorzitter. Allereerst wil ik waardering uitspreken namens onze fractie voor
de inspanningen van mevrouw Vastenhouw. Wij hebben er in de commissie drie keer over
gesproken en er is hard gewerkt en er is goed werk afgeleverd. Mevrouw Vastenhouw noemde in
haar inleiding drie overwegingen om tot dit voorstel te komen. Ten eerste zei zij, soms is het zo
6605 dat partijen onderhandelen en dan tot een voor niemand herkenbaar resultaat komen en ten
tweede, er doen zich na verkiezingen nieuwe issues voor en het derde argument was volatiliteit
onder kiezers. Deze drie omstandigheden kunnen zich natuurlijk voordoen, al zou je over de
bewoordingen kunnen twisten, maar het zijn reële omstandigheden die zij benoemde. Dan zou je
zeggen, daar zouden wij iets aan moeten doen, laten wij een referendum starten en het leuke
6610 natuurlijk is dat het er al is. Dat is ook ons grootste bezwaar tegen het voorstel, de indruk wordt
gewekt dat alsof er niets of zo goed als niets is, terwijl wij het natuurlijk niet hebben over iets
wat volledig nieuw geïntroduceerd zou moeten worden, maar iets wat aangepast zou kunnen
worden. In onze visie – en een aantal andere partijen hebben dat vanavond ook naar voren
gebracht – is het daar in ieder geval nu te vroeg voor. De verordening stamt uit 2018 en is na
6615 uitgebreide Statenbrede beraadslagingen tot stand gekomen, hoewel FvD toen nog niet
vertegenwoordigd was in PS. Zoals wij het FvD niet euvel duiden om het opnieuw ter discussie te
brengen, zal FvD het ons niet euvel duiden als wij nog even vasthouden aan die lijn, die pas 2
jaar geleden is ingezet. Bovendien wijzen wij erop dat het referendum niet het enige instrument
is om tot inspraak en medezeggenschap in politieke processen te komen. Wij zullen het voorstel
6620 dus niet steunen. De gedeputeerde heeft in een eerdere commissievergadering gezegd dat GS
uitgebreid zullen monitoren en goed zullen opletten of er verzoeken binnenkomen en of die
misschien op drempels stuklopen. Bovendien is er de toezegging van het college bij monde van

u, voorzitter, dat de digitale voorbereiding van referenda mogelijk zal worden gemaakt, dus er zijn toch aardige verbeteringen geboekt. Dat is voor ons voldoende. Dan de motie. Mevrouw Vastenhouw haalde de beeldspraak erbij van een weg met drempels. Toen het ging om de referendumverordening hadden wij het over een provinciale weg zou je kunnen zeggen, die gedurende een halfjaar uitgebreid besproken is door alle partijen die bij de aanleg van de weg betrokken zijn. Misschien moet de drempel wat hoger op die provinciale weg of hij moet misschien wat lager. Wij zijn heel verbaasd om binnen een week van FvD als wegenbouwer samen met een aantal andere wegenbouwers ineens het voorstel voor te zien liggen van de aanleg van de A8/A9, om maar in provinciale termen te blijven. Voor de provinciale aanpassingen hebben wij uitgebreid de tijd genomen, wij hebben zorgvuldig meerdere malen gesproken in de commissie. Dit overvalt ons en dit hoort op dit moment zeker niet op onze tafel. Wij begrijpen niet zo goed waar dit zo vandaan komt. Als je dit al serieus wilt bespreken, dan had dat ook misschien niet de uitgebreide weg van de initiatiefnota maar toch in elk geval een gesprek in de commissie verdiend. Dat is niet gebeurd, dat vinden wij jammer, wij zullen de motie dan ook niet steunen.

De heer **DESSING** (FvD): Voorzitter, met excuses voor wederom een punt van orde, maar mevrouw Vastenhouw is er wederom uitgeknikkerd en ze wil toch graag straks haar bijdrage afmaken en een reactie van GS willen horen. Misschien kunnen wij de technische dienst even hun werk laten doen, want het lukt op geen enkele manier om contact te krijgen.

De **VOORZITTER**: Ik schors de vergadering tot 21.25 uur. De vergadering is heropend, mevrouw Vastenhouw is weer terug in de vergadering. Ze staat weer in de lijst.

Gedeputeerde **ZAAL**: Voorzitter. Laat ik vooropstellen dat het voor GS en u aanhorende ook voor PS heel belangrijk is dat de inwoners zich kunnen uitspreken over ons beleid. Daarvoor hebben wij verschillende mogelijkheden, inspraak, burgerinitiatieven, participatietrajecten en ook een referendum. Het instrument referendum staat dan ook vandaag niet ter discussie, wij hebben een verordening sinds 2018 ook een nieuwe, en zoals aangegeven is er nog nooit gebruik gemaakt van deze verordening. Bij ons zijn ook geen pogingen bekend, dus het is niet zo dat er geen gebruik gemaakt is van de referendumverordening omdat men de drempels te hoog vindt. Daar hebben wij geen enkele aanwijzing voor. Het is ook niet zo dat het referendum onbekend is, want mevrouw Vastenhouw refereerde er al aan, FvD heeft eerder een motie ingediend waardoor wij heel veel bekendheid hebben gegeven aan de verschillende instrumenten van burgerparticipatie met Infographics, social media en in ons magazine dat op verschillende plaatsen wordt verspreid. Daarmee hebben wij tientallen duizenden inwoners bereikt, dus het kan gewoon niet zo zijn dat er onbekendheid is met het instrument. Wat wij nu moeten concluderen, is dat er op dit moment nog geen behoefte is geweest aan het indienen van een referendum, wellicht omdat er heel veel andere vormen van participatie zijn. Mijn advies zou zijn om af te wachten. Waar ik naartoe wilde is, hoe gaan wij nu om met de evaluatie. In de verordening staat dat zes maanden nadat een referendum is gehouden, er wordt geëvalueerd. Ik merk bij u dat er veel vragen zijn, maar als er nou geen gebruik van wordt gemaakt omdat die drempels te hoog zijn, moeten wij dan niet toch gaan evalueren. In de commissie heb ik al toegezegd dat wij zullen gaan monitoren en op het moment dat bij GS bekend wordt dat inwoners een referendum proberen te doen, maar tegen

torenhoge drempels aanlopen en daarom niet slagen, ik daarover het gesprek in uw commissie aanga. Het is verschillende keren genoemd om in 2022 te evalueren, dat is aan PS, want het is aan PS om te bepalen wanneer er wordt geëvalueerd. De vraag is of het zinvol is om te gaan evalueren wanneer er nog geen referendum is aangevraagd en er ook geen pogingen zijn gedaan, maar dan moeten we tegen die tijd met elkaar het gesprek aangaan om de evaluatie vorm te geven.

Ines **KOSTIĆ** (PvdD): Voorzitter. Mijn eerste vraag gaat over wat de gedeputeerde zegt over dat het niet zo kan zijn dat de burgers er niet mee bekend zijn. In de commissie hebben wij gevraagd om cijfers, het aantal bezoekers van de website, maar ook hoeveel resultaten precies met de social media campagne zijn bereikt, et cetera. Ik neem aan dat dat komt, klopt dat? Wij vinden het te vroeg om daar iets over te zeggen, de websitecijfers waren niet bemoedigend. De tweede vraag is, u koppelt nu de evaluatie aan wat in 2018 door GS in een brief is gesteld, namelijk dat er een mogelijkheid bestaat om in ieder geval de drempels te evalueren, ook aangezien wij kijken naar de toegang naar digitalisering. Kan ik met u afspreken dat wij dat in 2022 inderdaad gaan proberen doen, te gaan kijken of wij de burgers gaan bereiken en of de drempels nog actueel zijn gezien alle moderne technologieën?

Gedeputeerde **ZAAL**: Laten wij er tegen die tijd het gesprek in de commissie over aangaan, dan moeten wij even kijken hoe wij het gaan evalueren, want op het moment dat er geen verzoek is ingediend en er ook geen pogingen zijn gedaan, dan moeten wij goed kijken, wat gaan wij vragen in zo'n evaluatie. Maar ik ben altijd bereid om daar met elkaar tegen die tijd over te praten, dan weten wij ook iets meer over de digitaliseringsoperatie en dan weten wij mogelijk ook meer van de uitkomst van de Grondwetswijziging door het Rijk. Dat is nu in de Tweede Kamer aangenomen, moet nog naar de Eerste Kamer. Vervolgens verkiezingen en dan nog een keer met twee derde meerderheid. Ik denk dat het op dit moment te vroeg is voor PS om zich hierover uit te spreken, zeker in zo'n motie in PS. Dit is typisch een onderwerp waarover wij het gesprek met elkaar moeten aangaan in de burgerparticipatiecommissie of EFB wat een Grondwetswijziging betekent en hoe wij dat in de provincie kunnen vormgeven. GS zijn altijd bereid net als in 2018, als er een meerderheid uit PS komt voor zo'n initiatief, om dat op te pakken en met elkaar te kijken hoe dat vorm te geven. Maar ik zou daar nu nog geen uitspraak over doen, ik zou gewoon de geijkte weg volgen. Wij hebben daar een commissie voor en laat die haar werk doen. Maak met elkaar een goede afweging en kom met een gedragen voorstel. Het is een politiek onderwerp.

Mevrouw **VASTENHOUW** (FvD): Ik hoor twee dingen, een soort toezegging van de gedeputeerde en dat zij toejuicht dat het correctief bindend referendum wordt besproken in PS en het liefst ook in de werkgroep burgerparticipatie. Klopt dat? Ten tweede hoor ik, het is te vroeg of het is nog niet besproken, maar de motie spreekt puur een intentie uit. Wij hebben nu het momentum waarbij er landelijk hele mooie ontwikkelingen zijn en wij als PS het signaal kunnen geven van ja, wij gaan dit bindend correctief referendum ook hier agenderen. Hoe kan ik die twee met elkaar verenigen? Hoe koppelt u dat met elkaar?

- 6710 Gedeputeerde **ZAAL**: Het eerste klopt, ik vind het echt een goed idee als de werkgroep Burgerparticipatie met elkaar in gesprek gaat en dat wij dat vervolgens agenderen in de commissie EFB. Ik vind niet dat je zo'n onderwerp hier met een motie moet bespreken, zeker niet als er op landelijk niveau een wetgevingsproces aan voorafgaat. Doe dat nu met een gedragen advies van de commissie Burgerparticipatie en een commissiebehandeling wanneer het mogelijk is. Als het lukt dat de Grondwet gewijzigd wordt, hoe dan de wet op het referendum eruit gaat
- 6715 zien, is nog onbekend. Ik zou daarmee wachten en laten wij ondertussen ervaring opdoen met alle vormen van burgerparticipatie en de digitalisering en te kijken hoe het zit met de verordening en dan over een paar jaar alles bij elkaar pakken en kijken of we daar wijzigingen in moeten aanbrengen. De intentie om mee te denken, om het te agenderen is er absoluut. Wij hebben het in de commissie uitgebreid gehad over de termijnen en de drempels, daar heb ik
- 6720 vandaag geen vragen over gehoord. Die behandeling hoeven wij niet over te doen. Namens GS adviseer ik dat wij een mooie verordening hebben die in balans is, waarbij je een instrument ontwikkelt voor burgers om direct te participeren, maar ook rekening houdt met het feit dat het uiteindelijk kan leiden tot een correctie van een democratisch gelegitimeerd besluit van PS, dat het kosten met zich meebrengt en dat er ook draagvlak en representativiteit in het voorstel
- 6725 moeten zitten en dat GS van oordeel zijn dat dit voorstel aan alle vereisten voldoet, dat er een balans in zit en dat wij gaan evalueren op het moment dat er meer ervaring mee opgedaan is of als wij andere inzichten hebben door verandering van het Rijksbeleid of verandering van digitaliseringsprocessen.
- 6730 Mevrouw **VASTENHOEW** (FvD): Ik vind dit toch wel een mooie toezegging. De gedeputeerde zegt, wij zijn er voorstander van om dit te agenderen en mee te nemen in de werkgroep burgerparticipatie en dat doet mij toch besluiten om om een schorsing te vragen, zodat ik het kan bespreken met de indieners van de motie.
- 6735 De **VOORZITTER**: Ik schors de vergadering tot 21.50 uur. De vergadering is heropend. We waren bezig voor de tweede termijn waarbij u de gelegenheid kreeg om een reactie te geven. U heeft om een schorsing gevraagd. Het woord is aan u.
- 6740 Mevrouw **VASTENHOEW** (FvD): Er zijn twee mooie toezeggingen gedaan, ik interpreteer dat de gedeputeerde zegt dat zij het bindend correctief referendum zal agenderen zodra de Grondwetswijziging dat mogelijk maakt en zij geeft aan dat zij de pogingen tot referenda zal monitoren en waar mogelijk, obstakels bespreekbaar gaat maken in de commissie. Klopt dit voordat ik mijn tweede termijn voortzet?
- 6745 Gedeputeerde **ZAAL**: Dat laatste klopt zeker, die toezegging heeft u. De eerste, ik denk dat wij hetzelfde bedoelen maar ik kan het niet agenderen omdat het een instrument is van PS en daarom moet de agendering vanuit PS komen of vanuit de werkgroep burgerparticipatie. Wat ik wel kan zeggen, is dat ik alle bereidheid heb om daarover met u het gesprek aan te gaan en te kijken wat het kan betekenen en hoe wij daarmee omgaan. Zodra die Grondwetswijziging er is,
- 6750 gaan wij daar gezamenlijk mee aan de slag.

Mevrouw **VASTENHOUW** (FvD): Voorzitter. Ik ben hier eigenlijk best wel content mee, omdat we als volksvertegenwoordigers elkaar zouden moeten kunnen vinden daar waar het gaat om het vertegenwoordigen van het volk. De toezeggingen die wij hebben gekregen en de steun zeker van de oppositiepartijen, zegt een hoop. Onze gedrevenheid stimuleert de neiging nu te zeggen, het is niet genoeg, wij gaan hier niet mee akkoord, wij willen meer, maar de Noord-Hollander moet weten, blijkbaar is dit het hoogst haalbare, en ook dat moeten wij blijven benoemen, waar lukt het wel en waar vinden wij elkaar wel. Dit debat toont aan waarom FvD is opgericht, dat is onder andere voor de directe democratie.

De **VOORZITTER**: Mag ik u een vraag stellen? U had een schorsing aangevraagd om ruggenspraak te houden, ik ging ervan uit dat u dat deed of u wel of niet de motie zou willen indienen. Heb ik dat verkeerd geïnterpreteerd?

Mevrouw **VASTENHOUW** (FvD): Ik ben nu begonnen aan mijn tweede termijn en kom daar zo dadelijk op.

De **VOORZITTER**: Normaal gesproken bij een ordevoorstel, krijgen we antwoord op de vraag, maar u bent al met uw tweede termijn begonnen, prima.

Mevrouw **VASTENHOUW** (FvD): Dit debat toont wel aan waarom FvD is opgericht. Zo geeft GL aan dat zij niet kan instemmen met de motie voor het bindend referendum, omdat zij vinden dat er een langer traject aan vooraf moet gaan. Dat toont een beetje het mankement van de huidige burgerparticipatie aan. Dit onderwerp, de initiatiefvoorstellen voor verbetering van het referendum staat al een jaar op de agenda en wat heeft dat vanuit GL opgeleverd? Niks. Dat terzijde. Daarnaast hoor ik van de coalitiepartijen eigenlijk nog steeds geen steekhoudende argumenten tegen verbetering of minimaal onderzoek doen naar de aangehaalde verbeteringen van het huidige raadgevend referendum, wij horen wel wij denken dat het goed is zo en argumenten die geen stand houden omdat die feitelijk niet kloppen, zoals de termijn van kennisgeving mag niet gewijzigd worden want anders wordt beleid uitgesteld. Dat is totaal niet aan de orde, want artikel 11.3 maakt mogelijk dat beleid gewoon kan worden uitgevoerd. De CU begint over de kennisgeving van 500. Dat percentage is wel een mooie promotie van het referendum, dus dank daarvoor, maar dat is niet waar de initiatiefvoorstellen over gaan. Wij bedanken alle partijen voor hun tijd, in het bijzonder de partijen SP, 50plus/PvdO en PVV. Wij gaan zo dadelijk niet stemmen over de motie bindend referendum, die houden wij aan. Wij gaan wel stemmen over de initiatiefvoorstellen en daardoor bekennen de partijen toch kleur, is participatie en de stem van de burger echt van belang of prevaleert partijpolitiek?

Tweede termijn

Mevrouw **KAPITEIN** (D66): Voorzitter. Ik wil FvD bedanken – dat heb ik nog niet gedaan – voor het initiatief en voor alle discussies die wij gehad hebben. Wij zijn niet voor uw voorstel om het huidige raadgevende referendum aan te passen, omdat wij ons hard maken voor het bindend correctief referendum. Ik zeg u toe dat wij ons uiterste best zullen gaan doen om dit onderwerp

6795 op een goede manier in de werkgroep Burgerparticipatie te gaan bespreken. Wij willen graag de link maken naar de andere partijen. Een aantal heeft aangegeven, wij moeten doen met het hele palet van hoe wij met onze burgers omgaan, want wat wij delen met elkaar is dat wij de stem van de inwoners goed willen horen, dat wij daar serieus mee omgaan en bij onze redentie willen wij een goede noodrem hebben voor de burgers en dat is voor ons een correctief referendum. Wij
6800 gaan ons daar hard voor maken, graag zoveel mogelijk in samenwerking met alle andere partijen op een logisch moment. Dank aan FvD.

De **VOORZITTER**: Het CDA heeft geen spreektijd meer. Ook de PvdD en de CU niet meer.

6805 Mevrouw **BEZAAN** (PVV): Voorzitter. Ik wil nogmaals FvD van harte danken voor de initiatiefvoorstellen. Ook wij zijn heel benieuwd naar de stemming hierover. Nogmaals dank.

De heer **ZAAL** (GL): Voorzitter, ik begrijp best de teleurstelling van mevrouw Vastenhout. Wij hebben vanaf het begin duidelijk onze bedenkingen bij het voorstel uitgesproken en als je niet
6810 met nieuwe argumenten komt, kun je ook niet een ander standpunt verwachten. Hartelijk dank voor de inspanningen en wij doen graag mee aan het gesprek over de volgende ronde, in de werkgroep burgerparticipatie of in de commissie.

De **VOORZITTER**: Ik heb geen vragen aan de gedeputeerde meer gehoord. Mevrouw Vastenhout
6815 ziet af van een nadere reactie en zij geeft aan dat wij kunnen gaan stemmen. FvD heeft verzocht om de drie voorstellen in stemming te brengen in volgorde van verstrekkendheid. Wij gaan als eerste het verstrekkendste voorstel peilen en wij sluiten met het minst verstrekkende voorstel. Is er iemand die een hoofdelijke stemming wil? Nee. De fractievoorzitters zullen hun stem uitbrengen en deze week ontvangt u een stembriefje om de stemming van vanavond te
6820 bevestigen.

Mw. **KOCKEN** (GL): 46A: tegen, 46B: tegen, 46C: tegen.

Dhr. **VAN DER MAAS** (VVD): 46A: tegen, 46B: tegen, 46C: tegen.
6825

Mw. **STRENS** (D66): 46A: tegen, 46B: tegen, 46C: tegen.

Dhr. **VOSKUIL** (PvdA): 46A: tegen, 46B: tegen, 46C: tegen. De 3 tegenstemmen zijn gebaseerd op de door de heer Carton in zijn bijdrage genoemde redenen.
6830

Dhr. **DESSING** (FvD): 46A: voor, 46B: voor, 46C: voor.

Dhr. **HEIJNEN** (CDA): 46A: tegen, 46B: tegen, 46C: tegen.

6835 Dhr. **ZOON** (PvdD): 46A: tegen, 46B: voor, 46C: tegen.

Dhr. **DEEN** (PVV): 46A: voor, 46B: voor, 46C: voor.

Dhr. **SMALING** (SP): 46A: voor, 46B: voor, 46C: voor.

6840

Dhr. **KLEIN** (CU): 46A: tegen, 46B: tegen, 46C: tegen.

Mw. **VAN SOEST** (50PLUS/PvdO): is niet meer aanwezig in de vergadering.

6845 De **VOORZITTER**: Er konden 51 geldige stemmen worden uitgebracht. De uitslag van de stemming is als volgt:

46A: voorstel verworpen met 37 stemmen tegen en 14 stemmen voor van FvD, PVV, SP.

46B: voorstel verworpen met 34 stemmen tegen en 17 stemmen voor van FvD, PVV, SP, PvdD.

6850 46C: voorstel verworpen met 37 stemmen tegen en 14 stemmen voor van FvD, PVV SP.

12. Vragenuur

De **VOORZITTER**: Er zijn geen mondelinge vragen ingediend.

6855

12.a. Actualiteiten

De **VOORZITTER**: Er zijn geen actualiteiten ingediend.

6860 **13. Indien aan de orde, stemming over moties Vreemd aan de orde van de dag**

De **VOORZITTER**: Er zijn geen moties Vreemd aan de orde van de dag ingediend.

14. Schorsing

6865

De **VOORZITTER**: Het was een lange vergadering. Ik schors de vergadering, de uitloopdatum van deze Statenvergadering vindt wederom online plaats op 22 oktober 2020 om 18.45 uur. Dan gaan we verder met de tweede termijn van agendapunt 9 Omgevingsverordening Noord-Holland.

Ik zie u graag gezond en wel weer terug in de online vergadering op 22 oktober. Een fijn

6870 herfstreces toegewenst. Dank aan de technici, de griffie en de ondersteuning.